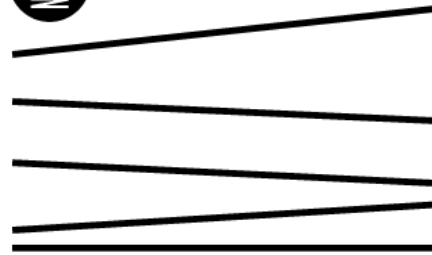

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 26
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

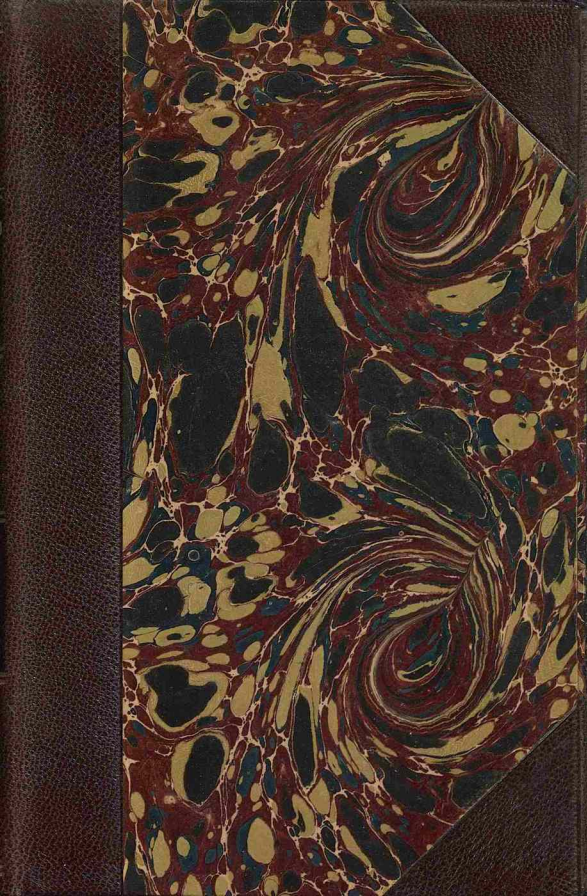
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52, - 120

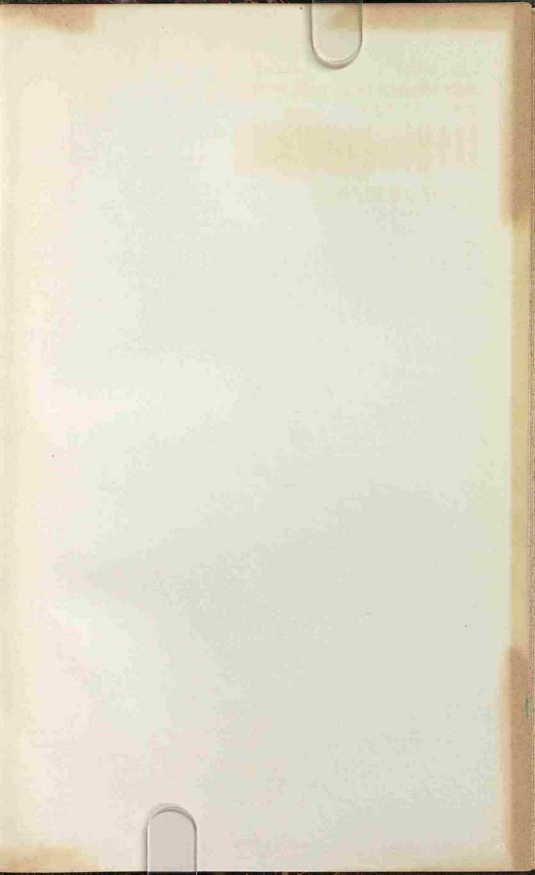
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05760 X

+ Rex

Tages. Læsning.
stør. Billede

Dehenschlägers Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. V. Viefenberg.

20

18de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **F. L. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikret sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagner. (Nordens Guder, Vaulundur's Saga, Helge, Froars Saga, Hrolf Krake, Drvarodds Saga, Regnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepriis 3 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**
- II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepriis 4 Rdl 64 β ; **nedsat Pris 4 Kr.**

Dehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

J. L. Liebenberg.

Sex og Tyvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1861.

Druck hos J. P. Schultz.

Dehenschlägers

Eventyr, Fortællinger, Noveller
og Roman.

Udgivne

af

J. L. Liebenberg.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehenschlägers Skrifter.

Hovedcommissiönair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1861.

Trykt hos J. P. Schulz.

Indhold.

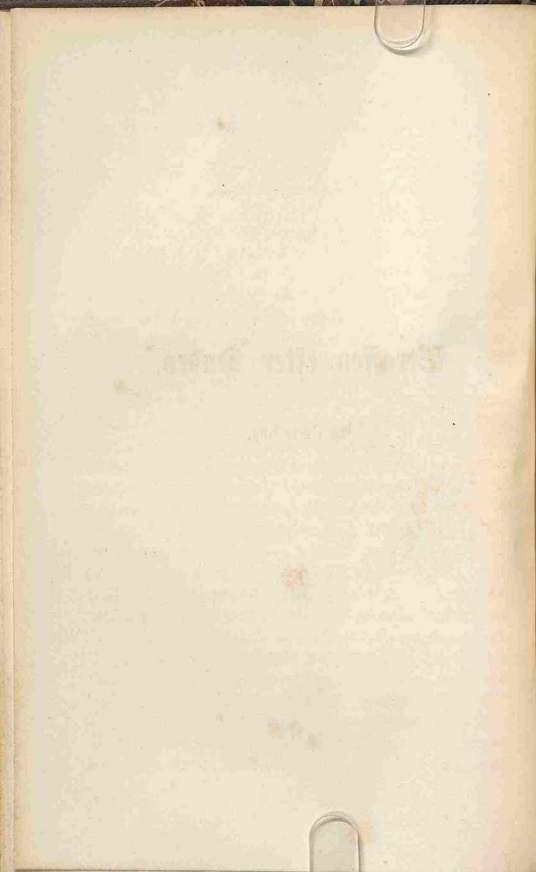
	Side.
Straffen efter Døden	1.
Den blege Ridder	19.
Den gale Uglspeil	87.
De to Jernringe	113.
Den italienske Digter blandt de Vilde.....	135.
Digterbesøget	145.
Den billige Kunstdommer	173.

White Light

White Light, Hester of Hester.

Straffen efter Doden.

En Fortælling.

For endeel Aar siden levede i en af Provindserne i en lille Kiøbsted en Mand ved Navn Herr Harpix. Han drev allehaande Smaahandel, og uagtet han et Par Gange gif Fallit, erhvervede han sig dog tilsidst en betydelig Formue. Nogle paaastode, at han just var bleven velhavende ved at spille saa godt Bankerot, det eneste Spil i Verden, hvori man aldrig taber, naar man spiller med Forstand. Derimod vare adskillige andre Stakler blevene Stoddere ved ham, blandt Andre hans yngre Broder, Ulrik, hvis Formynder han havde været, og hvis lille Arv han havde tilsat. Dette unge Menneſke var derved bragt til Bettelstaven, tilsidst forsvunden, og man paaastod endog, at han havde givet sig i Lag med Zigeunerne, som undertiden besøgte Egnen der. Broderen sagde, naar man talte derom: „Det er for Gud meget muligt; jeg kiendte ham ikke igien, om han stod for mine Dine.“ Og dengang loi han ikke; thi da Ulrik en Aften besøgte ham som den forlorne Son, bad med grændende Taarer om Barmhiertighed og lovede Bedring, kiendte Herr Harpix ham virkelig slet ikke, men gif ud af Stuen, og lod ham vise Døren, med den Advarsel, at hvis han kom tiere, blev han angivet for Dvrigheden.

Jahn Pfeiffer, den tydske Barbeer, en naragtig godhiertig Karl, der havde bosat sig i Byen for nogle Aar siden, og faaet en lille Sum i Medgift med den smukke

buttede Lise, Slagterens Datter, var ogsaa forarmet ved Herr Harpiz, saa han nu maatte leve jammerligt af at barbere og curere, thi dengang gif Folk med længere Skiæg, og brugte ikke saa mange Medicamenter, som nu. Da nu Lise oven i Kiøbet hvert Aar skienkede sin Mand en Livsarving, vidste den stakkels Barbeer tilsidst ikke, hvordan han skulde komme ud af det med den blotte Ragesniv, og havde han ikke været en god Christen, saa havde han gjort en Ulykke med den paa sig selv.

For Resten var Herr Harpiz en anseet Mand, og man holdt ham endog for en omgængelig Mand, thi han var høflig, ydmyg og jagtmodig i sin Adfærd og Tale, roste alle de Menneſter i Vinene, som han snakkede med, gjorde Selskab, spillede ikke blot Bankerot, men ogsaa Polſtpas og Quadrille, kunde smøge Tobak, politisere, drikke Brændeviin, o. ſ. v., kort, var en Mand, som man gierne omgikkes, thi hvad kom hans Handlinger mod Andre dem ved, som han endnu ikke havde skadet? Byens Folk havde i hine uoplyste Tider den Grundsætning: Hvor du Intet har at gjøre, skal du holde din Næse fra. Enhver maa svare for sig.

Saaledes kunde da Herr Harpiz have levet længe som en anseelig og honnet Mand; thi at Jahn Pfeiffer, hvergang han sæbede en af sine Kunder ind, sagde: „Den Herr Harpiz, det er min Seel en grofſer Gauner, das kennen Sie mir nur glauben; jeg veed bedſt, hvor Skoen træffer,“ det hjalp ham ikke. Man ansaae Jahn Pfeiffer for en Vindbeutel, fordi han var en Tydſker og en Barbeer, og fandt det nærværende og uforſkammeret af ham, at tale ſaaledes om en af Byens indfødte Honoratiores.

Engang havde Herr Harpiz havt Gilde, og sad Aftenen efter med Gunild, sin gamle Huusholderſke. Det var juſt Slagtertiden, og et ſtort Sviin laae ude i Steenſtuen paa

et Bord, med et Lagen over. Herr Harpix sad i sin Lænestol, og gottede sig med de opvarmede Levninger fra Gildet. Gunild sad lige overfor; hun var hans Siæls Fortrolige. Gunild var rørt og gråd; hun blev gammel nu, befandt sig ilde, og Maden smagte hende ikke mere. Hun stirrede paa sin Herre, som slugte med stor Begierlighed, og sagde: „Jeg begriber ikke, Husbond! hvor I kan sidde saa rolig og spise, da I dog har saa mange Synder paa Samvittigheden.“ — „Hvad gaaer der af hende?“ sagde Herr Harpix; „primer hun? Har jeg ikke været i Kirke i Overgaars, fortrudt mine Synder, og lovet Bedring?“ — „Ja, men det holder I ikke,“ sagde Gunild. — „Hvor kan hun vide det?“ raabte Herr Harpix. „Siden i Overgaars har jeg dog Intet syndet, som er værd at tale om; thi at jeg solgte Peter Gunter det Par Allen blaat Klæde for ægtefarvet, skiondt det er vægte, vil hun dog vel ikke regne mig til Last? Naar Tøsser komme til Torvs, saa faaer Kræmmeren Penge.“ — „Ja, det er nu en Bagatel,“ sagde Gunild; „men jer Broder Hans Ulrik, og den stakkels Jahn Pfeiffer, de trykke mig paa Samvittigheden.“ — „Nu,“ sagde Herr Harpix, „naar jeg kan tagle det, saa kan hun vel ogsaa.“ — „Men siig mig dog oprigtig,“ vedblev Gunild, „troer I virkelig ikke paa Helvede og paa Handen?“ — „Nei,“ sagde Herr Harpix, „det er kun dum Overtro. Vor ny Degn paastaar, at Helvede bestaar alene i en ond Samvittighed, og da jeg nu ingen ond Samvittighed har . . .“ — „Har I da en god Samvittighed?“ faldt Gunild ham i Talen. — „Nei,“ svarede Herr Harpix, „det maa jeg heller ikke sige. Min Samvittighed er hverken ond eller god; den holder Middelveien, og det er det Rette i Alting.“ — „Men,“ sagde Gunild, „hvis nu Gud skulde kalde jer i Dag eller i Morgen?“ — „O,“ hviskede Herr Harpix med et tillids-

fuldt Griin, „det gjør han ikke.“ I det samme gjorde han nogle hæslige Grimacer, blev ganske mørkeblaa i Ansigtet, sad ubevægelig som en Stotte, og taledes ikke et Ord mere. —

„Vi kan dog gjerne tage Svinet,“ sagde den nu ikke længer buttede, men magre og blege Lise, som sad med sin Barbeer ved et Fyrrebord, med et Stykke Ost og Brød og en Flaske Lyndtol, mellem sex Born, der laae omkring i Straahalmen og sov. — „Nein, Lieschen!“ sagde Jahn Pfeiffer, „um Gottes Willen nicht.“ — „Ei hvad!“ sagde Lise, „har ikke den gamle Tyv berøvet mig Alt, hvad jeg eiede?“ — „Ja freilich,“ svarede Jahn; „aber weil er ein Spitzbube ist, sollen wir keine seyn.“ — „Af den Snak kommer der Intet,“ sagde Lise. „Han har berøvet mig, hvad jeg skulde føde disse stakkels Orme med. Nu ligge de og sulte i Straaet, mens den gamle Halunk mædsker sig saa længe i sin Kænestol, til han faaer et Poppelslag. Han har slagtet et stort Sviin; med det kan jeg i det mindste mætte mine stakkels Røllinger i otte Dage. Jeg veed, Svinet ligger paa en Bænk i Steenstuen. Døren vender til Gaden, og er let at lukke op. Kom, Jahn Pfeiffer! vær Fader. Intet Menneske faaer at vide, hvad vi gjøre. Bægteren snorker i Kielderhalsen.“ — „Aber Gott, Frau!“ sagde Jahn Pfeiffer. — „Gud veed, at jeg tager kun en ussel lille Deel igien af hvad mit er,“ raabte Lise. „Følg mig, hvis du er Mand. Jeg gaaer roligt, og vil forsvare, hvad jeg har gjort, paa Dommetag.“ — „Du bist eine gute Seele,“ sagde Jahn Pfeiffer, „und ich bin eine gute Haut, und muß immer nachgeben. For een Gang Skild mag es so hingehen, wenn du mir versprecher, ikke at dage flere Schwine, end den ene. Thi Herr Harpiz har mange Schwine paa Skoven.“ — „Den Tid den Sorg,“ sagde Lise. „Følg mig!“

Dermed gif de hen til Huset, som laae noget affides. Natten var ikke mørk, men Bægteren sov. Nu maae vi fortælle, hvordan det gif Herr Harpix derinde midlertid.

Han var ganske rigtig død af et „Poppelslag“, som Lise spaaede ham. Da Gunild længe nok havde stirret paa sin Husbond, og han paa hende med de store opspilede brystne Dine, uden at svare, blev hun overfalden af en panisk Skræk, og raabte: „Åh, Fanden har taget ham!“ Med disse Ord løb hun ud, og hentede den gamle Gaardskarl Jens. De rustede længe i den Døde, Jens stak ham et Stykke Flek i Munden, tylliede ham en Snaps Brændeviin i Halsen; men det vilde altsammen ikke hielpe, og de overbeviste sig endelig om, at Manden var fuldkommen død.

Nu toge de Svinet af Baaren, og lagde Liget i Stedet med det samme Lagen over. Gunild skyndte sig derpaa hen til Forvalterens, hvor hun vidste Præsten og Degnen ogsaa vare, for at berette Dødsfaldet. Jens maatte blive tilbage og vaage over Liget.

Jens var en ærlig Karl, men havde den Feil, at han undertiden tog sig en Taar over Torsten. Dette havde han i Aften ogsaa gjort. Hvad Under, at hans Phantasie ved den sorgelige Lyspraas i Liigstuen begyndte at virke, og foreviste ham allehaande Skrækbilleder. Han havde ikke lært at kiende Helved af Dantes guddommelige Comodie, heller ikke den yderste Dag af Michael Angelos store Billed i Vaticanet; men han localiserede sig alle disse Ting paa sin Maade. Saaledes tyktes det ham da, som om Fanden steg op af Jorden i en Birkedommers Lignelse, med Allongeparyk, i sort Kappe, med en Protocol under Armen og en Hammer i Haand. Efter ham fulgte en Flok Dæmle med Horn og Hornlygter, samt Hotyve i Hænderne. Fanden satte sig ved Bordet, og holdt Auction over alle den Af-

dødes Lemmer. Og nu mærkte da Jens med Forbauselse, hvorledes En kjøbte hans Mave, som var overordentlig stor og dyr, en Anden hans Hierte, som var overordentligt lille og godt Kiøb. Lungerne vare de allerfjærest, „thi“, sagde Fanden, „dem kan vi bruge dernede til Blæsebælge.“ Hver Gang der blev giørt et antageligt Bud, slog Auctionarius i Bordet med sin Hammer, saa Huset rystede; og neppe havde en Diævel betalt sin Deel med gode Kroner, før han gif hen til Baaren, og slog i Herr Harpix med sin Hotyv, for at faae den Deel, der tilhorte ham. Endelig, da Auctionen var endt, og alle Lemmerne solgte, undtagen Hiernen, som Fanden maatte give bort for Intet til den dumme Diævel, slog han saa stærkt med Hammeren i Bordet, at Lyset faldt ud af Stagen, og gif ud. Alting blev mørkt. Der hørt en forfærdelig Susen og Brusen, en blaa Luc skinnede. Jens styrtede bedøvet til Jorden, og saae to tauske Skikkelser komme ind ad Døren, som hurtig toge Liigbaaren bort med sig, og forsvandt. Det Sande af denne Vision var, at Blodet just og bruste Jens for Drerne; at Lyset faldt ned, og gif ud; at ligesom det var bleven stille og mørkt i Stuen, Jahn Pfeiffer og Lise kom, aabnede Døren, hvorigiennem Maanen skinnede, og ginge bort med Liget, i den Tanke at det var det nysslagtede Sviin.

Da Jens kom til Besindigheden igien, slog han Jld, tændte Lyset, og da han saae, Herr Harpix var borte, sagde han resigneret: „Jo, det er rigtigt: Fanden har taget ham.“ Derpaa gif han ind, og hentede Svinet, som de i Tummelen havde lagt paa den Afdødes Seng. Jens lagde Svinet paa Bordet, hvor Auctionen var holdt, bredte et Lagen over det igien, satte Lyset i en Skaal Vand, for at det ingen Skade skulde giøre, og sagde: „Sviin behøver man ikke at

holde Baagestue over." Dermed lagde han sig paa sit grønne Dre.

Gunild var imidlertid kommen hen til Forvalteren, som havde Præsten hos sig den Aften tillige med et Par andre gode Venner. Han sad just med Præsten og Degnen ved Kaffelovnen, smogte Tobak, og talede om, hvad der stod i de sidste Aviser; de Andre spillede Kort. Der blev druffet Punsch, og Gæsterne havde taget saa meget til sig, at alle vare temmelig oprømte, undtagen Præsten. Han var i Grunden ikke yndet her, og man holdt mere af Degnen, som gjorde ordentlig Opvartning hos alle Sognefolk, smidskede for dem, og var ikke nær saa streng i sine Grundsætninger. Da nu Gunild kom grædende ind, og fortalte den Ulykke, der var skeet, bleve de alle meget rørte. Thi halvberusede Mennesker have ligesaa stort Anlæg til at græde, som til at lee; det kommer kun an paa, hvad Stræng man slaaer. „Det var dog en ærlig Siæl," sagde den Ene. — „Vi finde ikke hans Mave saasnart igien," sagde den Anden. — „Alle Mennesker vare den Stakkel paa Halsen," raabte den Tredie. — „En god Dmgangsven," meldte Forvalteren. — „Vi have spillet mangt godt Slag Polstpas sammen," begyndte den Fjerde paa ny. — „Vi have stueket mangt et Glas ud paa hinandens Belgaaende," sagde Degnen. Kun Præsten taug. — „Ja, Gaer holder da vel en Liigtale over ham?" spurgte Forvalteren. — „Nei mænd, gjør jeg ikke," sagde Præsten, i det han tog sin Hat og Stof; „jeg veed intet Godt at sige om ham, og bebreide et Menneske sine Udyder, naar han ligger Liig, er for silde. Har han syndet, saa staaer han nu for Gud; han vare hans Siæl naadig!" Dermed sagde Præsten Godnat, og gik hjem.

Da han var borte, omringede de Degnen, og sagde: „Det er dog en haard, stolt, ufølsom Mand, den Præst.

Hør, min Broer! du kan præke ligesaa godt, som han. Hvad siger du? Skal vi endnu i Aften gaae hen til den salig Siæl i Liigstuen, og vil du, trods Præsten, holde en Berømmelsestale over ham, stante pede? Thi saa meget har du dog ikke faaet endnu, at du jo vel kan staae paa dine Been." — "D," svarede Degnen, "hvad det angaaer, saa præker jeg aldrig bedre, end naar jeg har en halv Ruus, thi saa kommer Anden over mig." — "Du skal ikke have gjort det for Intet," sagde Forvalteren. "Vi ville stillinge sammen: du har længe trængt til en ny Hat og et Par sorte Emjes Buxer; det skal du faae." — "Jeg sofer mig ret oplagt," sagde Degnen. Nu ginge de hen i Liigstuen.

Gunild luffede op; de fandt Lysen i Vandskaalen. "Den stakkels Jens er gaaet i Seng," sagde hun, "han er bleven bange for Liget, thi det seer ogsaa gruelig fælt ud. Men jeg mærker dog, at Karlen har havt den Forstand, at tage vor Husbond af Svinebaaren og lægge ham paa Bordet. Det stikker sig ogsaa bedre for ham, som Herre i Huset. Vil I see ham?" — "D nei, o nei!" raabte de alle; thi det var Midnat, og de begyndte at blive bange. "Begynd, Degn! hold din Tale, og lad os gaae igien."

Degnen traadte nu hen for Bordet, hvor Lagnet laae over den Døde, og sagde:

"Her have vi siddet mangen god Gang, mine elskelige Tilhørere! og tomt mangen Glaske Viin med den salig Siæl, som nu ligger der og vender Næsen i Veiret. Og han var dog den Sundeste, Raskeste og Fedeste af os alle. Saaledes har da Tydsken Ret, naar han siger: heute roth, morgen todt. Hvad den salig Afdødes udvortes Skikkelse angaaer, da var han just ikke af de Smukkeste; men der er dog dem, der ere hæsligere. Han havde smaae Dine, og de faae noget søvnige ud; men Guden troe ham, han var svine-

polist. Haarene vare stride, og jadede ham som Borster om Hovedet. Derimod havde han en respectabel Mave, den dinglede ham ned om Laarene; saa hvad det angaaer, kunde han gierne været Borgemeister. Han var ikke af mange Ord, og man beskyldte ham for noget Gryntende i sin Røst; ogsaa repeteerte han vel ofte sine Tanker og Meninger. Men det var en Karl, som ingen Forvirring og Oprør gjorde i Sognet, og han skreg aldrig høit, uden naar han følte Kniven paa Struben, hvori man ikke kunde fortænke ham. Bindstibelig var han ogsaa, trods Noget, og undsaa sig ikke ved at rode og søge sin Fordeel i det, som den blinde Mængde gif letfindig og foragtende forbi. Derfor lønnedes han ogsaa tilsidst, og trivedes Dag for Dag, indtil han endelig, just for sin overvættes Sundheds Skyld, fik en hurtig og brad Død, hvorfra vor Herre bevare os andre. Der ere de, som paastode, at han havde noget Umennekeligt ved sig; men det var hans Fiender og Uvindsnænder, og de, der ikke kiendte ham bedre. Nu er han død, og kunde vi see inden i ham, saa vilde vi overbevise os om, at han, hvad de indvortes Dele angaaer, havde en paafaldende Liighed med de bedste Mennekers Hierter og Nyrer, der have levet paa Jorden. Farvel, min Broder! Kunde du nu see op, da vilde det dog husvæle dig, at see dine gamle Kammerater og Duusbrødre, der i lystige Dage hujede og hvinede med dig, staae omkring din Sotteseng med foldede Hænder, og Taarer i Øinene. De elste dig saa høit, at de have lovet mig en ny Hat og et Par sorte Emjes Buxer, hvis jeg holdt en Liigtale over dig, som svarede til Gienstanden. Og den har jeg nu holdt; saa jeg tænker, vi kunne være tilfreds paa alle Sider."

Som han jagde disse Ord, gled Baget ned af Bordet, og de Tilstedeværende saa det nyslagtede Sviin. Der

blev en Undren, en Studsen, en Jnisen og Grinen. Det gik ud over den stakkels Degn; men han blev vred, og sagde: „Hvad jeg har sagt, var der ikke et Ord Vogn i; Hatten og Bugerne har jeg fortient.“ — „Dem skal du faae,“ raabte de, „dem har du ærlig fortient; thi et Sviin var han, og som et Sviin har du rost ham.“ Dermed ginge de leende og stoiende bort, uden at bekymre sig om, hvordan det hang sammen, og lode den bedrovede Gunild staae alene tilbage i Liigstuen.

Imidlertid var Jahn Pfeiffer og den behiortede Lise komne vel hjem med deres Bytte. De bragte Baaren hen i det tomme Klokken. Lise tog Dren frem, stillede Huggeblokken til Rette, og sagde til Jahn: „Tag mig nu Svinet, og læg mig det paa Blokken, saa ville vi strax hugge det i Stykker, og salte det ned.“ Med disse Ord rev hun Lagnet bort. Men var Degnen og hans Følge blevne forundrede ved at finde et Sviin i Stedet for Herr Harpix, saa blev Lise og Jahn Pfeiffer det meget mere ved at finde Herr Harpix i Stedet for et Sviin. De kunde neppe mæle af Forstrækkelse. Liget laae der med grøn Slaaprof, Nathue og Tøfler, og stirrede med de brustne Dine. Da de havde fattet sig igien, sagde Lise: „Her kan han ikke blive. Afsted med ham strax! Skynd dig! Hvor skal vi bære ham hen?“ — „Vi vil schtille ham op ved Døren hos den fransjöske Peruquenmacher,“ sagde Jahn Pfeiffer. „Der ist so mein guter Freund nicht; han faller mich immer in min Privilegium.“ — De skyndte sig derpaa, og bare Liget hen til Parykmagerens. Jahn Pfeiffer reiste Herr Harpix op, saa stiv som han var, og stillede ham op til Døren. Lise gik strax hjem; men Barberen, som var af en nysgierrig Natur, blev tilbage, og skulde sig i en Krog for at see Udfaldet.

Barysmager Monsr. Narcis havde ogsaa været ude at fornoie sig lidt i Aften. Det var en mager, sortsmuttet, gammelagtig Franskmænd, der længe havde tient i Krigen i Tydskland som Soldat, endelig havde han ved en Hændelse forvildet sig herhen, hvor han øvede Friseur-Haandværket, og havde for et Par Aar siden giftet sig med en smuk ung Pige, paa hvem han nu var overordentlig skinsyg, med Grund eller uden Grund.

Da nu Monsr. Narcis kom med sit Spankrør i Haanden, peent spadserende paa Tærne, som en Steenpikker, hen ad de brede Stene midt i Gaden — da han kom og saa Herr Harpix staae der opstillet ved Døren i Negligé, troede han, at det var en hemmelig Elsker, der havde været hos Konen i hans Fraværelse. Champagneblodet begyndte at koge i ham. Han udstødte de af Franskmændene ved slige Leiligheder brugelige Talemaader; men da han kiendte Herr Harpix paa Slaaproffen, raabte han: »Ah Suzon, misérable créature! n'as tu pas plus de goût, que de préférer un tel monstre à un homme comme il faut, que ton propre époux? Mais attends, vieux gaillard! je te payerai le compte.« Og uden at give Galanen Tid til Flugt, styrtede han hen over ham, som en Høg over en Due, og pryglede ham af alle Kræfter saa længe, til han faldt ned for hans Fodder.

Neppe havde Mr. Narcis opdaget, at Manden var død, og at han efter Sandsynlighed havde slaaet ham ihjel, før han blev saa hvid i Ansigtet, som hans egen Pudderqvast. Han stod længe raadvild, floede sig med Kammen i Hovedet, og sagde: »Que faire?« Men da han havde présence d'esprit, som alle Franskmænd, tog han hurtig Piget paa Nakken, og slæbte det hen i det aabne Baabenhuus ved den gamle, store gothiske Kirke. Derpaa skyndte han sig hjem i al

Stilhed, flødte sig hurtig af, og gik i Seng, hvor han foresandt Konen i en dyb Søvn.

Nu hændte det sig samme Nat, at den Zigeunerskole, som Hans Ulrik, Harpir's Broder, var kommen til, just opholdt sig der i Nærheden i Skoven. Ulrik var bleven Zigeunernes Hovding. De havde slasket vidt omkring i Tydskland, Ungarn og Italien. Men en Drift til at giensee sin Fødeegn, som aldrig uddør, selv hos den meest Førdærvede, og hvad der endnu drev stærkere: Lyst til at hevne sig paa den unaturlige, ubarmhertige Broder formaaede Ulrik til efter flere Aars Streiferier at vende tilbage. Han var nu en fuldkommen Zigeuner, havde havt Leilighed til at vise Mod, givet Prover paa sin Tapperhed og Lyst, var tilbedet og blindt adlydt af den vilde Sværm, og de to deiligste Piger i Flokken vare hans Hustruer. Zigeunerne havde fanget nogle Katte, hvilke de stegte i Skoven, og gjorde sig tilgode med ved adskillige Glasfer Brændeviin. Da Blodet var steget dem alle til Hovedet, sagde Ulrik: „Velan, Kammerater! lader os nu gaae hen til min Broders Huus, og banke saa stærkt paa, at han kan høre os, og lukker op. Tager Fyrtoi, Svamp og Svovlstikker med, og lader den røde Hane endnu for Morgengry gale paa Ridningens Tag!“ — Et eenstemmigt Fryderaab bevidnede, hvor høit alle bifaldt Hovdingens Villie. Saaledes listede han sig da med nogle Udvalgte hen til Byen, og lovede de Tilbageblevne i Skoven, at han snart skulde forlyste dem med et smukt Fyrværkeri.

Da de kom til Kirken, og Ulriks Dine faldt paa den høie røde Muur, og løftede sig op imod Taarnet, hvor det forgylbte Kors straaede i Maanstin, blev han ganske vee-modig; men denne blide Følelse dunstede snart bort for vild hevngierrig Brede. Han gik hen paa Kirkegaarden, og

stirrede paa sine Forældres Liigstene, som vare brustne, dybt nedsiunkne og overgroede med Græs. „Her ligge de,“ sagde han grædende. „See, om den Hund har havt saa meget Hierte i Livet, at lade vor Faders og Moders Liigstene istandsætte og indhegne!“ — Da Zigeunerne hørte, at deres Hovdings Forældre laae her begravne, vare strax alle Hænder spyselsatte med at oprodde Stedet. De vискede Stenene rene med deres Klæder, fradsede Jorden ud af Bogstaverne med deres Negle, rykkede Blomsterbuske op fra de andre Grave, plantede dem om Forældrenes Grav, og inden kort Tid var Gravstedet nydeligt og smukt. Imidlertid dirkede Ulrik Kirkedøren op, og gik ind. Han stirrede i Daaben, hvor han var døbt, han gik hen og stod paa det Sted, hvor han var confirmeret; derpaa strømmede Taarerne ham ned ad Kinderne. „Jeg havde kunnet være en lykkelig, ærlig Karl, levet roligt og skikkeligt med min Familie,“ raabte han, „dersom ikke den Klæstring havde været. Hevn! Hevn!“

Med disse Ord styrtede han ud af Kirken, og kaldte sine Staldbrodre, for at antænde Broderens Huus. Han fandt dem i Skuret omkring en Liigbaare; han nærmede sig, stirrede, studsede — og da han ret gienkiendte sin Broder paa Liigbaaren, op slog han en græsselig Skoggerlatter, og raabte: „Bed den retfærdige Gud, det er ham! Fanden har taget ham. Nu er jeg hans Arving. Slaaprof, Nathue og Tøfler tilhøre mig; dem vil jeg bringe i Triumph til Mirza og Sale. Men hans Liig hører Galgen til. Den har han ærlig fortient, mens han levede, ved sine Dyder; og efter Døden blive jo alle gode Gierninger belønnede. Hvorfor skulde ogsaa det trebenede Dyr staae derude i Maan-skin og grine blegt paa Marken uden Rytter? Bring ham til Helhesten, og binder ham fast med Hamp under dens

Bug, at han dog bliver hængende, om han ogsaa falder af, thi han var alle sine Dage en god Kryber, men en slet Rytter."

Neppe havde han sagt dette, før Zigeunerne aftraf Herr Harpix Rathuen, Slaaproffen og Tøflerne, og med dette Bytte ilede Ulrik til sine Hustruer, medens de Andre hængte Herr Harpix i den tomme Galge paa Bakken uden for Byen. Da Jahn Pfeiffer (som bestandig hemmelig sneg sig bag efter) saae, at Herr Harpix saaledes endelig var kommen til sit Bestemmelsested, skyndte han sig hjem til sin Lise, og fortalte hende Alt.

Næste Morgen vare Zigeunerne forsvundne, og Herr Harpix hang i Galgen.

Men der indtraf ved denne Leilighed en anden selsom Tildragelse. En af Herr Harpixes fortroligste Benner, Herr Tang, som boede fem Mile derfra, reiste just hid til Byen, for at besøge sin Hiertensven, og for at høitideligholde sin Fødselsdag med ham. Da han nu tidlig om Morgenens kom ridende ganske alene, og saae, at der hang en Synder i Galgen henne paa Marken, kunde han ikke negte sig selv den uskyldige Fornoielse at ride did, for at see paa den Henrettede, thi slige Optrin morede ham inderligt. Han saae aldrig Skuespil, thi om Comodier sagde han, at det var noget Giogleri, og om Tragodier, at man havde Sorger, Ulykker og Samvittighedsnag nok hjemme; derimod forsomte han aldrig en god Henrettelse, ja han tog endogsaa sine smaae Born med, „thi“, sagde han, „det harder dem, og udvider deres psychologiske Kundskaber.“ Hesten havde mere Forstand, end dens Herre, vilde ikke derhen, men blev sty, og gjorde Krumspring, saa Herr Tang var nodt til at binde den ved et Træ, og gaae til Fods. Men tænkt hans Forsærdelse, da han kom til Galgen, og saae den agtbare

Mand Herr Harpix, sin Ven og Medvider i alle Gavybestreger, hænge der. „Nu, saa er da Alting opdaget!“ raabte han. „Saa er jeg forraadt! Tie kunde den gamle Sladderhank ikke; det var et maliciøst Menneſſe, og det er jeg vis paa, maatte han hænge, saa var det hans eneste Trost, at faae mig med. Det var da ogsaa forbandet, at jeg af mit gode Hierte ſkulde lade mig forlede til at aflægge den gale Ed, og til at ſtifte den gamle Ronne i Brand; den var saa godt aſſureret. Nu ville de udſkielde mig for en Meeneder og Mordbrænder; thi de ere grove derinde, det veed jeg. Fængſel, Forhør, Pinebænk, Dødsdom venter mig. Det var en ſmuk Maade at celebrere min Fødselsdag paa. Nei, det er ligesaa godt, at gjøre det af ſtrag, saa falder man dog ikke i Rettens Hænder, og ſelvgiort er velgiort.“

Med diſſe Ord løſte han ſit Strømpebaand, og hængte ſig ſelv i et Piletræ ved Grøften, ligeover for hans Kammerat.

Ingen i Verden kunde begribe, hvorledes dette var gaaet til, og hvorledes tvende ſlige agtbare Mænd, ſom man aldrig havde kunnet juridisk bevije Møgentying, vare blevne hængte, iſær Herr Harpix i en ordentlig Galge. Thi at den Anden hang ved Siden af i et Piletræ, var mere romantisk og pittoreſk, og kunde tilſkrives Liebhaveri, eller Kiærlighed og Lyſt til at dele Skiebne med ſin Ven. Man anſorte i ſaa Henſeende Damon og Pythias, David og Jonathan, Hjalmar og Orvarodd, og ſagde: „Nu kunde man bare ſee, at Venſkabets og Selvpoffreliſens Dyder endnu ikke vare uddøde og ſunkne hos Nutidens Helte, men at de tværtimod overgif Oldtidens, thi hine deelte kun Gien, men diſſe endogsaa Skammen med hinanden.“

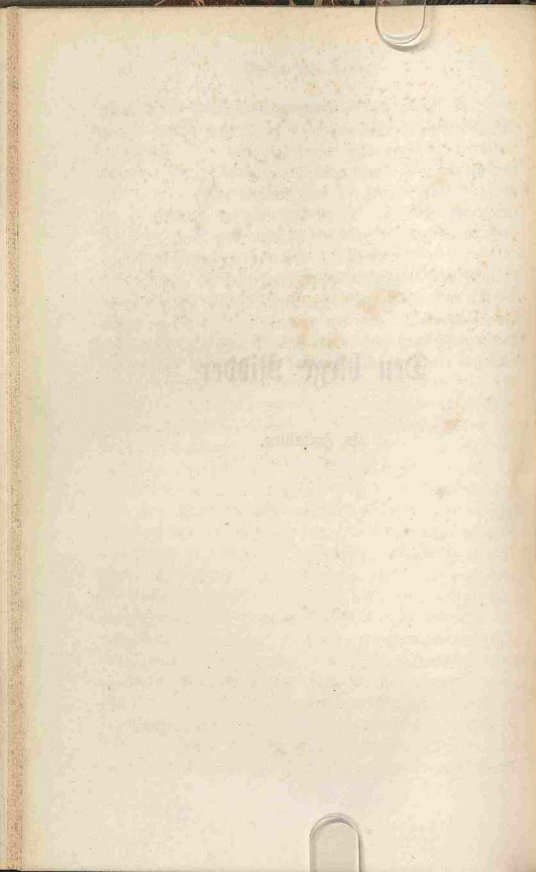
„Jeg gav hundrede Daler til,“ ſagde den gamle rige Oberſt, ſom reiſte giennem Byen næſte Morgen, da Jahn Pfeiffer barbeerte ham i Bertſhuſet, „hviſ jeg rigtig vidſte,

hvordan den Historie hang sammen." — "Top! det er et Ord," sagde Jahn, "og hvis Deres Wohlgeborenheit ikke vil verrathe mich, und bezahler mich de hundred versprochene Thaler, saa skal De Alting at vide saae." — Obersten blev ved sit Ord, Jahn fortalte ham den forrige Nats Begivenheder, Obersten studsede, morede sig, fik Medlidenhed med Jahn Pfeiffer, gav ham de hundrede Rigsdaler, og Barberen lob glad hjem med dem til sin Kone.

Siden, da Herr Harpizes Efterladenskab blev solgt, fik ogsaa Vise sin Medgift igjen, og blev inden kort Tid saa buttet og lystig, som før hun var gift. Bornene sov nu ikke længer paa Straae, man mødte dem hver Morgen rød-
musjede og smilende med deres Skolebøger under Armen.

Den blege Ridder.

En Fortælling.

Jomfru Else boede med Karen, sin gamle Amme, og med mange Terner og Tienestefolk paa sin Herregaard i Siælland, Aar 1314. Den unge Ridder Rane vilde besøge hende paa en smuk Sommerdag. Han var hendes Nabo, og levede paa sin Gaard, ligesom Else paa sin. Begge deres Fædre havde for mange Aar siden taget Deel i Sammensværgelsen mod Kong Erik Slipping. Erik Menved, hans Søn, havde vel ikke strax funnet bevise Elses og Ranes Fædre Deeltagelsen i denne Udaad; dog varede det ikke længe, før de maatte dele de andre Sammensvornes Skiebne og gaae i Landflygtighed. Modrene bleve tilbage i Fædrelandet med de smaae Børn; men Sorg og Græmmelse fortærede dem, og de fulgte deres Mænd i Doden saa Aar derefter. Saaledes bleve da de Fader- og Moderløse overladte til en tro Tiener og en gammel Amme, der gjorde Alt for dem, hvad der stod i deres Magt.

Else og Rane vare for Resten høist forskiellige, og passede egentlig ikke for hinanden, skiondt de begge vare unge og smukke, begge gode, begge fader- og moderløse, desuden Naboer og Venner fra Barnsbeen. Alle troede, at de skulde ægte hinanden, og de troede det tilsidst selv, skiondt Else endnu ikke vidste, hvad Kiærlighed var. Med Rane var det rigtig nok anderledes, thi han elskede hende af inderste Sierte; men da de vare saa ulige af Tænkemaade,

bestode deres Samtaler næsten ikke i Andet, end i en vel maadeholden og venlig, men dog uafsladelig fortsat Riv.

Ungersvenden var i sit tyvende Aar allerede stor og firrkaar som en Ræmpe; omkring hans rødmsjede Kinder loffede sig tykt de gule Haar, som Lovet kruser sig om et Par modne Øbler. Hans Hænder og Fødder vare noget plumpe, de ærlige store graae Vine uden Aand, men ikke ganske uden Siæl. Han havde ingen Lidenstabs og Indbildningskraft, var magelig og rolig. Naar han ikke besøgte Else, var Jagten og et godt Maaltid hans eneste Fornøielse. Over alle Porte og Døre paa hans Borg vare Rovfugle hængslede, med udspilede Binger, som hans Piil havde fældet. Der manglede heller ikke Hiortetaffer med sexten Ender over Vindverne og Baabenet i Højsalen. Det morede ikke Nane, at omgaaes andre Riddere, de larmede og draf ham for meget. Man kaldte ham en Suurmule og en Gniepind. Om han egentlig var gierrig, lod sig endnu ikke bestemme med Visshed. Selv spiste han daglig godt, selv Anden med gamle Regner. Denne hans Borgsfoged og Barndomsopdrager habede Talen meer end alt Andet. Regner kunde tidt gaae otte Dage, uden at lukke Munden op; man begriber altsaa, hvorledes Nane var bleven opdraget. Med Tegn og Miner gjorde Væreren og Værningen sig oftest forstaaelige for hinanden, og Nane havde vist aldrig lært at bruge Tungen, hvis hans Besøg hos Else ikke havde hjulpet, thi hun taledes gierne, og med hende snakkede han ogsaa gierne. Naar det blev ham for kiedeligt hiemme, pleiede han derfor at ride hen til hende; og der undrede han sig over, at hun slet ikke kiedede sig, og over at hun ikke vilde ægte ham, skiondt han dog oftere havde givet hende sin Mening tilkiende med usforblommede Ord.

Else var en deilig Sextenaars Mø med Aand og Siæl.

Den gode Karen havde været hende en sand Moder, hun hærgede og pleiede hende, og legede med hende fra Barnsbeen. Disse Bornelege udviklede sig efterhaanden til et findrigt Liv. Hver levende Borneleg er Begyndelsen til Kunst. Børnene leve i Inderbildningens og Følelsens Rige, i enhver ubetydelig Ting see de, hvad de ville, og skabe den om efter deres Ønske. Karen havde lært at læse af sin Broder, der var Munk, og denne, paa den Tid fiældne, Færdighed meddeelte hun sin Pleiedatter.

Fra Barnsbeen af sad Else flere Timer om Dagen i Fruerstuen og arbeidede med sine Terner; og naar hun balddyrede, eller syede de blaae Hynder til Volsfrene, eller spandt Hør, blev der gierne fortalt Eventyr eller siunget Ræmpeviser. Else havde selv en klar Syngestemme; hvor tit sang hun om Fru Grimhild og Hagen, om Vidrik Berlandsson, Diedrik af Bern, Svend Bonved, Sivard Snarensvend, om de smukke Ellepiger, der vare hule i Ryggen, og loffede Ridderne ind i grønne Høie! Gik eller agede hun om Søndagen til Klosterkirken, en god Fierdingvei fra Borgen, saa beskæftigede atter der de gamle Helgenbilleder hendes Sind. Efter en from Ven til den hellige Jomfru, vendte hun da tilbage til Naturen igjen, en Villevand, en Rosenblomme, som de gamle Sangere kaldte ranke skionne Moer. De aflagte Fletninger hang hende næsten ned til Hælene, og skiondt hun ingen egentlig Skionhed var, gjorde dog den deilige Skabning — Hænder og Fodder vare især smukke — Hudens Hvidhed, Haarets, Dinenes og Tændernes Glands, Kindernes og Læbernes Rødme den stærkeste Virkning, især naar det alt blev oplivet af hendes yndige, skalkagtige Smil.

Herr Rane red en Dag over Engen giennem Træbuegangen til Elses Borg, og hilste Fæhyrderne venligt,

som stode til begge Sider med ærbødigt blottede Hoveder. Ved Enden af Veien aabnede Drengen Borgeledet, hvorpaa Rane red giennem Rosenlunden, forbi Smedien, Løen, Løden og Arbeidsfolkernes Boliger, til Hovedgaarden, der stod paa en liden Ø i en Indsø, med nogle af sine røde stærke Mure lige ned i Vandet. Taarnvægteren lod, saasnart han saae Ridderen, Vindebroen gaae ned, og nu red Rane giennem Porten, forbi den dybe Taarnfielder, der ingen uselig Fange giemte meer — vel femten Fjerne under Jord — men stod aaben, og var kun et Gjemme for Markfredskaber. Nu skilte kun det rummelige Gaardsrum ham fra Høieløftet med Borgestuen og Friuerstuen til begge Sider. Men siden der ingen Mand boede, havde Qvinderne sat sig i Besiddelse af Hovedbygningen eller Høieløftet. I de aabnede Døre til Hallen sadde Else og Karen i Svalen, eller den Firkant ude ved Steentrappen, der beskyttedes for Regn og Sol af et stort grønt Skur, hvorved Hallen ved de aabne Døre forlængtes betydeligt ud i den friske Luft. Da nu Høieløftet var bygget paa en liden Høi, havde man herfra en fri Udsigt over alle Sidebygninger til Mark og Skov, giennem hvis Aabning man saae Havet ikke langt borte, som et mørkeblaat stramt Klæde, hvorover der undertiden foer et Skib med svulmende Seil, som en hvid Svane med opløstede Vinger.

Else kom Rane venligt i Møde, og viste ham en smukt indbunden Bog med Solvægter. „See, Rane!“ raabte hun, „der har jeg atter gjort et godt Riobmandsskab.“ — „Har I nu kjøbt dyre Bøger igien?“ spurgte Rane alvorlig. — „Ja,“ svarede hun smilende, „ti Tønder Rug for denne lille Bog.“ — „Nu,“ sagde Rane, „det var jo Brød nok for et heelt Aar.“ — „Men det aandelige Brød er for Evigheden, Rane!“ Hun bad ham at sætte sig ved Siden af hende ved Bordet, og slog Bogen op, som var prydet

med deilige Billeder og skrevet nydeligt af paa fiint Pergament. Det var en Legendesamling. Billederne morede ogsaa Rane, thi han manglede ikke en vis Modtagelighed for det Skønne. Da alle disse vare betragtede nok, skulde der læses. Else forelæste Legenden om den hellige Christopher, der bar Folk over Floden og tilsidst det lille Barn Jesus. — „Var det ikke en herlig Legende, Rane?“ — „Jo, jo! Men den hellige Christopher maa bestandig have været forfærdelig vaad om Fodderne. Jeg begriber ikke, hvorledes han kunde holde det ud; det maa være gaaet til med Hexeri, eller steet med Guds Bistand. Jeg er ogsaa stærk, og kunde ogsaa bære Folk et godt Stykke Vej, hvor der var tørt; men for den vaade Flod betaffer jeg mig.“

Else løe, og forelæste derpaa Historien om den hellige Agnes. Medens hun læste, betragtede Rane hende sær forælsket, og hørte næsten ikke et Ord. Hun sad virkelig høist fortryllende; de stærke blonde Fletninger hang hende ned over de nøgne Skuldre, og Barmen var kun halv bedækt, thi det var en meget varm Sommerdag. Da Else kom til det Sted, hvor Bodlerne nærmede sig med gloende Tænger, sprang Rane forbittret op, drog sit Sværd, og raabte: „Afriive sliig en Barm? Ja, kom kun, I Ridinger!“ — Else løe. „Drommer I, Rane? Historien er jo over tusinde Aar gammel.“ — „Da tyktes det mig, som det skulde steet i dette Dieblis!“ sagde Rane, stødte sit Sværd igien i Balgen, og satte sig roligt hen.

Nu læste hun Legenden om Syvsoverne. Da hun var færdig, og vilde høre Ranes Mening om den, sad han ganske alvorlig, med Hovedet dybt nedsænkt, som om det kunde været i dybe Tanker. Else faldt i Forundring, thi han pleiede aldrig at tænke saa dybt. Men snart begyndte han at yttre sine Tanker med en stærk Snorken. — „Nei,

det er alt for galt," raabte hun, gif ind, og besol Svenden, at han skulde sige Ridderen, naar han vaagnede, at hun var aget til Kirke. Saaledes maatte denne Gang den arme Rane med bekymret Hierte ride hjem igien fra sin fortørnede Skionne.

"Du har Uret, mit kiære Barn!" sagde Rane, der var gaaet ud at hente Ridderen Datre, da hun kom ind igien, uden at træffe ham. — "Den ugudelige Sover!" raabte Else opbragt. — "Du glemmer, at han for din Skyld var redet en lang Bei i Solheden, han havde endnu ingen Datre faaet, og skulde nu høre den ene lange Legende efter den anden. Han elsker dig dog saa trofast og inderligt. Var det ikke smukt af ham, at han sprang hen med draget Sværd i Hallen, da han meente, Bødlerne vilde afribe dig det skionne Bryst? Har du glemt, at han eengang reddede dit Liv, ved at springe efter dig, da du faldt ud i Søen? Dengang frygtede han ikke for at blive vaad, saa lidt som den hellige Christoffer. Nu jov han med Svysoverne; det er jo alt sammen i sin Orden."

"Jeg negter jo ikke," sagde Else forsonet, "at han er bold og trofast. Men det er dog tungt med saadan en søvrig Beiler, som ikke har Sands for Rogenting." — "Er du da Ingenting, Barn?" spurgte gamle Rane; "for dig har han, min Tro! Sands nok. Var god og billig, og fornærm ikke den stakkels Rane, han mener det ærligt."

"Og i Leding gaaer han heller ikke," vedblev Else utilfreds, "fulgte ikke engang Kongen paa Toget til Rosstod, hvor han har bygget den smukke Fæstning Dansborg, for at tvinge Indbyggerne der i Egnen til Lydighed."

"Hvor du dog er urimelig i Dag, mit kiære Barn! Som om du ikke vidste, ligesaa godt som jeg, at Kongen endnu bærer Nag til ham for hans Faders Skyld, og ikke

vilde have ham med." — „Med mere Kraft og Villie, Karen! lod der sig meget udrette; men Ulykken er, han er reent uden Lidenſkab og uden mandelig Attraa. En ſaadan Ungerſvend er ſom en Fugl med ſtækkede Vinger." — „Og elſker han da ikke dig? Er det ei Lidenſkab?" — „Nei! kun Bane, Magelighed. Jeg er hans Nabo, mig kender han nu en-gang, med de Andre maatte han forſt gjøre Bekendſkab. Det er Sagen." — „I det Lune, hvori du er i Dag," ſagde gamle Karen, „vilde jeg ikke kunne bevije dig Rogen-ting; men i Morgen er ogsaa en Dag, da vil du ſelv ſole din Uret og gjøre Fornærmelſen god igien."

Og det ſkete da ogsaa; for at gjøre det godt igien, lod Elſe ham bede at komme i Morgen og ride paa Jagt med hende. Hun vidſte, ſtorre Fornøielſe kunde hun ikke gjøre ham.

Kane traadte næſte Dag ind med en Falk paa Haanden, medens hun ſtod og ſlog Skarlagenſkindet, bræmmet med ſiint Maar, over den blaa Silkefiortel. Da hun havde ſagt ham et Par venlige Ord, fulgte hun ham, ſvang ſig paa ſin abildgraa Heſt, og red med ham ad Skoven til.

Da de havde fornøiet ſig nogle Timer med Jagten og gjort temmeligt Bytte, blev Elſe tørſtig, ſteg af Heſten, og gik hen med Kane til den gamle Snedkers Hytte, der laae meget ſmukt ved Udgangen af Skoven til den modſatte Side. Her pleiede hun paa ſine Vandringer ofte at hvile, thi hun kunde godt lide de gamle Snedkerſolk, og deres Son var forlovet med en af hendes Terner.

I det Elſe og Kane gik et Skuur forbi i Nærheden af Snedkerhytten, hørte de en Heſt høit vrinſke derinde. Kane aabnede Døren, og der ſtod en prægtig kraftig Ganger,

og paa Bæggen hang en silkestucken Sadel. — „Vor gamle Ben har Giesten,” sagde Else, og vilde gaae igien, da just Smedkerfonden kom, og bad hende træde ind, der var ingen Fremmede nu.

„Og hvem tilhører denne skionne Ganger?”

„Den blege Ridder.”

„Hvo er den blege Ridder?”

„Vi kiende ham kun under dette Navn, og han vil ikke være bekiendt under noget andet. Han har leiet et Bærelse hos os paa nogle Dage, og Skuret for sin Hest. Han reiser snart igien, nu er han i Skoven. Her er hans Kammer.” Den gamle Kone luffede Døren høit op, og de saae paa et Stillaads en Trætable, paa hvilken der var malet et herligt Billed.

Det forestillede en smuk gammelagtig Mand i en hvid, med et stort rødt Kors betegnet Kaabe over det ridderlige Harnisk. Han havde et kraftigt Ansigt, men en besynderlig Mine. Han saae venlig ud, og dog var der noget selsomt Truende i hans ærlige Die.

„Ja, det er et forunderligt Billed,” sagde den gamle Smedker. „Det har den blege Ridder selv malet, og jeg har selv høvlet og sammenlimet ham det prægtige Bræt af godt, udsøgt, tort Bogetræ.”

„Altsaa Maler, og ingen Ridder!” sagde Herr Rane.

„Begge Dele, gode Herre!” — „Da maa det være en daarlig Ridder, som giver sig af med slige Emererier. Hvor kan den Haand, som fører Sværdet, føre en saadan lille spæd Pensel?”

„Naar I trykker skion Jomfrues Haand, Herr Rane! trykker I dog heller ikke saa haardt, som om Hialtet paa et Slagsværd.”

„Jeg længes efter at see den blege Maler, der kalder sig Ridder.“

„Det vil ikke være saa let; thi han er folkesky, og lader sig ikke gierne see af Nogen. Os forlader han ogsaa snart.“ — „En prægtig Ganger!“ sagde Rane, da de atter gik Skuret forbi. „Hesten indgyder mig større Agtelse for Ridderen, end Billedet.“

„Ege søge Ege,“ tænkte Else, og kunde ikke undertrykke et lidet ondskabsfuldt Smil. Rane havde forstemt hende paa ny; hun taledes ikke et Ord med ham hele Veien. Da de kom hjem, sagde hun, hun havde stærk Hovedpine, og forlod ham.

„Det Menneſke bliver mig daglig utaaleligere,“ sagde hun til Karen. „Uden at vide det, saarer han hvert Dieblif paa det Omſindtligſte min Hu med plump Tale. Denne ſtore Blindhed for ſine egne Feil, denne taabelige Indbildſkhed ærgrer mig.“

„Og hvor kan du nu tage det ilde op?“ sagde gamle Karen. „Det ſkeer jo altsammen af Skinſygge.“ — „Han kan dog ikke være ſkinſyg paa Hesten, paa Billedet?“ — „Ikke paa dem, men vel paa deres Eiermand og Forfærdiger.“ — „En bleg Ubefiendt, der hader Menneſkene; der ikke vil ſee dem; ſom vi aldrig have ſeet — kan giøre ham ſkinſyg?“

„En Bleg meer, end en Rød,“ raabte Karen. „En Rødmuſſet er ikke farlig, men Længſel giør bleg.“ — „Lad den Spas være, Karen! Hvis den enfoldige Rane hørte det, kunde det ſtrag ſætte ham Fluer i Hovedet.“ — „Selv paa Fluer er han nidfiær, og Mænd beſøge dig jo ikke paa Borgen. Huſker du, hvor vred han blev forleden paa den Flue, ſom vovede at krybe omkring paa din Hals og tilſiſt at ſmutte ned i Barmen?“ — „Et Menneſke uden Føleſe,

uden Indbildningskraft. Trofast og god er han rigtig nok." — "Og Indbildningskraft har han ogsaa," sagde Karen. "Husker du ikke, hvor dybsindig han engang i forrige Uge betragtede din Haand, vist en halv Time, og fortalte siden: det kom ham for, som om dine deilige Fingre med de store Negle vare lutter Menneſker af hans Bekiendtskab, med floge forſtandige Anſigter? Da ſvarede du atter uartig: Og eders tykke Fingre med de korte Negle ſeer ud ſom lutter Bonder og Trælle paa Marken."

"Ja, jeg er rigtig nok meget uartig imod ham," ſuffede Elſe. "Men Herre Gud, hvad ſkulde vi ellers fordrive Tiden med ſammen, naar vi ikke uafsladelig fivedes og forſontes igien? Og gaaer det maaskee ikke ſaaledes med hele Menneſkeſlægten?"

Det ſidſte Spørgsmaal vilde gamle Karen ikke forſtaa. Elſe gik op paa ſit Kammer i ſine egne Tanke. Hun tænkte paa den underlige, fremmede, blege Ridder, og det fortrød hende dog, at hun havde glemt at ſpørge den gamle Snekkerkone, om han var ung og ſmuk.

Det var en meget lummer Morgenſtund, det havde ikke regnet i lang Tid, Blomſterne begyndte at boie deres Hoveder paa Stilke, Trærnes Blade vare tørre, Veien ſtøvede ſtærkt, da Elſe og Karen agede i Karm til Kirke. Skiondt det var ſaa aarle, havde Duggen dog næſten ſlet ikke kølet Luften; Værten ſang ikke i Kornet paa Marken, og Fuglene quiddrede ikke i Skovens Grene. Alting var dødstille; men tunge ſorte Tordenskyer hævede ſig ſom en Muur i Synſkredſen. — "Jeg har ſagt dig det forud," raabte Karen, "vi ſaae et gyseligt Tordenveir, inden vi komme hjem." — "Saa ere vi i den herlige, ſtore, kolige Kirke,"

svarede Else, „og saa kunne vi ogsaa legemlig vederqvægede fiore hiem igien, naar vi først ved Bøn og Sang have vederqvæget os aandeligt.“

De vare allerede indtraadte, knælede ned, og læste et Paternoster, da Else opdagede en ung Mand i Sidecapellet, hvilken ligeledes laae i en Krog, og med vaade Dine betragtede Helgenbilledet over Alteret. Han var sort klædt, havde sorte Haar og et saare skønt Ansigt, der var stærkt solbrændt og aldeles uden Rodme i Kinderne, saa at Else intet Dieblis længer tvivlede om, at det var den blege Ridder. Da hun havde gjort en kort Bøn, sagde hun til Karen: „Lad os gaae igien! Der knæler den blege Ridder, Menneffesienden, om hvem Snekkerkonen fortalte saameget. Han ønsker at være alene; han lader til at være meget rørt. Dersom vi dvælede længer her, kunde han troe, det var af Nysgierrighed, for at see ham.“

De gik atter ud af Kirkedøren, men neppe vare de i Baabenhuset, før Uveiret begyndte. En forfærdelig Pladstregn faldt paa Blytaget af Kirken, og Regnvand styrtede igiennem Dragehovederne ned fra Renderne. Jorden var skrækkelig; Solen, der neppe var gaaet op i den tidlige Morgen, blev aldeles fordunklet. I et overordentligt Tusmørke, kun oplyst af de tidt gientagne Lyn, strakte de to store Kirketaarne sig mod Himlen, som om de vilde opfange Lynstraalerne, med deres gyldne Kors. Nu hortes der et forfærdeligt Skrald, det slog ned i Kirken, og Else faldt besvimet til Jorden.

Da hun kom til sig selv igien, befandt hun sig i den blege Ridders Arme; han gned hende i Tindingerne med stærke Draaber af en lille Flaske, og gjorde alt Muligt, for at bringe hende til sig selv igien.

„Frygt ikke, ædle Jomfru!“ sagde han, „Faren er forbi, Tordenskyen svæver ikke meer over vore Hoveder. Den har kun forlangt et lidet Offer. Det skal være mig et godt Barjel.“

„Er Lynilden ikke slaaet ned?“

„Jo — i Kirken. See engang!“ Han førte hende derind igien. Straalen var faret giennem et Hul i Capelhvælvingen, havde spaltet en Liigsteen, og boret sig ned i Graven. — „Min Gud! Og der knælte jo J?“ — „Ganske tæst derved. Havde jeg ligget en Alen længer hen til Høire, saa havde Lynet ihjelslaaet mig.“ — „Og J er ikke bleven forstrækket?“ — „Nei! Fare forstrækker mig ikke. Jeg har været for tidt i Fare dertil. Kun Frygt for Fare kunde maaskee urolige mig.“ — „Jeg saaede eder bede og græde, og gif strax igien. Jeg vilde ikke forstyrre eder i eders Andagt.“ — „Det gjør mig ondt, at J har seet mig græde. Det skeer sjelden.“ — „Ak, ædle Herre! det beskæmmer ingen Ridder, at græde for Gud.“ — „Jeg græd ikke for Gud.“ — „Jeg saaede eder bede.“ — „Jeg bad ikke.“ — „Og dog?“ — „J denne Kirke er jeg døbt; det gamle Helgenbilled erindrede mig om min Barndom, det rørte mig. Jeg vil ikke gjøre mig frommere, end jeg var.“

„Lynilden er slaaet ned igiennem Hiertet paa det gamle Steenbilled,“ sagde Else, betragtede Liigstenen. — „Hans Hierte lider ikke meer; det er nu selv saa koldt, som Steen. — Det er min Faders Liigsteen,“ vedblev han efter en kort Tausshed. „Min Fader ligger begravet der.“ — Else saaede forundret paa ham. — „Jeg vil ikke falde eder længer besværlig med min Nærvarrelse.“ sagde den blege Ridder. „Jeg reiser snart bort igien; tillader J mig maaskee endnu i Morgen Formiddag at gjøre eder et kort Besøg?“

Else kunde ikke afflaae ham det, og inden hun var kommet sig ret igien af sin Forundring, var den blege Ridder forsvunden.

Hun vidste ikke selv, hvorfor hun stilledes Bud til Rane, og lod ham bede, ogsaa at komme i Morgen Formiddag paa Borgen. „Han er hverken min Fader, min Broder, min Formynder, eller min Fæstemand,“ sagde hun; „jeg staaer ikke i nogen Forpligtelse til ham. I mine Pigers Kreds, og i din Nærværelse, Karen! kunde jeg gierne modtage den fremmede blege Ridder, der jo blot kommer, for at tage Afsked igien. — Men det skifter sig dog bedre,“ sagde hun, da hun havde betænkt sig lidt, „at der er en anden Mand tilstede.“

Men denne Mand var egentlig slet ikke tilstede; thi efter at Rane mut havde hilst den fremmede Ridder, taledes han ikke et Ord med ham, men satte sig hen i en Krog, og legede med en stor gul Hund, som han havde bragt med; medens Else, som af Forlegenhed neppe vidste, hvor hun skulde hen, viste den fremmede Ridder sin smukke ny Legende bog.

I denne Verden var nu den blege Ridder, som om han var hjemme. Han kunde næsten alle Legenderne udenad, og fortalte meget om de ægyptiske og arabiske Drkner, om Bierget Libanon, om Ceder- og Palme-Træer, om Jerusalem, Damascus, om Den Cypren og om Rom. Det lod til, at han havde været selv overalt. Om Billederne taledes han med stor Indsigt; han roste de byzantinske Malere, og fortalte Else, at Malerkunsten nu ogsaa blomstrede i Italien. — „Ja, det forstaaer I godt at bedømme,“ sagde hun, „for I maler selv, ikke blot slige smaae Billeder, men Men=

nefter i Legemsstørrelse, saa naturligt giort, at man skulde troe, de levede." — „Hvoraf veed I det?" spurgte den blege Ridder forlegen. — „Vi vare for nogle Dage siden i Smedkerhytten, hos eders Bert, og han viste os det. Det er fortræffeligt malet. Hvo er den Mand? Han har et godt ærligt Ansigt, men han seer bedrovet ud, og har en forunderlig Mine uagtet sin Venlighed, der kunde giøre Gen ganske bange."

„Tilgiv," sagde den blege Ridder i tydelig Forvirring og ganske forstemt, „jeg taler ikke gierne derom. Det er et Foster af min egen orkesløse Indbildning. Jeg er meest alene, og Noget maa man dog fordrive Tiden med. Men jeg vil, med eders Tilladelse, endnu giøre eder et Besøg, inden jeg reiser." Dermed stod han op, bukkede dybt for Else, og uden at bekymre sig om Rane, som bestandig sad i Krogen og legede med Hunden, gik han bort. Med stor Lethed svang han sig i Gaarden paa sin skionne Ganger, hilste endnu engang Else høfligt med et Blik, som trængte hende dybt ind i Sjælen, og galopperede bort med megen Hoviskhed.

„Naa, hvis det ikke er en Gavtyv," sagde Rane, „saa vil jeg aldrig være ærlig. Han en Ridder? Jo vist! Mærkede I ikke, hvor besippet han blev, da I spurgte ham om Billedet?"

„J er en slet Menneskestiender, Rane!"

„Og hvor uforsklammet: ikke at hilse mig; som om jeg slet ikke havde været tilstede!"

„J var jo heller slet ikke tilstede; det vil sige med Anden. Med Kroppen vare rigtig nok baade I og Hunden tilstede, og gjorde sliq en Larm, mens I legede sammen, at vi ikke kunde høre vore egne Ord. Af Alt, hvad den fremmede Ridder fortalte, hørte I Intet, skiondt det vel

var værd at høre; og alt imens saae J paa ham med et saa foragtede Ansigt, som om han havde fortalt de største Taabeligheder."

"Hvad var det Andet? Disse Pilegrime lyve, som gamle Qvinder. Han har Poffer ikke været paa Libanon, den Karl! saa lidt som han er Ridder."

"Hvad han for Resten er, eller ikke er," sagde Else, "kommer os egentlig ikke ved. Han er en Mand af Forstand og Hierte, med megen Kundskab og Erfarenhed; og det er meer, end at være slet og ret Ridder. Thi jeg forsikrer eder, Kane! der gives Riddere, som, naar man tager deres Vaaben og deres Jagthunde fra dem, — slet intet Videre ere."

Dermed gik hun vred bort, og den stakkels Kane havde heller ingen Døve saaet i Dag, dersom ikke Karen havde forbarmet sig over ham, og bragt ham Noget.

"J er alt for nidkær, fiære Ven!" sagde hun, rystende paa Hovedet; "J maa være høfligere og begynde Tingen paa en anden Maade, ellers gaaer det ikke."

"Det gaaer ikke," sagde Kane med et ensfoldigt Ansigt; "og paa hvad Maade jeg saa begynder, jeg kommer aldrig til Enden. Men jeg vil ikke ærgre mig." Dermed spiste han med temmelig Uergrelse, men dog endnu større Madlyst sin Frokost, og red hjem igien.

"Det er dog ret slemt," tænkte gamle Karen, da han var borte, "at min fiære Else ikke ret kan lide denne rød-musfede Ridder. Dog, jeg haaber, hun tager ham nok. Hvad er der at sætte ud paa ham? Fordi han ikke kan læse, ikke forstaaer sig paa malede Billeder? Ak, du hellige Jomfru! slige Snurrepiberier paa sig kun for Munk og for os Qvindfolk. I min Ungdom var der ikke en Ridder, som kiendte et Bogstav. Men Kane er saadan et godt,

ærligt, fredeligt Skind, naar man ikke ærgrer ham, og ikke gjør ham nidfiær. Og saa spiser han ogsaa saa fortræffeligt Altting reent op, hvad man sætter for ham. Hvad hjælper det mig her i Huset, at jeg laver de lækreste Retter, naar de ikke blive nydte? Jeg glemmer tilsidst reent min hele herlige Kogekunst, som jeg ogsaa lærte i Klosteret, dengang jeg lærte at læse. Jeg selv spiser lidet, Jomfruen spiser endnu mindre, og den blege Ridder er som et Spøgelse og spiser slet Intet. Nei, hun maa ægte Rane; saa kan der atter engang blive Lystighed her paa Gaarden, som i salig Herrens Tid. Saa kan den gamle Viin i Kielderen blive drukken, før den bliver alt for gammel. De stovede Sølvs- og Elfenbeens-Bægere i Skabet komme da atter pudsede til at glindse paa Drifkebordet; Hallen gienlyder igien af lystig Tale, Gammensord og Giesternes Latter. Saa bliver det ogsaa morsomt igien, at være Huusholderiske. Nu spøger og tripper jeg jo her omkring paa de mørke, ledige Gange med mit Nogleknippe, som den hvide Frue, og har ikke Andet at gjøre, end at læse gamle Historier med det fiære Barn. Det fortryder mig næsten, at jeg har lært hende at læse."

Det var Else meget om at gjøre, at faae Noget at vide om den blege Ridders Livomstændigheder, og hun var jo nu paa sikkre Spor, thi han havde selv fortalt, at hans Fader laae begravet i Klosterkirken under den splintrede Liigsteen.

Hvo denne Ridder var, kunde hun altsaa let erfare, hun behøvede blot at tage Liigstenen i Diesyn, paa hvilken under en harnisket Ridders sletudhuggede Billed hun tydelig læste Navnet Skialm Mageson. Den blege Ridder hed

da formodentlig Aage Skialmsøn; thi i Middelalderen veglede Faderen og den ældste Søn Navne i Adelsflægterne, ligesom Bønderne endnu, uden at de alle havde et fælles Familienavn, i det mindste blev det sjelden brugt. Prioren, som var Elses Formynder, slog op i Kirkebogen, og der fandt man, at Ridder Skialm Aagesøn var død for tyve Aar siden og begravet i Sanct Virgittes Capel. Ti Aar i Forveien havde han ladet en Søn Aage døbe i samme Kirke. Paa Elses videre Forespørgsel erfarede hun, at denne Aage efter sin Faders Død var reist med Kanniken Mester Hans Sibrandsøn til Neapel fra Lund; men mere vidste man ikke om det unge Menneſte. Elſe formodede altsaa, at Aage i Frankrig eller Italien var traadt i en fremmed Fyrſtes Tieneste, havde gjort en Rejſe til det hellige Land, og nu endelig af Hiemvee var reist til Danmark, hvorfra han atter maatte vende tilbage til den Herre, han tiente, da hans Orlov var udrunden.

Efter diſſe indhentede Eſterretninger og Giſninger modtog Elſe den blege Ridder næſte Gang mindre ſky og forlegen. Hun ſagde ham reent ud, hvad hun havde erfaret om ham, fortalte ham, at de vare vidtloſtigt Beſlægtede, og beklagede, at han ſaaſnart vilde rejſe igien.

„Jeg blev ogſaa gierne længer her,“ ſagde Ridderen med en tilbagetrængt Gysen og med et ſorgeligt Blik; „det kommer altsammen an paa viſſe Omſtændigheder. Mit hele tilkommende Liv er afhængigt af en eneſte Eſterretning. Meget gav jeg til, at jeg allerede havde den; thi denne Spænding — dog — vi ville ikke tale videre derom. Ja, fiære Jomfru Elſe!“ vedblev han muntre, „gierne blev jeg i mit Fædreland. Den ſydligſe Blomſtreen er yppigere, Fieldegneenes Natur ſtørre, end paa denne liden Ø. Menneſkene i Syden ere ſyrigere, hurtigere, deres Legemer mindre fyldige,

og mere smidigt udviklede, deres Ansigter regelmæssigere. Men jeg elsker det grønne Siælland og de blonde nordiske Moer over Alting, den dybe stille Følelse, og den muntre vittige Spøg, som latterliggjør Forstruenheden, og hindrer den i at trives. Den sande Kiærlighed blomstrer kun i de germaniske Lande; Videnskab og Sandselighed ere ikke Kiærlighed. Dette hulde aandelige Sværmeri, der — som Fuglen Phønix — nærer sig af en Laares Dug, er ingen Phønix her; skiondt den ogsaa her er sjelden. Thi hvor mange Qvinder kunne virkelig elske? Om Mænd vil jeg nu slet ikke tale." — „Elske!" sagde Else smilende, „nu, det skulde man dog troe at hver Mand kunde, saa godt som at være tapper." — „Nei, paa ingen Maade!" raabte den blege Ridder. „Altid blande Skialdene Elskov og Tapperhed sammen i deres Sange; hvor urimeligt! Det Første er ligesaa sjældent, som det Sidste almindeligt. Hvo der ei er tapper, er en Ridding; men, kiære Jomfru Else! til at elske, dertil horer Mand, som til at være Skiald. Maaskee gives der lige saa saa sande Elskere, som Skialde, her i Verden."

„Skulle Moerne da ogsaa have Skialdegaver for at elske?" spurgte Else leende. — „Det forstaaer sig." — „O, Vee! paa den Maade vil jeg aldrig komme til at elske." — „Siig ikke det!" svarede Ridderen, „jeg har i Overgaars, da vi taledes om Legenderne, sporet mange Anlæg hos eder."

I denne Samtale bleve de forstyrrede af Rane, som selv havde indbudet sig i Dag, og traadte selv Anden ind i Hallen med Hunden. Neppe var denne kommen inden for Døren, førend den løb hen mod den blege Ridder, sprang op paa ham med Forbenene, lagde en Pote fast paa hver Skulder, og griinte ham med udhængende Tunge sælt i Ansigtet. Ridderen greb uvilkaarligt om Hundens Fodder,

fastede den med et stærkt Sving hen i Hallen — og paa det hylende Dyr vare begge Forbenene sonderbrudte.

„Det gjør mig ondt, Herr Rane!“ sagde den blege Ridder høflig, „men jeg lader mig aldrig ustraffet angribe af nogen Hund. Jeg fandt det ikke raadeligt, at oppebie, hvad Dyret videre havde i Sinde med mig. I øvrigt beklager jeg den smukke Hunds Forliis.“

„Deri kunde Ingen fortænke eder,“ raabte Else, afbrydende Samtalen, fordi hun frygtede ubehagelige Følger. „Og nu vil jeg vise eder mit Huus og min Huusholdning. Følg med! For I skal vide, jeg har mange Tienestefolk; vi brygge og bage her, vi sye og strikke — og hvad vi ikke selv bruge, give vi de Fattige i Egnen som smaae Foræringer.“

Ridderen fulgte. Rane havde Lyst til at sige ham nogle Uartigheder, men den Styrke og Raskhed, hvormed Ridderen uden mindste Bestyrtelse havde brudt Benene paa Hunden, som Rane hemmeligt havde pudset paa ham, bandt Ranes Tunge. Han lod Hunden bringe bort, og fulgte Else og Ridderen i Hælene, fordi han var bange for at lade dem være alene.

„Her seer I vor Spindestue,“ sagde Else, i det hun aabnede et stort Bærelse med qvalm Lust og lufte Vinduer, som vendte ud til Solsiden. „Det bruge vi kun om Vinteren, naar Dagene ere korte. Men naar den store Lampe der under Loftet er tændt, saa skulde I kun høre Viser og Eventyr. Og saa kommer ogsaa tidt den gamle Harpe-slager, og spiller for os.“

„Men her er Sommer=Arbeidsværelset,“ sagde hun, og aabnede en anden, flon, luftig Stue til Skyggesiden, fuld af smukke unge Piger, som sadde og i Silke baldyrede Blomster, Blade, Fugle, Hiorte, Jægere og Hunde. —

„Og her er Else selv Læremesterinde,“ bemærkede den medfølgende Karen. Den blege Ridder beundrede det skønne Arbeid; men Rane havde Udstilligt at udsætte, og badlede iblandt Andet, at Tafferne paa den ene Hiort ikke vare ret naturlige, og at det saae saa underligt ud, som om de stak ud af Jægerens Hoved, i Stedet for af Hovedet paa det dræbte Wildt.

„Nu skal I dog ogsaa see min Biinkielder, som jeg har arvet efter min salig Fader,“ raabte Else. „Den gamle Biin bliver altid ældre og bedre; thi vi Piger drikke ingen Biin, Giester komme her ingen af. Den gode Rane gjør sagtens, hvad han kan; men hvad forslaaer et eneste Menneske i en saadan Overflodighed?“

De steg ned ad Kiøbertrappen i Gangen, hvortil der gik Hvalvinger med Døre til begge Sider. Strax fra en af de første horte de en stærk Knagen. — „Hvad er det?“ spurgte den blege Ridder angstelig. — „Det er mine Karle, som rulle og glætte Lintoiet.“ Hun aabnede en jernbeslagen Dør; men neppe saae den blege Ridder Nullen, der af et Par stærke skiæggede Karle blev trukket frem og tilbage, før han faldt bevidstløs til Jorden.

„Det er mig en prægtig Ridder,“ sagde Rane: „en blegfotig Græder, der maler Billeder, og besvimer for en Nulle. Jeg gad dog engang forsøge, hvad han videre duer til.“ — Else var i den største Angst, og hjalp nu Ridderen ligesaa ivrigt, som han i Baabenhuset havde hjulpet hende. Snart slog han atter Vinene op, og da han fandt sig i hendes Arme, og saae det skønne Ansigt med Taarer og Bedrøvelse boiet over hans, raabte han: „O, Gud! lad mig døe saaledes.“ Derpaa trykkede han gientagne Gange den deilige hvide Haand til sine Læber.

„Doe kan I snart komme til, siden I onsker det saa stærkt,“ raabte den opbragte Kone. „Jeg taaler ikke meer, at I indsmigrer jer hos denne ædle Jomfru, som jeg alt i flere Aar har beilet til, og som ogsaa med Tiden vorder min Hustru.“

„Er denne Ungersvend eders Brudgom?“ spurgte Ridderen, i det han slap hendes Haand, fuldkommen frisk igien, efter at have tømt et Bæger Viin, som Karen havde tappet ham.

„Paa ingen Maade!“ raabte Else fortorment. „Jeg har altid viist ham Hosflighed, og derfor forlanger jeg Hosflighed igien.“

„Det er ikke meer end billigt,“ sagde den Fremmede med Fatning. „Nu, Ridder! hvis det er saa, vil jeg gierne unde eder en Kamp. Rigtig nok befandt jeg mig nylig temmelig slet. Det er en Egenhed ved mig, at jeg ikke kan see en saadan Nulle, uden at falde i Asmagt. Men I er ikke sliig en Maskine, og skiondt jeg ikke er saa stærk, som sædvanlig, har jeg dog endnu Kræfter nok til at lære en Grønskoldning Hosflighed.“ — „I kan først vederqvæge jer. Jeg har Tid; i Morgen er ogsaa en Dag.“ — „Nei, nei! Hvad man kan giøre i Dag, skal man aldrig opsætte til i Morgen. I Morgen er kanskee ingen Dag mere for Een af os,“ sagde den blege Ridder med et forfærdeligt Ansigt.

Else kunde ikke holde dem tilbage. De stode alt begge i Gaarden med dragne Sværd, og huggede løs paa hinanden med megen Brede. Det var, som naar Bøffeløven og Tigeren kæmpe sammen i den øde Skov. Bøffelen er stærkere, Tigeren smidigere, listigere. Dren lurer lumst paa at komme til at rende sine Horn i Tigeren, at kaste den i Beiret og trampe den ned med sine plumpe Fødder. Tigeren lurer efter at springe Dren paa Ryggen, at slaae de skarpe Kloer i dens Sider, at driffe Blodet af den

sønderbidte Hals. Det varede ikke længe, før den blege Ridder havde slaaet Rane Sværdet af Haanden; ved hurtig at spænde Krog for ham, kastede han ham til Jorden, styrtede sig over ham, satte Knæet paa hans Bryst, sin skarpe Daggert paa hans Hals, og sagde rolig: „Eder's Liv er efter Ridderlov i mine Hænder; sværg mig, at I herefter vil være rolig og høflig, og ikke fornærme mig! Ellers skærer jeg Halsen over paa eder.“ — „Jeg sværger,“ rallede Rane; og neppe havde han sagt disse Ord, før den blege Ridder selv hjalp ham op, og sagde: „Dermed er altjaa Sagen afgjort; og nu ville vi følge vor skionne Vertinde videre, uden at lade os forstyrre meer i vor selskabelige Glæde af Ruller eller Tvekampe.“

„Jeg vil slet ikke forstyrre eder,“ sagde Rane, og gif bort med en flygtig Hilsen.

Da Else og Aage stode nede i den friske Rosenhauge, sagde Ridderen: „Ja, her er det herligt og lystigt, som om Glæden aldrig skulde ophøre; men seer I den forsinkede Nattevandrer hist, der sniger sig som en lille bleg Sky over Himlen, efter at have udført sin korte glimrende Bedrift? Den har intet Godt deraf.“

Else saae i Veiret, og opdagede Maanen paa Himlen, som en hvid Segl, neppe fiendelig i det varme Solskin. „Derover maa I digte mig en Vise,“ raabte hun, „thi der er ingen Tvivl om, at I ogsaa er Minnesanger.“ — „Jeg vil prøve derpaa,“ sagde Aage. Næste Dag bragte han hende en Sang paa et Stykke Pergament, overskrevet:

Rosen og Maanen.

Rosen med Lykken leger,
Barnlig munter og skion,

Titter af Busken grøn,
Biser sit Purpurbæger.

Maanen er bleg, som Sorgen,
Ansigtet gustent og guult,
Halv for al Verden skult;
Hemmeligheden forborgen.

Rosen hver Hyrde priser.
Dronning i Baarens Skov!
Fuglen synger din Lov,
Kilden digter dig Biser.

Maanen af Længsel fortæres.
Blege Gienganger i Nat
Svinder for Dagen brat,
Rykker sit Bryn, naar den æres.

Tidt, som i Skyen hiin blege,
Stirrer min Maane ned
Til dine brogede Bed,
Rose! til dine Lege.

Men udi Purpurkiolen
Mærker du Maanen ei
Paa sin eenlige Bei;
Thi du leger med Solen.

Else kunde ikke holde op igien at rose dette Digt, og den blege Ridder sagde: „Ædle Jomfru! bestæm mig ikke. Troer I, jeg sætter nogen Priis paa den ensfoldige Sang? Hvor mange tusind Biser, mener I vel, der er digtet over Maanen

og Roserne?" — Else plukkede en deilig Rose, og rakte ham den. — „Den skal være mig et Akenodie," sagde han, og kyskede den. — „Finder I denne Rose skøn?" — „Overordentlig." — „Henrykker den eder?" — „Skulde Guds Under ikke henrykke mig?" — „Selsomme Mand! Hvor dog Mændene tidt ere vanfelmødige og egenfindige! Denne Rose henrykker eder, hvoraf der dog gives saamange hundred tusind hver Vaar paa Guds Jord, og en smuk Bise om Rosen maa ikke fornøie mig?" — „Jo, dersom Bisen var saa skøn, som Rosen." — „Ederes enkelte Bise er vist ligesaa meget værd, som min enkelte Rose." — „Men Rosen er Guds Bærk." — „Det er Sangen ogsaa. Naturen og Guds Almagt udfolder sig af eders Følelse, af eders Førefilling, som Rosen af Jordens Skiod." — „Men nu de flette Biser?" — „Ere vantrevne, ormstufne Roser, der visne og falde af uden at blomstre. — Dog, Menneſkets Aand", vedblev hun alvorligere, „er meer, end en jordisk Hauge. Derfor visne de aandelige Roser ikke saasnart; efter mange Aars Forløb holde de sig endnu friske i Stov og Mørke. Og hvo veed, om eders lille Rose- og Maane-Bise ikke om flere hundrede Aar endnu vil dufte og blomstre? Jeg vil giemme den i mit Bogskab, og testamentere den til en kærlig Siæl, som ogsaa fatter det Skionne. Giem I min Rose i eders Psalmebog! Jeg har endnu min salig Moders Psalmebog, fuld af Rosenblade, der alle ere blege og salmede, som Maanen her ved Dagens Lys. Saaledes komme dog Rosen og Maanen tilsidst til at ligne hinanden. Det er lutter Mindesmærker om svundne Glæder, og der ligger imellem Bladene en lille Sang, som hun selv har skrevet, som jeg kan udenad, og som jeg her vil sige eder:

Hvor blev I røde Roser dog
Fra Ungdoms Dage glade?

J min Grindrings Psalmebog
Jeg giemmer eders Blade.

Og skiondt hvert Blad er guult og graat,
Som Farven af de Døde,
Den Sommerdag jeg mindes godt,
Da de var purpurøde.

J deres fine Bæv endnu
Jeg kiender hver en Aare.
Som før af Morgenduggen, nu
De fugtes af min Taare."

Medens Else fremsagde denne Sang, havde den blege Ridder i stærk Sindsbevægelse stirret ned til Jorden, i hans Ansigt arbeidede de voldsomste Videnskaber, og han udbød med gyselig Røst: „Nei, nei! saaledes er det ei, Else! J eders ustyldige barnlige Siæl udfolder sig den hele Verden som en Blomst. Enhver Glands er eder en Stjerne fra Evigheden, der blinker fra Himlen. Men der gives ogsaa en underjordisk fortærende Jld, fuld af Svovldamp; der er ogsaa en diævelsk Magt, som trodsende Himlen med jublende Skadefrohed fremvirker det Onde. Der gives ogsaa Brøde og Samvittighedsnag. Og derpaa er egentlig denne blege Maane det sande Billed — dette afhugne Medusahoved, omvundet af gule skionne Straaleslanger, som forstene det forfærdede Hierte."

„Gud i Himlen!" raabte Else, „hvad siger J der? Hvem er J?" — „En affkyelig Synder, en Forbryder, der dog endnu har saa stor Agt for det Gode, at han ikke vil styrte en stakkels Mø i Fordærvelse. Nei, Else! jeg vil ikke forføre eder til at elske mig; dæmp den spirende Videnskab!

Jeg er saaledes overvældet og nedknust af Videnskaber, at en ulykkelig Kiærlighed endnu er den mildeste og eneste vederqvægende Følelse af dem, som fylde min Varm. Jeg takker eder. I har lært mig at sælde Beemodens Taare. Denne bløde Følelse vil i Fremtiden werde mig en Balsom paa mit piinligtglødende Hjerteskaar; den vil redde mig fra kold Fortvivlelse, og naar jeg troer at være forladt af Gud og Englene, da vil den Tanke trøste mig: Der græder dog endnu een Engel for dig."

Han stod op, og vilde gaae hurtig bort. — "Saaledes lader jeg eder ikke gaae fra mig," raabte Else, "saaledes stilles vi ikke ad. Nedynger ogsaa Synd eders Hjerte, det kan ei være nogen Rederdrægtighed. Eders Aand er ædel, eders stolte Die lyver ikke; I føler dybt for det Skionnest, det Bedste. Kraftig og alvorlig er eders Tanke; I kan ikke tilhøre og tiene de diævelske Magter."

"Belan," sagde den blege Ridder noget roligere, "I skal høre mit Liv og Levnet; jeg vil endnu give eder dette Beviis paa mit Venskab, min Fortrolighed — og saa stilles vi ad, saa gaaer jeg atter ud i den vide Verden. Thi, det aner mig: det daarlige Haab, jeg gjorde mig, hænger kun i en tynd Spinderæb, som snart brister. I saa min Frygt, min piinlige Spænding, I skal ikke see min Fortvivlelse."

I denne alvorlige, hietegribende Samtale bleve de forstyrrede paa en selsom Maade. De saa langt borte en Hob Mennesker komme, som loe høit, og dandsende og springende nærmede sig Vindebroen. To Mænd kom som Sendebud fra de Andre, og bade om, at de maatte lades ind i Borggaarden. Det var Bønder fra Nabolauget, gamle Karen kiendte dem, og man lod dem komme; Næsten maatte blive derude.

De tvende Bønderkarle vare drukne, og hver af dem havde en Viinsflaske i Haanden. „Min naadige Jomfru!“ raabte den Ældste, „J, som er en sand hellig Jomfru for vor hele Egn! vi stakkels berusede Menneſter tage i vor Nød vor Tilflugt til jer. Den Enes Død den Andens Brød, ſiger Salomo; dog denne Gang var det ikke Brød, men Viin, eller rettere ſagt Æl, lyſeguult ſodt tyndt Æl uden Humle, men ſaa godt proppet, med et ſaa vederqvægende Skum, at Hjertet hopper Een af Glæde i Livet, naar man drikker deraf. Her er strandet et Skib paa vor Kyst. Ællet tilhører eder med al Ret, thi Skibet er strandet paa eders Forstrand. Derfor have vi, eders Livegne, drukket det op, paa nogle Flaſker nær, ſom vi bede eder ikke at forſmaa, derſom der endnu er Noget i Flaſterne. Dernæſt er vor ydmygſte Begiering, at J ved Bønner og Formaninger vil bringe diſſe arme Skibbrudne til Fornuft og Billighed igien; thi Skrækken og Ulykken har ſaa reent rovet dem Mælet og Talens Brug, at de ikke ere længer i Stand til at ſige et forſtaaeligt Ord, men grynte og ſnøble, ligesom ufornuſtige Sviin, giennem Næſen, naar vi ſpørge dem om Noget.“

Nu opdagede Elſe forſt fire alvorlige, nedſlagne Sø-mænd midt i Flokken. Hun lod dem ſtrax komme ind paa Borgen, men de Andre maatte blive, hvor de vare, og Sendebudene gaae tilbage igien.

„Det træffer ſig godt,“ ſagde Elſe til Ridder Aage, „at J endnu er her. J kan tale med diſſe Fremmede, i hvilket Tungemaal det ſkal være. Gamle Karen og jeg forſtaa kun Danſk, og det vilde gaae os med de ſtakkels Skibbrudne, ligesom Bønderne.“

Den Ene af de Fremmede (det var Baadsmanden med tre Matroſer) bukkede ærbødigt for Ridderen, og nu begyndte der en Samtale i et fremmed Sprog, under hvilken

Else høist opmærksom og nysgierrig betragtede Aages Ansigt og Miner, for deraf at slutte sig til Talens Indhold.

Men hvor forunderlig frygteligt teede han sig ikke derved! Hans Følelser meddeelte sig uvilkaarligt Else, og uden at vide, hvad der blev talet, opstode samme Sindsbewægelser i hendes Bryst, som i den blege Ridders.

Neppe havde han veglet et Par Ord med den stibbrudne Baadsmand i det fremmede Sprog, for hans blege Ansigt blev endnu blegere, og Angstens Sved trængte frem i store Draaber paa hans Pande. Hans Læber stælvende, hans Dine bleve ligesom halvbrustne, det sty Blif undveg Semandens ærlige Die, og søgte dog atter stottende at giennemstue ham. Men neppe havde den blege Ridder endnu med stælvende Røst gjort et Spørgsmaal og faaet Svar, før Glæden tindrede i hans Dine, Blodet vendte tilbage i hans Kinder, og henrykt omfavnede han den studfende Sogut.

Derpaa vendte han sig til Else, og raabte: „Jeg er nu det lykkeligste Menneske paa Guds Jord. Angerens og den nagende Samvittigheds Steen er væltet fra mit Hierte. Min Indbildnings Gioglebilleder, der som tunge Tordenstyer bedækkede mit Haabs Himmel — der som Uhyrer med lange mavre Arme vilde drage mig ned i Afgrunden, ere forsvundne. Gud har reddet mig. Jeg blomstrer atter i frodig Kraft. Et overilet Løfte, som skilte mig fra Jordens bedste Glæder, binder mig heller ikke meer; thi det Samfund, jeg havde svoret Troskab og Lydighed, er ophævet. Nu vender jeg ikke længer mit blege Ansigt mod Maanen; nu er jeg selv et Solens Barn. Ja, jeg skal trives herefter i Lyffens Solskin!“

Else og Aage sadde nu sammen i en kolig Lovhytte; Bægeret var fyldt med den herlige Champagne, hun credentste det, og smagte den stummende Viin første Gang. Karen fik ogsaa et Glas, og forsikrede, at man ikke kunde nyde nogen mere velsmagende Drif. Ridderen tomte Bægeret halvt, og begyndte derpaa at fortælle:

„Jeg er født i denne Egn, og tidt som Barn gif jeg i den herlige Klosterkirke, ligesom I, kiære Else! hvor især den hellige Birgittes Billed opbyggede mig. Hun var død i Rom ti Aar før min Fødsel, hendes Billed hang i det lille Capel, hvor det hænger endnu, hvor I saae mig knæle, og hvor min salig Fader ligger begravet. Jeg arvede Intet efter ham, og fulgte gierne med Kannik Mester Hans Siibrandsen, hans Ungdomsven, der havde lovet at tage sig af mig. Hvorfor han reiste bort, brød jeg mig i den Alder, som Tolvaars Dreng, lidet om; dog havde han sagt mig, at han hos Paven vilde forklage Kongen, fordi denne havde kastet Erkebispens Jens Grand uforskyldt i et gyseligt Fængsel.

Min Lærer Mester Hans havde opdraget mig i Gudsfrugt og fromme Følelser. Han beklagede tidt, at Korstogene vare ophørte; og naar han fortalte om den hellige Ludvig, der saa trofast havde stridt for Korset, og naar Hedningerne fastede deres græste Jld, havde knælet med foldede Hænder og bedet: „Kiære Herre Jesu Christ! bevar mig og alt mit Folk,“ og derpaa kæmpet tappert igien af alle Kræfter — saa fik jeg selv Lyst til at vove et Korstog under saadan en Konge.

Hvad der mødte mig paa Reisen, var ellers ikke synderlig stikket til at nære de fromme Følelser. I de fleste Klostre, hvor vi overnattede, vare Munkene Graadsere og Lediggængere. I den første store italienske Kirke, jeg traadte,

blev der høitideligholdt en Ælselsfest, til Grindring om Jomfru Marias Flugt til Ægypten. Saa vild og plump den for Resten var, gjorde den dog et uudsletteligt Indtryk paa mig. Stadens skionneste Pige, nydeligt klædt i himmelblaae og purpurrode Klædebon, sad med et deiligt Barn i Armen paa et Æsel, der jortes ved Bidslet af en ærværdig Olding med Solvstæg. Dette hulde Billed, som jeg saa ofte havde seet malet, traadte nu her saa levende og vægeligt frem for mig, at jeg slet ikke gav Agt paa Almuen's Skraal og Daarligheder, hvorledes de i Kirken satte Havre paa Alteret, og sang Psalmer til Ære for Æselet. Jeg betragtede den skionne Pige, Barnet og Oldingen, og det tyktes mig, som om de tre Menneskealdere: Barndom, Ungdom og Alderdom, bleve førte frem giennem Livet af den sene, graa, langsomtskridende Tid. Men hvad siger I dertil, naar jeg forsikkrer eder, Jomfru Else! at denne unge Mo lignede eder særdeles; at hendes Billed prægede sig dybt i Tolvaarsdrenge's Hierte, og at jeg kun saae hende flere Aar derefter et Dieblif, for aldrig at see hende mere; at det var eders store Liighed med min kiære Afdøde, der var Aarsag i, at min Fod dvælede længer end een Dag i min Fødeegn, og at en i min Siæl dybt indsluttet Følelse atter vaagnede efter en lang Slummer?

Mester Hans Sibrandsen vendte snart tilbage til Danmark, og da han meente, at jeg ingen Lykke vilde gjøre der, fiden han havde taget sig af mig, saa overgav han mig til en from gammel rig Ridder, der vilde gjøre en Valsfart til det hellige Land, og ønskede at have en adelig Dreng med til Page og til Selskab. Mester Hans havde lært mig Latin, jeg havde læst Bibelen, især det ny Testamente tidt, og jeg glædede mig til at see de hellige Steder, hvor Christus havde levet, lært og lidt. Men i de halvvanvittige

Pilegrime, der hylede Vitanier, hudsflettede sig, og lode sig bedrage af Munkene til at kiøbe falske Reliquier, troede jeg kun slet at gienkiende Jesu Disciples fromme Efterfølgere. Min gamle Ridder, der var en af de ivrigste Reliquiesamlere, blev høist fortørnet, da han mærkede min Egegylldighed og Tvivl om hans Helligdommes Ægthed, og jog mig bort, uden at ville vide mere af mig at sige.

Jeg eiede ikke Andet, end de Klæder, jeg gif og stod i, og en lille Blikdaase med det Document paa Latin, der skulde bevise, at jeg stammede ned fra den berømte ablasionske Familie i Danmark. Jeg var for stolt til at bede min Pleiefader om Naade, og for ærlig til at bede ham om Forladelse, da jeg vidste, at jeg Intet havde forbrudt. Jeg gif hen i Nærheden af Tempelet, i en stor øde Hal, der fordem havde tilhørt Tempelridderne, satte mig der paa en Steenbænk, tænkte paa min ulykkelige Skiebne, og græd. En Munk traadte derind for Kolighedens Skyld. Da han havde hørt Noget om, hvad der var vederfaret mig, trostede han mig, og fortalte mig om Tempelherrerne, som endnu for fem Aar siden havde boet i Jerusalem; om deres Bedrifter mod Saracenerne, deres Rigdomme, Lehn, Comthurier og Priorater; hvorledes de gif i hvide linnede Rapper med røde Kors over det ridderlige Harnisk. „Der havde I funnet gjort eders Lykke, mit kiære Barn!“ sagde han; „thi om I end ikke var af ligebyrdig Adel, saa havde I maaskee dog funnet blive tienende Broder hos disse Riddere. Nu boe de paa Den Cypern, og bekæmpe hedenske Sørovere, som ville bortføre stakkels skibsfarende Pilegrime og Kiøbmænd i Slaveri.“

Jeg viste den gamle Munk mit Diplom, men han forstod ikke saa meget Latin, at han kunde faae en Mening ud deraf. Om Danmark havde han aldrig hørt tale; han

troede, fordi det Ord Dacia blev brugt i Diplomet, at jeg var født i Dacien i Nederungarn. Da jeg fortalte ham, at jeg stammede ned fra Absalon, sagde han: „Absalon blev som en ung Grønsfolding hængende ved sit Haar, og efterlod sig — saavidt jeg veed — ingen Børn.“ — Jeg fortalte ham, at Absalon havde været en mægtig Erkebiskop, Statsmand og Helt i Norden. — „Erkebiskopperne saae heller ingen Børn,“ sagde den gamle Munk, stedse mistænkeligere. — „Jeg stammer heller ikke ned fra ham,“ raabte jeg hidsig og stampende i Gulvet, „men fra hans Broder Gøbern Snare, som var en mægtig Ridder i Siælland.“ — „Zeeland“, svarede den gamle Munk, rystende paa Hovedet, „ligger i Holland. Slaa kun alle disse Riddertanker af Hovedet, kiære Barn! og følg med mig til mit Kloster. Der skal I for det første være Lægbroder; saa har I dog Huus og Hiem og eders daglige Brød. Men rigtig nok maa I forrette Gaardskarle=Arbeid; dog vi have mange Tjenestefolk, og Arbeidet hos os er ikke strengt.“

Jeg rystede stolt paa Hovedet, han trak paa Skuldrene, og gik sin Vej. Aftenen graaned, og jeg vidste ikke, hvor jeg skulde hen. Da stod min gamle fromme Ridder for mig igien. „Jeg har kun villet sætte Skræk i dig,“ sagde han, „for at give dig et Varsel for Fremtiden. Jeg vil ikke ved Jesu Grav forskyde et stakkels faderløst Barn, som jeg har taget til mig; derfra bevare mig Gud! Men vær ogsaa from, og frygt Gud! Thi gjør du det ikke, og opdager jeg flere Ugudeligheder hos dig, saa er det forbi mellem os to, og jeg skylder ingen Ugudelig Noget.“

Dette var første Gang i mit Liv, at jeg søgte: man kan ikke altid sige sin ærlige Mening i Verden. Jeg lovede Lydighed, fulgte ham ærbødigt, og tog mig siden vel i Agt for at tvivle om Reliquiernes Ægthed.

Neppe vare vi paa Hiemreisen, paa det aabne Hav, før vi bleve indhentede af en Sorover. Vi saae strax, at Faren var uundgaaelig, og at Fienden var langt stærkere, end vi; desuden nærmede sig endnu et andet Skib, der formodentlig bragte flere Fribyttere. Imidlertid besluttede vi heller at døe med Sværdet i Haanden, end at sælges som Slaver til Hedningerne. Bevæbnede ventede vi Angrebet ved Skibsranden, og havde allerede udholdt en temmelig Vileregn fra det fiendtlige Skib, da det andet Skib nærmede sig med stor Hurtighed, og vi hørte en stion Sang, en Mellemting af aandelig Psalter og Kæmpeviser, synge firstemmigt i stærke Chor.

„Gud være lovet!“ raabte den gamle Ridder, „der komme Tempelherrerne.“ — Neppe havde Saracenerne seet de hvide Raaber med røde Kors, før vi meget tydeligt kunde skielne Bleggheden i deres Ansigter; de opgave deres Forsæt, og søgte at tage Flugten. Men Tempelherrerne havde snart indhentet dem. Med utrolig Hurtighed kastede de Hager og Stiger i deres Skib, og saa smidige og lette, som Ratter, saae jeg Heltene med lange lige Sværd, med blanke Hjelme, og fast som flyvende i de lette Rapper, anrette et frygteligt Blodbad mellem Turbanerne og de krumme Sabler. Snart havde de erobret Skibet, gjort en stor Hoben Fanger, og nu hørte vi dem atter i stemme en aandelig Heltedevise, endnu meget skionnere, end den forrige. Anføreren og endnu nogle Riddere besøgte os paa vort Skib, og da han saae mig lille Gut staae der med Sværdet i Haanden, halvgrædende af Uergjælske, fordi jeg ikke havde faaet Lov til at hugge løs paa Hedningerne, gav han sig høit til lee, tog mig under Hagen, kyskede mig, og da han havde gjort den gamle Ridder nogle Spørgsmaal, spurgte han mig, om jeg vilde følge med ham, og med Tiden vorde Tempelridder. — „Af

Gud, kiære Herre!" raabte jeg, „jeg har intet høiere Ønske i Verden." — „Nu, saa tag Afsted med din Pleiefader!" sagde han, „for vi maae strax afsted." — Det kostede mig ikke meget at skilles fra Gubben, som var guaven, og hvem jeg aldrig kunde være from og andægtig nok; men nu var han i meget godt Lune, thi han havde reddet alle sine Reliquier, der stode indpakkede i Tønder paa Dækket, af Hedningernes Hænder, og han gav mig sin Belsignelse med. Jeg besteg Riddereskibet, vi seilede afsted, og i Mørkningen landede vi paa Cypren. Næste Middag blev jeg fremstillet for Stormesteren Jacob Molay. Aimon de Bourbon, Stormesterens Kammere, og Anfører for Toget i Gaar, som havde taget mig med, lod mig drage en Vaabendrager-Riortel paa, og stille mig hen bag Stormesterens Stol. Da nu Stormesteren spurgte: „Nu, Aimon! saaer jeg ikke snart den Page, I har lovet mig?" svarede han: „Ederes Naade! vi have nu Riddere og Vaabendragere fra de forskjelligste Lande i Europa; men endnu ingen dansk. Hvad siger I dertil, hvis jeg havde medbragt eder en sli?" — „Det var ikke ilde, Aimon! thi de nordiske Riddere ere tappre Helte. Hvor er han?" — „Ja," svarede Aimon, „slige fremmede Skabninger maa man omplante som Børn og Dreng, ligesom unge Træer og Planter, hvis de skulle trives paa sydlig Grund, og slaae gode Rodder. En heel dansk Ridder kan jeg endnu ikke vise eder; men hvad siger I om en halv? Den Dreng der stod i Gaar paa Dækket med draget Sværd og græd af Brede, over at vi berøvede ham den Spas, at slaaes med Fribytter." — „Den Dreng har et godt Ansigt," sagde Stormesteren venlig. — „Og her er Diplomet," sagde Aimon med et dybt Buf, „som beviser hans fornemme Herkomst." — „Ja, det maae vi for Alting ikke glemme," sagde Stormesteren med et godmodigt.

men dog ogsaa spodst Smil, i det han rystede paa Hovedet. „Mimon! Mimon! denne Adelsdaarskab bliver tilsidst en Pind til vor Liigkiste. Enhver Slægt, der ikke blander sig med andre, taber tilsidst Saft og Kraft, og gaaer ud. Men jeg maa, saavel i dette som i meget Andet, rette mig efter Tid og Omstændigheder.“

„Bistnok“, sagde Consolin de Saint George, „ere vi ikke mere, hvad vore Forfædre vare. Bedrifterne paa det faste Land ere ophørte; og forviste til denne lille Ø, formaae vi kun undertiden at frelse stakkels søfarende Christne fra et hedsst Slaveri.“ — „Og saaledes“, svarede Stormesteren, „gavne vi maaskee meer, end de Gamle med deres ridderlige Eventyr uden Følger. Vor Hverv er besværligt, farligt og ærefuldt. Betsignet være hver bold Tempelridder, der gjør sin Pligt, og ikke vender tilbage til Europa, for som Herre over et af vore 9000 Lehn, Comthurater eller Priorater at hengive sig til Overdaadighed, Forsængelighed, og vække Misundelsen!“

„Bistnok“, sagde Ponsard de Gisi, „er vor Orden nu rigere, end nogensinde.“ — „Og derfor bliver den maaskee snart fattigere, end nogensinde,“ svarede Stormesteren, i det han afbrød Samtalen.

Jeg har aldrig kunnet glemme denne første Samtale. Jacob Molay yttrede sig altid siden med det samme aabne, ærlige Bæsen; hans sunde Hoved, hans gode Hierte viste sig i Alt, hvad han sagde og handlede. „Al, I kiender ham jo, Jomfru Else! I har jo seet ham i Snedkerhytten.“ — „Var det ham?“ raabte Else forundret. — „Ja, ja!“ vedblev den blege Ridder, i det han undertrykte heftige, atter vaagnende Sindsbevægelser; „men nu truer han ikke meer med Dinene, nu lider han ikke meer; han har overstaaet Faren, han er reddet.“

Jeg fandt mig snart i mit Element, som den unge And, hvis Ug er ruget ud af en Høne: saasnart den kommer til Vandet, svømmer den, medens Kyllingerne blive staaende paa Strandbredden, og forundre sig over, hvorledes deres Kammerat pludselig er bleven saadan en Sømand. Mine Forsældre vare alle Vifinger; her gif det nu rigtignok imod Søroverne, men Driften og Lysten til at styre et Skib, til at entre et fiendtligt, til at slaaes tappert paa Dækket, kom mig ved mit nærværende Haandværk vel til Hielp. Og saaledes tilbragte jeg henved tyve Aar, med ofte farlige, men eensformige Bedrifter.

Hiemme beskæftigede ijer Kunsten mig, i de Timer, jeg havde fri fra Gudstienesten og Legemsøvelser. Flere Provencaler, Normanner og tydske Riddere øvede Digtekunsten, og jeg forfattede ogsaa selv en Sang imellem; men den fortræffelige Dantes Divina Commedia, hvoraf vi strax fik en Afskrift, betog de Fleste af os Modet til at prøve vore svage Kræfter i Poesien videre. Derimod vakte et Besøg af den romerske Miniaturmaler Oderigi Lysten hos mig til at male. Siden har jeg ogsaa drevet denne Kunst i det Større. Den herlige Oderigi var den Første, som malede skionne smaae Billeder til Legenderne. De Stykker, J viste mig i eders Legendeboek, ere ret gode Copier efter ham, og J begriber altsaa let, hvor meget Gienstyndet af disse Gienstande maatte fornøie mig.

Omtrent otte Aar efter, at jeg var bleven Tempelherre, tildrog sig en forunderlig Hændelse, som afbrød mit Livs Gensformighed, og som jeg troer J vil undre Eder ved at høre.

Vi indhentede en Dag en tyrkisk Kaper paa Middelhavet, som nylig havde erobret et Skib, hvis christne Mandskab havde ladet sig nedsable, fordi det ikke vilde overgive

fig. Kaperskibet blev entret og taget. Da Hovdingen mærkede, at der ingen Redning var, gik han ned i Kabytten, hentede en overmaade deilig frankisk Mø op paa Dækket, og med de Ord: „Dig, mit skionne Bytte! skulde de dog ikke rove,“ jog han hende en Dolk i Brystet.

Jeg stod som forstenet — holdt mig ved Masten, det blev sort for mine Dine, og jeg vidste ikke af mig selv at sige. Thi jeg kiendte hende igien: det var den vene Mø, jeg havde seet i Italien som Maria med Jesusbarnet, og som siden den Tid altid havde svævet mig i Tanker. Især havde jeg tænkt paa hende den Dag, jeg blev Tempelherre, og svor aldrig at gifte mig.“

„Har I svoret en saadan Ed?“ raabte Else forfærdet. — „Vor Orden er ophævet, og vi ere givne Verden tilbage,“ svarede den blege Ridder rolig.

„Da jeg kom til mig selv igjen, fandt jeg Morderen giennemboret og blodende for mine Fødder ved Siden af det skionne Liig. Jeg bar hende hen paa vort Skib, og da vi vare komne til Cypern, lod jeg Liget bringe op paa mit Kammer, og malede hende, som hun laae for mine Dine med Dolken i Brystet. Derpaa begrove vi Pigen under mørke Cypresser, og jeg har mangt et Aar siden den Tid siddet ved hendes Grav i den kolige Aftenstund, hensiunken i mørke Tanker. Det kom mig for, som om mit Haab og min jordiske Lyksalighed var begravet med hende. Nu først blev jeg en ægte Tempelherre. Jeg sølte kun for min Skaber, for Christus, for Tapperhed, for min Orden, mine Ordensbrødre, og blandt dem især for den herlige Molay, som var mig Fyrste, Fader, Ven og Broder tillige.“

„Og Billedet?“ spurgte Else. — „Har jeg endnu altid, bærer jeg bestandig paa mit Bryst.“ — „O, viis mig det dog, fiære Ridder! Jeg beder. Lad mig see, om Liigheden

virkelig er saa stor." — "Jeg frygter for, at Synet for-
strækker eder." — "Vist ikke! vist ikke! Viis mig Billedet!"

Han tog et Miniaturmaleri frem, som han i en lille
Guldcapjel bar om Halsen i en Guldkiæde, sukkede op —
og nu blev det næsten sort for Else, thi hun saae sig selv
med brustne Dine, opløste Haar, blege Kinder, blodigt
Klædebon, og en Dolk stak dybt i den skionne Barm.

"Har jeg ikke sagt," vedblev den blege Ridder, "at dette
Syn vilde forfærde eder? Thi Liigheden er overordenlig."
— "Ja, overordenlig!" sukkede Else. "Kom, Karen! Finder
du ikke ogsaa?" — "Ei, du hellige Jomfru!" raabte gamle
Karen, og slog Hænderne sammen over Hovedet, "der ligger
jo det fiære Barn myrdet og taget af, som en slagtet Høne.
Hvad er dog det? Hvor er det dog muligt? Gud skee Lov,
du befinder dig jo ret vel, og blomstrer saa friskt som en
Rose! Hvordan skal jeg dog forstaae det?" — "Jeg vil
giemme dette Billed igien," sagde Ridderen, og puttede det
i Barmen. "Lad dette fiældne Tilfælde ikke alt for meget
undre eder. Vi forbauses over Skaberens uudtømmelige
Almagt i Dannelsen af de forskielligste Menneſteansigter;
men stundom maa der dog indtræffe en stor Liighed, og det
er nu skeet her. Og for mig har denne Hændelse en skion
Betydning, og behager mig saare vel. Saa længe der ingen
Mulighed var for mig til at saae den hulde Skionne, var
hun mig berøvet, var hun død for mig; men neppe er jeg
løst fra min Ed, saa lever hun atter op." — "Al, det er
jo ikke hende," sukkede Else, "ikke den Samme! Den Arme
slumrer alt i mange Aar under Cypresserne paa Cypern."

"Men vi leve," raabte gamle Karen, "og saalænge der
er Liv, er der Haab. Ridderen haaber, saa kan du ogsaa
haabe. Han behager mig alt meer og meer, den unge Mand.
Han er ikke længer saa bleg, en fin Rødme farver hans

Rinder, og han spiser ogsaa bedre i den sidste Tid. Nu har jeg Intet imod Ægteskabet, og paa Bryllupsdagen vil jeg give eder et Beviis paa min Kogekunst, som I ikke længe have smagt. Og Ridder Kane maa ogsaa være med; og han kommer nok, naar han bliver bedet, thi han forsjager fielden et godt Maaltid."

"Vi komme nu", sagde Ridderen alvorlig, "til en Tid i mit Liv, der var vigtig for mig og mange udmærkede Mennesker. Jeg har hidindtil ikke talet derom, og jeg skulde aldrig have gjort det, hvis ikke de strandede Franskmand i Dag havde bragt mig det glade Evangelium, som jeg neppe vovede at haabe, og som pludselig har endt mine Lidelser og mit Samvittighedsnag.

Clemens den Femte var ved den franske Konge Philip den Smukke's Bestræbelser bleven Pave, og som Kongens Creatur maatte han gjøre Alt, hvad Kongen vilde. Man sagde, Paven og Kongen af Frankrig foranstaltede et nyt Korstog; og hvad kunde Tempelherrerne ønske meer, der vare tilbagekrængte paa Cypern, og uagtet deres mange Besiddelser i Europa kun vare en Skygge af hvad de havde været? Under Paaskud af vigtige Forhandlinger blev Stormesteren og tredsindstyve Tempelherrer indbudne til Frankrig. Den ellers saa kloge og vise Jacob Bernhard af Molay var slagen med Blindhed; thi han kunde vel vidst, især for hans forrige Forstaaelses Skyld med den afdøde Pave Bonifacius, som Philip bittert hadede, at Kongen ikke var ham hengiven. Men vi havde alle stor Lyst til engang igien at see det kiære Europa. Et nyt Korstog forekom os saa fortryllende, saa herligt. Mange ønskede ogsaa af Forsængelighed at vise sig for deres Slægt og Venner i deres Glands og Herlighed. Den Cypern, saa skøn som den er, forekom dog de Fleste som et Fængsel, fordi de ikke mere kunde forlade den --

kort, med stor Glæde og Letsindighed indstibede vi os, og i Begyndelsen af October Aar 1307 vare vi alt i Paris, fik Tempelet, en prægtig stor Bygning, til vor Bolig, og vor Stormester, der, ligesom alle de andre Fyrster, skrev sig „af Guds Raade“, blev modtaget som en Konge, og de første Dage gik hen med lutter Gilder og Lystigheder.

Aldrig glemmer jeg den snedige, kolde, fine Konge — rigtig nok med et smukt, men tillige troløst Ansigt, i hvilket en vis Characterstyrke blandede sig med Lumskhed — hvorledes han den sidste Aften logrede og smigrede for min fiære gode Jacob Molay, der saae ud som Verligheden selv, støbt af Jern. Mange af os begyndte allerede at fatte Mistanke, men det var for sild. Natten efter det store Giestebud bleve vi opvakte af vor dybe Sovn, og kastede i skrækkelige Fængsler af fæle Boddelsknægte. Derpaa bleve vi anklagede for det affhyeligste Riæteri. Kongens Skriftefader Vilhelm af Paris, Inquisitor og Erkebisp, var vor Dommer og vor usorjonlige Fiende. Man beskyldte os for at have fornegtet Christus, for at have forhaanet Korset, for at have tilbedet Diævelen, og for Trolddom; vi skulde have dyrket et Idol Baphometus (et fordreiet Navn af Mahomet), foragtet Sacramenterne, og været hengivne til unaturlige Laster. Ogjaa beskyldte man os for, at vi vilde affatte Paven og Kongen af Frankrig, og stifte en Adelsrepublik i hele Europa. Det Halve havde været nok til at giøre os Døden ti Gange skyldige, hvis det havde været sandt. Men det var næsten altsammen Løgn og Fordreielse. Bistnok kunde vi ikke svare til, hvad vore Forgængere havde gjort. Mange gnostiske og manichæiske Meninger havde vel stundom indsnegget sig; blandt andre det Sværmeri, at man maatte adskille Guden Christus fra Jøden og Menneftet Jesus. Endnu i Molays

Tid, inden han blev Stormester, havde det været Brug ved Tempelherrerne's Indvielse at træde og spytte paa Korset."

"Jesu Maria!" raabte Else forfærdet, og Karen lod af Skræk den Teen, hvorpaa hun spandt, falde.

"Det var ikke af Ugudelighed," vedblev Ridderen, "men af en daarlig spidsfindig Fromhed. ""Skulle vi ære den Galge,"" meente nogle af de Eldre, ""hvori det uskyldigste Bæsen paa Jorden er bleven hængt?"" Molay gjorde sine Tempelriddere opmærksom paa, at Korset havde faaet en hellig Betydning, og at det var Vanvid, at foragte og forhaane et Tegn, som vi selv til Gode bare paa vore Raaber — og denne Misbrug blev afføjet."

"J har altsaa ikke traadt paa Korset og besudlet det?" spurgte Else ængstelig. "Nei, ved Guds Blod!" svarede Aage, i det han andægtig korsede sig — og vedblev, da Else havde givet sig tilfreds:

"Hvad nu de øvrige Besskyldninger angik, saa vare de saa urimelige og taabelige, at de egentlig ikke fortiente, at der skulde tages til Gienmæle mod dem. Et gyldent Reliquiefuteral, hvilket vi, som andre Catholiker, havde kysset, gav Anledning til Eventyret om Baphometus. Rigtig nok havde vi erhvervet os store Rigdomme og Besiddelser i Europa, og en farlig Indflydelse, der trueede med at veie op mod Paven's og Frankerikongens overhaandtagende Magt. Men derved havde maaskee Intet været tabt. Vi vare i det mindste ikke komne til vor Hoighed ved List og Rænker, men ved Tapperhed og Mod. Men vilde Philip den Smukke være Gueherfker, saa maatte han ødelægge os; thi vi lode os ikke, som Pave Clemens, ydmyge og beherske. Bort Fald var altsaa besluttet.

J sex Aar smægtede jeg, som saamange Andre, i et saadant afføeligt Fængsel, og vi kom kun ud i den friske

Luft, naar vi bleve bragte i Forhør. Man stjal Alting fra os; Sacramenterne bleve os negtede, Ingen af os, som døde, kom i Christenjord, men blev begravet i Fængselet. Endelig blev Torturen brugt, da Ingen vilde bekiende. Ponsard de Gisi maatte ligge i en Grube, med Hænderne saa fast bagbundne, at Blodet sprang ham ud af Neglene. Richard de Bado blev saa længe holdt til Jlden, at Riedet brændte, og nogle Dage derefter faldt Knofler ud deraf. I vender Ansigtet bort med Afsty, kiære Else? Tro ikke, at jeg har Lyst til ved min Fortælling at lægge eders Medlidenhed paa Pinebænken; men jeg meddeler disse saa Træk, om ikke til min Retfærdiggjørelse, saa dog til nogen Undskyldning for mig, at I saaer en tydelig Forestilling om alle disse Forfærdeligheder.

Det var især Kongen om at giøre, at knuse den ædle Molay, og man sagde mig altid, at naar jeg vilde vidne imod ham, og tilstaae, at de Beskyldninger, man gjorde ham, vare sande, saa vilde jeg slippe deraf med Livet. Med største Afsty og Foragt hørte jeg en Tidlang slige Forslag; men Kummer, usund Luft, slet Kost og daglig Angst forvandlede lidt efter lidt den ubændige Love til et tamt Huusdyr. Jeg blev meget syg, og neppe var jeg nogenlunde kommen mig, før mine Bødler benyttede sig af denne Tilstand, for at udpresse mig den falske Tilstaaelse. Jeg blev bragt i Marterkammeret, hvor der stod en Maskine, der lignede Rullen hernede i Kielderen; og fire Knegte stode med græsselige Ansigter og drog den knerkende Pinebænk, hvorpaa jeg skulde spændes, frem og tilbage, for at prøve den."

"Af!" sukke Else, "nu begriber jeg Alt, nu forstaaer jeg Alt."

"Man spurgte mig, om jeg vilde vidne mod Molay. Man forsikrede mig, at der ikke vilde vedersaars Stormesteren

Andet, end at han blev affat fra sine Værdigheder, og at han som Privatmand maatte trække sig tilbage paa et af sine mange Comthurier; Kongen var nu gaaet saa vidt, at han ikke kunde træde tilbage, han eller Molay maatte takke af. Men naar jeg vilde vidne mod Molay — man viste mig en lang Liste paa Tempelherrer, som alt havde gjort det — saa skulde jeg faae min Frihed, en anstændig Formue, og jeg vilde redde Stormesteren. Kunde man derimod ikke afsætte ham, saa var hans Undergang besluttet.

Jeg fastede Pergamentet med Affky paa Gulvet, og raabte: „Aldrig! Dræber mig!“ Jeg blev spændt paa Pinebænken, men kunde ikke udholde de usigelige Smerter, og raabte: „Jeg vil underskrive!“ Neppe havde jeg sagt dette, før jeg blev løst af mine Baand og Lænker. Jeg underskrev mit Navn, og var fri. Det forekom mig, som om jeg havde indgaaet en Pagt med Satan. Man gav mig en betydelig Guldsum, og jeg maatte strax forlade Frankrig. Jeg var som Raimund, da han havde slaaet sin Broder Abel ihjel. Jeg haabede i mit Fædreland at finde Vindring i min Hierteangst, men Forbryderen bragte overalt sin Forbandelse og sit Helvede med. I synger en gammel Bise, Jomfru Else! om Agnete, som i mange Aar blev hos den hedske Havmand, da hun endelig engang igien kom i Kirken:

Agnete triner ad Kirkedøren ind,

Og alle de Smaabilleder de vendte sig omkring;
saaledes vendte mig ogsaa alle fiære Ungdomserindringer
Ryggen, som fortørnede Engle, indtil jeg faae Eder. Da
var det atter Maria med Jesusbarnet paa Flugten til
Egypten; og mig tyktes, at jeg endnu paa min Flugt
havde reddet Jesusbarnet i mit Hierte. Da begyndte jeg at
haabe Molays Redning. Umulig var den dog ikke, ei engang

usandsynlig; thi naar den stolte, ærgierrige Konge havde faaet sin Billie, brudt Tempelherrernes Magt, og var bleven Eier af deres store Rigdomme, hvor kunde det da endnu glæde ham, at myrde en uskyldig Mand? — Men han havde alt myrdet saa mange Uskyldige! — Saaledes afveglede Haab og Frygt i min Barm til i Dag, da jeg har talt med de ærlige franske Somænd. Thi de bringe mig det Evangelium: Molay er lykkelig kommen ud af sit Fængsel, og er draget til et af sine Comthurier i Frankrig, hvor han stedse maa opholde sig stille og rolig. Men forlader han dette Sted uden Kongens Tilladelse, da har han forbrudt sit Liv."

Herr Rane sad hjemme hos gamle Regner, og kiedede sig med at skære Pile til sin Bue. Han havde tiet i hele tre Timer, og gamle Regner taug endnu længere. Vi have allerede fortalt, at han var en stor Ven af Tausheden.

"Hvad hjælper den Snakken til?" tænkte han. "Den er Menneffets største Ulykke. Hvoraf kommer Riv? Af Snak. Kan man ikke være frisk og sund, øve sit Haandværk, pløie, saae, gaae paa Jagt, bygge Huse, avle Børn, føre Krig, uden at mæle et eneste Ord? I Uskyldighedsstanden taug Menneffene, som Dyrene, og forligtes; men neppe havde Eva smagt det fordømte Æble, før hun begyndte at yppe Klammeri med sin Mand. Slik Stoi gad vor Herre ikke høre, og jog dem ud af Paradiis."

Da Rane og Regner havde siddet længe stumme, sagde endelig den Første: "Jeg misunder Pilen." — "Hvorfor?" — "Den træffer Maalet." — "Fordi den sigter rigtigt; hvo der gjør det, træffer ogsaa." — "Else vil ikke have mig." — "Saa lad hende gaae!" — "Det bedrøver mig." —

„Daarftab!“ — „Jeg elfter hende.“ — „Indbildning!“ — „Hvad hjælper?“ — „Adspredelse.“ — „Hvordan adspredes?“ — „Reise til Roeskilde.“ — „Kongen kan ikke lide mig.“ — „Snak!“ — „Hvordan forsjone mig med ham?“ — „Opvarte ham.“ — „Jeg vil ride derhen.“ — „Naar?“ — „I Morgen.“ — „Godt! Skal jeg med?“ — „Ja!“ — „Godt!“ — Dermed var Samtalen endt, og næste Dag rede de til Roeskilde.

Ridder Aage havde tilbragt den skønneste Aften hos sin Fæstemø; nu red han langsomt hjem, og overveiede det store Ulykkesliste, som han ikke selv ret kunde fatte.

Først da han nærmede sig Smedkerhuset, kaldt det ham ind, at de stakkels Beboeres Skiebne var høist forskiellig fra hans. Deres eneste Søn Sivald, en kraftig blomstrende Ugersvend, der var forlovet med Elses Terne, laae i en hidsig Feber, og man tvivlede om hans Liv. Da Ridderen nærmede sig Hytten, hørte han, at man skreg og græd høit derinde. — „Ak, han er vist død!“ tænkte han. „Hvor selsomt er dog Menneskets Liv, hvor omskiftelig vor Skiebne! Da jeg var ulykkelig, vare de lykkelige; nu, da jeg nyder den højeste Lyksalighed, fortvivle de Stakler.“

Da han aabnede Hyttedøren, saae han Fader, Moder og Brud anstrenge sig for at bringe den rasende Syge i Seng igien. Han stod med et Lys i Haanden, med glødende Ansigt, og søgte med Ræmpekræfter, som Raseriet gav ham, at vrifte sig ud igien af deres Arme.

„Nei, han skal brænde!“ raabte den Syge opbragt. „Jeg kan ikke udstaae det afskyeligt venlige Ansigt med den lurende, truende Mine. Han maa brænde!“

„Min stakkels Søn raser,“ raabte Faderen grædende.

„Hielp mig, Herr Ridder! at faae ham i Seng igien. Eders Billed derinde, Manden i den hvide Kappe med det røde Kors, har bestandig svævet ham for Dine. Det drev ham tilsidst ud af Sengen; han greb Lysen paa Bordet, da han var et Dieblif alene, og havde allerede tændt Ild i Tavlen, inden Nogen af os vidste det. Jeg haaber, Ilden er slukt.“

Ridderen aabnede Døren, og fandt sit Kammer fuldt af Røg. Molays Billed stod i lys Lue; midt i Flammen stirrede endnu Stormesterens Die med den forunderlig blide Trusel paa Aage — og blev pludselig fortæret af Ilden. Aage løb i Kioffenet, hentede Vand, og slukkede Ilden, som truede med at opbrænde Huset. Imidlertid havde man bragt den Syge i Seng igien, og han faldt i en dyb, dødlignende Slummer.

Den blege Ridders Stue var igien ryddelig, kun Sengen med Liget af den døde Snedkerson stod deri. Ridder Aage havde forladt Hytten, betalt sin Reie, og boede nu i en Sidebygning paa Borgen hos sin skionne Brud. Hans Hest vrinskede i Stalden mellem mange flere; den pustede, sparkede lystigt med Benene, og man mærkede tydeligt, at den glædte sig ved at finde Selskab.

Den gamle Snedker stod alene i sit Værksted i Skovhuset, og tomrede sin Sønns Liigkiste af Bøgetræ. „Du fiære Træ!“ sagde han, „du stod derude paa Høien. Hvor tidt har jeg som Barn leget under dig, og siddet med min Moder i din Skygge! Paa min Bryllupsdag var jeg der ogsaa, og tidt har jeg baaret min eneste Dreng paa Armen hen under dig. Jeg haabede, at hans Børn ogsaa engang skulde lege under dig og være lykkelige. Jeg vilde feire hans Bryllup under din Krone; Lynilden slog ned i dig paa den

samme Dag, da den slog ned i Kirken. Nu købte jeg dig, da du var sauget fra din Rod, og vilde tomre min Sønns Brudsfeng af dine Tilier. Det var taabeligt af mig. Det Træ, hvori Lynilden flaaer ned, er et ulykkeligt Træ, og af den friske Bul var der kun blevet en slet Brudsfeng. Men til Viigkifte kan du være god nok. Nu, stakkels Sivald! er din Brudsfeng forvandlet til en Viigkifte. Ak! det fkeer jo altid med os Menneker; kun langfommere, vi mærke det ikke. Saa vil jeg da nu danne dig et slet og ret Gjemme af diſſe tynde Fiaale og diſſe Brætter. Ikke stærkt, ikke tungt! Det ſkal intet langvarigt Fængſel worde for dit eenſomme Legem. Dit Muld ſkal ſnart igien forene fig med den hele øvrige Jord; det er ſaa broderligt, ſaa ſmukt. Men din ſalige Aand fløi igiennem den blaa Luſt til den helligtsmilende Jeſus Chriſtus, og han bringer dig i Faderens Skiod. Og naar jeg herefterdags hører Baſuntoner fra Kirkeſtaarnet, eller en Choral ſungen af de fromme Brødre, da taler du glædeligt med mig fra Himlen, Sivald! og aabenbarer mig troſtelige Hemmeligheder. Da worde dine gamle Forældre taalmodige. Skilsmiſſen varer jo ikke længe. Men den ſtakkels Mo, men Inger beflager jeg mere; hun haabede at plukke Roſer i Elſkovshaugen, og nu maa hun allerede græde under lutten vaade mørke Cypreſſer i Gethſemane."

Ridder Aage ſad lykkelig paa Borgen ved ſin Elſes Side i Kiærlighedens fortrolige Samtale. Han trykkede hendes Haand, og vovede undertiden et Kys paa hendes Læber. Hun vilde atter lege med den gyldne Capſel, ſom han bar paa Bryſtet, og lukke den op; men han vilde ikke tillade det. Det var allerede ſteet et Par Gange før, og

havde altid sorgelig forstemt hende. Men alt som han vægrede sig, fik hun større Lyst dertil, og sagde endelig, halv i Spøg, halv i Alvor: naar hun ikke maatte see Billedet, saa vilde hun heller ikke kysse ham meer.

Gamle Karen kom just ind med en deilig Kage. „Kives I alt, Born?“ raabte hun leende. — „Han vil ikke lade mig see Billedet,“ svarede Else med en misfornøiet Mine. — „Deri gjør han meget ilde. Det er dog saa deilig malet og saa liigt,“ sagde gamle Karen; „kun skulde Dødsdølsken heller være den lille hedenste Cupidos Kiærlighedspil, som Minnesangerne pleie at synge. Men jeg maa dog see Billedet, Herr Ridder?“ vedblev hun, i det hun gav Klage et hemmeligt Bink. — „Ja,“ svarede han, „I er en gammel sindig Qvinde, Indbildningen fylder ikke eders Hjerne med sorgelige forstyrrende Billeder. Der har I det, gjør med det, hvad I vil!“ — „Og nu skal Ingen af jer faae det igien,“ raabte hun, og løb ud af Døren dermed. Else, som engang havde sat sig i Hovedet, at hun vilde have Billedet, løb efter hende, og vilde snappe hende det af Haanden; men gamle Karen, der slet ikke vilde tillade det, fordi hun alt i den Anledning havde vaaget een sovnløs Nat med Else, betænkte sig ikke længe, men kastede Billedet ud af Vinduet i Dammen. — „Det var meget slet af dig!“ raabte Else fortørnet, og græd fast af Brede.

Herved opstod en Tausshed af Misfornøielse og Forstemthed, der var dem alle tre ubehagelig, men som snart blev afbrudt af en virkelig Ulykkeligs høie Klage. Intet bringer Menneskene lettere til at glemme indbildte Lidelser, end Nærværelsen af den virkelige Kummer; saaledes som det Lysegraa næsten bliver Hvidt i Modsetning til den sorte Farve.

Jnger, den afdøde Ynglings forlovede Brud, nærmede

sig med Hysten og Hullen. Det raa Menneske kiender ingen stille Sorg; enten stormer Sindet, eller det nedsynker udmattet i en tankeløs Udspredelse. Da Inger saae sit gode Herskab, og forud vidste, at Elses milde Hierte vilde dele hendes Sorg, oprørte sig atter Fortvivlelsen i hendes Barm, og yttrede sig i halve Ord og i usammenhængende Tale. Endelig, da hun havde fattet sig noget, samlede hendes Følelser og Forestillinger sig i en eneste Tanke: hun yttrede gientagne Gange, at det vilde trøste hende, naar hendes Beiler, som en fornem Ridder, kunde blive begravet i Kirken, i Stedet for paa Kirkegaarden. Han havde været Steenhugger, og forfærdiget mange Viigstene for adelige Herrer og Fruer; nogle tilhugne Sandstene stode endnu i Skuret — hans eneste Efterladenskab; naar han nu blev begravet i Kirken — meente den stakkels Inger — og der blev lagt en smuk Steen over hans Grav, saa kunde hun sidde der og see hen paa Viigstenen, mens der blev prædikaet, og alle de Vitanier og Messer, der lode over hans Grav, vilde worde ham til Siælemedser.

Else og Aage sandt dette Ønske saa naturligt, at de strax lovede at opfylde det. Ridder Aage gik selv den følgende Dag til Prioeren for Klosteret, og da han kom tilbage til Else, sagde han: „Hvor selsomt træffer det sig dog! Jeg kan gjøre denne døde Ungerpend en Gave af den eneste Grundeiendom, jeg har i Danmark, uden at jeg selv vidste det. Da min salig Fader blev begravet, kiøbte hans Ven Mester Hans for hans ringe Efterladenskab saa stor en Plads i Sanct Birgittes Capel, at der endnu er Rum til eet Viig. Den skal stakkels Inger have til sin Fæstemand.“

Det var ikke efter Elses Sind, at et fremmed Viig skulde ligge ved Siden af Aages Fader; men hun sølte for ømt og fiint til videre at omtale denne Sag, og saa blev

det da derved. Da den stakkels Jnger kom igien, trøstede Else hende med, at hendes Fæstemand skulde ligge for Alteret, som en fornem Ridder, i Sanctæ Birgittæ Capel.

Næste Dag lod Rane melde, at han henimod Aften vilde komme og lykønske de Forlovede. — „Det er en større Høflighed, end jeg havde ventet af Herr Rane, at han lader sig melde,“ sagde Ridder Aage. — „Han er bleven vred,“ sagde gamle Rane til Else, „fordi du ikke vilde gifte dig med ham, og nu kommer han ikke meer som Ven, men blot som Fjæmmed, som Rabo, efter Skif og Brug.“ — „Han har altid været mig hiertelig hengiven,“ sagde Else, „og det smærter mig, at jeg ustyldigviis har fortørnet den gode Rane.“ — „Jeg haaber,“ sagde Ridderen, „at han i Aften skaaner os for sin Godhed, og opsætter den til i Morgen; thi det regner alt stærkere og stærkere, og bliver usædvanligt mørkt.“ — „Skal jeg lade bringe Lys?“ spurgte Else. — „O nei, du Lilievand!“ raabte Aage; „dette Tusmørke er just saa behageligt.“ — „Saa vil jeg spille eder et Stykke paa min Harpe,“ sagde hun, i det hun med jomfruelig Blu viklede sig løs af hans Arme.

Ligesom Else vilde hente Harpen, traadte Herr Rane med flirrende Spor ind i Hallen. „God Aften!“ raabte han. — „God Aften, fiære Rane! Jeg haabede neppe at see eder i Dag.“ — „Hvorfor?“ — „Det regner jo.“ — „Ja, det regner.“ — „Saa er I bleven vaad.“ — „Ja, jeg er bleven vaad.“ — „Vil I have nogle tørre Klæder af mine?“ spurgte Ridderen. — „Nei, Tak! jeg bliver helst vaad, det siger Intet.“ — Her opstod en kort Tausshed, som Else og Aage vare saa ondskabsfulde ikke først at ville bryde. Endelig sagde Rane: „Det er sandt — er det sandt? Har

Rygtet Ret? Maa jeg ønske til Lykke?" — "Jeg takker eder, fiære Kane!" — "Altsaa er I forlovet med Ridderen?" — "Ja, gode Ven!" — "Og I med Jomfruen?" — "Ligeledes." — "Til Lykke!" — "Vi takke mangfoldig," sagde Aage.

Nu opstod der en endnu længere Taushed, og Else sagde endelig: "Hvad Nyt, Kane? I har jo været i Roeskilde." — "Ja, jeg har været i Roeskilde." — "Har I talt med Kongen?" — "Ja, jeg har talt med Kongen." — "Var han naadig?" — "Ja, han var naadig." — "Vare der nogle Fremmede?" — "Ja, der var Fremmede." — "Hvilke?" — "Franskmænd!" — "Hvad var det for Franskmænd?" — "Det var Kongen af Frankrigs Sendebud." — "Og hvad havde de at sige Dankongen?" spurgte Aage med spændt Opmærksomhed. — "At Tempelherrernes Stormester Jacob Bernhard af Molay, Storprioren af Normandiet Guido, samt 54 andre Tempelherrer ere domte som Gudsbespottere og Trolsmænd, og alle levende brændte paa en Ø i Seinesfloden i Nar, den 18de Marts." — "Guds Blod! det er umuligt," raabte Aage; "de stibbrudne Sofolk have jo bragt en ganske anden Efterretning." — "En Skipperlagn," svarede Kane tørt. "Jeg har hørt det af Legatens egen Mund, da han i Hoffets Nærværelse stod for Kongens Throne. Det gjør mig ondt for den stakkels Molay; thi jeg talede siden med en af Legatens Tienere, som forsikrede mig i Fortrolighed, at Molay havde været aldeles uskyldig, hvorfor han ogsaa skal have indstævnet sine Mordere, Pave Clemens og Kong Philip, inden Maret er ude, for Guds Domstol. Paven er allerede død, og med Philip vil det ogsaa snart være forbi, thi efter Stormesterens Henrettelse er han bleven ganske mager og bleg, skælver over alle Lemmer, kan hverken ret spise, drikke eller sove, og sender Bud omkring

til alle Konger, for at undskyldte sig; kun formaaer han det ikke for sin egen onde Samvittighed."

"God Nat, Else!" hvistede Ridder Aage med huul Røst og klapprende Tænder, i det han rakte hende en kold Dødningehaand. Det var blevet saa mørkt i Hallen, at hun ikke kunde see Andet, end den sorte Skikkelse, der stod for hende som en Skygge. "Aage! for Jesu Skyld, bliv her endnu," raabte Else ængstelig. — "Jeg kan ikke. God Nat, god Nat!" raabte han høit, og forsvandt. Else og Rane hørte ham galoppere over Brostenene i Gaarden. — "Hvor vil han hen, den Ulykkelige?" raabte Else fortvivlet. "Han har jo nu intet andet Hiem paa den hele Jord. Denne Efterretning har forvirret hans Hjerne." — "Jeg vil ride efter ham og see at bringe ham tilbage," sagde Rane. Men inden han var kommen til Hest og redet over Vindebroen, var der intet Spor af den blege Ridder. Rane red omkring i Egnen paa Kryds og paa Qvær, og vendte endelig tilbage til Borgen igien med usorrettet Sag.

Den gamle Snedker sad ved Midnat og vaagede over sin Sønns Liig i Aages forrige Bærelse. Liget laae flædt i Kisten; to Tællelys brandte ved Hovedet af den Døde paa høie Træstager, som Fader Thorvald havde forfærdiget og overstroget med Røenrog. Den af Kummer, Arbeid og Nattevaagen dybt nedsoiede Gubbe sad der som et Billed af Steen, støttede Kinden til Haanden, Albuen til Knæet, og stirrede til Jorden. Aage traadte ind. Faderen saae i Beiret, og da han blev Ridderen vaer, stod han op, gik ham sagte i Møde, som om han ikke vilde vække den Døde — eller vel mere for ikke at vække de stakkels Sovende i Sidekammeret, og sagde med sagte Røst: "Af, holde Ridder!

kommer I saa silde i Nat, for at see min kiære Døde? Jeg takker eder hierteligt, at I har soiet hans arme Brud i at saae ham nedlagt i Kirken. Ikke fordi jeg onsker det, thi mig synes, det er langt smukkere, at ligge begravet i Jordens friske Blomsterstod, under Guds aabne Himmel, end bag de sorgelige Klostermure; men i slige Ting maa man soie den Sorgende, hvis det kan troste og lindre. Jeg takker eder." — „Hvordan befinde sig eders Hustru og Svigerdatter?" spurgte Ridderen. — „De vilde ogsaa vaage," svarede Gubben; „men de udmattede Kræfter fordrede deres Ret, de ere faldne i Sovn derinde paa Sengen." — „Og I, gode gamle Mand! behøver ogsaa Hvile. Jeg kan dog ikke sove i Nat; hvis eder saa tykkes, vil jeg aflose jer et Par Timer, og vaage hos eders Son." — „Al, kiære Herr Ridder! det er alt for meget." — „I veed, jeg er ingen Mand af mange Ord, og siger reent ud, hvad jeg mener. Gak ind og læg jer til Ro; henimod Morgen vil jeg kalde paa eder, og tage Afsted, thi der forestaaer mig en lang Reise." — „Forlader I eders skionne Fæsteme?" — „Nei! jeg forlader hende ikke," sagde Ridderen; „spørg mig ikke meer, og begiv eder til Ro."

Gubben gik; Aage satte sig ligeover for den Døde, efter at han først havde taget Svededugen af hans Ansigt. — „Staldbroder!" sagde han, „du est endnu blegere, end jeg. Ikke sandt: Diebliffet er ikke saa bittert, som mangan Kryster forestiller sig det? Og nu sover du blidt; dit Hierte slaaer ikke meer, og veed Intet af Qualer, af Angst, af feilslagne Haab." Derpaa taug Ridderen en Tidlang, og stirrede hen for sig. Tilfældigviis faldt hans Bine paa et Bræt, som gamle Thorvald havde sat i Vinduet for Trævinden. Aage kiendte strax Levningen af sit Billed, det var et Stykke af den hvide Kaabe med det røde Kors. „Ja,

ja, Molay!" sagde han, „hvid som Sneen var din Uskyldighed, og jeg har atter rødfarvet Korset med dit uskyldige Blod. Men Korset har reddet dig. Beed for mig til den hellige Jomfru og til vor Herre Jesus Christus! Jeg følger snart dig og mine bolde Føstbrodre. Jeg vil ikke have det bedre, end J."

I dette Dieblif reiste sig den Døde overende i Liigkisten, og saae paa Ridderen med store stive Dine. — „Hvad vil du?" spurgte Aage, uden i mindste Maade at forundre sig derover; „kommer du fra de Dødes Rige, for at hente mig?"

„Jeg befinder mig nu meget godt," sagde Sivald i Liigkisten. „Søvnen har styrket mig, jeg har vist sovet længe. Men her er saa koldt og trangt, hvorfor har man ikke ladet mig blive i min gode varme Seng?" — „Herre Jesus!" raabte den gamle Fader, der endnu ikke havde lagt sig, i det han oplukkede Døren, „Sivald, min Son! du lever endnu, har kun været skindød? O, jeg lykkeligste blandt alle Fædre! Inger! Brud! Moder! vaagner. Sivald er ogsaa vaagnet — er ikke død — døer ikke — befinder sig bedre. Faren er overstaaet; men han maa strax bringes i Seng."

Under dette Raab vare Moder og Brud komne op, og vilde ikke troe deres egne Drer og Dine. Den blege Ridder tog den Syge i sine stærke Arme, og bar ham ind i Sengen; derpaa gif han atter ud i Liigstuen, og satte sig udeeltagende paa sin forrige Plads, medens den lykkelige Familie inde i den anden Stue omringede den Syge, spurgte ham, hvorledes han befandt sig, og hvad han ønskede? — „Jeg ønsker at faae Noget at spise," sagde han; „thi jeg er forfærdelig hungrig." — „Af, du gode Gud!" raabte den lykkelige Moder, „han er frisk og sund igien; Sygdommen har forladt ham med denne Dødsføvn. Men vi maae være for-

figtige, jeg vil tilberede ham et let Maaltid." — „Nei, et dygtigt, et dygtigt, Moder!" raabte den Syge; „thi jeg er grumme sulten." — Og Alle løe høit, og græd høit af Glæde, og kysjede ham, og den Gne skød den Anden af Beien, for at vise den kiære Tilbagegivne Kiærtegn. Moderen gif strax ud, for at hente sin eneste fra de Døde opstandne Son Noget at leve af; og da han nu sad overende i Sengen og med største Lyst fortærede, hvad hun havde bragt ham, græd de alle af Glæde igjen.

Faderen aabnede Døren til Liigstuen, og raabte: „Ærlige og velbyrdige Herr Ridder! sid dog ikke saa mod i Hu, kom ind og deel fattig Mands Glæde. J vilde unde min Son en skion Grav i Kirken, J under ham vist endnu heller det skionne Liv. J er jo ogsaa lykkelig; den ærlige og velbyrdige Jomfru elsker eder, og vil ægte eder. J bliver Herre over alle disse herlige Godser, J bliver vor Husbond, saa kom og glæd jer over eders Berns Lykjalighed!"

„Thorvald!" sagde Ridderen alvorlig, i det han holdt op at skrive med Solvstift paa et Blad Pergament, „kom herind, jeg har Noget at tale med eder i Genrum." — Gubben kom. Ridderen drog sit Sværd, og sagde: „Sværg mig ved Korset paa dette Hjalte, at J vil bevare min Hemmelighed, saa vil jeg giøre eder lykkelig. Jeg forlanger kun Taushed og en lille Tieneste af eder." — Oldingen svor. Den blege Ridder rakte ham det fuldstreuve Blad, og sagde: „Her er mit Testament. J arver min liden Formue." Han rakte ham en stor Guldbørs. „Kun een Ting forlanger jeg af eder igjen, som J ikke maa afslaae mig." — „Kiære Herr Ridder! hvad er det? hvad vil J have?" — „Giv mig den tomme Liigkiste! Og saa — Fred med eder alle!" Gubben kunde ikke ret fatte sig af sin Forbauselse, men inden han ret havde faaet sin Samling igjen, havde den

blege Ridder baaret Liigkisten ud. Uveiret fordeelte sig, Maanen skinte giennem Skyerne, og i Maanestinnet saae den forfærdede Gubbe den blege Ridder ride hurtig bort, med Liigkisten bag paa Hesten.

Else havde ingen Trost faaet af Ridder Rane, han forlod hende uden at begribe, hvori den store Ulykke bestod, og uden at bekymre sig videre derom. At Aage vilde reise bort igien, var ham meget fiært; men han var dog saa skaansom, ikke at yttre det for Else. Hun gif ikke til Sengs, men sad hele Natten i Vinduet, og da Uveiret fordeelte sig, og Maanen blev tilsyne, speidede hun med ængstelige Blik i Egnen, saavidt som hun kunde see. Det forekom hende, som om alt Græsjet og alle Bladene græd, og Maanen fløi med sit sorgelige Ansigt giennem Skyerne, som om den vilde forlade Egnen med Aage. Endelig kastede hun sig paa Sengen, overvældet af Mathed, og laae der halv drømmende, halv vaagen.

Da forekom det hende, som om Nogen bankede, dog ikke med Fingeren, men ved at støde en skarp Kant af noget Haardt mod Døren. Hun raabte skælvende: „Kom ind!“ — Døren gif sagte op — og der stod et blegt Spøgelse med en guul Liigkiste paa Ryggen. — „Jesu! Maria!“ raabte Else, „hvad vil du? Hvorfra kommer du? Vil du forfærde mig til Døde.“ — „Kiender du mig ikke, Else?“ spurgte den blege Ridder med huul Stemme. „Jeg kommer for at tage Afsked med dig. Forglem den Ulykkelige!

Hvergang du dig fryder,
Og i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med røde Rosenblad.

Hvergang du er sorrigfuld,
Og i din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Alt med hiin levret Blod.

Alt galer Hanen den røde,
Til Graven maa jeg ned;
Til Graven skulle alle Døde,
Thi maa jeg følge med."

Med disse Ord forsvandt Synet. Det varede længe, inden Else vovede at ringe paa Karen, endelig gjorde hun det. Den gamle Kone var heller ikke gaaet i Seng, og kom strax. Else fortalte hende stielvende det Syn, hun havde havt. — „Det har vist været en Drøm," sagde Karen; „med din ophidsede Hjerne, med den Kummer, du har havt, kunde det jo ikke være anderledes." — „Nei, det var ham selv, ham selv," sukkede Else, „og jeg maa have Visshed, inden Solen atter astørrer Nattens Taarer. Lad strax Karen spørnde for! Jeg vil ned til Snedkerhuset. Der er han vist. Hvorfor har jeg dog ikke strax tænkt derpaa?" — „I Liighuset, Barn?" — „Ja ja, i Liighuset! der har jeg just hjemme. Lad mig strax komme afsted!"

De kiorte ned til Liighuset, og hørte allerede langt derfra saa megen Glæde og Latter derinde, at Else vendte sig trostet til Karen, og sagde: „O, Gud! han er der. De glæde sig over, at han er reddet."

„Er han reddet?" raabte hun den gamle Snedkerkone i Møde, som aabnede Døren. — „Ja ja!" svarede Konen henrykt, „vor Herre har holdt sin Haand over ham, han lever igjen, vor fiære, vor eneste Son." — „Eders Son lever igjen? Gud være lovet! Men hvor er Ridder Age?

har I ikke seet ham i Nat?" — "Jo, kiære Jomfru! han har været her," sagde Konen, og lod Stemmen synke. "Men han er redet bort igien; hvorhen maa Gud vide. Dette Pergament har han givet min Søn. Det er ogsaa til eder." — "Giv mig det strax!" Hun tog Pergamentet, og læste følgende Qvad, der var skrevet med skælvende, næsten utydelig Haand:

"Mit Guld jeg skienker, o Brudgom! dig,
 Som atter Livet skal friste.
 Blodpenge var det stedse mig,
 Og gierne vil jeg det miste.
 For tredive Sølvpenge
 Har Judas vor Herre forraadt;
 Jeg ei betænkte mig længe,
 Jeg har i hans Fodspor traadt,
 Og havde vel heller ei forsmaaet
 De tredive Sølvpenge.

Min Hest, min Ganger saa skien og prud!
 Meer Plage paa dig ei sidder.
 Dig skienker jeg, med dit Perleskrud
 Og Sporer af Guld, til en Ridder.
 Ei meer under klaren Himmel
 Jeg rider stolt under D;
 Herr Kane! saa tag min Skimmel,
 Som eders Ven vil jeg døe.
 Og beed for mig med den vene Mo!
 Barmhiertig er Gud i sin Himmel.

Farvel, min Else, min vene Brud!
 Jeg aldrig dig tiere skal skue.

Min Sol er slukket i Rust og Slud,
 Men sluk er ei Kiærligheds Lue.
 Min Fryd sit Hoved sænkte —
 O, Sæbeboble Lyst!
 En Rose du mig skienkte,
 Den hvile ved mit Bryst!
 Og det skal være min sidste Trøst,
 At kiærligt paa mig du tænkte.

Nu maae vi til Kirke," raabte Else, da hun havde læst dette Qvad; „mit Hierte siger mig: der træffer jeg ham." — De kiorte hurtigt til Kirken, men holdt først ved Udbygningen hos Kirkesogden, for at faae Nøglen, thi det var meget aarle, Munkene sov endnu, og Ottesangen skulde først synges om tre Timer. Den af sin Sovn forstyrrede Kirkesoged gjorde store Dine; da han saae Jomfru Else saa tidligt, og forsikrede, han havde ikke mærket noget til Ridderen, men derfor kunde han maaskee dog være i Kirken, thi Prioeren havde laant ham Nøglen, og det var intet Usædvanligt, at denne forunderlige blege Ridder just om Natten, ganske alene, holdt sin Gudstieneste paa egen Haand. Else gav sig neppe Tid til at høre disse Ord, hun var alt Kirken ganske nær, og raabte glad til Karen: „Gud være lovet! der er han. Jeg seer den skionne store Skimmel staae bunden i Ring ved Kirkedøren."

Hun sprang ned af Karmen, og løb ind i Kirken. Men der var det øde og tomt, og hun opdagede Ingen. Intet Usædvanligt var der; kun en frisk Jordkreds hoinede sig i Sanct Birgittæ Capel om den nykastede Grav, som var bestemt for den unge Steenhugger. En mørk Anelse drev Else til at nærme sig Graven med hurtige Skridt, og Karen fulgte hende i Hælene. Hun skuede ned — der laae

Ridder Aage i den aabne Kiste, med Daggerten i Brystet. Den høire Haand flemte endnu om Hialtet, og i den venstre opdagede Else den visne Roje.

Der var næsten gaaet et Aar efter hiin sorgelige Begivenhed. Liden skaben havde afbruset, Høst og Vinter havde atter bragt en — i det mindste tilsyneladende Ro i Elses Siæl. Hun læste igien med Karen, balddyrede, spandt, og sang med sine Terner. Hun modtog ogsaa undertiden Rane, der dog var saa fornuftig ikke at komme ridende til hende paa Ridder Aages prægtige Skimmel, som han havde arvet; heller ikke Guldsporerne brugte han. Vel muligt, Karen havde raadet ham det. Selv de forlegne, halvsammenhængende Ord, hvormed han atter vovede at yttre Else sin Elskov, horte hun venligt uden Utaalsmodighed. Alle vare glade derover; kun Karen rystede paa Hovedet, thi det forekom hende, som om Else gjorde Alting ganske adspredt og halv i Dromme, uden Lyst eller Morskab. Hun vidste, at hendes Jomfru sov overmaade lidet, og nød næsten Intet. At Else var bleven mager og bleg, mærkede de Alle; men det var ikke paafaldende; det var en naturlig Følge af de sorgelige Begivenheder.

Den eneste Fortrolige, Else havde i den senere Tid, var Sigrid, en Søster til Inger, som nu var lykkelig gift med den unge Steenhugger, Snedkerens Søn, der havde arvet den blege Ridders Formue. Denne Sigrid havde en naturlig Blidhed, en deeltagende Siæl, og gjorde, hvad der stod i hendes Magt, for at fornøje Else og mildne hendes Tungfimd. Derved vandt hun hendes Hierte, og blev hendes Fortrolige. Til hende taledes Else saaledes en spjal Sommeraften, da de sadde alene sammen:

„Hvor øde og sorgeligt er det dog nu her i denne Hal, skiondt det er min Arne, og ethvert andet Sted vilde være mig endnu sorgeligere! Her legede jeg som Barn. Mine Forældre døde saa tidligt fra mig, at jeg hverken har havt den Fryd, at eie dem, eller den Sorg, at miste dem. Jeg voxte op uden Fader og Moder, uden Søster og Broder. Den gode Karen blev min anden Moder; hun kunde læse, jeg lærte denne Kunst af hende, og jeg kan vel sige, det var den største Lykke, jeg har havt i mit Liv. Thi derved aabnede sig den hele Verden for mig; det Fremmede blev jeg fortrolig med, og det Usædvanlige og Siældne mødte mig, naar jeg vilde. Jeg blev ældre, og lærte nu ogsaa at læse i Naturens store Bog, hvis Foraarsblade jeg ellers meget slettere vilde have forstaaet. Ogsaa Fuglens Sang kunde jeg udtyde, thi naar jeg var mod i Hu, da sang den: „Skam dig, Else! Jeg lille Dyr har kun en eneste broget Kiortel og et saare kort Liv; Fuglefængerer forfølger mig, og lægger Snarer for mig, og dog hopper jeg fornøiet og tillidsfuld paa min grønne Green, og sjunger Herren min Takkevisse og min Lovsang, naar Solen stiger, og daler.““ Saaledes, Sigr! mærkede jeg slet ikke min store Gensomhed. Da kom Nage. Da lærte jeg at kiende mandig Skionhed, Tapperhed, Høviskhed, og en kiærlig Siæl, som længtes efter min. Men han var en Forbryder — og maatte døe, som hans ustyldige Staldbrodre. Jeg takker Gud for, at jeg ikke fik ham til Husbond, thi jeg var vist aldrig bleven glad med ham, han havde gjort mig ulykkelig. I Grunden var han jo heller ei engang ret løst fra sit Ordensløfte. Men jeg lader aldrig mere Vintoi rulle hjemme; jeg kan heller ikke oftere taale at see en Kulle og høre den knærke, thi den har alt for stor Liighed med en Pinebænk. Nu gaaer han

omkring her om Ratten i Borggangene med Kisten paa Ryggen. Har du aldrig seet ham, Sigrid?"

"Aldrig, kiære Jomfru!" svarede Ternen stielvende.

"Det var ogsaa Synd, at forstyrre dig," vedblev Else.

"Men den blege Ridder veed, at Rane atter beiler til mig, og det gjør ham nidkiær. Jeg vil ikke bedrøve ham. Det Værste er, jeg maa selv ikke være bedrøvet, thi han har sagt:

Hvergang du dig fryder,
Og i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med røde Rosenblad.
Hvergang du er forrigsfuld,
Og i din Hu er mod —
Da er min Kiste forinden
Alt med hiin levret Blod.

Saaledes maa han nu bestandig ligge i levret Blod med den eneste lille visne Rose i Haand, og den Tanke, Sigrid! den Tanke knuser mit Hjerte."

Med disse Ord stod hun op, og forlod Hallen.

For at adspredde hende overtalte Karen hende en Dag til at besøge Rane. Han gjorde Alt, hvad der stod i hans Magt (det var vistnok ikke meget), for at more hende. Iblandt Andet viste han hende sit Rustkammer, hvori der hang mange underlige gamle Vaaben og Stridshammere, deels gravede ud af Hoiene paa Marken, deels af hans Fædres fædre bragte hjem med fra deres udenlandske Tog. Rane havde ogsaa selv kjøbt en Hob Buer, Sværd, Daggertter og Pile, thi han var en Ven af at samle slige Sager. Medens

han nu viste hende dette, vendte hun bestandig Dinene hen i en bestemt Retning, og blev uroligere, alt som Kane og Karen mere mærkede hendes Uro; men de vidste længe ikke, hvoraf den kom. Endelig efter lang Kamp raabte Else med vild Glæde: „Jeg tager ikke fejl: der er den, der er den — den Daggert, der har dræbt mit udtrykte Billed, og myrdede Aage selv i Kirken!“ Med disse Ord nedrev hun en Damascenerdolk med Sølvgreb og grønne Stene, der hang paa Bæggen i en Krog, og gjorde en Bevægelse, som om hun vilde støde den i sit Bryst. Karen var behændig nok til strax at rive hende Daggerten af Haanden.

„Du Gief!“ sagde Else, underligt og gyseligt smilende, „det var jo kun mit Spøg. Kan du ikke forstaae Spøg?“ Med disse Ord faldt hun bevimet i sin gamle Ammes Arme. — „Hellige Jomfru!“ raabte Karen, „hvad er I dog reent uden Fornuft og Forstand: bringer hende selv herop, at see Daggerten!“ — „Hellige Joseph!“ raabte Kane, „hvo kan dog tænke paa Alting? Daggerten har jeg selv draget af den Dødes Bryst. Det er en skion Daggert. Jeg har villet kiøbe den af Steenhuggeren, som er Hovedarving efter Testamentet; men han vilde ingen Penge have. Saa tog jeg den da med, hængte den hen i Krogen der, og har glemt det igien. Her hænge saa mange smukke Sager; hvo kan have Alting i Hovedet paa een Gang?“ — „Stort nok er det,“ sagde Karen, altid bestræftiget med den Syge, „gid det kun var ligesaa klogt. I staaer eder bestandig selv i Veien, og holder dog ikke op, før I har taget Livet af hende med eders Enfoldighed. Vort med den fordomte Daggert!“

Han glemte den. Med Moie bragte de Else til Live igien. Hun talede ikke et Ord om, hvad der var foregaaet, lod sig behandle som et Barn af gamle Karen, og bringe i

Karmen. Paa Veien talede hun heller Intet, gif til Sengs, sov — og yttrede næste Morgen ikke det mindste om, hvad der var skeet. Men hun blev daglig blegere, og hendes Kræfter toge siensynligt af.

Efter nogle Dages Forløb syntes det dog at blive bedre med hende; hun var muntre, og sandt atter Fornøielse i Læsning, kun var hun ikke stærk nok til selv at læse, Karen maatte forelæse. Ridder Ages Dødsdag nærmede sig, og den var Karen meest bange for. Der blev ikke talet et Ord derom. Dagen frembrød, Else stod tidligt op, var munter og tilfreds, og lod endogsaa til at længes efter det Maaltid, som Karen vilde lave hende af en lækker Giedde, som Fiskeren havde faaet Befaling at fange i Dammen.

De læste nu ogsaa til Udspredelse smaa verdslige Kroniker (Karen var bange for Legenderne), og det traf sig just, at hun havde faaet fat paa Historien om Polycrates, Behersker af Samos, der var saa lykkelig, at han tilsidst frygtede for sin Lykke, og for dog at have et lidet Uheld, kastede sin kostbare Ring ud i Havet, hvilken dog hans Kofstrax igien bragte ham, udskaaen af en Fiskevom.

„Nogle ere alt for lykelige, og Andre igjen det Modsatte,“ sukkede Else. „Jeg behøver ikke at bringe Lykken et saadant Offer. I Dag for et Aar siden mistede jeg ham. Han har nu længe intet Besøg gjort mig.“

I dette Dieblif traadte Fiskeren ind, og bragte med mange Lykønskninger det i Fjor i Dammen nedkastede Billed i Guldcapselen og Guldflæden, der havde viklet sig om en stor Giedde.

„Det træffer forunderligt,“ sagde Else. „Saa er jeg

jo dog lyffeligere, end jeg selv troede. Mon Billedet er kommen til Skade?" Hun aabnede Laaget. „Nei, hun bløder endnu," sagde hun med sagte Stemme, og i det hun med hoi Røst raabte: „Han kalder mig," faldt hun tilbage, og var ikke meer.

Der var forløben et Aar siden dette Dødsfald, da der kom en fremmed Rejsende i Egnen, og besøgte Ridderen. Rane havde arvet Elses Gaard, og opholdt sig nu altid med gamle Karen paa hendes Borg. Hans tausse Regner var død, og Rane talede daglig med gamle Karen om Else. Han var i den senere Tid blevet giestfriere, og saaе gierne, at en Fremmed imellem besøgte ham paa et Par Dages Tid. Han viste den Rejsende alle sine Mærkværdigheder, blandt Andet Daggerten, Legendebogen og det sørgelige Billed. — „Det er mit kiære Søskendebarn!" sagde han bevæget, „efter hvis Død jeg har arvet denne Gaard. Meget liigt! Jeg havde saa gierne ægtet hende; men det var ikke Guds Villie." — „Hellige Sebaldus!" raabte den Fremmede, „har hun dræbt sig selv?" — „Nei, paa ingen Maade; hun er død en from, stille, christelig Død. Kummer og Sorg have lagt hende i Graven. Det er en lang Historie; jeg fortæller kun slet Historier, men der sidder Een, som forstaaer det fra Grunden af, og som Intet heller gjør. Og jeg hører det ogsaa gierne; thi skiondt jeg kan det Altsammen udenad paa mine Fingre, saa forekommer det mig dog, som om Else levede endnu, og var hos os her igien, naar Karen fortæller."

Gamle Karen var strax rede til at fortælle; Ridderen legede imidlertid med sin Hund, og viftede sig ofte Vinene med Albuen.

Denne Tildragelse rørte ogsaa den Fremmede, og da Fortællingen var endt, gik han hen i Kirken, for at see de Elskendes Grav.

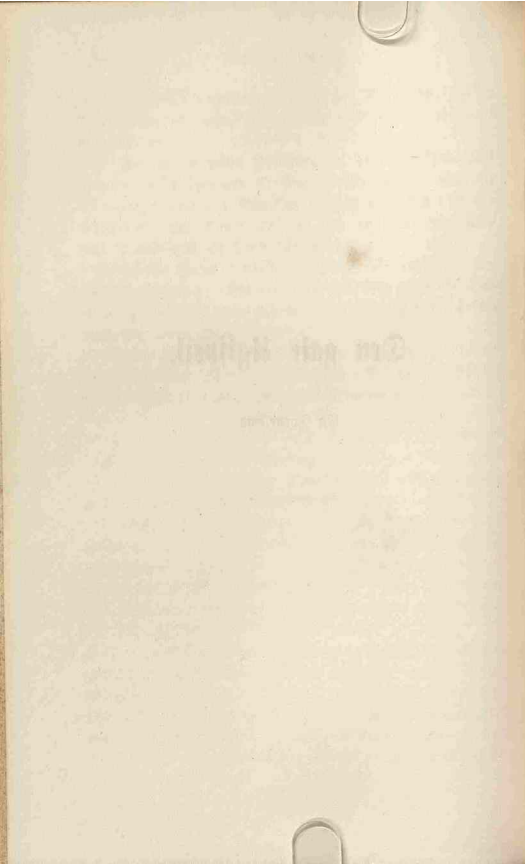
Det var en deilig Sommeraften, og den dalende Sol skinnede mildt giennem de brogede Kirkeruder. En ung Steenhugger laae paa Knæ, og huggede et Billed i en stor Sandsteen. Ved Siden af ham stod en smuk ung Kone med et lille smilende Barn paa Armen, og saae derpaa.

„See, Inger!“ raabte den unge Steenhugger glad, „nu er jeg færdig. Der staaer Jomfru Else og Ridder Herr Alage og række hinanden Hænder. Og der svæver den Helligaand over dem som en Due.“

Den Fremmede gik ud af Kirken igien, dybtgrundende, med langsomme Skridt, stærktbevæget. Det var en Skiald, af ham have vi endnu den gamle Kæmpevis.

Den gale Uglspeil.

En Fortælling.

Fra en tydsk Rigsstad red den unge Lucas Dorfner afsted med sin Badsæk bag paa Hesten, og skyndte sig, alt hvad han kunde, til den fjerne Skov, der i store Strækninger udbredte sig, og bedækkede Biergegnen. Den gamle Fru von Glänzenheim var draget ad samme Wei, da hun førte bort med sin Broderdatter, den skionne Rosa, hvem Lucas elskede, og som elskede ham igien. Men den adelige Dame vilde paa ingen Maade finde sig i, at den fader- og moderløse Frøken ægtede den rige Borger søn. „Vi maa vel vogte os for,“ sagde hun, „at det ikke gaaer os med Borgere, som det gif Sabinerne med Romerne, at de ikke bortrove vore Døtre, og styrke deres Slægt med de meest himmelskrigende Mesalliancer.“ — Lucas tænkte: „Hvad har Adelen saa stort at være stolt af frem for os? Have Stæderne ikke næsten blomstret ligesaa tidligt, som Borgene stode paa Fjeldene? Hvorfor have dog vore Forfædre, de dristige Muurmestere, bygget dem disse Reder? Selv kunde de ikke gjøre det, som Ornen. Men til at hænge ud over Klippen paa skrøbelige Stiger, kline den fastbindende Kalk til Fjeldet, og til at mure uhyre Stræbepiller, dertil hørte mere Mod og Styrke, end til siden at slæbe Rovet i Reden. Hvorfor kommer nu denne gamle fiantede Tante fra Paris, bedækket med Sminke, Skionpletter, og overstænket med Hovedvand, for at røve mig min Brud? Bed Gud, hvor jeg finder

Rosa, rover jeg hende igien; Præsten skal vie os, og jeg vil see paa den, som forbyder os det."

Med disse Tanker sporede han sin Hest, og red i Galop ind i Skoven — men hvor han nu skulde hen, vidste han ikke. Han red paa Kryds og paa Qvær, og silde først kom han til et Herberg, hvor han var nødt at tilbringe Natten.

Skiondt Lucas elskede Rosa, var han dog en kraftig Ungerfvend, der ligesaa lidet kunde leve af Lusten, som af Suf og Taarer. Hans ungdommelige Munterhed gav ham Haab om at finde hende snart igien; om hendes Trostak var han overtydet. Bertshuset laae temmelig øde. Han spurgte Berten, om der ellers ingen Giestere vare, men fik Nei til Svar. Om de Flygtende kunde han heller ingen Underretning faae, og Berten forlod ham.

Lucas satte sig til Bords, fyldte sit Glas, og drak Rosas Skaal i sin kiærlige Gensomhed, da i det samme det forekom ham, som om Nogen gik frem og tilbage i andet Stokværk, i Dvisstkammeret. Det tynde Loft lod ham høre hvert Skridt, og han syntes, at Nogen sukede.

"De har sagt, at her Ingen er," sagde han til Berten, der kom ind igien, og satte Stegen paa Bordet; "jeg hører dog Gen gaae deroppe og sukke. Er det en Syg?" — "Nei, det er en fattig Landstryger. Jeg troer, han er ikke rigtig i Hovedet. Jeg har tilladt ham at ligge deroppe, og jeg vilde ikke uleilige Dem med ham." — "Jeg er dog nysgierrig for at see ham," sagde Lucas, og tog Vyset; "skal vi gaae derop?" — "Ja, for mig gierne," svarede Berten, og fulgte.

Bed en mat Praas, der stod paa en Stol i en Flaskehals, opdagede Lucas en hvid Skikkelse, sammenknuget i en Krog paa en Skammel. Det var et blegt, mavert Menneſte,

der sad og gnavede paa en Skofte ved en Glaske Lyndtol. Han var klædt som en Bajats, med en spidspullet graa Hat paa Hovedet, og en hvid smudsig Troie med store Knapper dinglede ham om den mavre Krop.

Lucas spurgte, om han var den comiske Person ved en Viniedandsertroupe, og undrede sig over hans sorgelige Alvor. — „Beed De da ikke,“ svarede den Fremmede, „at Bajatsen altid er det alvorligste Menneſke paa Guds Jord? at al hans Lystighed er paataget? at det kun er hans Maske, der leer, medens han selv er en suur Philosoph i hvidt Overtræk?“ — „Nei, det vidſte jeg ikke,“ svarede Lucas. — „Da er det dog ſaa,“ vedblev den Fremmede. „De maa jo ikke forvekle mig med den ſaakaldte Harlekin, thi det er en forſængelig overſladiff Gief, en forelſket Nar, der pynter ſig med brogede Pialter, og uagtet ſin Dumhed vil gielde for et vittigt Hoved.“ — „Ja, det er meget muligt,“ svarede Lucas; „jeg kiender kun lidet til den Slags Folk. Men det ſkal fornøie mig, at giøre Deres Bekiendtkſkab; vil De ſpiſe med mig?“ — „Baade ſpiſe og drikke,“ svarede den Fremmede med dyb Alvor, i det han uden videre Complimenter fulgte Lucas, ſatte ſig til Bords, huggede af alle Kræfter løſ paa Stegen, og tømte en Glaske Rhinſkviin, medens Unglingen fortalte ham ſin ulykkelige Kiærlighedſhiſtorie. Thi det ligger nu eengang i Elſkernes Natur, at give deres Hjerter Luſt, og naar de ingen Andre have at betroede deres Sorg, fortælle de den endog til Træer og Bække. Den Fremmede hørte ikke meget opmærkſomt til, var ofte adſpredt, og ſagde ikke et Ord, da Lucas var færdig. Endelig, da Philoſophen i hvidt Overtræk blev ved at drikke, ſagde den unge Kiobmand, for dog endnu at ſige Noget: „Det er en god Biin.“

„Det vide vi,“ afbrød den Fremmede med en imponant Mine; „det er en almindelig erkjendt Sandhed, at der ved Rhinen vore gode Vine, naar man ikke drikker dem, før de blive gamle, og naar man saa faaer Lov til at drikke dem. Men hvem jeg er, det veed De ikke; vil De vide det?“ — „Ja nok,“ svarede Lucas. — „Mit Navn er Tise Uglspeil. Jeg er den berømte Skielmsmester, der døde og blev begravet i Møllen Nar efter Guds Byrd 1350; og dersom jeg endnu kan være Dem til Tieneste med et og andet Skalkestykke, skeer det med Fornøielse, thi jeg er et taknemmeligt Gemyt.“ Dermed stod han op, trykkede gravitetist Unglingens Haand, og forlod ham, lettende lidt paa Hatten, for at lægge sig til Hvile paa sit elendige Tagkammer i den flette Seng.

Da Lucas næste Morgen tidlig vilde ride bort, stod den Banvittige i Døren, og smogte Tobak af en lille Kridtpibe, som Berten havde stoppet ham til Frokost. Lucas sagde ham Farvel, og vilde give ham Penge, men han vilde ingen have. „Berov mig ikke Suurdeigen til mit Brød, og Drivehiulet til min Reise!“ raabte han. „Hvad Fornøielse var der, dersom jeg ikke havde den skionne Frygt og Bævelse for mit Udkomme, denne Uvished om min Skiebne, som ene frydrer Livet, og gjør det behageligt? Naar jeg nu kommer til en By, eller viner et Bertshuus langt fra, saa tænker jeg: Hvordan bliver du modtaget der? sætte de dig til Hoibords, eller kaste de dig paa Døren? Og den Tanke — den kildrer, den spænder paa en behagelig Maade. Jeg vilde ikke miste den for meget.“ — „Jeg rider nu til Hvore,“ sagde Lucas. — „Og jeg gaaer til Benstre,“ svarede den gale Uglspeil. — „Godt! Dersom De træffer min Kiæreste og hendes Møster, saa hold dem op med en eller anden Spas. Maaskee vi træffes i D**, hvor Domme-

ren er min Onkel." — "Det kunde vel hændte sig," svarede den hvide Mand. "Farvel!" Han tog Hatten af, Lucas fastede et Guldstykke deri, og galopperede bort; men i det han vendte sig paa Hesten, saae han tydeligt, at Uglspeil rystede Guldmynten ud af Hatten i en Brønd, som stod ved Veien, som om det havde været en Bremse eller Gede-hams, der var kommen i Pullen. Heraf overbeviste den unge rige Kiøbmand sig da tydeligt om, at hans Staldbroder fra i Aftes var fra Forstanden.

Møsteren, som var flygtet med sin Søsterdatter, havde fattet det besynderligste Forsæt af Verden. Skiondt hun var luthersk, havde hun under sit lange Ophold i Paris reent glemt sin Smule Christendom; hun var bleven en Fritænkerinde af den voltaireste Skole, og betragtede Religionen som en gammel Overtro, intet oplyst Menneske længer kunde være bekiendt. Da hun nu var vant til at danne sig efter de Franske i Alting, saa faldt det hende ikke ind, at giøre nogen Forskiel paa Catholiker og Protestanter; og for at redde sin Søsterdatter fra den unge Kiøbmands Efterstræbelser, for at straffe hende og blive af med hende, saa hun i Fremtiden intet mere skulde koste hende, havde hun faaet det Indsald, at sætte hende som Nonne i det første det bedste Kloster. Det var til et saadant, hun ilede i Dag med den unge Rosa, der i sit Hierte glædede sig over denne Taabelighed, og vel vogtede sig for at bringe Tanten ud af Drommen, thi hun haabede paa den Maade at vinde Tid, saa at Lucas kunde indhente og finde hende. For Rudsken og Tjeneren blev det en Hemmelighed, de kunde altsaa heller ikke advare den gamle Dame.

Fru von Glänzenheim ilede saa stærkt afsted, at der tilsidst knak et Hiul paa Bognen, og de bleve nødte til en heel Dag at opholde sig i en uæsel Bondeby, hvor der dog lyffeligviis boede en Hiulmand. Men næste Dag gif det, alt hvad Tøiet kunde holde, hen imod det romantisk liggende Nonnekloster i Nærheden af Fjeldet ved den yndige Flod. Da nu Tanten havde Bognen fuld af Pomade-frukter, Hovedvandsflasker og Sminkedaaser (thi selv havde hun ikke i Sinde at gaae i Kloster), saa lod hun Bognen holde mellem Klosteret og Nabostaden, ved et Vertshuus paa Landeveien, strax ved Skoven. Derpaa fremtog hun — for at liste sig til Klosteret i dyb Incognito — tvende Pilegrimsdragter, som vare brugte ved sidste Masqueradebal; i den ene hyllede hun sig selv, i den anden tvang hun Rosa til at klæde sig, og med tvende hvide Pilegrimsstave i Hænderne nærmede de sig nu Klosteret ad den yndige Gangsti, beskygget af grønne Piletræer, langs Floden.

Priorinden sad just og læste en Riimkronike fra Korstogenes Tid. „Ak!“ sukkede hun, „det var gode Dage, da Mænd, Brødre og Brudgomme forlode Huus og Hjem, Hustru, Søster og Brud for Guds Skyld; da selv 50,000 umyndige Børn sammenstimlede paa egen Haand, for at drage til det forjættede Land. Vel forkom og døde de alle paa Veien; men det var kun, for saameget snarere at vorde Engle i Himlen. Dengang droge ogsaa Pilegrime til Klosterne, og fortalte skionne selsomme Eventyr. Men hvad giøre de nu? Det er kun paa de gamle fromme Billeder, at man endnu seer slige Ting asmalede; i Verden er det ophørt. Nu vilde den frommeste Siæl forgieves søge Martyrdøden, thi der er ingen Bødler meer. Og de Rettroende forfølge heller ikke Kiætterne meer. Autodaféerne i Spanien er

ophørte, og det er yderst siældent, at man her brænder en Hex imellem. Gud see i Naade til os!"

Med disse Ord luffede hun Bogen, saae ud af Vinduet, og vilde ikke troe sine egne Dine, da hun ved Flodbredde, nær Klosteret under en grædende Piil, saae tvende Pilegrime, af hvilke den ene bønligt udstrakte sine Arme imod hende, der sad i det aabne gothiske Vindue. „Er det muligt?" raabte hun. „Selig Glæde times mig endnu, inden jeg døer? Søster Ursula! luk op, luk op. Søster Mechtilde! dæk Bord, og bring Alt, hvad Klosteret formaaer. Her er et Par Pilegrime, tvende fromme Qvinder ville gieste os. De ere vist baade hungrige og tørstige; thi de komme uden Tvivl lige fra det hellige Land." Søster Ursula luffede op, Pilegrimene bleve vel modtagne, og medens Tante Glänzenheim gik med Priorinden, for at tale hemmeligt med hende, blev Rosa hos den smukke Søster Ambrosia, som viste hende sin Celle og den dertil stødende Klosterkirke.

Det rørte den gode, naturlige Rosa, der uagtet Skilsmisjen og Faren vidste sig elsket af Lucas, og endnu ikke havde opgivet Haabet om at worde hans, at høre den stakkels unge Nonne yttre sine Følelser, der alle havde taget en stærmerisk Retning. Hun talede bestandig om sin himmelske Brudgom, og afmalede ham med saa glødende sandselige Farver, at Rosa maatte troe at see en jordisk blomstrende Ungling for sig. Ambrosias Celle var nylig hvidtet, og dette blindende Skær gjorde en sorgelig Modsatning til det sorte Crucifix paa Fyrebordet, til Jernstængerne i Vindvet, og den lille smalle Seng med den haarde Madras. Rosa havde troet at være i et Fængsel, dersom ikke Blomsterne i Urtepotterne og den smukke Hauge uden for Vindvet havde oplivet det Hele.

Ambrosia tog hende med i Kirken, og viste hende sin Helgen Sanct Sebastian, der uagtet de mange Pile, der sadde i hans halvblottede Legem, virkelig var en deilig Ungling. For denne Helgen knælede den stakkels unge Nonne Morgen og Aften. Kirken var ellers smuk og luftig, og Rosa glædte sig til at høre Ambrosia synge i Aftenmessen, da hun i det samme fik en ganske anden Lyd at høre.

Priorindens skingrende Røst lod igiennem Klostergangen; Rosa, som strax giettede Marjagen, og som frygtede for sin Tante, ilede derhen — og nu saae hun den stakkels Dame forfulgt af Priorinden som en Furie, og alle Nonnerne bag efter. Med Bebreidelser og Skieldssord bleve de tvende Rætttere, der i Masleradedragter havde vovet at vanhellige Klosteret, jagede paa Borten. Rosa følte, at man havde fuldkommen Ret, og da hun bag alle de skrigende og skieldende Nonner saae den stakkels Ambrosia staae i en Krog og græde og kysse paa Fingeren ad hende, glemte hun alle Ubehageligheder, og fandt, at hun havde mere vundet end tabt ved dette Besøg.

Tante Glänzenheim var derimod ligesaa forbittret, som Priorinden, og var færdig at daane, fordi hun ikke havde funnet give sin Harmes Lust. Hun skyndte sig afsted, for at finde sin Bogn igjen; men Urgrelsen havde angrebet hende, hendes Knæe skælvede, og hun maatte sætte sig ned og hvile paa en Træstub ved Beien.

„Men, kære Tante!“ spurgte Rosa med en skielmsk Enfoldighed, „hvorfors blev dog Priorinden saa forfærdelig vred?“ — „Ja, det maa du spørge!“ raabte Fru Glänzenheim; „men vi ere endnu langt tilbage i Oplysningen, som jeg mærker. I Forstningen gif Alting godt. Jeg fortalte hende, at jeg vilde sætte dig i Kloster, for at hindre en Mesalliance; det gav hun mig Ret i, hun er selv af gammel

Familie, og meente ogsaa, at du vilde tage dig allerfiæreste ud som Guds Brud." — "Men naar jeg blev Guds Brud, var det da ikke en langt større Mesalliance, naadige Tante? Hvor kunde jeg, et syndigt Menneske, forlange, at vor Herre skulde gifte sig med mig?" — "Di stille, din Taabenafke! og lad mig tale ud! Saa vidt gif Alting godt, siger jeg; og min lille Feiltagelse om Secternes Forskiellighed blev endnu ikke observeret. Men nu kom det. Hun spurgte, om jeg havde læst en Riimkronike fra Korstogenes Tid. Jeg traf paa Smilebaandet ad hendes gammeldags Smag, og sagde: naar man havde læst en Voltaires Skrifter og fortræffeligt polerede Vers, saa havde man kun liden Lust til at læse gamle Riimkroniker og Legender. I det samme kom ulykkeligviis Portnersten ind, og viste hende Pilegrimsdragterne, hvorpaa endnu Masquerade-Udleierens Navn og Bopæl var skrevet paa Sedler, heftede i Foret med Knappenaale. Jeg havde glemt at tage dem af, da jeg kiøbte Klæderne af ham. Nu var hundrede og eet ude; og da hun oven i Kiøbet hørte, vi vare Kiøtttere og Lutheranere, saa blev hun rasende, og troede, at kun Alting var skeet for at drille og beskæmme hende, endskiøndt Gud veed, det var mit ramme Alvor. Jeg tilstaaer min Uvidenhed, jeg havde glemt, at vi Lutheranere ingen slige Frosenklostere have. Hvo tænker paa Alting? Det er din Skyld, din gudsforgaaene Krop! Du har ført mig paa Glatiis, og for at du ikke skal prostituere dig, flyver jeg som en Myg i Lyset, og prostituerer mig selv."

Her gav den stakkels Tante sig til at græde af Uergrelse, og Rosa var hiertelos nok til ganske koldsiindig at staae og see paa hendes Taarer.

Den gale Uglspeil var imidlertid hændelsesviis kommen i samme Egn, og befandt sig i Skoven, hvor man kunde

fige han var faret vild, dersom han havde havt et vist Maal for Die; men da han var en affindig Skolemester, sluppen ud af Daarekisten i N***, saa var det ham egentlig det samme, hvor han kom. Den stakkels Ludimagister havde i flere Aar forgieves arbeidet paa den faade Pöbelungdoms Underviisning og Forbedring i en lille Stad; men da det ikke vilde hielpe — da de Bærste og meest Fordærvede hvert Dieblif spottede hans Formaninger, og saasnart han vendte dem Ryggen, forhaanede ham — da selv Ferlen og Riset ikke forslog meer end fornustige Forestillinger, og han ogsaa maatte høre Skieldsord af Forældrene, fordi han tugtede deres Born — da man endelig bedrog ham for en lille Arv, som han havde sat sit hele Haab til, for paa sine gamle Dage at leve i Uafhængighed og beskæftige sig med Videnskaberne, som han i sin Ungdom ikke uheldigt havde dyrket — saa tabte han Forstanden, da han (som Lessing siger) virkelig havde een at tabe, og bildte sig ind, han var Tile Uglspeil. I denne Mythe fandt han det sande Ideal for en Pædagog. „Paa den alvorlige Maade gaaer det ikke,“ sagde han; „med Riis og Haandtager kommer man ingen Bei med Menneskeslægten, heller ikke med det Gode. Men man maa drille dem, og hænge Narren op ved Pedantens Tarme; det er den eneste Maade at helbrede og straffe dem paa.“ Adskillige Uglspilstræger havde bragt ham i Daarekisten; men der var det ham for eensformigt, i en mørk stormfuld Nat lykkedes det ham, at brække ud og snige sig bort. Nu gif han paa Eventyr, en anden Don Quixote; og ligesom Ridder Amadis havde tient Philosophen fra Mancha til Monster, saa tog vor Helt Monstret af en Bajats eller Pierrot, som han traf døende i et elendigt Bertshuus, som han vederqvægede med sine sidste Skillingen,

og som til Giengield testamenterede ham sin gamle Troie, sine forrevne Pantalons og sin spidspullede Hat.

Han gik nu omkring i Skoven i sine egne Tanker, da han blev forstyrret af en smuk Musik. Det er bekiendt, at de Gale holde meget af Musik. Han sneg sig hen, hvor Lyden kom fra, og opdagede et Selskab, der mere lignede Dæmle, end Mennesker. De vare alle sorte, brune og olivenfarvede, havde hvide Tænder og røde Læber; de lange sorte Haar hang dem ned i Børster over de smudsige Pialter. Nogle gik meget stolte frem og tilbage med et eller andet smukt Klædningsstykke, der stak latterligt af til den øvrige Udsjæthed. En Mand spadserede opblæst omkring i en Skarlagens Kiøle, men med sort sonderrevet Skiorte, og uden Buxer. En gammel Kiørling havde faaet et deiligt Knipsingsstykke over den uredte Manke. Een gik næsten nogen op og ned med Haarpungsparyf, og i Corduansstoe med store Spænder. Det var, som om en Sværm Bavianer eller Drangutanger havde gjort Bytte i en prægtig Garderobe. En ung Pige, som just ikke var hæslig, spillede med overordenlig Færdighed Violin. Længer henne var et Telt, uden for hvilket en Mand sad med Benene over Kors og smedede Hestesko paa en Steen i Stedet for Ambolt, medens Konen pustede til Jlden. Højsset beredte man et Maaltid af en halvraaden Ko, der var slæbt hid fra Marken, og nogle Qvinder bagte Brødkager i Aften. „Ha,“ tænkte den hvide Mand, „her kan jeg udvide min Menneskekundskab, her træffer jeg en fremmed Nation, der ikke lader til at være fordærvet af vor Tids indbildte Oplysning og latterlige Humanitet.“

Han hilste Hovdingen i den Skarlagens Kiørtel, og sagde: „Herre! saavidt jeg seer, er dette en ny Folkevandring. Jeg holder meget af Folkevandringer. Gimbrenne, Teutonerne,

Lombarderne, Gotterne og Hunnerne vare alle gode Skolemestere og Uglspillere. De dreve deres Streger i det Store, og bidroge meget til at correge og forbedre Menneskeslægten. Men nu er det saa længe siden, at det er halv glemt, og det er derfor meget smukt af jer, at I komme igien. Maa jeg spørge, hvo I ere, og hvilken Religion I bekiende eder til?" — "Man kalder os Bøhmere, Hedninger, Tater, Zigeunere, og jeg veed ikke hvad," svarede Hovdingen i en fordærvet Dialect. "I Tyrkiet ere vi Mahomedanere, i Jerusalem Jøder, i Italien Christne, og i Sachsen Riætttere. Men hvem er I? I er vel en reisende Møller- eller Parykmager-Svend?" — "Nei, jeg er den berømte Tile Uglspeil, et vittigt Hoved og populair practisk Philosoph, en lige saa stor Sceptiker og Stoiker, som Comiker; det vil sige: drillevorn i Samtale, egenfindig i Bæsen, og plump i Hævn." — "Nei, den Helgen kiende vi ikke!" svarede Hovdingen. — "Det er nogle uvidende Dæmle," tænkte den hvide Mand; "de kiende ei engang Tile Uglspeil."

Hovedsmanden indbød ham at spise med af det Bildt, som de nylig havde tilberedt; men den hvide Mand frygtede for, at det havde en alt for haut goût. Den gamle Kogekone beklagede, at de ingen Dryppelse havde, heller intet Smør eller Fidt til Brødfagerne. "Ak!" raabte Hovdingen, "det var det samme, hvis vi bare havde Brændeviin, dette sande Livsens Vand, der gaaer over Alt i Verden." — Den hvide Mand sagde dem Farvel, da han hørte, at der var et godt Bertshuus i Nærheden, for at prøve sin Lykke der; thi han var ingen Hader af et godt Maaltid, skiondt han ogsaa kunde faste, naar det behøvedes, dog ikke omkaps med Zigeunere, der ofte hele Dage noiedes med at tygge Mundstykket af en gammel Træpibe, for ved en Drif koldt Vand at styrke sig med Tobaksfasten. Han skyndte sig, og kom

snart til Bertshuset, hvor han fandt Tante Glänzenheims prægtige Vogn paa Landeveien uden for Huset. Hun var endnu ikke kommen fra Klosteret; Rudsen havde spændt Hestene fra, de stode i Stalden, og han og Tjeneren gjorde sig til Gode i Krostuen.

Neppe havde vor Uglspeil faaet at vide, hvem Vognen hørte til, før han gned sig i Hænderne, hoppede og sprang af Glæde over at kunne hevne sig paa den, der havde bedrovet hans Belgiorer, ja maaskee opholde Tanten, til Lucas kom. Han figede ind i Vognen, og da han fandt den belæst med Hovedvandsflasker, Pomadefrukker og Sminke-
daaser, løb han hurtig ud i Skoven igien, og hentede Anføreren for Zigeunerbanden med et Par Andre, der i største Hast tomte Vognen, og skyndte sig til Skoven med Byttet. Her blev nu en Glæde over al Maade; Alle malede sig røde i Ansigtet og paa Arme og Hænder med Sminken, dryppede Stegen med Pomaden, spiste den paa Brød, og drak Hovedvandet af Flaskerne som det meest velsmagende Brændevin. Nu skulde der dandses; men da Uglspeil var en Hader af stoiende Glæder, sneg han sig bort, for at fortsætte sine Skielmsstykker paa en anden Maade.

Han mødte paa Veien en Skare Haandværksvende, som alle havde druffet dygtigt i sidste Kro, sang, vare lystige og havde stor Lyst til en god Spas, men brode forgieves deres Hoveder med at udfinde een. Den hvide Mand stillede sig midt i Veien for dem, hævede sin blege Knokkelhaand i Beiret, og raabte: „Holdt!“ Og som det havde været en Lieutenant over et Compagnie Soldater, lystrede de Commando.

„J ædle Pædagoger!“ raabte han, „ville J hielpe mig til at afstraffe nogle uartige lange Dreng, der ikke bestille det Bitterste, rive Beenklæderne itu for Knæene, lege den

hele Dag, og kunne endnu hverken læse eller skrive?" — "Hvad er det for en Karl?" sagde den Gne; "hvad kalder han os?" — "Jeg kalder eder Pædagoger, som jeg er selv; Menneſkeopdragere, Urbanitetens vigtige Haandlangere. Uden eders Hiælp løbe Adams Born endnu barbenede, barhovedet, ubarberede, nøgne omkring, som vilde Dyr og Zigeunere, boede i Huler i Stedet for i Huſe, kunde ikke giennem Bindverne ſee, hvad der foregik i den øvrige Verden. Forſtaaer I mig nu, I ædle Strompevævere, Skomagere, Badſkierere, Muurmæſtere og Glarmæſtere?" — "Det er en gal Mand," ſagde den Gne. — "Det er en Uglſpeil," ſagde den Anden. — "I have truffet Sommet paa Hovedet," ſvarede den hvide Mand alvorlig; "og da vi nu ſaaledes kiende hverandre til Punkt og Prikke, er min tiensſtlige Begiering, at I ville hegne Tidſalderen paa en Flok Landſtrygere, der hverken ville arbejde eller ſtudere, til ſtorſte Skade for Fabrikker, Humanitet, Manufacturer og Oplyſning. En Flok Zigeunere have fraſtaalet en gammel adelig Dame Sundhedſroſerne af hendes Kinder, Glandsen af hendes falſte Haar; og Blomſterduften af hendes forvundne Ungdom have de druffet ſom Brændeviin. Ver Eligt ei hevneſ? Bille I hevne hende?" — "Ja, Alle ſom een Mand!" raabte Haandværkſfolkene leende. — "Men ikke uden Lov og Dom," vedblev Uglſpeil alvorlig med rynket Pande. "Jeg vil ſelv dømme Forbryderne, og gaaer til den Ende hen, forſt at ſtaaſe Birkedommerens Kappe og Paryk, hvori maatte hans hele Wiſdom beſtaaer, ligesom Fortunats Rigdom i hans Pung og Dnſtehat. Nogle af eder maae imidlertid fange mig Zigeunerhøvdingen, Andre hente Damen Glänzenheim i Bertſhuſet. I Skoven under aaben Himmel ville vi holde Thing, ligesom de gamle Forfædre. Vi ville igjen oprette den forfaldne hemmelige Ret, og giøre den offentlig. Og

hvis Synderen skal hænges (hvilket vel bliver Enden paa Legen), saa ville vi ikke spille Tid og Penge med at bygge kostbare Galger, som Ahavverus til Haman; thi Skoven her staaer fuld af naturlige Galger nok, der alle udstrække deres Arme, for at haandhæve Retfærdigheden." — „Hvilken Belstalenhed!" raabte Barberen i Selskabet.

Der blev nu sendt en Deputation til Fru Glänzenheim, at man havde fundet hendes Tyv, og skiondt man ikke kunde skaffe hende Tyvekosterne tilbage, da de vare opbrugte, opspiste og opdrufne, saa skulde hun dog i det mindste faae Hevn. Den gode Dame var utrokelig; hun havde bragt denne Forraad af Toiletsager med fra Paris, og haabede at være vel forsynet for et Par Aar paa Landet, hvor slige Ting ikke ere at faae for Penge. I Haab om dog endnu at redde Levningerne, fulgte hun ud med i Skoven, og tog Tjeneren og Rudsken med, for at være tilstede i Retten med et stands-mæssigt Følge. Men det var hende ikke muligt, at faae Rosa med derud; hun blev tilbage paa sit Kammer i sine sorgelige Betragtninger, og Verten lovede imidlertid, som Fruen forlangte, at passe vel paa Bognen, Hestene og Froskenen.

Haandværksfolkene havde imidlertid grebet Zigeunerhøvdingen, og knap havde de fat paa ham, før den hele øvrige Skare forsvandt, som en Sværm Spurve af et Kirsebærtræ, naar man klapper i Hænderne. Uglspeil havde imidlertid vidst at forskaffe sig Dommerens Kappe og Paryk. Han sad nu gravitetisk ved et Steenbord i Skoven, hvor Folk af Omegnen pleiede at spise til Middag, naar de toge ud i det Grønne. Adskillige Muur- og Tommer-Svende havde, som Jureys, taget Sæde hos ham; Barberen agerede Secretair, og lod, som han skrev med Blyant i en gammel Tegnebog. Nu blev Synderen ledet frem, som ikke kunde

negte sit Tyveri, thi han var endnu oversmurt med Sminken i Ansigtet og paa Hænderne, saa han saae ud, som han var flaaet; Pomaden dryppede af Haaret, og det stærke Hovedvand, som han havde druffet, havde giort ham saa svimmel i Hovedet, at han neppe kunde staae paa sine Been. „Jeg tænker,“ sagde Uglspeil, „vi hænge ham strax i det første Træ det bedste; thi jeg er ingen Elsker af piinlige Dødsstraffe. Siden kunne vi altid føre hans Proces, naar vi først ere forvisjede om Sagens Udfald. Hvad siger De dertil, min Naadige?“ — „Jeg seer,“ sagde Fru Glänzenheim, „at denne Mand maa være forrykt; og da jeg desuden troer, at vi Mennesker slet ingen fri Villie have, men at alle Forbrydelser komme enten af Nerverne, Maven, Leveren eller Blodet, saa er min Mening, at de alle bør helbredes med Naphtha, Rhabarbara, Sæbepulver, Magnesia eller kolende Pulver, og at de stakkels Forbrydere, eller rettere talt Patienter, bør hensættes i sikker Forvaring, og i Fremtiden leve anstændigt paa Statens Bekostning.“ — „Ja, det er godt nok, min kiære Frue!“ sagde Uglspeil, og floede sig bag Øret; „men hvor saae vi tilsidst Hospitaller og milde Stiftelser nok til alle disse Mordere og Gavyve? Og hvorfor skal de dog have det bedre, end stakkels fattige Folk, som slet Intet have forbrudt? Er det ikke Synd, at tage Brodet fra Bornene, og kaste det for Hundene? Lader os strax hænge ham; det er bedre.“ — „Nei, Delinqventen maa først have Lov til at forsvare sig,“ raabte Barberen, som førte Protocolen. — „Det er farligt,“ sagde Uglspeil. „Kiender I ikke nok det gamle Ordsprog: Hvis en Tyv kunde snakke sig fra Galgen, saa blev der Ingen hængt? Dog lad saa være! Man skal ikke bestylde mig for Grusomhed. Tal, min Søn! Hvad kan du sige til dit Forsvar?“ — „Jeg maa lee ad eders Udfærd,“ sagde Zigeune-

ren. „J give eder Mine af at være klogere, end vore Folk, og saa handle J dog her som de største Tøsser. Er der noget Urimeligere til i Verden, end at tvinge Folk til det, hvortil de ikke have Lust? Og kan J ikke nok see paa mig, at jeg ikke vil hænges? Og naar jeg nu siger eder, at det er mig høist modbydeligt og væmmeligt, og aldeles mod min Billie, saa haaber jeg dog, J lade mig gaae.“ — „Er det dit hele Forsvar?“ spurgte Uglspeil. — „Jeg tænker, det halve er nok,“ svarede Zigeuneren. — „Ja, saa bered dig kun paa at flynge ham op!“ raabte den gale Birkedommer til en Rebslager, som havde paataget sig Arbeidet med Strikken. Rebslageren bandt den med Latter under Armene paa Synderen, og denne raabte: „Siden jeg da ingen Pardon kan faae, saa har jeg kun endnu en Bøn, som jeg haaber ikke afslaaes mig.“ — „Tal, min Søn!“ sagde Uglspeil. „Vi negte ingen Synder Opfyldelsen af en lille Bøn, naar det ikke er om Livet, thi det kunne vi for Følgesernes Skyld paa ingen Maade skienke dig, hvorfor vi ogsaa haabe, at du ikke tager os det fortrydeligt op, og at vi stilles ad som gode Venner. Ønsker du derimod endnu Noget at spise eller drikke, saa er det et uskyldigt Ønske, som vi gierne opfyldte dig, hvis vi selv havde Noget. Men hvor Intet er, har selv Keiseren tabt sin Ret.“ — „Ikke Andet end det!“ raabte en Slagtersvend; „her er min Madpose, jeg deler gierne med ham. Men han har vel ingen Appetit, Staffel.“ — „Hvorfor skulde jeg ikke have Appetit?“ spurgte Delingventen; „nu trænger jeg just til Noget, at staae imod med.“

Der blev lagt ham en klæffelig Portion Mad paa Steenbordet, som han fortærede med største Graadighed. Men her saae man et fieldent Syn; thi den gale Dommer, der ogsaa bestandig havde stor Madlyst, gav sig til at spise

med, og de reves tilfjeld om Stumperne. Fru von Glänzenheim mærkede vel, hvad Kloffen var flaaet, men maatte holde gode Miner, og kunde selv ikke bære sig for at lee. Da Maaltidet var forbi, blev man atter meget alvorlig, og da Synderen havde faaet en Snaps til Valet, tog Nebflageren fat paa ham. — „Ja, Herr Dommer!“ sagde Zigeuneren, „saa har jeg kun endnu een Bon.“ — „Vi ville ingen flere Bonner høre,“ raabte den hvide Mand. — „Jo,“ sagde Synderen grædende, og stampede med Foden, „den skal I høre. Jeg tigger jo ikke om Livet, og det kan skee paa Diebliffet.“ — „Nu, hvad er det da?“ — „Jeg forlanger kun endnu, at I ikke ville hænges mig med Ansigtet ud til Landeveien; thi der gaae saa mange af mine Beskiendtere forbi, og jeg vilde skamme mig som en Hund, hvis de saa mig hængende i en Galge.“

„Din Bon skal efterkommes,“ raabte Uglspeil, og Nebet blev atter gjort i Stand, da Retten pludselig blev forstyrret i sin Gang af virkelige Retsbetiente, som havde faaet Nys om disse Optoier, og om at Birkedommerens Paryk og Naabe vare staaalne bort. De kom altsaa at gribe den falske Birkedommer, og neppe mærkede Haandværksvendene dette, før de forsvandt, ligesaa snart som Taterskaren for lidt siden, og Zigeuneren løb saa hurtig bort med Strikken om Livet, som en løbft Hest, der har slidt sig fra Toiret.

Retten's Folk spaaede den falske Birkedommer, at han vilde blive hængt i det samme Træ, som han havde bestemt for Zigeuneren; men han svarede med et gravitetist Smil: „Det har ingen Nød. Man hænges ikke gale Folk. Veed I ikke, at jeg er en gal Mand, der bilder sig ind at være Tile Uglspeil, som jeg ogsaa virkelig er? Og ligesaa godt, som jeg er Uglspeil, kan jeg være Birkedommer. Bring mig kun til Birkedommeren! Vi skal nok tale os til Rette.

Maaskee han ikke er saa dum, som jeg bilder mig ind. Nu husker jeg først, at det er Lucas Dorfners Morbroder; det er for hans Søstersøns Skyld, at jeg har svoret dette Puds. Derfor han vil giøre mine Ord til Løgn, saa maa han bevise, at han er en klog, og ingen taabelig Dommer. Jeg fortjener heller Belønning, end Straf."

"Ja," svarede een af Betientene, "det er ganske rigtigt; Lucas Dorfner er hans Søstersøn, og han er ogsaa kommen, og har truffet sin Kiæreste deroppe, og har svoret paa, at nu skulde Fanden ikke adstille dem meer." — "Svorledes?" raabte Fru von Glänzenheim; "Lucas Dorfner er her? Al, det skammelige Menneſke! Og han mener, at Fanden ikke skal adstille dem? Ha, det ville vi dog see, naar jeg kommer derop."

Da de kom i Nærheden af Byen, mødte de andre af Rettens Folk, som Dommeren havde sendt ud, for at lade dem bringe over Marken giennem en Hauge og en Bagdør ind paa Raadhuset, thi Torvet var fuldt af Menneſker. "Hvilken Skandal!" raabte Fru von Glänzenheim; "det kan jeg altsammen takke min Niece og den forbiſtrede Kræmmer for."

Paa Raadhuset blev hun og Uglspeil luffede ind i en stor Sal, hvor de saae Dommeren, Lucas og Rosa. Fru Glänzenheim gjorde Dommeren en naadig Reverent, og sagde: "Det glæder mig, Herr Dommer! at finde Dem saa ivrig i Deres Tjeneste. Jeg skal vide at rapportere det paa høiere Steder, og De kan være vis paa et godt Avancement. Jeg haaber, at De anvender Lovens hele Strengthed paa disse Forbrydere. Min Niece tager jeg med mig; Bajatsen og Kræmmerensvenden overlader jeg til Dem. Jeg seer, Folket er sammenstimlet paa Torvet af Indignation over den Tort, der er tilføjet mig; jeg beder Dem at bevidne disse gode

Mennesker min Tilfredshed og Takfigelse, og at uddele disse fem Louisd'ors, som jeg her rækker Dem, til Byens meest trængende Fattige."

"De farer vild, Frue!" svarede Dommeren med et imponant smilende Ansigt, "og Deres Lidenskabelighed bringer Dem til at yttre det Modsatte af hvad De veed. Denne unge Mand er ingen Kræmmerqvend, men en af Staden R**s meest agtede, velhavende Kiobmænd. Han elsker og elskes af Deres Søsterdatter, over hvem De ingen Magt har, thi De er hverken hendes Formynders eller Laugværge. Lucas Dorfner er min nære Frænde; han bragte alle nødvendige Papirer med, og der var Intet i Veien for hans Egteskabsforbindelse med Frokenen." — "Det skal aldrig i Evighed skee," raabte Fru von Glänzenheim, "at jeg saaledes encanaillerer mig." — "Det er allerede skeet," raabte Lucas, i det en flygtig Rødme farvede hans Pande; "og bliver De ellers ingen Canaille, uden paa den Maade, saa bliver De det aldrig." — "Stille! stille!" bød den sindige Dommer. — "Jeg appellerer til det forsamlede Folk," raabte Fru von Glänzenheim, ude af sig selv. "Folket er kommet her for min Skyld. Det skal hevne mig." — "Lad det være, gode Frue!" sagde den ærværdige Dommer, rystende paa Hovedet; "denne Appel kunde komme Dem dyrt at staae. Bøvelen er rigtig nok sammenstimlet for Deres Skyld, men ikke paa den Maade, som De troer. Jeg har ladet Dem bringe hemmeligt giennem Haugen ind ad Bagdøren i Domhuset, for at man ikke skulde mishandle, maaskee sonderrive Dem." — "Gud i Himlen!" raabte Fru von Glänzenheim pludselig sagtmodigere, som et Menneske, der vaagner efter at have udsovet en Ruus; "hvad er det? hvad er det?"

"Det er ikke videre," vedblev Dommeren, "end at Almuen veed, at De paa en frivøl Maade, i Mafferadedragt

(hvortil De ogsaa tvang Deres Niece), har sneget Dem ind i et Kloster, for at gjøre den stakkels Pige til Nonne. Denne By beboes saavel af Lutheraner, som Catholiker. De har opirret begge Religionspartier imod Dem med Deres hoist dadelværdige Vetsfind."

"Lad hende komme herved til os, den gamle ugudelige Hæg!" brolede nogle Stemmer paa Torvet. "Vi ville dreie Halsen om paa hende! Vi ville hænge hende paa Lygtepælen!"

"De gråce, Herr Dommer!" raabte Fru Glänzenheim grædende, og kastede sig for hans Fodder. — "Vær rolig, Frue! fat Dem," svarede hiin, i det han meget høfligt hialp hende op igien. "Jeg har udtænkt en Plan til at redde Dem; men De maa finde Dem i Alt." — "I Alt! Alt! Paa Lygtepælen? Gud! Gud! Mig paa Lygtepælen? Er det saaledes, man beforder Oplysningen hertillands?"

"Vi maae see at skaffe Dem bort fra Byen, uden at De falder i Pøbelens Hænder. Dette kan ikke skee i Deres egen Bogn og i Deres egne Klæder." — "Al nei, det indseer jeg, det indseer jeg, Herr Dommer! Jeg vil gierne forklæde mig igien, hvis det kan hielpe; men hvorledes? hvorledes?"

"Folket veed," vedblev Dommeren, "at her er en vantro Mand, som giver sig ud for at være Uglspeil, og som er udsluppen fra en Daareliste." — "Ja, det er mig, Herr Dommer!" svarede den hvide Mand med et dybt Buf; "kun maa jeg gjøre den bestedne Anmærkning, at jeg ikke blot udgiver mig for at være Uglspeil, men at jeg er ham virkelig, og ikke blot ham, men mange Andre til. De kan allerede finde mig i vid Troie og med lange Buger paa antike Vaser. Jeg har for Uglspeils Tid ageret i mange tydske Marionettragodier, som Pickelhering, der fik Tilskuerne til at lee igien, naar de vare blevne alt for bedrovede; og

den berømte Clown i England, som hialp Shafespeare, var Ingen uden jeg."

"Det glæder mig, at giøre en saa berømt Mands Befiendtskab," svarede Dommeren; „men siden De dog er et lystigt Hoved, der snart driller, snart hielper Folf med Deres Spøg, saa kunde De ogsaa her være os til stor Nytte." — „Mit Liv og Blod staaer til Deres Tieneste, Herr Dommer! De har været saa god, at laane mig Deres Kappe og Baryf, som jeg haaber Tieneren uskadt har leveret tilbage; De har tilgivet, at jeg holdt Dem for en Døsmer, hvorfor jeg er Dem uendelig forbunden; og Lucas Dorfner er min Giesteven, jeg har spist Salt med ham, han har husvalet min Armod, og jeg er dybt i hans Gield." — „Deres Liv og Blod behøve vi ikke, kun Deres Hat, Troie og Pantalons. Dem maae De laane Fru von Glänzenheim. Folket veed, at vi have saaet fat paa Dem, og troer, at vi ville sende Dem til Daarekisten igien. Men frygt ikke! Det skal aldrig skee. De skal blive hos Deres Ven Lucas og hans skionne Brud. Men Bognen staaer udenfor, for at fiøre Dem bort; nu maa Fru von Glänzenheim benytte sig af dette Middel til Flugt i Deres Costume. Det er den eneste Redning, jeg veed." — „Hvorledes?" raabte den gamle Dame, „skal jeg udflæde mig som en Bajats, med spids Hat, store Knapper i Troien, og trække Beenklæder paa?" — „For udflødte De Dem som en Pilegrim, derved vovede De Deres Liv; nu kan De kun redde det ved en anden Forflødning. Her er ingen anden Udvei."

„Ensin!" raabte Fru von Glänzenheim efter en kort Betænkning; „hele Livet er en Maskerade. Hvad er det saa meer? Giv mig Dragten, og lad mig blot komme afsted!" — „Det var herligt," raabte den gale Uglspeil, og gned sig i Hænderne; „saa skal jeg vel ogsaa have Sættet og

„Skjorterne paa?“ — „Nei, det behøves ikke,“ svarede Dommeren.

Man bragte dem hver i sit affides Bærelse; det varede ikke længe, før Omklædningen var færdig. Uglspeil havde man givet en sort Skolemesterdragt og en rund Baryk, som han i gamle Dage var klædt for sin Galskab. Men man havde ondt ved at bære sig for at lee, da den naadige Fru traadte ud igien med sin fornemme Mine, som Bajats, i Beenklæder, og havde endnu Bisten i Haanden, som Brix.

Saaledes bragte man hende i Vognen, da det unge Hgtepar forgieves havde bedet om hendes Velsignelse. Hun havde troet at skulle fiore i Karreet, og blev derfor ikke lidet bestyrtet, ved at maatte stige paa en aaben Brædevogn, imellem to bevæbnede Soldater. Almuen dernede tænkte, det var Uglspeil, som reiste tilbage til sin Daareliste. Man havde frygtet for, at hun skulde blive forfulgt af Hurraraab og Skoggerlatter; men tværtimod, Pobelen var meget medlidende og rolig, sagde, det var Synd, at spotte et Menneske, som havde mistet sin Forstand; og hun var endogsaa nødt til at putte adskillige Røberskillinger i Lommen, som man stak hende i Haanden.

Derpaa lod Dommeren udsprede det Rygte, at Fru von Glänzenheim var sat i Stuearrest, for dersfra at sendes til Hovedstaden og dommes efter Fortieneste. Paa den Maade gav Pobelen sig tilfreds, og Sværmen adskiltes lidt efter lidt.

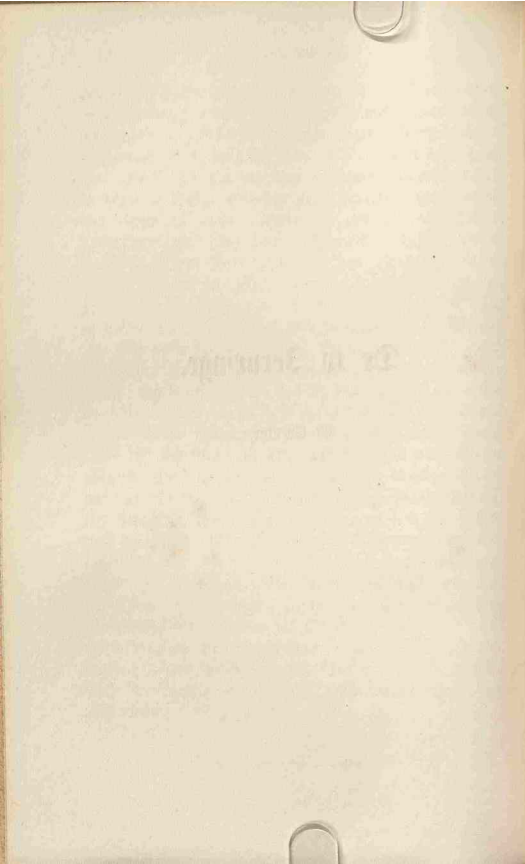
De unge Hgtefolk droge næste Dag tilbage til R**, hvor Lucas levede lykkeligt med sin Rosa. Den vanvittige Skolemester havde de taget med. Lucas skrev til Hospitalets Forstander, berettede, at den Vanvittige var under sikker Opsigt, og at man vilde prøve paa at giøre ham flog igien.

Den unge Riobmand tænkte, at siden Dndskab og

Lumpenhed havde gjort det svage Hoved forrykt, saa vilde den bedste Lægedom være Godhed og Adelmod. Den stakkels Skolemester blev behandlet med saa megen Blidhed og Forskommenhed, at al drillende Hævn og Spot faldt bort af sig selv. Han levede paa den unge Riobmands Landsted under en bestandig Opfigt, som han selv ikke vidste. En Hændelse kom Guren til Hielp. Friedmann (det var hans Navn) havde laant Fru Glänzenheim sin Uglspeildragt; han ventede hver Dag, at den skulde blive sendt ham tilbage, og han sit den for Helbredelsen lykkelige Tanke, at han ikke kunde begynde sit gamle Levnet, før han havde Dragten igien. For en Ludimagister, i sort Riol, med rund Paryk, meente han, toge slige Leier sig slet ikke ud. At nu Dragten ikke kom, skiondt han hver Morgen spurgte efter den, kan man vel tænke. Og saaledes vante han sig lidt efter lidt til at være fornuftig. Lucas bragte ham ogsaa den falske Efterretning, at han havde vundet sin Arv igien. Paa denne Maade kunde den rige Riobmand lettest understøtte den fattige Mand, uden at forpligte ham paa en ydmygende Maade. Og da nu efter saa Mars Forlob Rosas nydelige Born voxte til, som han kunde lære at læse og skrive, og som ikke drillede ham med flette Tilboieligheder eller Uforskammenhed, men tværtimod med deres naive Uskyld smeltede og lægte hans Hierte, saa viste han tilsidst slet ingen Banvid mere. Og naar man saae den gode gamle Mand sidde der med de Smaae paa Skiødet, eller ved Bordet hos dem med deres Skrivebøger og Tavler, saa skulde man aldrig troet, at det var den Uglspeil, der for saa Ar siden stjal Pomade, Hovedvand og Sminke af Fru von Glänzenheims Vogn med Zigeunerne.

De to Sernringe.

Et Eventyr.

For en halv Snees Aar siden, da min Ven Rahbek
 og hans elskværdige Karen Margareta endnu levede, gik jeg
 med et Par Benner tilde fra Bakkehuset en smuk Høstasten.
 Rahbek havde ved Aftenbordet, som sædvanligt, bevertet os
 med en Hov morsomme Anecdoter fra hans Ungdomsdage,
 og den muntre Camma havde alt imellem gjort sine vittige
 Bemærkninger, medens hun med rund Haand tillige sørgede
 for vor legemlige Bespiisning. Et saadant dobbelt Maaltid
 for Siæl og Legem, hvor begge Rydelseer sammensmeltede i
 et godt Glas Viin til gamle Tiders Minde, til Tak for
 Diebliffet, og til Haab for Fremtiden, kunde ikke Andet,
 end sætte Alle i en behagelig Stemning, der aldrig over-
 levede sig selv, fordi Besterports Lukning, Klokken tolv, gjorde
 det nødvendigt, at bryde op i det mindste en halv Time i
 Forveien. Denne Aften havde Rahbeks morsomme Fortæl-
 linger faaet os til at glemme Tiden for længe; vi maatte
 skynde os, og ilede brat afsted i det deilige Maanstin til
 Byen. Men vi havde ingen Tid til i et behageligt Sværmeri
 at betragte den yndigtstraalende Skive, der stod eensom paa
 sin mørkeblaa Nathimmel, og forsolvede Bandet baade paa
 hiin og denne Side Amager. Den gode Indretning, at
 kunne komme ind af Norreport hele Natten, fandt ikke Sted
 endnu. Vi saae paa vore Uhre, Klokken var næsten tre Qvar-
 teer til tolv; Sagen begyndte at blive betænkelig, og vi at

blive forstemte, thi Ingen af os havde Lust til at sove i et Bertshuus paa Broen.

Ud af denne ubehagelige Stemning bleve vi pludselig satte af en Fremmed, som vi mødte i Bakkhuus-Alleen. Da han saae vor Hast, havde han Medlidenhed med os, uagtet han ikke kiendte os, og raabte: „Mine Herrer! hvis De ile saa stærkt, for at komme ind af Vesterport, saa kunne De spare Dem Anstrengelsen; Porten staaer aaben til Kloffen to, thi der er stort Bryllup paa Skydebanen.“ Vi takkede ham meget forbindtligt; nu overlode vi os til den gode Ro, betragtede Maanen, den straalende So, de sorte Træer med Velbehag, og underlige romantiske Nattephantasier begyndte at udvikle sig i Digterens Hierte. Hos Rahbeks var sædvanlig Tonen den lystige, vittige, sielden veglede den af med alvorlige Betragtninger. Den modsatte Stemning begyndte nu at bemestre sig mig. Vi vare komne til Bertshuset Den sorte Hest, der i gamle Dage hed Den forgyldte Love; en Bænk stod udenfor. Vi talte om Hoffmanns Spøgelsehistorier, og om den Kunst, hvormed han forstod at inddrage det Dieblikke, det Daglige i sine vilde, gyselige Phantasier, saa at selv de berlinske oplyste Theecirkler maatte tiene til Skueplads for hans rystende Eventyr. Pludselig fik jeg et Indfald. Jeg indbød mine Venner til at tage Plads med mig paa Bænken uden for Bertshuset, ligeover for det nybygte Landsted. „Det er om Stedet derovre,“ sagde jeg, „at jeg nu vil fortælle jer en gyselig Historie. Seer I ikke Auctionsplacaten opslaaet paa Porten?“ — „Nei!“ — „Jo! Jeg skal fortælle jer, hvordan det hænger sammen. Men det er ikke strax fortalt; dog, vi have jo god Tid, og dersom I ville skienke mig Opmærksomhed, saa tænker jeg nok, at vi skulle have giort en Reise fra Italien — thi saa langt maae

vi — herhid igien og ind ad Porten inden Sengetid." De vare strax villige, og jeg begyndte:

I Perugia levede for en fyrgetyve Aar siden en Mand ved Navn Gasparo Rivoli, en Guldsmed, som ernærede sig og sin unge Kone Lauretta tarveligt af sit Haandværk. Hans Kone velsignede ham efter et Aars Egteskab med en Son, hvis Fødsel kostede hende Livet. Gasparo havde ingen Aarsag til at trøste sig ved dette Bytte; Lauretta havde været takkelig og god, den nysfødte Dreng var hæslig, og vogede sig ikke til sin Fordeel. Faderen havde haabet, at maaskee Siælens Egenskaber skulde bøde paa det stygge Ud-vortes; men der blev heller Intet af, thi Francesco var doven, lumsk, misundelig, og yttrede kun Aandsevner i en besynderlig Snedighed for hans Alder, hvormed Faderen paa ingen Maade kunde være fornøiet. For at prøve Lykken igien giftede han sig atter med en smuk ung Pige, Josepha Galli, der, skiondt selv uden Formue, havde Haab om engang at arve en rig Morbroder. Josepha skienkede ogsaa Gasparo en Son, der blev det Modsatte af Francesco. Lorenzo saae i Barndommen ud som en af de smaae Raphaels Engle; denne Skionhed beholdt han, og hans glatte hvide og røde Kinder, den veldannede Næse, den smukke Mund og de store brune Dine stak forunderligt af til Francescos uformelige blege Ansigt, der endnu oven i Riøbet var bleven mere skamferet af Kopperne, hvorfra Lorenzo var sluppen med et Par ubetydelige Arr. Det eneste Uheld, som denne deelte med sin Broder, var, at han ogsaa mistede sin Moder tidlig, som et Barn paa sex Aar. De gif nu og legede i Gasparos Bærksted uden Opdragelse, morede sig med at banke med en Hammer paa noget Jernblik, og legede Guldsmed efter Faderen, der sad flittig og uførtroden hver Dag ved sit Arbeide.

Men det var kun sieldent, at disse Brødre kunde forliges; i Alting vare de hinanden høist ulige, thi Lorenzo var ligesaa hidsig og opbrusende, som Francesco lumsk og listig. Imidlertid sloges de dog tidt; thi Francesco, som stolede paa sine ældre Aar, vovede nok her mod Sædvane at give sin Harmes Lust, og Lorenzo var for hidsig og stolt til at frygte sin Broder, skiondt han selv var mindre. Han fik da ogsaa gierne en banket Trøie, og Faderen maatte hvert Dieblisk forlade sit Arbeide og skille dem ad. Imidlertid trostede Lorenzo sig med, at der nok kom en Tid, da han kunde hevne sig, og det varede heller ikke længe. Faderen, som ikke forstod sig paa Opdragelsen, men kun dannede sit Solvtøi ved at banke det, meente, at han maatte giøre det samme ved sine Sonner, for at faae dem vel artede; naar de havde banket hinanden indbyrdes, bankede han dem igien, og jaaledes gif det da med en Banken, snart paa Solvet, snart paa Drengene, og med en Skrigen og Larmen, der tidt forstyrrede Naboerne, og gav dem Aarsag nok til Klager og Misnoie.

En Dag treen en bruun Zigeunerqvinde ind i Bodan, og tiggede, just ligesom Faderen havde skilt dem ad. Han beklagede sig for hende, som han ved slige Leiligheder pleiede for enhver Tilstedeværende, og spurgte, om hun ikke kunde hege dem enige, thi med naturlige Midler var der ingen Mulighed i. Zigeunerinden aabnede en Lædertaske, som hang ved hendes Side, tog tvende Jernringe ud, overtrukne med en sort Jernis, aldeles eens, og hver forsynet med et selsomt Tegn, smukt udarbeidet. Hver af Brødrene satte hun een af disse Ringe paa Fingeren, og sagde: „Beholder altid disse Ringe paa eders Hænder, lader dem minde jer om, at I ere Brødre! Der gives endnu ikke tvende slige Ringe i Verden, og hver af eder har heller ikke meer end een Broder.

Naar Bredden betager eder, da seer paa disse Ringe, og lader dette Syn bringe eder til Besindighed igien, saa vil det gaae godt. Men agte I det ei, saa vil engang Synet af Broderens Ring styrte Forbryderen i Fortvivlelsens Afgrund."

Disse Ord, som den gamle Zigeunerqvinde udtalte med Kraft og Værdighed, gjorde et dybt Indtryk paa Faderen, der blev saa glad, at han strax løb hen og hentede en smuk Guldring med en lille Rubin, som han til Giengjæld forærede Zigeunerinden. Hun viste sig meget taknemmelig derover, og gif sin Bei. Men Francesco fortrod det, at Faderen havde betalt flige Snurrepiberier med et virkeligt Klenodie.

I et Par Dage virkede dog disse Ringe med en besynderlig Trolddom; Brødrene forligtes, og troede halvveis selv, at de aldrig mere kunde blive Uvenner. Men det gif dog meget godt an; og da først engang Overtrædelsen var skeet, agtede de ikke Ringene meer, skiondt de beholdt dem paa Fingrene. Fiendskabet tog til med Maren, da Lorenzos Morbroder døde og testamenterede ham en betydelig Arv, hvorved Francesco fik en Grund mere til at misunde og hade sin lykkeligere Broder.

De lærte begge Guldsmed-Haandværket; men den svage Fader kunde ikke længe udholde den evige Riv og Trætte, Sorg og Græmmelse lagde ham tidligt i Graven. Brødrene skiltes ad, og ved Adskillelsen sagde Lorenzo: „I det Dieblif, da vi finde os befriede for hinanden, føle vi maaskee først noget Mildt for hinanden; thi have vi end ikke ligget under eet Hierte, saa ere vi dog Halvbrødre og een Faders Sonner. Jeg vil i dette Dieblif ingen Forekastelser gjøre dig; vi have saa ofte beklaget os over hinanden, at vi maatte have en meget slet Hukommelse, dersom vi endnu behøvede til Afsted at gientage det desværre alt for tidt Gientagne. Jeg ønsker

dig al Lykke i Fremtiden. Og da Himlen har velsignet mig med Rigdom, men da du ikke eier meget, saa vil jeg hielpe dig, naar du behøver det, og lader mig det vide; men vi sees ikke mere. Farvel!" — „Lev vel! Jeg takker dig," svarede Francesco, uden Taknemmelighed i sit Hierte, men tværtimod forbittret over, at han skulde være sin yngre Broder forbunden; dog tvang han sig, og rakte ham Haand. Den stærke Lorenzo greb den, og overladende sig til sin sædvanlige Hestighed, klemte han saa stærkt, at Broderen skreg ved det. Men Lorenzo loe, og sagde: „Jeg haaber, det skal være den sidste Skade, jeg voldes dig." — „Slemmt nok!" mumlede Francesco, da Broderen var borte; „med den fordomte Jernring har han klemt mig Fingeren blaa. Men Taalmodighed! Bor Tid kommer ogsaa."

Francesco satte sin Lid til Broderens Letsind og Gang til Bellevnet, og anvendte alle mulige Midler for at faae ham forført, saavel til Overdaad i Mad og Drikke, som til Letfærdighed og Spil. Lorenzos Rigdom bestod i en stor Landeiendom, som han altid maatte laane Penge paa. Francesco var flittig, og manglede aldrig Penge; men han glemte, at han skyldte Broderen sin første Velstand, fordi Lorenzo havde ladet ham beholde hele Faderens Efterladenskab. Og dog var han nedrig nok til hemmeligt at være den Agerkarl, som ved uhyre Renter snart spillede hele Broderens Formue i sin egenomme.

Lorenzo havde nu tilstaaet Alt, og Francesco var kommen i Besiddelse af hvad den Anden eiede. Han hørte ikke mere til sin Broder, og gottede sig mangen Aften, naar han talte sine Ducater, ved Tanken om, at han nu var en rig Mand, og Broderen en Stodder.

Som han saaledes engang sad og rodede i en Guld-
dynge, forekom det ham, som om han fik et Guldstykke i

Haanden, der var Gul i. Han begyndte allerede at bande Bedrageren, der havde narret ham med en hullet Ducat, da han i det samme opdagede en Guldring med en lille rød Edelsteen, og ved noiere Betragtning tvivlede han intet Dieblis om, at det var den, hans Fader i hans Drengenaar havde foræret Zigeunerinden til Giengield for de to Jernringe, hun havde narret ham med. Francesco havde for længe siden afslagt sin Jernring, og giemt den i en Æske blandt andre Smaating. Nu blev han meget glad over at have Guldringen igien. Han brød ikke længe sit Hoved med, hvordan den var kommen der, men satte den endnu samme Aften paa sin Finger, og gif til Sengs.

I det han vilde slukke Lyset, forekom det ham, som om hans Haand blødte. Han betragtede den, og fandt virkelig lidt Blod paa Haanden. Men den fattedes Intet, og han kunde intet Saar opdage. „Jeg maa have rørt ved Noget, hvorpaa der har været lidt Blod,“ tænkte han, slukkede Lyset, og sov ind.

I Drømme stod Zigeunerinden for ham, og sagde: „Din Broder svimler paa Bredden af Afgrunden. Lys efter ham, søg ham op! Endnu kan du redde ham. Tag Jernringen igien paa din Finger, og kast Guldringen i Brønden, saa saaer jeg den tilbage.“ — „Da havde jeg Noget at giøre,“ tænkte Francesco i Drømme, vendte sig til den anden Side, og sov bestandig fort.

Da Tjeneren næste Morgen kom ind og skulde vække sin Herre, udstødte han et fortvivlet Skrig, og raabte: „Francesco er myrdet, min arme Herre svømmer i sit Blod!“ — „Hvad er dette?“ raabte Francesco vaagnende, da han virkelig forfærdet fandt, at Tagerne vare blodige. Han sprang op, men fattedes Intet. Han følte ingen Smerte, han havde intet Saar, men — Rubinringen blødte uafsladeligt.

Han skyndte sig at tage den af Fingeren, og neppe var dette skeet, før Blodet standsede. For at Tjeneren Intet skulde mærke, stak han sig ubetydeligt med en Kniv i Armen. Saaret blev forbundet, og Sagen neddyssset. Han gif nu bestandig med Jernringen, og fra den Tid af havde han No igien, indtil et besynderligt Tilfælde indtraf.

En Dag kom der en Mand til ham, som bestilte en kostbar Sølv-Pocal, indvendig forgylbt. Da den var færdig, hentede den Fremmede Pocalen, betalte den dyrt, uden at tinge, og sagde: „Vi maae dog strax prøve den og driffe hinandens Skaal.“ Den gierrige Francesco begyndte allerede at frygte for sin Viin; men den Fremmede, som var en Franskmænd, sagde: „Tillad, at jeg beverter eder! Jeg fører altid min egen Viin med mig, thi jeg kan ikke driffe den italienske; men I har vist Intet mod et godt Glas Bourdeaux?“ Dermed kaldte han paa sin Tjener, som indbragte en støvet forseglet Flaske, hvilken han aabnede, fyldte Pocalen og rakte Guldsmiden. Francesco, der gierne drak et godt Glas Viin, naar han fik det for Intet, skyndte sig at giøre Fyldest; men neppe havde han druffet, før han faldt i Sovn af Dvaledrifften, og de tvende Rovere (thi det vare de), der havde påsset deres Snit, medens Huusfolkene var ude, bragte den bedøvede Francesco i en Bogn, og kiorte hurtigt med ham ad Biergene til. Da han vaagnede, og troede, han laae i sin Seng, fandt han sig liggende i Græsset i en Skov, under et styggefuldt Træ, med Vinene vendt imod en malerisk Egn i Morgenrøden. Han tænkte, han havde en behagelig Drøm; men da han vendte sig til den anden Side, saae han en halv Snees grimme Karle med græsfulde Smil stirre paa ham, og med oploftede Knive. „Din sidste Time er kommen,“ raabte den, der havde kiøbt Pocalen, i det han viste ham den. „Vi vente Hoveds-

manden, som selv skal fylde den med dit Blod." — "Jesu! Maria!" raabte den forfærdede Francesco, „hvad har jeg forbrudt? Tager alle mine Penge, Klenodier, alt mit Gods! Jeg skal selv give eder Underretning om, hvor det findes. Her er Røglerne. Kun sparer mit Liv! Hvad har jeg syndet imod eders Hovedsmand, at han hader mig saa blodigt?" — „Det er din Broder Lorenzo," svarede Røveren, „der hader dig, og vil tage Livet af dig, fordi du ved Ridingsværk har forført ham til Laster og Udsvævelser, frastjaalet ham hans Formue, bragt ham til Fortvivlelse, gjort ham til en Røver og Morder. Han har alt dræbt mange Uskyldige. Nu hevner han dem alle, i det han dræber dig, der er Skyld i Alt."

Røveren havde neppe talet, før Lorenzo kom hurtig løbende med et forfærdeligt Ansigt og en blinkende Dolk. Røveren med Pocalen glædede sig, springede Kalken i Morgenrøden, og raabte: „Hevn!" Francesco kunde ikke tale. Dødens Jænen giennemføer hans Ledemod, og bandt hans Tunge. Hans Dine vare næsten brustne af Angst; Alt, hvad han kunde, var skielvende at strække den kolde Haand ud mod sin Broder. Med en Forbittrelse, som heller intet Ord vilde været i Stand til at dæmpe, nærmede Røverhøvdingen sig sit Slagtoffer — men neppe saae han ved den opgaaende Morgensol den bekiendte Jernring paa Francescos Finger, før han gøs tilbage. Forbittrelsen ophørte, det blodrøde Ansigt blev dødblegt — og han raabte med dæmpet Stemme: „Raade med ham! Det er min Broder. Kammerater! følger mig." Med disse Ord forsvandt han i Krattet, og kort derpaa alle Røverne med ham. Francesco befandt sig ene i den herlige Skov, hvor de venlige Sangfugle quiddrede en Morgensang i det røde Lys, som udbredte sig fra Fjeldet over Dalen.

Der henrandt nu nogle Aar, hvori Francesco levede i fuldkommen Fred. Vel hørte han, at mange Røverier og Mord bleve begaaede; men det var saa almindeligt i Italien. Dog havde han stor Formodning om, at hans Broder var en af de dristigste blandt disse Banditer. Men det ansejtede ham ikke videre, naar han kun selv var i Sikkerhed. Langt fra at foragte Jernringen, beholdt han den nu stedse paa Fingeren, som en usfatteelig Talisman.

Bed hans Huus var en Hauge, og skiondt han ingen Sands havde for det Skionne i Naturen, morede det ham dog, at sidde der i Lysthuset, og at see fattige Folk svede for sig i Solheden, medens han selv kunde gotte sig orkesløs i Skyggen. Thi siden han var bleven en rig Mand, havde han nedlagt sit Haandværk, og levede af sine Renter.

Han sad der just en Dag saaledes, og taledes med Gartneren, medens der noget fra dem laae en fattig Kone, som lugede Jordbærbedet, og vendte ham Ryggen. Da Gartneren var gaaet, sagde hun, uden at vende sig: „Der seer man, at der i Naturen kan raades Bod paa meget. Disse skionne Bær vilde gaaes af Ukrudtet, dersom jeg ikke bortroddede det med min Kniv. Ogsaa af det menneskelige Gierte kan Ukrudtet roddes. Mig tyffes, Francesco! I skulde slutte Forlig med eders Broder. Man mumler allehaande om hvor hans forste Formue blev af, om hvad der har bragt ham til Udsvævelser, til Bettelstaven, til det fortvivlede Røverhaandværk. Dog, det veed I vel selv bedst. Men I skulde skrive ham til, byde ham Forlig, og dele eders Formue med ham. Der er nok til To. Saa gif han i sig selv, og omvendte sig. Det vilde være let for ham, at faae Pavens Tilgivelse, naar han ophørte med det frygtelige Røveri. I reddede da ikke blot ham, men hele Egnen fra

en Landeplage, og jer selv med fra den sorte Fugl, der ellers engang vil hakke eders Hierte."

Hun havde under denne Tale ofte truende hævet sin Haand med en stor Brændnelde, og Francesco opdagede sin Guldring med Rubinen funkende paa den gamle runke Haand. Nu reiste hun sig, vendte sig om, og saae paa ham, og han kiendte tydeligt — Zigeunerinden. Men inden han kunde fatte sig, var hun borte. Ringen, som han havde vel forvaret i et dirkesrit Skrin, ilede han strax hen efter; Skrinet var lukket, som sædvanligt, og alle Kjøstbarheder vare ellers deri — men Ringen var borte.

Skulde man nu ikke troe, at alle disse Varsler havde virket paa Francesco? Men han var for kold og slet, for bange for at giøre Opsigt og for at tabe sit gode Rygte — hvilket han dog alt længe havde tabt. Han blev en Tidlang i denne raadvilde Tilstand, der er sædvanlig hos smaae Siæle; og da der i denne lange Mellemtid intet Ondt hændtes ham, haabede han, at det havde ingen Rod. Gierrigheden, der havde slaaet Rodder i hans Hierte, bemestrede sig ham igien. Han søgte med Spidsfindigheder at forsvare sig for sin egen Samvittighed, og troede at giøre Alting godt med at give tarvelige Almisser til Fattige, og med at lade nogle Messer synge for de Myrdedes Siæle.

Men af denne Roligheds-Tilstand blev han efter et Mars Tid atter vakt. Zigeunerinden stod igien for ham i Dromme, heldede sit Hoved over ham, rystede de graae Lokker, og pegede med et hæsligt Smil hen i den mørke Baggrund. Her saae han først en lille rød Lyspunkt, men den udviklede sig snart til et Miniaturbilled af hans Broder, der stod dødbleg paa en grøn Mark, og stirrede paa ham, halvnogen, med Skiorten nedslængt over Lænderne, og med

en rød Stribe om Halsen. Francesco havde neppe ret betragtet Billedet, før det med samt Zigeunerinden forsvandt. Men fra denne Nat af havde han ingen Ro; til en vis bestemt Tid havde han altid det samme Syn. Dette rystede ham overordentligt, og tog saa stærkt paa hans Helbred, at man neppe kunde kiende ham igjen. Han lod nu spørge om sin Broder; men Ingen kunde give ham Efterretning. Der var sat en stor Priis paa Lorenzos Hoved; men han var forsvunden, og man hørte Intet mere om ham.

Francesco begyndte at komme sig igjen, han vænte sig lidt efter lidt til den eensformige Drøm, og kunde atter sove. Men hvad han havde været menneskesky før, saa blev han det nu mere. Hans eneste Fornøielse var at sidde i Haugen, at see paa Blomsterne, og plukke dem; og det forekom ham, som om han solte sig selv uskyldigere i den uskyldige Natur. Der var ogsaa en Rattergal i en Myrtebusk, som morede ham med sine Toner.

En Aften sad han der med en gammel Nabo, som fielsdent besøgte ham. „Hvad fattes eder, kiære Ven?“ spurgte denne deeltagende; „J lader paa nogen Tid til at være bleven saa nedslaaet og at have tabt eders Helbred. Hvad trykker eder?“ — „Intet,“ svarede Francesco. „Naar man har en god Samvittighed . . .“ — „Ja, det er det Fornemste,“ svarede Naboen. J det samme begyndte Rattergalen at slaae i en Busk henne i Haugen. „Hvad det er en herlig Fugl,“ sagde Gubben, „og hvad den har en Belklang i sin lille Strube! Man skulde troe, at Struben vilde gaae i Stykker, naar den synger, og dog holder den det ud hele Timer.“ — „Hvorfor betoner J det Ord Strube saa stærkt?“ spurgte Francesco med et vildt Blik; „og hvad taler J om Struber, der gaae i Stykker? Jeg hører den ellers ogsaa gierne; men i Aften overdriver den

sin klynkende Beemod. Denne søde smægtende klagende Lyd kunde gjøre Gen forrykt. Jeg hørte i dette Dieblif heller en Ugle strige!" — „Hvilke selsomme Indfald!" sagde den gamle Nabo leende, og plukkede i det samme en Rose, som han rakte Francesco. „Se paa den! saa saaer I nok mildere Tanke." — „Ja, det er Ustyldighedens Billed," sagde Guldsmeden, i det Naboen stod op, gik hen til Urtebedet, og boiede sig ned, for at plukke en Stilk Ambra. Hensunken i ængstelige Phantasier stirrede Francesco i Rosenknoppens Bøger; men hvor forfærdedes han, da han dybt i Ralken saae det velbekiendte Billed af sin blege Broder med den røde Strime om Halsen! Han kastede Rosen fra sig, stirrede paa Naboen — og det var den gamle Lugekone, der truede ham med Brændnelsen. Han vilde udstøde et Skrig; men den godhiertige Nabo kom strax igien, og sagde: „Kære Ven! hengiv eder ikke til sygelige Phantasier; der er Intet mere skadeligt for Helbredden. Jeg vil forlade eder; thi jeg seer nok, at I ikke er fremt i Aften til selskabelig Meddelelse. Desuden duftede Natviolerne i denne Hauge mig for stærkt; jeg kan ikke taale denne søde Stank, den kvalmer mig. Godnat!" Dermed trykkede han Francescos Haand, saa det smertede ham i Ringsfingeren — gik — og det var atter Zigeunerinden. Natviolerne duftede saa stærkt, at Francesco var nær ved at besvime.

Han skyndte sig i Feber ind i Huset, og havde en gysselig Nat. Zigeunerinden pikkede ham paa Skulderen; han saae Billedet af sin Broder nærmere, i naturlig Størrelse, men som i en Taage, og Blodet dryppede ham ned af et Saar, der gik rundt om Halsen. Med en truende Mine vinkede Gienfærdet Francesco.

Dennes Beslutning var taget. „Jeg kan ikke længer blive her," raabte han. „Bort, til fjerne Steder, hvor det

gyselige Billed ikke forfølger mig!" Han solgte Alt, hvad han eiede, og reiste derpaa afsted. Hændelsen bragte ham til Livorno. Han traf i Havnen et fremmed Skib, og da han hørte, det var fra Danmark, glædte han sig, og tænkte: „Jo længer bort, jo bedre!" Han betalte strax Capitainen, hvad det kostede, og Skibet lettede Anker. De havde en lykkelig Reise. Francesco kunde godt taale Soen, han sov sødt og usorstyrret hver Nat i Kahytten, og takkede sin gode Stjerne, der sandsynligviis nu havde bragt ham i Sikkerhed for alle de fæle Syner, der havde angstet ham i Italien.

Saaledes kom han til Danmark, i den skønneste Aarstid, morede sig nogle Dage godt i Kiøbenhavn, fik Lyst til at blive her, og saae sig om efter en Bolig i Nærheden af Byen, hvor der var en Hauge, og hvor han kunde forbinde Landets Behagelighed med Hovedstadens Bequemmeligheder, som han var vant til.

Det traf sig just, at dette Lyststed, som ligger her ligeoverfor, var tilfals. Francesco købte det, indrettede sig beqvemt og smukt, havde meget rolige Nætter, og begyndte at holde de forrige Syner for blotte Indbildninger af en sygelig Phantasie.

Men en Nat, som han sov allerbedst, tog igien en iskold Haand ham pludselig fat i Skulderen saa stærkt, at det smertede ham. Han vendte sig — og saae Broderen Lorenzo selv — bleg og kold som et Liig, med overflaaet Strube, hvorfra Blodet dryppede ned paa Sengetæppet. Synet vinkede ham. Han puttede angst Hovedet under Tæppet — men Gienfærdet rev det forbittret tilside, og vinkede igien saa gyseligt truende, at han maatte følge. Det sprævede ud af Døren, gik igiennem Haugen, og forsvandt i Nærheden paa Marken ved en liden Hyldebuss.

Næste Morgen havde Francesco ingen Ro paa sig, før han fik Stedet undersøgt. Han kaldte paa sin Gaardskarl, der maatte tage Skovl og Spade med, og grave paa det Sted, som Francesco betegnede ham. Han havde ikke gravet længe, før Spaden stødte paa en Beenrad, paa hvis venstre Knoffelhaand de opdagede en Jernring, som formedelst sin sorte Jernis ikke var rusten, og som Francesco alt for vel gienkiendte.

Medens de stode saaledes, kom just en af Naboerne forbi, og raabte: „Hvad i al Verden grave I der? Vilde I ikke, at Galgebakken netop har staaet paa det Sted? at der i mange Aar var Retterstedet?“ Francesco forstod ham ikke; men en Tredie, som kom til, og forstod Italiensk, lod sig bruge som Tolk.

„Har De længe boet her?“ lod Francesco Manden spørge; „har De nogen Formodning om, hvor der er nedlagt her?“ — „Det er formodentlig den forløbne Italiener, der blev hals hugget og lagt paa Steile her for nogle Aar siden.“

Neppe horte Francesco dette, før han løb som en Af-sindig fra dem over Marken ned til Stranden, langt ud i Bandet, indtil han blev borte i Bolgerne. Hielpen kom for silde; man fandt hans Liig med den selsomme Jernring paa Fingeren, og da man fandt en lignende paa Beenraden, saa lagde man deres Levninger en Aften i een Grav i en Krog paa Frederiksberg Kirkegaard. Huset derhenne er atter til Salg. Vil Nogen af eder kiøbe det?

„Nei!“ svarede G . . . — paa hvis Deeltagelse jeg egentlig havde regnet — og gyste. — „Jeg ikke heller,“ svarede den forstandige, men koldere og mere satiriske D . . . „thi

jeg har ingen Penge, og Huset ligger mig ogsaa for nær ved den støvede Landevei. Imidlertid," sagde han venligt, i det han trykkede min Haand, "Tak for Fortællingen, især hvis du har improviseret den i Diebliffet! Den har mereet mig; men gytt har jeg ikke ved den. Dog, Aarsagen dertil ligger kanskee mere i mig selv, end i dit Eventyr; jeg gyser ikke længer over Sligt, og det har tidt ærgret mig, ligesom det ærgrede Lichtenberg, at han ikke kunde nyse mere tre Gange i Træk, da han blev ældre. Jeg siger, ligesom Goethes Faust: „Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube.“ — „Og jeg siger med Lessing," bemærkede G...: „Sædefornet til at troe paa det Overnaturlige ligger i os alle; det kommer kun an paa Digterens Kunst, at bringe det til at spire.“ — „Men er der egentlig nogen Binding ved, at Digterens Phantasie kæmper mod den sunde Fornuft?" vedblev D..., „og har det nogen ægte Bærdi, at han siebliffigt faaer os til at troe det, som siden den sunde Fornuft forkaster og fordømmer?" — „Den stakkels sunde Fornuft", svarede jeg selv, „faaer ofte Skyld for, hvad den slet ikke gior. Mange Mennesker — for Resten med sund Fornuft — fare undertiden vild, og saa maa den sunde Fornuft paatage sig Skylden for hvad Spidsfindighedens sliave Betragtning har udflettet. Den digteriske Form for det Overnaturlige kan Mennesket ikke undvære; thi det er et Billed af vort eget Liv. Ligesom Menneskets Liv er et Lysspil i Ungdommen, og siden en Tragødie, der ender med Døden, saa er det ogsaa heelt igiennem et Fæ-eventyr, hvis Begyndelse, Tilværelse og Ende vi paa ingen Maade forstaae eller begribe. Deraf kommer det, at Mennesker med Phantasie og Følelse aldrig ophøre at vinde Fortællinger om det Overnaturlige, om de end have nok saa megen Forstand; om de end ikke i det virkelige Liv have nogen Spøgelsefrøgt.

Dette lille Spøgelse- og Gienganger-Væsen, som Almuen troer det, det være nu til, eller ei — er kun en saare liden Deel af den hele store aandelige uforklarlige Spøgelsehistorie, som vi kalde: Livet og Døden; og derfor behøver Digteren kun at slaae paa Strænge, der frembringe Anelsernes store Accorder, for at de skulle finde Gienklang i mangt et Bryst."

"Men", bemærkede J . . . , "Tendentsen i dit Eventyr er moralsk. Er det ikke en Feil? Mig synes, jeg har hørt en Fugl synge om, at den nyere æsthetiske Skole forkaster Anvendelsen af det Moralske i Eventyret, og vil, at det skal have en reen selvstændig Interesse i Phantasieens egen Virksomhed, uden Hensyn til sædelige Forhold, hvorved det kun bliver en æsopisk Fabel for Børn. Digterens Hensigt figer overalt igiennem, og forstyrrer den Illusion, som han dog ønsker at vække."

"Det veed jeg meget godt," svarede jeg, "at den nyere Skole har paaastaet meget, som jeg aldeles ikke underskriver som en augsburgisk Confession. Fra mange af sine skæve Meninger er den selv kommen tilbage. Der var en Tid, da man blot agtede Poesien for sin moralske Tendents; det var galt. Der var en Tid, da man vilde, at Poesien slet ingen moralsk Tendents skulde have; det var ligesaa galt. Heller ikke Religionen skulde have den, heller ikke Philosophien; det var noget Inferieurt, under deres Værdighed. Men hvor skal da de skionne moralske Ideer fremstilles, for at faae Indpas i det menneskelige Hierte, og hindre Tidens alderen fra at falde til Barbariet igien, naar det ikke steer ved Religionen, Poesien og Philosophien? Nei, nei! den aandelige nordiske Spøgelse-Mythologie er nær forbunden med de moralske Ideer, med Dyd og Last. I det østerlandske Eventyr spiller mere blot Lykke og Ulykke sin brogede

Rolle, for at more Phantasiën; men det nordiske Eventyr vil tillige røre og ryste Hjertet. Tag det Moralske fra Shakespeares guddommelige *Macbeth*, og see saa, hvad der bliver tilbage!"

"Men", bemærkede D..., i det vi gik til Byen, "dersom du nu fortalte denne Historie til de stakkels Folk, som boe paa Stedet der, det vilde dog gjøre et ubehageligt Indtryk paa dem. Det skal du dog ikke. Jeg veed, du kommer der imellem." — "Det troer jeg ikke at det vilde," svarede jeg. "Jeg kender denne Familie meget godt, besøger den tidt, og forelæser den ofte af mine Arbejder; thi det er fortræffelige Mennesker med Aand, Hjerte, og Kiærlighed til Poesie. Ofte har jeg siddet med dem ved et hyggeligt Aftenbord paa den samme Mark, hvor før det sæle Rettersted stod, hvorfor jeg gyste, og hvorfra jeg vendte mit Ansigt; naar jeg som en lille Dreng gik det fiernt forbi paa Landeveien med min Fader. Tiden og Gienstandene frembringe forskellige Virkninger. Mon der nu Rogen gyser for Nytorv i Kiøbenhavn, hvor Retterstedet stod, og hvor Diedrik Slaghek blev brændt? Vilis mig den Plet paa Jorden, hvor der ikke engang er skeet noget Rædsomt? Og dersom det Rædsomme har den Magt, at udslette Indtrykket af det Behagelige, skulde dette da ikke ogsaa omvendt have samme Virkning? Hvad kunde den stakkels uskyldige Mark for, at den i gamle Dage blev brugt til Galgebakke? Blev den vanhelliget for evig, da Justitien fandt for godt at bygge en affskyelig Trophæ, som Humaniteten i en mildere Tid væmmes ved og forjmaaer? Hvad skiende J saa tidt paa Digterens Phantasie? Det er netop Digtekunsten, som behersker Phantasiën, ved at uddanne den, i Stedet for at den i sin raa Tilstand behersker Mennesket. „„Gebt ihr euch einmal für Poeten, so commandirt die Poesie!“" siger

Goethe. Det samme kan man sige om Phantasien. Den har, siden jeg blev Digter, aldrig commanderet mig, men jeg den. Intet er den sande Digter væmmeligere, end hiin sygelige melancholske Phantasie, der — ligesom Epidemidigheden — gjør sig evig Umage for at forstyrre Menneskets Ro og Glæde. Nei! vi have virkelige Sorger nok, til at vi skulde tage Indbildningerne til Hielp." — "Og saaledes taler en Tragiker!" raabte D . . . "Skeer ikke det, du siger, netop i Tragodien?" — "Paa ingen Maade, min Ven! Den ulykkelige Hændelse tager Digteren af Historien, af den prosaiske Virkelighed; men hans Kunst forædler den, ved at vise det Skionne, det Kraftige, det Rørende, det Advarende, det Trøstelige, det Characteristiske, det Lærerige deri. Han oploser Virkelighedens Dissonans i Kunstens, i Religionens Harmonie, og deri bestaaer netop den høieste Glæde." — "Altsaa bestaaer Tragodiens Virkning i den høieste Glæde?" — "Ganske vist! Af den bitterste Livets Blomst veed Melpomenes Vi at drage sin sødeste Honning. Da den store Herder laae paa sit Yderste, og ikke selv kunde tænke kraftigt meer, forlangte han hverken Naphtha eller Moskus, men han raabte til sin Ven: „Sage mir einen großen Gedanken!“ Et saadant aandeligt Styrkemiddel skienfer os al ægte tragisk Poesie."

Den italienske Digter blandt de Bilde.

En romantisk=antif Fortælling.

Der Herrnhuter Briefwechsel 1762

Ein handschriftliches Verzeichnis

I en Stad i Italien, der ved flere store Mænd, som heldigviis levede sammen omtrent paa een Tid, havde høvet sig til en betydelig Høide i Videnskab og Kunst, hvortil ogsaa Studium og nøiagtigt Bekjendtskab med den gamle Litteratur ikke lidet bidrog, levede en Digter, der udmærkede sig ved en overordenlig Phantasie og en varm Følelse, forbunden med et stort Talent til at udtrykke sig med Ynde og Sødhed i Sproget. Men den Sandselighed og Uppig-
hed, der overalt herskede i Italien, virkede ogsaa paa ham, og gave hans Sange, uagtet det Smukke og Følsomme deri, ofte noget Anstødeligt, som vi saa ofte finde det i Middelalderens erotiske Fortællinger. Han søgte at gjøre sin Lykke til Høve, da han var en Adelsmand af gammel Slægt; men det gik ham ikke bedre, end den ulykkelige Tasso hos Hertugen af Ferrara: han faldt i Unaade, og maatte, skiondt han vidste sig uskyldig, endnu ansee det for en stor Godhed, at blive bragt paa et Skib over til et efter sin Opdagelse endnu saare lidet kiendt Land i en anden Verdensdeel. Og havde det endda været til et varmt Himmelsstrog; men Skibet bragte ham efter en usikker og stormfuld Fart til et nordligt, koldt og stormfuldt Land, hvor hans Landsmænd forlode den fiælne og til et mildt Klima vante Italiener, som en Robinson, mellem lutter Wilde.

Ulykkeligviis var det ingen egenlige Menneskeædere, skiondt han havde al Grund til at troe det i Forstningen.

Han havde bygget sig en lille Hytte paa et affides Fjeld, hvor en af de Bilde, som kunde tale lidet af hans Sprog, ofte besøgte ham, og var hans eneste Ven. En Dag fortalte denne ham, at deres Stamme havde Krig med et Nabofolk, at det var overvundet, og at han havde været med at drikke Blodet af den første Fiende, der faldt i deres Hænder. Vor Digter gyste, men trøstede sig dog, da han hørte: han kunde være ganske rolig, og havde Intet at frygte; man spiste ellers ikke Mennesker.

I to Aar havde han allerede levet saaledes, og imidlertid af sin Ven lært Noget af de Bildes Sprog. Denne kom en Dag til ham med et fornøiet Ansigt, og sagde, i det han bragte en Anden med: „Det er vel, at du nu har lært Noget af vort Tungemaal. Her bringer jeg dig en ny Ven, som du kan leve med i mit Sted; thi jeg selv kommer ikke mere. Jeg har havt den Lykke, ved Lodkastning at blive den Herold, som vort Folk hvert femte Aar sender til vor Gud med Bønner og Anmodninger om hvad Landet især behøver. Folg min Ven i Morgen hen i Lunden, saa vil du see min hurtige Hedenfart.“ Dermed tog han Afsted med den italienske Digter.

Denne fulgte næste Morgen ved Solens Opgang sin ny Staldbroder paa en Fjeldkant, hvorfra man havde Oversigt af hvad der foregik i Dalen. En stor Mængde af Folket var forsamlet. Tre Krigere stode med skarpe Kastespyd, som de holdt i Beiret; paa disse blev Digterens Ven nogen kastet, han blev strax giennemboret, og opgav Anden uden mindste Skrig eller Klage.

Digteren gik tilbage med sin ny Ven, og sældte Taarer over, at den Eneste, han kiendte og elskede her, saaledes var berøvet ham. Men han lærte snart ligesaa godt at kiende den Anden, der et Par Aar derefter bragte ham til et gys-

ligere Skuespil. Kongen var død, og den italienske Digter skulde en Aften i Maanelys see hans Grav. Han vidste vel, at der i den Anledning havde været store vilde Fester; men han holdt sig som en Eremit i sin Hytte, og var glad ved, at han fik Ro der til at digte. Daglig beskæftigede Poesien ham; i det velsklingende Sprog udtalte han sin Længsel og Beemod, og det forekom ham, ligesom han var hjemme, naar han i det mindste kunde tale Modersmaalet med sig selv.

Den vilde Ben bragte ham nu en Midnat i klart Maaneksin til Kongens Grav. Han havde udtrykkeligt lovet ham at gjøre det paa en Tid, da der slet ingen Andre vare tilstede; thi den stakkels Skiald var bleven ganske tungsindig og folkesky, især for disse vilde Mennesker.

„Hvorledes?“ raabte han, da han paa den flette Mark nærmede sin Kongens store Gravhøi; „du holder godt Ord! Du har lovet at bringe mig herhen i Gensomhed, og der ride jo — ja, jeg tør vedde, jeg kan tælle dem her — vist et halvhundrede Ryttere omkring Graven.“

„Det er Intet uden Dødningsen,“ sagde den Bilde leende. „See nærmere til!“ Den bange Digter mærkede nu, at disse Ryttere paa deres Heste holdt sig ganske ubevægelige. Da han kom nærmere, opdagede han lutter Ansigter som paa Liig. Det vare de ogsaa. Det var Kongens nærmeste Slægt, fornemste Embedsmænd, som man havde myrdet med samt deres Heste, udstoppet, udspilet og plantet paa Stænger omkring Gravhøien.

Dette Syn nedslog den stakkels blode Skiald endnu mere. Han skyndte sig tilbage til sin Hytte, og gik fra den Tid af endnu sieldnere ud. Dog fornøiede det ham, fuldkomment at lære de Billedes Sprog, og han skrev endog smaae Digte deri, aflempede efter deres Fattsevner.

Dette morede dem meget. Han havde siden ofte Besøg af den ny Konge og hans fornemste Mænd. At han kunde skrive, og giøre Vers, betragtede de som et Slags Hexeri, og man havde den største Verbodighed for ham, som for en mægtig Trolldmand.

Paa den Tid indtraf der en mærkelig Hændelse, som først satte Skræk i Landets Indbyggere; men det blev ved den blotte Skræk. En stor Krigshær fra et fiernt Land nærmede sig. Kongen her havde allerede belavet sig paa en blodig Kamp, da den fremmede Drot forlangte en venstabelig Samtale med ham paa Grændsen af hans Rige. Her opklarede det sig nu, at han kun var kommen for at see og tale med den italienske Digter, hvilket strax blev ham tilladt tillige med en Slægtning af ham, en ung Kvinde af overordenlig Skionhed.

Den stakkels Skiald, hvem Modgang og Bedrøvelse havde svækket, skælvede fast over sit hele Legeme, da den fremmede Drot indtraadte i hans Hytte, saa barbarisk og forfærdelig saae han ud. Han var firrskaaen og kæmpehoi. Hans Ansigt havde Kræften, og den Blæst, hvorfor det bestandig var udsat, givet en Kobberfarve. Under hans brede Pande med de stærkt fremtrædende Tindinger og ikke meget tykke Haar lurede et Par smaae sorte Dine, fulde af Liv, Grumhed og List. Han havde et langt Skæg. Hans Smil var indsmigrende, naar han vilde. Stemmen var huul og stærk, som en Torden. Med de kæmpestore Hænder bedækkede han næsten Italienerens Arm, i det han greb hans Haand for at trykke den. Den unge Kvinde var ligesaa udmærket paa sin Maade. Hun var ligesaa hoi, som den italienske Digter; den fyldigste Yppighed var forbunden med den yndigste Smeckerhed og fasteste Kraft. Et Hav af Guldhaar nedbolgede over hendes Skuldre og kun halvbedækkede

Barm. Hendes Ansigt var sværmerisk, i de store blaae Dine stode hyppige Taarer, som flode ned over hendes Rosenkinder. Undertiden astørrede hun dem med de sneehvide Hænder, i det hun bestandig jukkede en Mands Navn.

„Bryd dig ikke om hendes Sorg!“ sagde den vældige Kæmpe. „Hun begræder sin Husbonds Forliis. Jeg skal nok skaffe hendes Mand igien. Han er draget i fjerne Lande, hvor vi ville indhente ham. Men nu er jeg først kommen til dig, for at lære, hvordan man digter, og skriver Bogstaver.“

Det smigrede den gode Italiener meget, at en saadan vældig Kæmpe vilde som en Dreng gaae i Skole hos ham. Den deilige Qvinde kom med i Underviisningstimen, og lærte meget hurtigere, end Kæmpen, at skrive med sin vel-skabte hvide Haand, skiondt stor og fylbig efter hendes hele øvrige Legemsdannelse.

Man kom nu til Versene. Og her troede Italieneren ret at ydmyge den Vilde ved at oversætte ham nogle af sine egne Digte. Men Kæmpen sagde: „For lange! For megen Enak! Smaalig Blodhed! Maa hugges i Stykker — mange Stykker. Stærke Bogstaver for! Ild og Mørke!“

En Dag var de To alene, og Talen kom paa Helte-livet. Den italienske Digter troede ved denne Leilighed endnu at tvinge den vilde Hovding til Verbodighed ved at fortælle ham om sine Forsædte, de mægtige Romere, og deres Bedrifter, især om Julius Cæsar, der havde overvundet Germanerne. Kæmpen smilte foragteligt, og sagde paa sin sædvanlige afbrudte Maade, med Ophold efter de kort ud-stødte Ord:

„List mod Kraft!

Listen seired.

List skal seire

Med Kraft forenet.

Men hvorfor?
 Hvad vilde Cæsar?
 Giøre Slaver.
 Jeg gjør frie.
 Dræbe Mænd?
 Jeg bringer Livet.
 Skionnere Liv
 Efter Døden.
 Hvad vilde Cæsar?
 Binde Land.
 Men Kampens Sønner
 Stride for Kampen,
 Kampen selv.
 Egennytte
 Hylde Trællen.
 Ingen Fromhed,
 Kun Hovdingshoihed
 Cæsar fiendte;
 Ingen Himmel.
 Evige Guder
 Boe i Himlen,
 Siælevandre
 Tidt paa Jorden.

De sidste mørke, uforstaaelige Ord sagde han med en ubestridelig Hoihed, og med et Ildblik, som bragte Italieneren til at slaae Dinene ned.

Hans eneste Trost var endnu, maaskee at vinde den skionne Qvindes Hierte. I hans Ungdom havde den ene Forelskelse afløst den anden. Her i dette fremmede Land og i en senere Alder, nedtrykt af Gienvordigheder, havde han længe ikke tænkt paa Kiærlighed. Men nu vaagnede den

igien i sin hele Fylde, uagtet hans Alder, og han var forsængelig nok til at haabe, at Veltalenhed og den slebne Verdens fine Kunster skulde bøde paa Maren, og faae den skionne Qvinde til at glemme hendes forsvundne Mand.

Men her gif det ham med Kiærligheden, som hos den vældige Kæmpe med Tapperheden. Han forelæste den Skionne nogle af sine Digte, og haabede ret at smelte hende med de smukke, ofte virkelig rørende Skildringer. Men Oversættelsen af disse bløde Digte standsede netop hendes Taarer. Med et ligesaa foragteligt Smil, som hendes tappre Ledfager, raabte hun:

Ei du kiender
 Salig Elskov.
 Kun dig hidser
 Blodets Attraa.
 Du forstaaer ei
 Maanens Straaler,
 Ikke Smilet
 I Siælens Taare:
 Naar Solen skinner
 I Foraarsregnen,
 Naar skionne Regnbu'
 Mørket pryder.
 Glimt er Elskov
 Af Himmelglæden.
 Abildblomsten
 Uble vorder;
 Men Jomfruosen
 Bær ingen Frugter.
 Usynlig Duften
 Vingen hæver.

Med disse Ord vendte hun ham foragteligt Ryggen, og kom ikke mere igien. Den stakkels Digter kunde ikke taale disse Krænkelse. Af en ulykkelig Skiebne bestemt til at tilbringe sine sidste Aar mellem en Skare Bilde, havde Følelsen af hans Fædrelands store Bedrifter og af den Aandsdannelse, som han smigrede sig med at besidde fremfor disse Barbarer, der omringede ham, holdt ham i Beiret; men da han nu ogsaa saae sig her aandelig foragtet, og selv af den, der havde vundet hans Hjerte i høi Grad, kunde han ikke længer udholde det. Han faldt i en stærk Feber, hvorfor Ingen i dette vilde Land kunde helbrede ham.

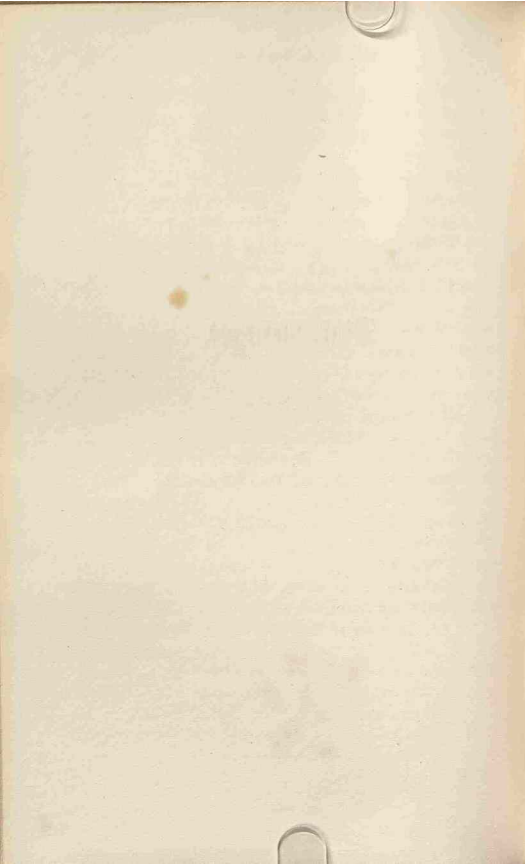
En Dag, da han laae i Feberhede, traadte den vilde Hovding ind i Hytten med den skionne Qvinde. „Du har lært mig at skrive Bogstaver,“ sagde han, „derfor er jeg dig Tak og Belønning skyldig. Du har for Resten levet al din Tid som en seig Mand, og den gusne Herx venter dig dernede i sine mørke Huler. Men du skal komme til mig, og du skal komme til hende, som du elsker, efter Døden. Du skal have den Hæder, at prydes med Dødsmærke af min egen Haand.“

Med disse Ord giennemboede han den Syge med sit Spyd, og forlod ham. Den skionne Qvinde smilte medlidende, og kastede Blomster paa Liget. Faa Dage derefter drog Hovdingen mod Nord med sit talrige Krigerfølge.

Det var Odin. Den skionne Qvinde var Freia. Den italienske Digter var den romerske Ridder Publius Ovidius Naso.

Digterbesoget.

En Novel.

I det af vor Litteraturhistorie noksom bekiendte norske Selskab sad Wessjel en heed Sommerestermiddag ved Vinduet i det hos ham hyppige sar niente, hvilket dog paa ingen Maade kunde kaldes dolce, thi den „Tændernes uhosflige Giest“, som han omtaler i et af sine Epigrammer, hiemsogte ham igien. Endeel af Selskabets Medlemmer sadde ved det store Bord midt paa Gulvet, og læste Journaler og Aviser, medens de drak deres Kaffe.

Med det sædvanlige mismodige Blik, som Wessjel havde, naar ingen munter Sindstemning afbrød hans Tung-sind, naar ikke Lunet og Geniet kom over ham, saae han ud af Vinduet. Men neppe havde han stirret ned ad Gaden, før hans Dine sunklede med den comiske Kraft, som fortryller os i Kiærlighed uden Strømper, før hans Læber smilte, som de ubetalelige Indfald i dette Mesterværk, og han raabte: „Dod og Plage! der kommer Pilen Palen tilbage fra Ostindien. Nu maae I love mig, at I alle ville gjøre, hvad jeg siger eder. I maae lade, som om Ingen af eder brod sig det Bitterste om ham. Hver maa blive siddende paa sin Stol, og ikke ved Indtrædelsen skienke ham ringeste Opmærksomhed, men kun nikke lidt, at han ikke skal troe, han staaer midt iblandt os incognito.“

Til en saadan Spøg vare de Andre strax villige, og Wessjels gode Lune, der reent havde faaet ham til at glemme Tandpinen, meddeelte sig Alle.

Den gode Brahl var særdeles elsket i denne Kreds, saavel for sit Hoved og sit Lune, som for sit fortræffelige Hierte. Men der var noget Voierligt ved ham, som gav alle hans Venner Lyst til at drille ham lidt. Han lignede Socrates, og havde Meget i sit cyniske Væsen af Diogenes, kun Intet af hans Bitterhed. Han spøgte gierne med Andre, og det gav dem Lyst til igien at sætte ham i et comist Lys, hvilket da ikke var vanskeligt, da hans Særheder og underlige Noder gave Stof nok dertil.

Men det var ogsaa fortræffeligt ved denne Mand, at han meget godt kunde taale Spøg; og da han havde en uendelig Grund af Godmodighed, saa gav han sig ofte selv til Priis. At dette undertiden blev misbrugt, forstaaer sig selv; og saa kunde han vel ogsaa blive gnaven, men det varede aldrig længe. Derfor kaldte man ham Pilen, som en Gienstand for de Andres Spot; hvorledes han endnu havde faaet Tilnavnet Pilen, kan jeg ikke sige.

Det var gaaet ham, som de fleste bedste Hoveder i dette Selskab. Skiondt næsten alle Studenter, havde de med en vis Stolthed og Ironie foragtet Tidsforholdene, ikke bekymret sig om Ansættelse til Embeder, og deres bedste Aar havde de tilbragt deels ved at beskæftige sig med de skionne Videnskaber, deels i venstabelige Glæder. Saa havde Embeds-examen. Derfor gav ogsaa denne dobbelte Egenkab hos Stifteren Meyer: han var baade theologisk og juridisk Candidat, ham en Overvægt, skiondt man egentlig ignorerede at agte Saadant.

For Medlemmerne af anden Rang var der derimod ofte Embeds- og Afskeds-Gilde; der blev da sædvanlig sunget en lille Sang. Dette var ogsaa skeet med Brahl, da han for et Par Aar siden reiste til de nicobariske Der, for at

faae et lille Embede. Men han fandt sig ikke tilfreds i Ostindien, og kom snart tilbage.

Det var gaaet ham, som de andre Selskabets Hovedmænd: Selskabet var dem Alt. Som Normænd havde de i Kiøbenhavn intet Hiem, ingen Familierefleks. Her var deres Kreds, deres Arne. De søgte sig her, naar de vare forsamlede hos Madame Juel, og sang „Boer jeg paa det høie Fjeld“, eller „For Norge, Kæmperes Fødeland“, — som Bærringerne i Constantinopel i deres Gildeshuus. Man begriber altsaa, med hvilken Glæde Prahl efter sin Ankomst til Kiøbenhavn ilede op i Selskabet, fuldkommen overbeviist om, at den Ene efter den Anden vilde falde ham om Halsen. Og den glade Tanke kildrede ham, hvor bestyrkede og glade de alle vilde blive ved hans pludselige Indtrædelse.

Men hvor fandt han sig skuffet, da Bessel gif ham koldt i Møde, uden næsten at skienke ham et Diefæst, tog ham i en af Kioleknapperne, og sagde: „Død og Plage, Pilen! du har jo faaet en ny Frakke.“

Den gode Prahl vilde neppe troe sine egne Dine og Øren; men da han nu ogsaa mærkede de Andres Ligeegyldighed, og at de ganske koldt nikkede til ham, uden at lade sig forstyrre i deres Avislæsning, saa tabte han reent Taalmodigheden og Besindigheden, og raabte: „Nu, saa gid Satan tage et saadant Selskab, der ikke bryder sig mere om at see en gammel Kammerat igien, hvis taabelige Hierte i Gravværelsen kun har banket for dem!“ Med disse Ord vendte han Bessel Ryggen, og vilde ned af Trappen, da i det samme Selskabets Skoggerlatter standjede ham. Nu forstod han strax Alting; han vendte sig leende om, og alle Arme vare udstrakte efter ham. Med et Par Ord var han indviet i Hemmeligheden, og hans Sorg vendte sig til Fryd, da Meyer forkyndte ham, at alle de Penge, Selskabet havde

sparet i et halvt Aar, til Straf for at sige Borgere eller Kiøldermænd, skulde om nogle Dage anvendes til at fylde den store Punsjebolle, hvoraf man vilde drikke hans Skaal.

„Det var bedst, at drikke den i det Grønne,“ sagde Dagen derefter Meyer, loffet af det deilige Veir; og hertil vare og Alle villige. Man besluttede en Lystfart langs ad Strandveien til Helsingør; thi at denne Bei var skøn, kunde selv de ivrigste Normænd ikke negte. Man besluttede at spise til Middag i Rungstedskov, og Bessjel fandt sig i at tage med, endskiøndt han just ingen Elsker var af landlige Glæder, hvilket han især har udtalt i sit Fragment Baaren, naar han siger: „Herre Gud! man veed, hvordan en Mark, naar den er grøn, seer ud“, og hvor han beretter: hvorledes han af Stovet og Blåsten blev jaget tilbage til Byen igjen, da han engang vilde vandre uden for Porten.

Men i Dag blæste det ikke, og det lod overalt til, som om Bessjel i den senere Tid var bleven varmere, og havde faaet mere Smag paa Naturens Skønheder.

Capitain Sølling tog med, og fortalte Selskabet, der i Skoven havde leiret sig i Græsset paa et indtagende Sted, hvorfra de havde Udsigt til Søen, hvor raft Brahl havde været paa Overfarten til Ostindien; hvordan han ikke havde bragt Andet med ombord, end en lille Bylt i et Silketørklæde. Da Sølling havde spurgt ham, hvor han havde sit Lei, havde han svaret: „Her“. Da han videre havde spurgt, hvad han vilde tage paa, naar det blev koldt, havde han svaret: „Det skal De laane mig“. Det havde da den bolde Somand gierne giort; han og Brahl vare blevne de bedste Venner, især fordi denne kunde taale Søen, og ikke brød sig det mindste om Storm og Ulveir. „Tidt,“ sagde Capitainen,

„naar jeg stod i en stærk Storm, og commanderede mine Folk med Raaberen, mens Skibet slingrede op og ned, stod Prahl rolig ved min Side, og fortalte Eventyr af Tusind og een Nat. Jeg glemmer aldrig, da der eengang kom enølge og overskyllede ham; han tørte sig ganske rolig af med Haanden (skiondt der ikke blev en tør Traad paa ham), og fortsatte i samme Tone i Dret paa mig, for at overskrige Stormen: „Saa sagde Scheherazade —“

Man loe, og var fornøiet, undtagen Wibe, der sad under et stort Træ, noget derfra, og stirrede hen for sig. Han var, tværtimod Selskabets egenlige Bedtægter, bleven forelsket i den senere Tid, og havde yttret i et Vers: „Den skælver for sin Piges Brede, der ikke skælver for sin Død.“

„Er det dog ikke tungt,“ sagde Meyer sagte til en Anden, „at en af vore snildeste Staldbrodre skal svigte, og sværge til Følsomhedens, til Maanens, til Tydskernes Kane, og paa en Maade træde over paa Gwalds Parti? O, Solling! fortæl os dog den Historie om den forelskede Rokkedreier, som du curerede, da han vilde tage Livet af sig selv.“

Det morede den lystige Somand imellem at fortælle Historier à la Münchhausen, og han gjorde det med saa meget Lune, at selv det Urimeligste fik et Anstrøg af Troværdighed.

„Ja,“ sagde han med et skielmsk Blik paa Wibe, „det var rigtig nok en forbandet Historie. Jeg traf ham paa Stranden ved Bellevue, ligesom jeg vilde stige i Baaden til en Lystfart med nogle Damer. Knekten var forelsket i en Matrosdatter; men hun vilde ikke have ham, fordi hun var forlovet med en Muursvend. Om nu Rokkedreieren havde læst Werthers Leiden, eller ei, skal jeg lade være usagt; men saa meget veed jeg, at han just stod og vilde skære

Halsen over paa sig, ligesom jeg kom over ham. Jeg foreholdt ham hans store Synd som en god Christen, og lod ham give nogle Lussinger, til Skræk og Advarsel for Fremtiden. Derpaa lod jeg ham kaste i en Baad, hvori der ikke var Andre, end den Matros, der sad ved Roret, og den, der roede Baaden. Saaledes vilde jeg transportere ham til Kiøbenhavn; thi mine Damer turde ikke være ombord med en Selvmorder. Men hvad skete? Neppe ere vi ude i rum Sø, saa raaber den, som sidder ved Roret, i en Raaber til mig: „Herr Capitain! nu stærer han J. g. m. Halsen over paa sig selv.“ — „Er du gal?“ raaber jeg igien, „vil du strax forhindre ham deri!“ — „Det kan jeg ikke, Herr Capitain! jeg kan ikke gaae fra Roret.“ — „Saa lad da Lars giøre det!“ — „Det kan jeg ikke, Herr Capitain! jeg kan ikke gaae fra Marerne.“ — Imidlertid havde Menneket, der sad midt i Baaden, filet sig i Halsen; det bedste var, at Kniven var ikke skarp. Da vi kom i Land, vidste jeg ikke, hvad jeg skulde giøre. Jeg lod ham lave noget Hyldesthee; men det hialp Ingenting, thi alt som han drak, saa løb det ud af Hullet igien. Siden kom han paa Hospitalet; og hvad der saa er blevet af ham, maa vor Herre vide.

Den alvorlige Wibe begyndte at smile, og Solling, opmuntret herved, raabte: „Kom du, min Broer! og tag Deel i Glæden. Man maa aldrig forsage, men som en fornuftig Mand berede sig paa Fremtiden. Du seer mig nu her ganske lystig, og dog har min sidste Fart været meget uheldig, og i Stedet for at vinde har jeg tabt ved denne lange Reise. Jeg var nødt til at indskrænke mig; men hvad brød jeg mig om det? Da jeg efter to Mars Forløb kom hjem til min Kone, og hun vilde tractere med Kaffe, og satte Hantekopper paa Bordet, raabte jeg: Nei, lille Moer! det gaaer J. t. m. ikke an; det have vi ikke Raad til. Dermed

brak jeg Hænkerne af alle Theekopperne. Og saaledes har jeg i Sinde paa alle Maader at indskrænke min Deconomie. Næste Reise kan være heldigere. Og saaledes bør det ogsaa gaae din Kiærlighed. Skielv da ligesaa lidt for en Piges Brede, som for din Død, saa er du af mine Følk."

Det lyffedes Capitainen, at faae Wibe i godt Lune; han stod op, og satte sig i Kredsén med de Andre. Og nu var den lystige Samtale i Gang, til hvilken Wibe, naar han var oplagt, bidrog som en stor Virtuos. Sølling taug, og horte paa de Andre, naar han havde fortalt sine Historier; og Bessél taug for det meste altid stille. En Fremmed, som havde været tilstede, skulde aldrig troet, at denne Mand egentlig var, eller havde været Siælen i Selskabet. Kun engang imellem, naar Manden kom over ham, bidrog han med til Morstaben ved et Indfald, som ofte opveiede flere Timers Taushed. Men somme Dage var han saa henfjunken i sig selv, at der — som de sagde — slet intet Udkomme var med ham, og da vare de vante til at overlade ham til sig selv. Dette var Tilfældet i Dag; men da for Resten Veiret var saa smukt, Skoven saa deilig, og Farten saa morsom, brød man sig ikke videre derom, og da man skulde til Bogens igien, og Bessél med tørre Ord erklærede, at han havde ikke Lyst til at age videre, han vilde blive her alene, og ønskede de Andre en lyffelig Reise, saa havde man heller Intet derimod. Han blev betragtet som en Robinson, hvem det oprørske Skibsmandskab satte ud paa en øde Ø; men ligesom det er Skif og Brug ved slige Leiligheder, at give den Tilbageblevne noget Mundforraad og det nødvendige Værktoi, saa satte man ogsaa her to Glasfer god gammel Rhinsvvin og noget koldt Kiøffen hen i en Kuv til ham under en Busk, thi han havde endnu næsten Intet nydt. Ogsaa fik han en Proptrækker.

Derpaa hejsede de glade Brødre Seil under lystige
 Selskabsfange; Digteren nikkede til dem fra den ældgamle
 Geg, hvorunder han havde sat sig, og saae ligegyldigt den
 lystige Skare fiøre bort.

Neppe vare de borte, før han faldt i Søvn under
 Egen, og da havde han en underlig Drøm. Det kom ham
 for, som, under milde Adagiotoner af to fierne Baldhorn,
 Søvnens Gudinde nærmede sig ham, og sagde:

Du, som saa huldt min Magt besang,
 O Skjald! du bør ei længer sove.
 Du atter Nespomene love
 Bed en alvorlig Harpeflang!

Naar dig min Trolddom styrket har,
 Da lad dig til min Søster bringe,
 Hæv dig paa Phantasiens Binge,
 See Livet giennem hendes Glar!

Dit Spøg vel sindrigt var og smukt;
 Men ei med Spøg dit Hierte noies.
 Af Sorg dig ofte Siælen boies,
 Saa hæv den til en ædel Flugt!

Gi blot som Almuesanger leeg!
 Du, der som Barn alt herte Sarpen,
 Lad Sangen bruse, grib i Harpen,
 Slaa Strængen under Oldtids Geg!

Dg steg din Aand i hoi Natur
 I Sky med Fjeldets Kongehøge,
 Da lad, som Stær, den atter spøge
 Med Munterhed i Bondens Buur!

Wessæl svarede:

Jeg føler mig en Kongehøg —
 Desværre dog min Kraft er svækket;
 Thi Tiden har min Vinge knækket,
 Og al min Lykke svandt som Røg.

Jeg folte mig Thalias Søn;
 Men Verden ret ei Skialden fatter:
 En raa, en flygtig Skoggerlatter,
 Gudinde! see — det var min Løn.

Jeg trængte til en Styrkekraft,
 Som muntret Sindet, Saaret læger —
 Da Momus kom med Giftens Bæger,
 For Bacchus kom med Druesaft.

Nu flyder Giften i mit Blod;
 Dog Verden vil, at jeg skal spøge.
 Nei, Gensomheden vil jeg søge;
 Til deres Gief er jeg for god.

Tak, hulde Søvn! jeg fandt hos dig
 En Trost for Jordens tabte Goder.
 Men skynd dig nu og send din Broder!
 Thi han kun kan helbrede mig.

Sønnen svarede:

Dg hvis du snart end skulde døe —
 Bær derfor ei nedslaaet, bange!
 Din Siæl blier ikke Gravens Fange,
 Din Aand har lagt et varigt Frø.

Dg virked du kun rast og fort,
 Et Stierneflud i Mattens Laage —
 Trøst dig! Grindringen skal vaage,
 Om end dig Haabet falder bort.

See her din Navne, see den Helt,
 Hvis Indfald lod i Kæmpetoner;
 Der vittigt spogte med Kanoner,
 Som du med Ord, ved Danerbælt!

Han rækker dig sin stærke Haand.
 Naar du i Danmark er begravet,
 Til Himlen svinger over Havet
 Dig Peder Bessels Kampeaand.

Med disse Ord forsvandt Sønnens Gudinde; men Bessel saae meget tydeligt sin Farsfaders Broder, den herlige Tordenskiold, staae smilende for sig, med et blodigt Tørflæde for Brystet. Han vilde tale til ham, men i det samme vaagnede Digteren.

Da han vaagnede, saae han en fattig Kone sidde ved Siden af ham, et Nag var opstillet til et Træ, og et Par tomme Kurve stode i Græsset. Bessel gned sine Dine, og

troede først, at det var Søvnens Gudinde travestret; men snart opdagede han, ved at tale med hende, at hun var en Fiskerkone fra Rungsted, der havde solgt Fisk i nærmeste Landsted, og nu vendte tilbage. Kurvene vare tomme paa en lille Flaske nær, som laae i den ene. „Hvad har du i den Flaske, Moer?“ spurgte Digteren. — „Det er Natafia, troer jeg, de kalde det.“ — Bøssel undrede sig over, hvorledes denne kostbare søde Snaps var kommen i Fiskerkurven. — „Åh,“ sagde hun, „det er ikke til os; men det er til den stakkels gamle syge Student, som boer hos Fiskemester Ole Jacobsen, Kromanden i Rungsted. Han vil saa gjerne have det lidt godt, og han har det saa slet. Denne Flaske gav Manden, hvor jeg solgte mine Fisk, mig med til ham.“ — „Drikker han da saa gjerne Brændeviin?“ — „Ja, han drak vel heller god Viin, hvis han havde den; men vort Ol kan han ikke fordrage, og Vand kan man da ikke forlange at han skal drikke.“ — „Nei, ikke Saltvand,“ sagde Bøssel; „men I have da vel ogsaa fersk?“ — „Drikker I fersk Vand, Jaer?“ — „Nei, jeg gjør ikke, Moer! men jeg troede, at den gamle syge Student var klogere, end jeg.“ — „Nei, klog er han ikke,“ svarede Konen, „jeg troer tværtimod, at han har en Skrue løs, stakkels Diævel. Men det er det bedste Menneske, Siæl kan ligge i; og saa er han saa mat, og trænger til en Hjertestyrkning.“ — „Kan han spise? har han god Appetit?“ — „Ja, naar han har Noget. Det forstaaer sig, Jacobsens ere gode Folk imod ham, baade Manden, Konen og Datteren. Men de spise Huusmands-køst, og den stakkels Diævel vil gjerne imellem have lidt Vækkert, naar han er fri for sine Smerter. Thi Jægten plager ham, og han er saa krum som et Løndebaand.“

„Jeg kunde have Lyst til at see og besøge den stakkels Mand. Han er Student, siger I?“ — „Ja, jeg troer næsten,

han er Magister; han læser altid. Og han gjør ogsaa Vers." — "Gjør han Vers?" sagde Wessjel, "ja, saa maa jeg endelig besøge ham, som min Laugs- og Ordens-Broder. Hør, Moerlille! jeg seer, du har dine Kurve tomme; vil du bringe ham noget Proviant, saa vil jeg besøge ham og spise og drikke med ham, thi jeg har Intet faaet selv endnu, og jeg holder dog ikke af at gjøre Maaltidet alene." — "Ja, det vil jeg gierne, for jeg holder meget af ham. Det gjøre vi da alle. Det er saadan en god Siæl, og han græder over Jugenting. Naar han kommer vakkende ned ved sin Stof til Stranden, og seer os arbeide med vore Net, saa græder han. Naar han seer vore Karle komme hjem i Baadene, arbejdende med tunge Hareslag mod Bind og Beir, saa græder han. Naar Havet bruser og skummer, saa græder han; og naar det er Havblik og Solstid, saa staae Taarerne ham dog i Vinene." — "Nei, saa vil jeg ikke besøge ham. Jeg holder ikke af de Grædende. Af Bedrovelse har jeg nok selv." — "Det er ikke af Bedrovelse, det er af Glæde. Man hører ham aldrig klage." — "Saa maa han jo være vanvittig." — "Ja, vi troe selv alle, at han er forrykt i Hovedet. Men han gjør intet Menneske noget Ondt; og saa kan han igjen til andre Tider tale saa deiligt og saa forstandigt, at ingen Præst paa Prækestolen skulde gjøre det bedre. Det er ret en Lyst, at høre paa ham, naar saadan Aanden kommer over ham; men der er da Ingen af os, som forstaaer meget af hvad han siger."

"Den Mand maa jeg lære at kiende," sagde Wessjel. "Kom, Moerlille! og viis mig, hvor han boer." Han havde allerede pakked sit kolde Kioffen og sine to Glasfer gammel Rhinskviin i hendes Kurve, og de begave sig paa Veien til Kroen.

I Krostuen var der en Mængde Fiskere og Bønder, som sadde indhyslede i en sæl Stank af Tobaksrøg; men den gode Bondekone vidste Bæstet, og da hun havde talet et Par Ord med Bertinden, sagde hun til Wessel: „Han sidder oppe paa Salen. Der faaer han Lov til at være om Sommeren, naar han har Noget at bestille, og det bliver ham for uroligt i Krostuen.“ — „Har han Noget at arbeide,“ sagde Wessel, „saa ville vi ikke forstyrre ham.“ — „Af,“ svarede hun, „han vil gierne forstyrres paa den Maade. Han sidder ofte med et Stykke Papis og en Pen for sig, og gjør ikke Andet, end ridser Ansigter og Soldater med Geværer og Patrontaster, af lutter Riedsommelighed, naar han Intet har at læse, og han ikke gider snakke med Bønderne. Den stærke Tobaksrøg kan han heller ikke godt taale, thi den falder ham paa Brystet; men om Vinteren, naar det er koldt, maa han finde sig deri.“

De vare nu komne op ad Trappen, og Konen aabnede Døren til den saa kaldte Sal, der ikke var Andet, end en temmelig stor Stue med lavt perlesfarvet Bælkeloft, med hvidtede Bæge, med en Dragliste, et lille Speil, adskillige Nürnbergerbilleder i Glas og Ramme, der forestillede Videlseshistorien, nogle gamle Ruslæders Stole, og et Bord, der stod midt paa Gulvet, og under hvis ene Been der var lagt Papis, for at hindre det i at vakle.

Bed dette Bord sad en forunderlig Skikkelse. Det var en lille mager udtæret Mand, men med et høist udtrykfuldt Ansigt. Især havde hans Dine, som vare usædvanlig store og ildfulde, noget Betsynderligt; der var i dem en Blanding af Bildskab og Omhed, af Sværmeri og Forstand. I dette Dieblis vare de meget nysgierrige. Han stirrede hen paa den Indtrædende, og viftede med den ene Haand nogle Haar bort, der vare gledne ham ned over den mægtige

Pande, medens han med den anden Haand lagde Bogen bort, hvori han havde læst, og stod op for at hilse den Fremmede. Men han reiste sig kun lidet, thi hans Ryg var dybt nedboiet. Han greb en Stok, som stod opstillet ved hans Stol; og med meget hurtigere Skridt, end man skulde vente det af et Menneske i denne Tilstand, og med et venligt Ansigt, hvori det Barnligtysgierrige næsten fortrængte Nynker og Smerter, gif han Bæssel i Møde.

„Jeg takker Dem, min Herre!“ sagde han, „at De viser en stakkels Digter den Ære, at gjøre ham et Besøg. Jeg sidder her affondret fra alle dannede Mennesker; og skiondt de gode Folk her vise mig al Venlighed, saa forstaae de mig dog ikke ret. Dog jo! et Par Stykker — Jacobsen — især min lille Luise. Men De har studeret, min Herre? Ikke sandt? De dyrker de skionne Videnskaber? De er fra Kiøbenhavn?“ Den Bærkbrudne lod, efter at have sagt disse Ord, sine Dine hvile med Velbehag paa Bæssels interessante Physiognomie. Panden og den vældige Bugning af Dienbrynene havde noget Fælles med hans egen. Bæssel havde ogsaa store Dine, men de havde intet Følsomt; Dybsind og et Alvor, som tildeels kom af Tandpinen, blandte sig med Udtrykket af et originalt Lune. For Resten bar han heller ikke Baryk, saalidt som den Fremmede; men hans Haar faldt ham temmelig uordentligt omkring Hovedet. Den Fremmedes vare derimod kæmte tilbage med en Krumkam, der stak i Haaret; og uagtet han var yderst fattigt klædt, vare hans Kiøle og Skoe dog vel børstede, og der stak giennem al hans Mangel og Armod en vis Bestræbelse efter Pænbed. Saaledes havde han over sit grove smudsige Linned en reen Krave med Blonder, der rigtig nok vare itu og overstænkede med Blæk.

Wessjel studjede. Den hele Maade, hvorpaa han blev modtaget, det herlige Ansigt, den Adel, der viste sig i den Fremmedes Miner og Væsen uagtet Betsedenheden og Undseelsen i de fattige Forhold, vidnede ikke om nogen Dufinpoet. Desuden var der endnu et Kiendmærke: den Fremmede udtalede Bogstavet L undertiden som et R. Man havde tidt spottet Gwald for denne Feil i det norske Selskab, og der var ingen Tvivl om, at det var ham. Nu erindrede Wessjel sig ogsaa, at han havde hørt, at Gwald boede paa Landet. De havde aldrig seet hinanden personlig; thi deres Veie faldt langt fra hinanden.

Wessjel var gierne gaaet igien; men det lod sig ikke gjøre. Han bukkede betsedent og noget forlegent for Digteren, og spurgte, om han ikke havde den Ære at tale med den berømte Gwald?

„Hvorledes?“ raabte Gwald, i det han tillige meget ivrigt greb Wessjels Haand, „en Normand! en Normand beviser mig den Hæder, at besøge mig? at valse ud til mig i min fattige Gensomhed? Nu, saa lever jeg vist ikke længe meer.“ — „Skulde en Normand ikke gierne ville see den Digter,“ sagde Wessjel rørt over den Glæde, som hans Besøg forarsagede, „der i saa mange skionne Skildringer har besjungenet Norge, den „Egn, som stolt af trygge Fielde rolig trodser Himlene“? — „Alf,“ sagde Gwald smilende, „De er vist ikke i det norske Selskab, hvor man kalder min Balder „Balduren“. — „Jo, jeg er, og jeg er selv et af Selskabets ældste Medlemmer. Men hvorfor skal Galten undgielde, hvad Griene have forbrudt? Kunne vi Eldre stoppe Munden paa den kaade Ungdom? Det gaaer ofte ud over os selv med deroppe.“ — „Det glæder mig at vide,“ sagde Gwald, „at Wessjel ikke skal stemme i den herstende Tone, men tværtimod tidt forsvare mig, naar man

alt for ubilligt og uskaansomt dadler mig. Vel veed jeg, at jeg heller ikke ganske er efter hans Kogebog; han har spottet over mine „Ha=stemte Toner“, og han har „sadt en Rajade“, ligesom jeg Havet; men der er dog Adskilligt af mig, som han agter. Jeg er ham for tydt, ikke sandt? for flopstødt?“ — „Det kunde vel være,“ svarede Bessél; „og Bessél er vel Dem igien for fransk, for dagligdags. Hans *Votre Serviteur*, *Otiosis*, finder selv i det norske Selskab kun lidet Bisald.“ — „Der er dog excellente Fortællinger deri,“ raabte Ewald, „som Smeden og Bageren, Posthuset, Herremanden, og især den ubetalelige Gaffel.“

„Meget af hvad der staaer deri,“ sagde Bessél, „havde vist været bedre udfærdiget. Jeg veed, at det gif Forfatteren, som Nero, der raabte, da han første Gang skulde underskrive en Dødsdom: *vellem me nescire litteras*. Dog — *c'est le premier pas qui coûte*; og da Bessél een gang var fordomt til at digte *invita Minerva*, saa faldt det ham tilfældt ganske let at underskrive Dødsdommen over sin egen litteraire Reputation engang hver Uge.“ — „Hans Kiærlighed uden Strømper er ubetalelig,“ raabte Ewald. „Jeg har ogsaa forsøgt paa det Lystige; men min comiste Diction kan ikke sammenlignes med hans.“ — „Jo, i De brutale Klappere,“ sagde Bessél; „men i *Harlequin Patriot* er der maaskee for mange Tankestreger imellem *Harlequins Narrestreger*.“ — „Det kunde vel være,“ sagde Ewald, og betragtede Bessél opmærksom.

Denne, som frygtede for at blive opdaget, paatog sig en suffisant Mine, som en Mand, der sidder varmt inden Døre, men sagde dog tillige med sin naturlige Godmodighed:

„Herr Ewald! jeg er en Særling, og har mine egne Nykker. Jeg tog ud med et Selskab i Dag, for at more mig i det Grønne; men neppe var jeg kommen i Skoven,

for jeg blev fied af mit Følge, gav det Lobepas, og vilde være ene, og neppe var jeg ene, for jeg fik Lyst til Selskab igien. Tilfældigviis horte jeg af den gode Kone, der staaer her udenfor paa Trappen med Kurven, at De boer her. Et bedre Selskab kunde jeg ikke ønske. Jeg besluttede at bede mig selv til aandelig Giest hos Dem, paa Vilkaar, at De ikke forsmaaede at være min legemlige. Tillader De, at hun sætter os paa Bordet, hvad Kurven formaaer, saa vil jeg, saalænge jeg lever, være Dem forbunden for en af de behageligste Timer i mit Liv, som jeg tilbringer i Deres Selskab."

"Min Herre!" svarede Ewald, "De behøver ikke at gjøre saamange Omstændigheder med mig. Jeg har eengang givet Slip paa Façonen, som jeg kalder det; og da jeg hverken tilhører Rangforordningen, Embedsklassen, Handels- eller Haandværks-Standen, da jeg heller ikke generes af nogen militair point d'honneur, saa skammer jeg mig ikke for, hvad maaste mangen Anden vilde og burde. Jeg betragter mig selv som en poetisk Pilegrim i denne prosaiske Verden; jeg gjør en Reise til det hellige Land efter et Løfte, som jeg har aflagt Muserne, mine Helgene. Jeg har, ligesom Munkene, svoret til Armodens Fane, om just ikke til Afholdenhedens og Lydighedens. Jeg er en betlende Capuciner uden Capuce. Jeg gider ikke grave, og skiondt jeg skammer mig ved at trygle, har jeg dog Intet imod at modtage smaae Belgierninger af Private, siden Staten ingen store viser mig." — "Det blev ikke alle Poeter givet," sagde Bessel, "ogjaa at være velhavende Philistre, som Professor Baron Holberg og Borgemeister Tullin." — "Og Borgemeister Bredal," raabte Ewald leende. — "De slaaer dog ikke Tullin i Hartkorn med Bredal?" — "Nei, Gud bevare mig derfra! Naar kun ikke det norske Selskab slaaer Bredal

i Hartkorn med Tullin. Man forsvarede ham jo der som en norsk Digter, der var steet Uret af de Danske."

"Hør, Ewald!" raabte Wessjel, "De gjør selv det norske Selskab Uret — de Bedre deri — Aanden deri. Mange Danske ere i dette Selskab høit ansete; og naar De lod Dem optage i det norske Selskab, vilde — ja, det er jeg vis paa — Selskabet modtage Dem i et Triumphtog."

Imidlertid var Maden og Binen sat paa Bordet, efter at først begge Digterne havde hjulpet hinanden med at rødde Skrivertoiet og Bøgerne bort. Det var en lækker Duepostei, og Wessjel skyndte sig at trække Proppen af en af Glasferne og at fylde Glasene med gammel Rhinskviin. "Det skulde egentlig være grønne Glas," sagde han. — "Det kunne de let blive," raabte Ewald, gif hen til Vinduet, tog et Par Qviste af en Urtepotte, og slyngede dem om Glasene. "Ja," sagde Wessjel, "det er godt nok, Faer! Grønt er vel Haabets Farve; men skal jeg drikke saaledes, saa har jeg ikke mindste Haab om at faae en Draabe ned. Det bliver et Fixereglas, og jeg spilder Altting i Kalvekrydset. Lad os drikke af Glasene, som de ere! Ingen af os To har vel stort meer at haabe i denne Verden; men derfor kunne vi gierne glædes og begeistres af den gode Viin." — "Saa tillad mig at drikke Deres Skaal, og at udbede mig Deres Navn!" — "Jeg hedder Herman..." sagde Wessjel.

I dette Dieblif bleve de afbrudte af Berten, som kom leende op, og sagde: "Undskyld, gode Ewald! at jeg afbryder Dem i Deres Maaltid med Deres Ven; men her er den naragtige Parykmager, som forgangen bestilte et Bryllupsvers hos Dem ved sin Svend til den unge Muurmester, hans Svigerjon. Han siger, at han vil have sin Ducat tilbage; thi han kan slet ikke forstaae Verset, det er splittergalt, skiondt han endnu ikke har læst meer end de første otte Linier."

„Hvor er han?“ spurgte Wessel. — „Der staaer han nede ved Huusdøren.“ — Wessel kigede ud af Vinduet, og da han kiendte den naragtige Person af Anseelse, sagde han: „Lad ham kun komme!“ og til Ewald: „Tillader De, at jeg ved denne Leilighed spiller Deres Rolle?“ — „Gierne,“ raabte Ewald leende; „Mennesket kiender mig ikke personlig.“ — „De kalder ham et Menneske,“ sagde Wessel; „det er en alt for stor Ære. Lad ham kun komme; saa ville vi recensere Deres Vers med forenede Kræfter i modsat Retning, og De skal selv være en stum Tilhører.“

„Nu, min gode Mand!“ sagde Wessel til den indtrædende Barytmager, „hvad har han at klage over mit Vers? Siig frem, tal reent ud af Skægget! Dersom det virkelig har fornærmet ham, saa skal han faae Satisfaction.“ — „Det er jo reent galt,“ sagde den friserede Spidsborger, hvis røde Ansigt paa en forunderlig Maade stak af til den hvide Toupet og de tællede Bukler. — „Sæt sig ned, drik et Glas Biin med, og lad os læse Verset sammen!“ — „Jeg er ikke kommen videre, end til anden Strophe; men den første er allerede gal nok.“ — „Jeg skal forklare ham den. Han er jo ikke studeret. Poesien er Gudernes, Studenternes og Tiggernes Tungemaal. Men han er hverken Gud, Student eller Tigger.“ — „Et Vers bør ogsaa være saaledes forfattet, at en velhavende ustuderet Borgermand til Rod kan forstaae det.“ — „Ja, naar han lægger sit Hoved i Blod. Men det har han ikke gjort. Lad os læse Verset sammen!“ Han læste:

„Dæmp Harpens Klang, og neppe røre
Din lette Haand ved Strængene!
Nyn Slummer i den Stærkes Dre,
Du Glædens fiælnes Sangerste!“ —

„Hvad er nu strax det for en Snak?“ raabte Parykmageren; „jeg har netop betalt ham for at synge og lade Harpen klinge, og saa vil han have Harpens Klang dæmpet.“ — „Men veed han da ikke, min gode Mand, at der er flere Slags Harper i Verden, end Spids Harper og Davids Harper?“ spurgte Bessel. „Her er Talen om en Sandharpe, der skal bruges til Muurkalk. Meningen er, at Arbeidet skal hvile; at den Stærke (Muurmesteren) skal slumre, giøre sig en glad Dag, og gifte sig.“

„Og hvad betyder da de følgende Linier?“ spurgte Parykmageren.

„Nyn Tryghed i den Bises Bryst!
Men gval hver Lyd, som tør advarer
Selv i dit Skiod om Lyst og Fare,
I raske Hvirvler af din Lyst!“ —

„Nyn Tryghed i den Bises Bryst,“ sagde Bessel; „hvilken Bise skulde det vel være andet, end netop Bryllupsvisen selv, som maa være tryg — det vil sige: vis paa at behage. Slutningen er en Tiltale til ham selv, min gode Mand! Forstaaer han da ikke, hvad den Linie vil sige: „I raske Hvirvler af din Lyst“? Og han er dog Parykmager! Herved menes jo ikke Andet, end de raske Butler eller Hvirvler, som han krepper eller slaaer med sin Kam i sin Lyst — det vil sige: sit Haandværk, som gior ham Lyst, fordi han som en brav og duelig Medborger i Staten finder Fornøielse i at forrette sin Dont.“

Disse Ord sagde Bessel med en saa utrolig Alvor i Blik og Tone, at han virkelig imponerede Parykmageren, som sagde, i det han gik igien: „Ja, jeg faaer vel at finde mig deri, siden det er betalt. Men det er sgu daarlige Vers, som trænge til en saa vidtloftig Forklaring. For denne

Gang faaer det at være; men see, om han faaer min Søgning en anden Gang.

„Jeg skriver bedre Begravelsesvers, end Bryllupsvers,“ raabte Wessjel efter ham; „lad mig see, at han ikke glemmer mig, naar han trænger.“

„Herr Herman!“ sagde Ewald, da Parykmageren var borte, „De har paa en original og — fortient Maade — straffet mig, i det De ironisk har forsvaret mig. Verset er — hiit og her — svulstigt, stiondt, jeg troer, ikke uden poetiske Glimt. Hvad skal man gjøre? Man er ikke altid oplagt, og dog forjmaaer man ikke gierne en Ducat, naar den bydes. Min værste Feil er dog, at jeg har gjort dette Vers til en Parykmager.“

„Gaaer det mig bedre med min *Votre Serviteur*?“ raabte Wessjel. „Og var det endda Guld, der fristede mig — men jeg maa nøies med en Smule kobberblandet Selv for Halvarket.“

„Hvorledes?“ raabte Ewald forbauset, „De er selv Wessjel?“ — „Ja, det forstaaer sig. Jeg fik jo ikke Tid til at tale ud, da Berten kom. Herman Wessjel, Johan Herman Wessjel. Fornavnet have vi tilfælles.“

Hvordan beskriver jeg Ewalds Glæde? Han omfavnede den norske Skiald gientagne Gange. Taarerne stode ham i Dinene. Han løb hen til en Skuffe, og hentede et Manuskrift. „Har De hørt noget Svulst af mig,“ sagde han, „saa skal De ogsaa høre noget Bedre. De skal høre den første Act af mine Fiskere, som jeg arbejder paa. Men først maae vi drikke Du's. Har du Noget imod at være Du's med mig?“ — „Nei, jeg er ingen Parykmager,“ sagde Wessjel smilende. De drak Du's, og omfavnedes. „Spiis nu, og drif!“ sagde Ewald, „medens jeg læser dig dette for. Jeg har ingen Ro paa mig, for jeg har hørt, hvad

du siger derom." — „Nei, der er jo ikke saameget," sagde Wessel. „Jeg er ikke stærktærende, ikke meget hungrig; lad mig først høre din Act, saa spise og drikke vi ovenpaa, som andre skikkelige Folk, naar de komme fra Comodie."

Ewald forelæste ham nu den herlige første Act af sine Fiskere, og Wessel var — ikke henrykt, thi det blev han egentlig aldrig, men i høi Grad tilfreds, og betragtede sin Broder i Apollo med stor Erbødighed. „Du er en sand Digter," sagde han, „og jeg kan paa ingen Maade sammenligne mig med dig. Hvad jeg er, det veed jeg meget godt: et lystigt Hoved, et ærligt Skind, der undertiden har gode Indfald, og som kan skrive flydende Vers. Men denne Følelse, denne Imagination, denne Begeistring — har jeg ikke. Alle de Feil, som det norske Selskab — undertiden ikke uden Grund — have forekastet dig, ere her undgaaede. Ingen Svulst, ingen maniereert Utydelighed. Det er fortræffeligt. Nu begriber jeg, hvorfor du boer herude ved Stranden. Men du skulde dog tage ind til Byen og leve mellem os andre; det vilde opmuntre dig. Jeg tilstaaer dig oprigtigt — var ikke det norske Selskab, saa var jeg Ingenting. Dette muntre Samliv morer mig. Man faaer derved Anledning i en findrig Samtale til mange curiose Betragtninger, og man lever godlidende i en større Kreds; man er yndet af den, og det fornøier." — „Nei," sagde Ewald, „det har aldrig været min Lyst. Da jeg var lille, vilde jeg engang løbe bort for at blive Robinson, og denne Tilbøielighed har jeg endnu. En stor Kreds? O, ja! Nationen, Publicum. Men ingen umiddelbar Omgang med mange Enkelte. Tro mig, det fløyer Manden hos en Digter! Man improviserer hvert Dieblif, og i alle disse smaae Bække taber sig den mægtige Flod, der skal standses og sammentrænges, for pludselig at styrte ned som et høitideligt Vand-

fald. Ogsaa du, Bessel! kan være alvorlig og høi, det har du beviist i dit Digt til Sønnen." — „Ja, det har selv Sønnen sagt mig i Dag, da jeg sov Middagssovn uden at have spist til Middag," sagde Bessel smilende; „men jeg troer, hun tager feil. Hiint Digt var atter et meget personligt Udbrud af min egen Følelse, fremvirket af min egen Tilstand. Men en fremmed Tilstand kan ikke saaledes indtage og begejstre mig, at jeg kan skildre den, som om jeg havde oplevet den selv. Man har saa tidt forundret sig over, at jeg ingen bedre Comodier kunde skrive, da jeg dog har skrevet Kiærlighed uden Strømper; men er da Kiærlighed uden Strømper en Comodie? Det er jo en lyrisk Spøg af et lystigt Hoved over visse Narrestreger, som Dumheden agter. Denne Tone har jeg ogsaa i mine Fortællinger. At nu min Følelse for bonsens kunde høre sig, som i Digtet Nøisomhed, til en vis philosophisk alvorlig Betragtning, var ganske naturligt; man spøger ikke altid. I Digtet Sønnen er Ild og høiere Følelse. Men det er, som sagt, Skildringen af min egen Tilstand. Det er, som du saa smukt siger i dine Fiskere:

De sidste Gienstik

Af Sjælens Ild i et halvbrustent Die,

Hvis Glimt kun vise, at det snart skal slukkes." —

„Nei, nei!" raabte Ewald grædende, og faldt den venlige stille Taler om Halsen. — „Folg ind med mig til Byen!" sagde Bessel. „Nu i den smukke Aarstid gaaer det an; men naar det bliver koldt og Vinter, og naar du ikke kan sidde længer her oppe paa Salen, men maa gaae ned til Gæsterne i Kroen — hvorledes kan du da holde det ud?"

I dette Dieblis gik Salsdøren atter op, og en deilig ung Syttenaars Pige, klædt i en Slags idealiseret Fisker-

indedragt, med en stor sort Straahat paa Hovedet, og med de lyse tykke Fletninger ned ad Nakken, for Resten som Bondepige med rødt Livstykke og korte sorte Skjorter, der kun halvt skjulte de velstøbte Been, — bragte en Tallerken med Viindruer, og sagde: „Bær saa god, Herr Ewald! De maa ikke forsmaae. Disse Viindruer fik jeg af Grevinden i Eftermiddag paa Elottet. Vil De og Deres Ven ikke spise dem?“ — „Nei, min bedste Løise!“ raabte Ewald, i det han greb hendes Haand, og saa hende med smægtende Blik i de skønne store rolige blaae Øine; „dem maa du selv spise. Viindruer ere for Piger, og Viin for Mænd.“ — „Nei, lille Barn!“ sagde Wessjel, „her maa jeg svare modsat af hvad jeg svarede en Ven, som vilde lave mig Punsch af god gammel Rum: Jeg drikker Rummen helst tør, og Druerne helst vaade.“ — „Det gjør mig ondt, at De forsmaaer min lille Gave,“ sagde Løise næsten bedrovet, og vilde gaae. — „Nei, nei!“ raabte Ewald efter hende: „bi lidt! Vi ville smage dine Druer, for at du ikke skal blive vred. Kom!“ Han tog nu et Par Bær og spiste; Wessjel maatte giøre ligesaa. „Men“, sagde Ewald, „nu maa du ogsaa smage Vinen, og drikke denne Mands Skaal. Det er den berømte Digter Wessjel.“ — „Ak, Herre Jesus!“ sagde Pigen, og rødmede. — „Nu, saa drif hans Skaal!“ — „Det tør jeg ikke,“ raabte hun, gjorde et lille venligt Knix til dem begge, og forsvandt ud af Døren.

„Og nu“, sagde Ewald, „veed du min Grund, hvorfor jeg bliver her. Der saa du min Sanggudinde. Jeg læser hende for Alt, hvad jeg skriver, undtagen Slutningen af et lille Digt, som jeg nu strax skal forelæse dig. Jeg har ogsaa forelæst hende dine Digte og Holbergs Comodier. Jeg elsker hende, men taler aldrig et Ord derom, thi jeg er ikke dum, ikke foragtelig, og gjør mig ikke latterlig. Jeg er

en stakkels værkbruden Skrantning, og hun er en deilig Mø i sin fagreste Vaar. Men hun elsker Digtekunsten, og hun elsker mine Digte; og saa falder der ogsaa lidt af til Digteren. Jlden i mit Digteroeie smelter tidt hendes Hierte, og hun har en sød Medlidenhed med mig. Det er ellers jammerligt, at glæde sig over Andres Medlidenhed — men hendes Medlidenhed glæder mig; thi det er Freia selv, som har paataget sig en Fiskerinde-Skikkelse, for at trøste Nannas Digter, og for at idealisere ham en Kro, saa at han med Rette kan synge:

Jeg vil bygge Templer i min Hytte,
Trophæer i min Braa."

Med disse Ord gif Ewald atter hen til Skuffen, hentede et Stykke Papir, og forelæste Bessels — Rungstedts Ufsaligheder.

Da Læsningen var til Ende, stod Bessel op, trykkede Ewalds Haand, og sagde: „Farvel, Ewald! Du har endnu ingen Nød. Du er en Yngling i en værkbruden Mands Vignelse; og skiondt du ellers Intet har tilfælles med din Løse i Balders Død, saa ligner du ham dog deri, at du, naar du vil, kan rejse dig i din fulde Høihed og afkaste den gamle Biergfinns Dragt. Jeg — er og bliver en Philister, og iler nu tilbage til min Raffelovnskrog i det norske Selskab hos Madame Juel, hvor en Snees Ungersvende, der elsker mig som en Fader, vente mig."

Med disse Ord omfavnede han Ewald, og gif. Man veed ikke, om de siden have seet hinanden; men paa et Stykke Papir, der blev fundet efter Ewalds Død, hvorpaa han havde optegnet sine Venners Navne, stod ogsaa: Bessel.

Den billige Kunstdommer.

En Novel.

Den hellige Skriftebøger.

1781.

Den unge Vinsfred levede eensomt nogle Mile fra Breslau, i en Landsby, hvor hans Fader havde været Præst. Faderen var død for saa Aar siden, sin Moder havde Vinsfred tidlig mistet, og Søskende havde han aldrig havt. Hans hele Rieklighed hang ved Faderen, og man kan altsaa tænke sig hans Smerte, da en pludselig Sygdom bortrev den herlige Mand i en temmelig tidlig Alder. De fem Aar efter Faderens Død vare henrundene i Sorg og Længsel, og da den ulykkelige Begivenhed indtraf et Aars Tid, for Vinsfred skulde tage sin theologiske Examen, havde det ogsaa standset den, skiondt ei hans Glid og Studeringer, hvori han fandt sin eneste Lindring. Men ved Faderens Død forekom det den unge folsomme Mand, som om han var sat reent ud af sine Forhold til Verden og Tiden. Grindringen, der i hans Tilværelse nu spillede en saa vigtig Rolle, gav ham vel bestandig Lyst til at læse og vide, for at glemme Diebliffet; men — han studerede ikke til Examen, og han sølte sig mindre skiftet til at tage den, alt som han virkelig begyndte at blive en lærd Theolog.

Harde han været Catholik, saa var han bleven Munk, og han pleiede tidt at flage for en gammel Degn, som han boede hos, at denne Orden aldeles var ophævet iblandt Protestanterne. „Vi have udryddet meget af Hveden tillige med Klinten,“ sagde han. „Endeel af vore Geistlige ere

ligesaa store Fanatikere, som forðum de vanvittige Exemiter i Ørsknerne. De havde Kunsterne og Livet. En skion Kirke, herlige Malerier, himmelsk Musik tilhører ikke længer Guds-tienesten. De forðomme hver ustyldig Fryd, tale kun om Blod og Bunder, og af deres evige Truen med og Angst for Diævelen skulde man troe, at de frygtede ham meer, end vor Herre. Hvorfor har man dog aldeles ophævet Munkeløsterne? At der med dem foregik skammelig Misbrug, beviser Intet; hvad kan ikke misbruges? Men nu er Alting anlagt paa den saa kaldte Nytte, og denne Afgud dyrker man, og offrer Mennesker til, som til en anden Bislipuzli. Nu skulde Alle dresseres til nyttige Medborgere i Staten, som de kalde det. Hvorfor skulde de Alle arbeide for denne timelige Fordeel, Alle tiene Staten? Er der ikke en usynlig Kirke, et høiere Samfund i Manden for Menneskene i Almindelighed, for hele Jorden? Nu skulde de Alle have Levebrød, for at gistes, og gistes, for at fylde Husene med Børn, der atter skulde have Levebrød. Hvad skal alle disse Embedsmænd og Forretningsmænd til? Den ene river Brødet af Munden paa den anden, misunder, arbeider imod og ned-sætter den anden. Var det ikke godt, at Staten bekostede en Indretning, hvor aandsfulde, noisomme, flittige Lærde, ædle Mennesker, der ikke vilde tage Embederne fra de Andre, ikke vilde gistes og fylde Staten med fattige tærende Borgere, fik et bestemt Udkomme? en Celle, en Kiortel, et tarveligt Maaltid? Kunde ikke disse Mænd ved Skrifter, ved et ædelt Exempel i Samtale og Omgang virke mere Nytte for en ringe Løn, end mange middelmaadige Embedsgjoglere for en høi Gage?"

Den gamle gode Degn søgte ved slige Leiligheder at snaffe ham disse Munkegriller ud af Hovedet; men han havde ikke Vinsfreds Beltalenhed.

„De veed, Herr Albrecht!“ sagde Unglingen, „det er ikke af Egenmytte, at jeg taler. Min salig Fader har efterladt mig saa meget, at jeg med Orden og Sparksomhed i nøjsomme, tarvelige Aar selv kunde gifte mig; men derfra bevare mig Gud!“

„Hvorfra skal Gud bevare dig?“ spurgte Degnens lille Datter Sophie, et Barn, som gif og legede i Lysthuset, men som i det samme blev staaende og betragtede ham alvorligt med de skionne blaae Øine. — „Fra at gifte mig,“ gientog Vinfred. Neppe havde han sagt disse Ord, før Barnet gav sig bitterlig til at græde, og raabte: „Du er jo min Mand! Du har jo sagt, at jeg skal være din Kone!“ — Vinfred tog den nydelige lille Pige op paa Skødet, kælede for hende, og sagde leende: „Ja, det er en anden Sag, lille Sophie! Du skal være min Kone, det forstaaer sig.“

Herved blev den alvorlige Samtale afbrudt; de stode op i det gamle Jasmin-Lysthuus, hvori de sadde, og gif igiennem den lange Ribsgang, der strakte sig hen mellem Urter, Bønner, Kaal og Selleri, til Degneboligen.

Vinfred begyndte at længes efter en anden Tilstand. Fem Aar havde han offret sine kiærlige Erindringer og de theologiske Videnskaber. Den gamle Kirke var ham hellig, skjøndt han fielden kom der under Gudstiennesten, fordi den nærværende Præst var det Modsatte af hans Fader, og hørte netop til det Slags Folk, som han i Samtalen med Degnen havde beskrevet. Derimod kunde han sidde hele Timer alene i Kirken, i sine egne fromme Tanker. Daaben, de gamle Malerier, Orgelet, og paa Kirkegaarden Faderens Grav vare de daglige Gienstande for hans Opmærksomhed.

Men da Vinfred var en stærk, sund Natur, saa kunde hans Ungdomskraft ikke opløses i en mat, øksesløs Beemod; det var kun den stærke Trostid og Kiærlighed, der saalænge holdt ved de fiære Indtryk, og ikke vilde miste dem, for Tiden og Banen havde afbleget Farverne paa de dyrebare Phantasiebilleder.

Men nu skete der Noget, som tildrog sig Vinfreds største Opmærksomhed, og bragte ham til at reise til Breslau. Den berømte Lessing var kommen did, for at vederqvæge sig efter alt for anstrengende Studeringer. Som Gouvernementssecretair hos General Tauenzien troede han at opnaae denne Hensigt, hvilket Mange ansaae for umuligt paa den Maade. De Timer, som hans Embedsforretninger, hvilke han afgiorde om Formiddagen, undte ham, helligede han Videnskaberne og selskabelig Omgang. Saasnart han kom fra Generalens Bord, sædvanlig Klokken 4, gik han i en Boglade, eller paa en Bogauction, for at forege sit skionne Bibliothek, eller for det meste hiem, hvor han gierne indlod sig i videnskabelige Samtaler og Disputer med sine lærde Venner. Han havde fundet Andreas Scultetus, en gammel Digter fra Opiges Tid; af ham forelæste han ofte Noget, og undrede sig over, at de Andre ikke kiendte ham. Sit militaire Skuespil Minna von Barnhelm, der gjorde stor Opsigt, havde han nylig digtet, og takkede tildeels sine personlige Forhold og sin Post hos Tauenzien for, at han kunde digte det. Nu havde han i Sindet at skrive en Alcibiades, og der mumledes om en Faust.

Vinfred, som var en stor Ven, Beundrer og hemmelig Dyrker af Muserne, ilede til Breslau, for at lære den store Lessing at kiende. Først i ham haabede han at udfylde den Tomhed i Hiertet, han havde følt efter sin Faders Død.

„O,“ raabte han, da han saa Taarnene paa Breslau,

„hvor det maa være skönt og herligt, at leve med en stor Mand; at nyde daglig Frugt af hans Skarpsindighed og Forstand; at see det Die, det Blik, hvori den herlige Mand viser sig, som en deilig Pige, der staaer i sit Bindue; at høre den Røst, der kommer fra Hjertet, som en usynlig Musik fra Skoven, der udtrykker meer, end Ordet formaaer!“

Med disse Tanker fiorte han ind i Byen, stod af ved et Vertshuus, og spurgte Opvarteren, om ikke den store Læssing var her i Byen. — „Nei, min Herre!“ svarede Opvarteren. „Det er Skade, De kommer for silde. Han forlod os i Gaar. Han var her i en tre Ugers Tid, og havde stærkt Tillob; men nu er han reist til Berlin, for at fortiene flere Penge, thi her gad tilsidst Ingen mere see ham, skiondt han vel var det værd. Jeg har seet ham tre Gange. Han var sine tre Allen høi, og han kunde løfte, jeg veed ikke, hvor mange Skippund Jern.“ — „Hvad er det for en Snak?“ sagde Vinfred. — „Spørger De ikke om den store Mand?“ — „Jo, om den største Mand i Tydskland: den lærde Læssing, som boer hos General Tauenzien.“ — „Ja, saa ere vi ganske enige,“ svarede Opvarteren; „men De tager blot feil i tre Ting: han er ikke lærd, thi han kan knap skrive sit Navn; han boede ikke hos General Tauenzien, men i Den forgylde Hane, og han hedder ikke Læssing, men Læsser.“

I dette Dieblik kom Berten ind, og gjorde Ende paa Feiltagelsen; men hvor bedrovet blev Vinfred, da han hørte, at den store Læssing var farlig syg, og laae for Døden i en hidsig Jeber! „Jeg maa see ham,“ raabte han. „Lad mig komme til ham! Jeg vil pleie ham, jeg vil vaage over ham, til han kommer sig igien.“ — „Det kunde vel lade sig gjøre,“ svarede Berten. „Sagde De ikke, at De havde et Brev med til Dr. Morgenbesser?“ — „Jo!“ —

„Det er Læssings fortrolige Ven og Læge. Gaa til ham, tilbyd Deres Tjeneste! Den bliver vist ikke forsmaaet; thi jeg veed, at der altid maa vaage Gen over den Syge, og Husets Folk ere alle trætte af denne Nattevaagen, som de ofte maae skiftes til.“

Det kostede Binsfred ikke megen Umage, at blive antaget til denne Tjeneste, saa meget mere, som den Syge laae i et Slags Delirium, og kun i enkelte Diebliffe kunde kiende dem, der pleiede ham.

Binsfred søgte sig høist nedslaaet og modløs, da han med Doctoren traadte ind til den Syge, som laae der mager og afmattet; de indfaldne Kinder brændte af den grumme Feber, der som en Vampyr havde sat sig paa ham, for at udsuge hans sidste sunde Kraft. „Gode Gud!“ tænkte Binsfred, „er det Læssing — denne sunde, raske, trodsige, stielmske, forskende, slittige Mand? Hvor er nu hans Vid, hans Værd, hans Skarpsindighed? Hvad er selv den dygtigste Mand, naar Sygdommen knuger ham?“ Det forekom Unglingen, som om Døden stod bag Sengegardinet ved Bæggen som en bleg Beenrad med sin Lee, og ventede kun paa, at Doctoren skulde gaae, for at dræbe sit Offer.

Da Doctoren nærmede sig Sengen, smilte Læssing triumpherende, og betragtede sin Ven med store stive Dine. „De kommer ret beleiligt,“ sagde han; „nu kan jeg ogsaa gjøre Dem deelagtig i en stor Hemmelighed, som De vist længe meget efter at indvies i.“ — „Hvad da, kære Læssing?“ — „Jeg er just nu beskæftiget med at opdage, hvad der foregaaer i min Siæl i det Dieblif, jeg deer; saasnart jeg veed det, skal De ogsaa faae det at vide.“ — „Kære Læssing! det er umuligt,“ svarede den medlidende Læge, og rystede paa Hovedet. — „Al! De spiller mig

Intriguer," sagde den Syge vranten med mat Stemme, i det han fortrydelig vendte Hovedet fra ham ind til Bæggen.

"Mon han er død?" sukkede Vinfred. — "Nei, endnu ikke," svarede den bedrøvede Ben, da han havde følt Patientens Puls; „men jeg har kun lidet Haab. Jeg forlader Dem, thi jeg gjør dog ingen Nytte her, og jeg kan ikke udholde den piinlige Spænding. Giv ham hver anden Time tyve af disse Draaber i Vand, lædst ham ogsaa Tungen med lidt Brystfast! Jeg gaaer ind og lægger mig i næste Værelse. Væk mig, naar der hændes noget Usædvanligt, eller naar han er død!"

Vinfred satte sig hen i en Krog, efter at han havde taget en Bog ud af en Boghylde, for at læse deri. Den Syge syntes at slumre og at drømme tidt. Ved Sengen stod et Bord med et Lys og med Medicinflasker, som kastede deres Skygge paa Bæggen. Pludselig aabnede Læssing Vinene, og stirrede hen paa Bæggen. „Der er Kleist," sagde han, i det han pegede hen paa en lang Skygge af en af de største Flasker; „der er han med sin Husarhue og sin Dolmantel, for at gaae paa poetisk Billedjagt." Vinfred fandt virkelig, at Skyggen paa Bæggen af Flasken med den høie Prop og den nedhængende Seddel havde nogen Liighed med en Husar. Han vidste, at Digteren den ædle Kleist var en af Læssings bedste Venner. Ved Siden af den lange Flaske stod en lille med en kort Seddel ved. „Mon han ikke vil gjøre den til Noget?" tænkte Vinfred. — „Og der er Moses Mendelssohn med sit Gipstæg! Farvel, Farvel, mine gode Venner! Vi sees vel neppe meer." Dermed sank den Syge atter hen i en dyb Slummer. — „Hvor kan man sige, at Læssing ingen Phantasie har?" tænkte Vinfred. „Dog, det er sandt, i slig en Feberhede kunde vel selv Boghandler Nicolai phantasere."

Han rakte nu den Syge sit Medicament; Læssing tog det uden Indvending. Vinsfred spurgte, om han ikke vilde have lidt Brystsaft. Han nikkede, og fik det. Saaledes forgik Natten temmelig roligt.

Henad Morgenstunden blev Vinsfred overfaldet af en saa stærk Sovnighed, at han ikke kunde holde Vinene oppe. Men hvor forstrækkes han, da han vaagnede ved en jagte Lyd af et Vindue, der blev aabnet, og saae den Syge paa en Stol, for at springe ned i Gaarden fra fjerde Stokværk.

Han ilede strag hen, og omfavnede Læssing. — „Hvad gjør De?“ spurgte denne forundret. — „Hvad gjør De?“ raabte Vinsfred forfærdet. — „Jeg vil maale Dybet, for at see, hvor høit jeg kan komme. Giennem Afgrunden gaaer Veien til Stierne. Men det er ikke langt nok. Jeg vil til den evige Fornuft, der boer over og under Stierne.“ — „Brug dog den sunde Fornuft, kiære Herr Gouvernementssecretair!“ raabte den stakkels Vinsfred fortvilet, „og gaa i Seng igjen.“ — „Hvorledes kan man bruge den sunde Fornuft, naar man er syg?“ spurgte Læssing smilende, da han var kommen til Besindigheden. Ved denne Larm kom Doctoren ind, som uafklædt havde kastet sig paa Leiets i næste Bærelse. De fik den Syge til Ro igjen, og et Par Timer derefter gik Vinsfred selv til Bertshuset, for at søge Hvile.

Han sov saa fast, at han først vaagnede henad Middagstid, da Kielsersvenden kom for at spørge, om han vilde spise til Middag; der var en anden Rejsende, som ogsaa skulde spise i Bertshuset, og som gierne vilde have Selskab. Vinsfreds første Spørgsmaal var om Læssing. „Han er død,“ lod det sorgelige Svar. Skiondt Vinsfred ikke havde kiendt

Læssing personlig, bedrovede dog denne Efterretning ham overordenligt.

For at adsprede sig, tog han mod Indbydelsen, at spise med den fremmede Herre paa hans Bærelse. Det var en munter, fed, blond Sangviniker, en Herr von Beil, som levede af sine Midler, og agtede at giøre en Reise til Schweiz, da han var en stor Elsker af Naturen og især af deilige Udsigter.

Han hørte med største Vigeegyldighed Vinsfred berette Læssings Død. „Ja,“ sagde han, „det skal have været en lærd Mand, og han var ogsaa en god Poet, siger man. Men det forstaaer jeg mig ikke paa; jeg bryder mig ikke om slige Phantasterier, der kun eksistere i Indbildningen, og ikke, som de dannende Kunster, ere Efterligninger af det Virkelige. Jeg holder mig til Naturen. Jeg har alt i et Par Aar giennemreist Harzen, det sachsiske Schweiz og Riesenbjergene; og der er neppe en Udsigt, et Bierg, en Dal, en Flod, en Kloft, en Hytte, som jeg ikke kiender specielt. Men nu vil jeg reise videre til det virkelige Schweiz; thi disse Surrogater kunne ikke tilfredsstille mig. Alt, hvad jeg behøver endnu — thi jeg har Penge nok, en prægtig magelig Vogn, og Postheste saaer man overalt; men en Ven, en Rejsefælle, en Mand, som jeg kan meddele mine Følelser, og som kan glæde sig med mig over mine Udsigter — det vil ikke sige i Fremtiden, thi dem behøver jeg ikke; men i Diebliffet, i Nærværelsen — en saadan Mand træffer man ikke saa let, som et friskt Forspand ved Poststationerne. De, min unge Herre! lader til at kunne være en saadan sympathetisk Deeltager. Og vil De i denne Qualitet giøre Reisen med, saa staaer min Vogn, mit Bord, min Pung, og Alt, hvad jeg kan tiene Dem med, til Tjeneste.“

Et saadant Tilbud var ikke at foragte. Vinsfred betragtede dette Tilfælde som en Styrelse af Forsynet, for at sende ham Trost og Adspredelse i sin bedrovelige Stemning, og han reiste til Schweiz med Herr von Beil.

Men uagtet det Embede, Vinsfred havde faaet, at være Herr von Beils Medtilskuer og Medsoler, lod til at være særdeles mageligt og behageligt, saa mærkede han dog snart, at det var Intet mindre.

Der stod engang fortalt i Aviserne om et besynderligt Beddemaal. En Englænder havde veddet med en Anden om, at han i ganske kort Tid vilde kysse sin Elskerinde nogle tusinde Gange; men efter det første Hundrede Kys maatte han ophøre, da han ellers stod Fare for at faae Kræft i Læberne. Saaledes gif det omtrent Vinsfred aandeligt med den uafsladelige Beundring og Sympathie, hvortil den utrættelige Herr von Beil opfordrede ham. Paa enhver Bakke maatte de op og see Landskabet ved at bukke Hovedet ned giennem Benene, for at faae en naturlig Kamme, et Slags transportabelt Krogklev, hvori Laarene udgjorde Fjeldspalterne, der aabnede sig for det yndige Landskab. Hver Morgen maatte Vinsfred beundre den grønne Farve og Burpuret i Skyerne, hver Qvæld den forstieilige Aftenrøde og Maaneglandsen. Han maatte lægge Mærke til Slagfkyggerne og Coloriten paa Rosoret i Husene, til Bøndernes Dragt, til Pigernes Pynt, til Qvæget paa Marken, uden at faae Lov til næsten en eneste Gang at tale med et fornuftigt Menneske, at interessere sig for en skion Handling, eller røres over et Menneskes Skiebne. Hertil havde den besynderlige Herr von Beil, der som en Stundesløs og

Halvgal giennemløb Naturens Pulsterkammer, hverken Tid, Opmærksomhed eller Lyst.

Vinfred havde længe lidt af denne taabelige Affectation, der bildte sig ind at være en dybere og høiere Forstaaelse med Natur og Kunst, indtil der indtraf et Tilfælde, som bragte ham til aldeles at bryde med Naturjægeren.

De kom etsteds i Schweiz en Morgen paa et Bierg forbi en Hob Menneſker, der havde forsamlet sig om en gammel blind Sanger med en Viol paa Ryggen. Han sad der paa et Fjeldstykke, i en lang Kiortel, med et hvidt Skjæg, og en deilig ung Pige laae død og sneehvid i hans Skiod. Det var hans Datter, som med en Antigones Troſkab havde fulgt og ledet ham overalt; men i Nat havde de forvildet sig paa Klipperne i Taagen, de havde intet Huusly fundet, og den ſtakkels syge Pige, der længe havde dulgt ſin Svaghed for Faderen, var ſlumret ind for evig i hans Skiod, uden at han vidſte det, for der kom fremmede Folk og fortalte ham det, thi han thysede paa dem i den Tanke, at hun ſov. Dette rørte Vinfred overordenligt, og han vendte ſig til ſin Reifeſælle, for nu ogſaa engang at finde Sympathie og Deeltagelse hos ham. Herr von Beil var henrykt. „Det er fortræffeligt,“ ſagde han. „Hvilket Billede! O, gid jeg havde en ſtor Kunſtner her, at han ſtrag kunde male mig det! Den ærværdige Olding, endnu i ſin Kraft! Den unge Pige, der, ſom et ſpædt afbrudt Blomſter, er viſnet i hans Skiod! Hans Forundring og Uvidenhed! Mængdens Deeltagelse! Det er ganſke charmant.“ — „Og det er Alt, hvad De føler?“ ſpurgte Vinfred. — „Kiære Vinfred!“ ſagde den opmærkſomme Natur- og Kunſt-Kiender, „bliv mig fra Halsen med Deres ſmaalige Sentimentalitet. De maa vænne Dem til at ſtue Objecterne i Naturen med den Ro og Beſindighed, ſom ene gjør os

stillede til at opfatte dem, i Stedet for blot at drifte Dem daglig en Ruus af Deres egne barnagtige Følelser."

"Nu, saa gaa De Fanden i Bold til Deres Natur, koldhiertede Egoist," raabte Vinsfred, "hvis Aand kun som en Badsæk eller et Rejsestriin gemmer Billeder, for at lege dermed, som Børn med Nürnbergerfram! Mig seer De aldrig meer."

Med disse Ord vendte han sin Rejsefælle Ryggen, og gif hen til den gamle Sanger. Herr von Beil svarede ikke et Ord, satte sig roligt op i Bognen igien, og fiørte sin Bei. De saae hinanden virkelig aldrig meer. Sin Ruffert fandt Vinsfred assat i nærmeste Bertshuus.

Han nærmede sig den blinde Sanger, som Alle søgte at troste, men som sad hængsunken i en dyb Bedøvelse, og vilde ikke tillade, at man bortbragte Datterens Liig. "Saa længe hun levede," sagde han, "kunde jeg see endnu; jeg saae med Emmas Dine, og hun fortalte mig Alt, hvad hun saae. Naar vi blandte vore Stemmer sammen, da var jeg lykkelig, alt for lykkelig. Jeg gamle egennyttige Mand, der ikke mærkede, at hun opoffrede sig for mig; thi hun var ung og skøn, og kunde gierne have fundet en brav Husbond, dersom hun ikke alt for meget havde elsket sin Fader, og daglig udsat sig for Kuld, Regn og Blæst, hvoraf hun tilsidst fik sin Hælsot." Da man atter prøvede paa at tage Liget bort, sagde han: "Fader mig kun endnu engang se! paa hendes Ansigt og Hænder! Ja, det var Emma. Nu Farvel! Nu sidder jeg tilbage i en stor fulsort, iisfold Hule."

Vinsfred var særdeles bevæget over denne Hændelse. Han blev et Par Dage paa Bierget i en Hytte, pleiede den gamle Sanger, talede med ham om Emma, besørgede hendes

Jordefærd, og ledte den Blinde, da han fulgte sin Datter til Graven. Men her indtraf en besynderlig rørende Begivenhed. Da den gamle Mand hørte Snorene rasle ned i Graven med Liigkisten, begyndte han høit at istemme en Psalme, som han ofte havde sunget med Emma, mens hun levede. Men da han nu mærkede, at han sang alene, og at den fiære Discant, hvortil han saalænge havde været vant, manglede til hans Bas — da slog pludselig Stemmen Af til en Convulsion i Struben, og han sank død til Jorden, rørt af et Slag.

Den unge Piges Begravelse blev nu opsat, til Faderens kunde holdes med; og Vinsfred sørgede for, at de kom til at hvile ved Siden af hinanden under et smukt Træ paa Kirkegaarden.

Da han kort efter sad i et Bertshuus, hvor han havde forlangt en Stue for sig selv, hørte han i næste Bærelse en af Giefterne sige til en anden:

„Har du hørt om den folsomme Gief, den unge reisende Preusser, som var paa Bierget forleden, da man fandt den gamle forspirede Musicant med den døde Datter? Det har været en fion Tøs, som formodentlig benyttede sig ganske artigt af Faderens Blindhed; dog Kruffen gaaer saa længe til Vands, til den gaaer hankeløs hjem. Men Sværmeren var ganske oplost i Maanestien og Taarer. Han vilde endog stifte Broderskab med den gamle Fyldebotte; men lykkeligviis for ham kunde denne heller ikke hænge længer sammen. Det er for Gud tungt med slige unge Menneſker, der ikke have mere Forstand, og hvor Alting skal være Hierte. Man burde give dem en Formynder med paa Reisen.“

Blodet kogte i Vinsfred, og for første Gang i sit Liv agtede han at giøre Brug af den Færdighed med Raarden, som han ved Universitetet havde erhvervet sig. Han aabnede

Døren, der ikke var i Laas; pludselig stod han midt i Selskabet med draget Sværd, og raabte til Taleren:

„Min Herre! jeg har hørt, hvad De sagde; men da det ikke blev sagt for at fornærme mig, saa har jeg Intet at hevne, hvad mig selv angaaer. Kan De bevise, hvad De har sagt om den afdøde Sanger og hans Datter, saa har jeg ikke et Ord meer at sige. Men kan De ikke det, saa erklærer jeg Dem for en Bagvaster, hvis De ikke tager Deres Ord tilbage, og erklærer dem for utilgivelig Løstind. Det er ugudeligt, at berøve stakkels Ulykkelige, der fortjene Medlidenhed, det Gnefte, de have tilbage, deres gode Navn.“

„Der skal Ingen tvinge mig til at bevise, hvad jeg har sagt,“ raabte den Fremmede. „Jeg siger det, uden at bevise det, uden at kiende det Tiggerpaf. Den Gne er ikke stört bedre, end den Anden. Det er nok for mig.“

„Ogsaa for mig,“ sagde Vinsfred. „De er en Bagvaster!“ — „Det Ord kræver Hevn.“ — „Saa hevn Dem!“

De sloges, og Vinsfred gav ham et farligt Saar, hvorfor han blev nødt til at tage Postheste og flygte over Grændsen.

I Triest finde vi ham igien, i en Giestgivergaard ved Middagsbordet i et temmeligt stort Selskab af Fremmede. Han har i Sinde at reise til Italien. Den stakkels Vinsfred er meget at beklage. Han har nylig seet en stor Mand døe, han har seet en deilig ung Pige blegne i hendes Faders Arme, seet Faderen følge hende i Graven. Han har et Mord paa sin Samvittighed. Ja, ja, et Mord! De hielpede ikke, alle de Spidsfindigheder, hvormed han vil trøste sig selv. „Var jeg endda bleven offentlig fornærmet,“ tænkte han, „saa at Fordommen havde krævet Hevn, for at undgaae

bürgerlig Banære! Men her! Jeg sad i et eensomt Kammer. Ingen vidste, at jeg var der; Ingen hørte, hvad der blev sagt. — Men“, tænkte han saa, „det var jo heller ikke for at hevne mig, men den stakkels ustyldige Piges Rygte. — Og trængte hun, hvor hun nu er, til min Hævn? Han, som skuer i Mørke, har vinket hende did, hvor ingen Dyd miskiendes. — Men jeg — har maaskee dræbt et Menneſte. Al! jeg er meget ulykkelig.“

Bed Bordet var der ham et Par Physiognomier særdeles paafaldende. En lille Mand med et udtrykſfuldt, ikke smukt, dog særdeles ærligt Ansigt, ret et nordtydſk Physiognomie, ved Siden af en stor fed Italiener med et særdeles regelmæssigt og smukt Ansigt, men med et falskt Blik, der aldrig var i Stand til at udholde den Andens godmodige, tankefulde Blik, og som med megen snaksom, smigrende Veltalenhed søgte at komme den ordknappe Tydſker i Møde, og med Læbernes Smil og mange forbindtlige Blik at erstatte, hvad der manglede ham i sand Hengivenhed og Ærlighed. Den lille Tydſker lod til at være beſtjæftiget med en vigtig Tanke, der ikke tillod ham ret at være opmærksom paa, hvad der omgav ham. Italieneren derimod, uagtet han ſtræbte efter at gaae ind i den Andens Tankegang (de taledede beſtändig Italiensk), var ſaa opmærksom paa Alt, hvad der foregik, ſom en Politieſpion, og alle Gienſtande maatte paſſere Revue forbi hans liſtige, ſpeidende Blik. Undertiden, naar den lille Mand ikke mærkede det, men ſaae ned paa Tallerkenen, ſtirrede Italieneren paa ham ſaa fælt og gyseligt, at det rystede Vinfred, og det undrede ham, at ingen Andre lagde Mærke dertil ved Bordet. Men det var lutter hungrige Reiſende, ſom kun vare beſtjæftigede med at ſpiſe og drikke, og Borten og Opvarterne med at ſtaffe dem Maden.

Da man var staaet fra Bordet, fortalte Verten Vinfred, at den lille Tydsker var den berømte Winckelmann, og at Italieneren hed Archangeli, og var hans Reisefammerat. Dette Møde bragte vor Yngling for en kort Tid til at glemme sin Tungstind. Han prisede sig lykkelig, at han engang i sit Liv skulde see den store Winckelmann, hvis Kunsthistorie han med saa megen Glæde og Beundring havde læst. Han vilde strax besøgt ham, thi de boede sammen i Bertshuset; men den berømte Værde var gaaet ud, og Vinfred maatte opsætte Besøget til næste Dag.

Følgende Dag imellem Kloffen eet og to vilde Vinfred, efter først at have seet sig om i Byen, gaae til Winckelmann. Men ligesom han kom op ad Trappen, mødte den fæle Italiener ham; som en Rasende, bleg og blodig, med en Dolk i Haand, sprang han i saa Sæt ned af Trapperne, og løb ud af Porten. Vinfred gjorde Allarm; han styndte sig strax med Verten op i Bærelset. Der laae den Ulykkelige, giennemboret af flere Dolkestik, svømmende i sit Blod, med en Snøre om Halsen, ved Siden af sin aabne Kuffert. Morderen havde bedet ham om at vise ham nogle Guldmynter, og den ædle Winckelmann var myrdet, i det han trofskyldig bukkede sig over Kufferten, for at tilfredsstille sin Reisefælles Nysgierrighed. Men Angsten efter Mordet havde bragt Italieneren til at flye, uden at fuldføre sit Rov.

„Jeg er et Dødningsuhr, en Gaarekylling. Hvor jeg kommer og banker paa, skeer der en Ulykke, og det er høist samvittighedsløst og grusomt af mig, at jeg her har leiet et Bærelse for otte Dage hos denne fattige Enke, der lader til at føre et lykkeligt stille Liv med sin lille Datter. Inden

jeg forlader dem, hendes der dem vist noget Ondt." Disse Ord udstødte den stakkels Vinfred et Par Dage efter hiin rædsomme Begivenhed i det lille Kammer, som han havde leiet, da han ikke kunde holde ud at være i det Huus, hvor Winckelmann var myrdet. Han havde neppe sagt disse Ord, før der blev banket tre stærke Slag paa Døren, og Postbudet stod for ham med et frankeret Brev fra Schweiz, lagde det paa Bordet, og gif.

Vinfred vovede længe ikke at aabne Brevet. En Schweizer havde lovet ham at skrive ham til om den farligt Saarede, saasnart dennes Skiebne var afgjort. Vinfred skielvede, det forekom ham, som om han skulde læse sin egen Dødsdom i Efterretningen om den Saaredes Død. Men hvor glad blev han, da Brevet indeholdt en Forsikkring om, at Patienten var uden al Fare! En tung Steen faldt ham fra Hjertet; thi skiondt han var saare bedrovet over Læssings og Winckelmanns Død, hvortil han næsten selv havde været Bidne, saa vovede han dog igien at haabe, og sagde: „Jeg vil vende modig tilbage til Livet; hvad hjælper det de Døde, at de Levende sørge?“

Han forsøgte nu i nogle Vers at udtrykke sine Følelser over de store Mænds Død; men Verset blev mat og frostigt, han rev det i Stykker, og sagde mismodig: „Det er dog Skade, at jeg ikke er Poet. Jeg har saa stor Lyst dertil; den digteriske Udgydelse beroliger og tilfredsstiller Sindet ved enhver overordenlig Leilighed. Men endnu vil jeg ikke lade Modet falde. Det kommer nok.“

Det bankede atter paa Døren, og Bertinden, en venlig gammel Kone med et herligt Ansigt, traadte ind. „Min Herre!“ sagde hun, „bliv ikke vred, at jeg og min Grethe ere saa dristige, at indbyde Dem til en lille Familiefest. Det er min ældste, fraværende Datters Fødselsdag, som

Grethe og jeg altid høitideligholde i vor Gensomhed, og saa pleie vi ogsaa dertil at indbyde vor Vogerende. Og da De desuden lader til at være noget nedslaaet, saa vilde vi ogsaa gjerne troste Dem. Men dersom det er, fordi De er skilt fra Deres Familie, saa forstaaer det sig — Dog", faldt hun sig selv i Talen, „vi ere jo ogsaa skilte fra Agnes; og hvordan det nu er eller ikke, saa troer jeg ikke, det vil mishage Dem hos os. De lader til at være et godt ungt Menneſte af vor Stand. De skal vide, jeg forstaaer mig paa Physiognomier, og Deres Ansigt behager mig. Bliv ikke vred, at jeg siger det reent ud! Dersom det Modsatte var Tilfældet, skulde jeg tie. De sidder her og grubler i Deres Gensomhed; det have unge Menneſter ikke godt af. Jeg har kjøbt en Flaske god gammel Viin, og der maa dog fiendes paa den, at vi have druffet Agnes' Skaal. Derfor maa De være med. Vil De det?"

Vinſred tog gjerne mod Indbydelsen, og nu bragte den gamle Kone ham ind i et lille pænt Bærelse, hvor en smuk halvvoksen Pige var beskæftiget med at dække til tre Personer. Paa Bordet stod alt en Kage, omgivet af tyve smaae brændende Bøglys, med Navnet „Agnes Felbrich". Viinflasken stod der ogsaa, og i det Vinſred traadte ind med sin Bertinde, satte Grethe Stegen paa Bordet.

Bekendtskabet var snart giort; imellem gode ufordærvede Menneſter indtræder let en vis Fortrolighed, og den gamle Kone skyndte sig at indvie Vinſred i Huſets Familienforhold. — „De feirer en fraværende Datters Fødselsdag," sagde Vinſred; „formodentlig er hun gift og en lykkelig Huusmoder i sin fjerne Kreds?" — „Nei, min Herre!" svarede Moderen. „Min Datter er ikke gift, og det er ingen huuslig Kreds, hun bevæger sig i. For en anden Mand med de sædvanlige Fordomme vilde jeg tage i Betænkning

at meddele Dem mine Følelser; men Dem frygter jeg ikke for. Jeg har fundet Lessings Skrifter og Gronegks Olint og Sophronia paa Deres Chatol derinde. De er ogsaa en Ven af Muserne." — „Er da Deres Datter Digterinde?" — „Nei, men hun er Skuespillerinde, og det er hun bleven paa den smukkeste, værdigste Maade. For at redde sin Familie fra Næringsforger — hun har ogsaa en Broder, som opdrages paa hendes Bekostning — modtog hun værdige Mands Indbydelse, som fandt, at hun havde usædvanlige Anlæg til denne Kunst. Fuldkommen beroliget og vis paa min Datters sædelige Opførsel, da jeg kender hendes Character, sendte jeg hende gierne til Mænd som Seiler, Tillmann og Bubbers. Fra Theatret i Hamburg vil udgaae et nyt Lys. Eckhof har allerede bragt det til en sielden Høide. Og den Fordom, der fornærmer Frembringerne af en af det dannede Selskabs ædlest Fornoelser, vil snart ganske forsvinde, og selv foragtes. Hertil vil især den herlige Lessing bidrage, som nu ogsaa er kommen til Hamburg, som har paataget sig at være Dramaturg og at udgive et Ugeskrift, der skal indeholde Bedømmelser af Stykkerne, der opføres, og af Spillet."

„Min gode Kone!" sagde Vinfred, og rystede bedrøvet paa Hovedet, „De gjør der Regningen uden Bert; den store Lessing er død i Breslau for et Aars Tid siden." — „Ja, han var farlig syg, og laae for Døden; men han er kommen sig igien, og naar jeg her viser Dem det sidste Brev fra min Datter, hvori hun fortæller mig, at han frisk og rask er i Hamborg, saa tvivler De vist ikke længer om Helbredelsen."

Vinfred stirrede paa hende med store Øine, og da han havde ladet dem falde i Brevet, tindrede de med en overordenlig Glæde. Nu faldt det ham først ind, fra hvilken

upaalidelig Rilde han havde Efterretningen om Vessings Død. Han kunde ikke selv begribe, hvorledes han havde været saa lettroende, og ikke erkyndiget sig noiere. Dog — Efterretningen var jo høist sandsynlig, og Ingen i Breslau ventede dengang, at Vessing skulde komme sig. Vinfred ærgrede sig nu kun over den Uvane, han havde, aldrig at læse Aviser, og den Tilbageholdenhed, der gjorde ham uskiftet til at begynde Samtaler med Fremmede, for at faae noget Nyt at vide. I Selskab med Naturjægeren havde han ogsaa havt mindre Leilighed til Sligt; thi denne brød sig aldrig om Mennesker, Begivenheder og Handlinger, naar han kun havde Floder, Dale, Klipper og Bierge.

Den gode Kones Efterretning gjorde Vinfred saa oprømt, at han af Hiertet med hende og den lille Grethe draf den ubekiendte Kunstnerindes Skaal, og deelte deres Glæde. Ja, da han næste Dag vilde følge Winkelmann til Jorden, tvivlede han, medens han gik til Sørgehuset, halvveis om, at den store Kunstfiender virkelig var myrdet. Siden Alting var løbet saa vel af, og Sorgen ingen Grund havde havt, syntes han, saa maatte det ligeledes finde Sted her, og denne Død var alt for underlig og eventyrlig til at være virkelig.

Bed Indtrædelsen i Sørgehuset fandt han den kun alt for virkelig; og uagtet al den Trost, han havde faaet, stemte dog Synet af den blege stille Conrector fra Sachsen, der havde lært Italienerne at forstaae deres Antiker, ham til dyb Beemod, til inderlig Medlidenhed, og han kunde ikke — som Goethe mange Aar derefter — „prise Winkelmann lykkelig“, fordi en saadan Skiebne havde ramt ham i Høiden af hans Glands, inden han dalede.

Da Skuespillet i Hamborg var lifligst om Vinteren, og da Vinfred desuden af oeconomiske Marsager maatte leve nogle Maaneder stille og indskrænket, for at spare Penge til Hamborgerreisen og Opholdet der, saa blev han hos Enken til henimod Nytaar. I denne rolige Tid beskæftigede han sig aldeles med Poesien, og ikke blot med at læse Andres Bærker, men den gamle Lyst, selv at blive en Digter, selv at frembringe noget meer end Almindeligt i denne Kunst, vaagnede med fornyet Kraft. Hans kiæreste Tanke var at skrive et Skuespil, at bringe det med til Hamborg, læse det for Læsning, og at faae det opført. Saa aldeles uopnaaeligt forekom det ham dog ikke. Han giennemlæste flere Gange Gronegks *Olint* og *Sophronia*, og søgte ved sig selv, at saadant et Stykke kunde han ogsaa skrive. Og dog var det opført med meget Bisald i Hamborg, skiondt Forfatteren var død efter Digtingen af fjerde Act, og en Wiener, just ikke bekjendt af store Gaver, havde fuldendt dette Stykke.

Vinfred begyndte nu at digte en Tragodie: *Jnfle* og *Harico* efter den bekjendte gellertske Fortælling; og da den var færdig, tog han Afsked med sin Vertinde, efter at hun havde givet ham et kraftigt Anbefalingsbrev med til hendes Datter. Reisen gik raask fort, og Nytaarsaften rullede Vinfred i deiligt Maanestien over den hvide Snee ind i Hamborg.

Nytaarsmorgen var han efter Sædvane i Froprædiken. Det forekom ham altid saa skiont, at Menigheden samledes første Gang i Aaret til en Gudstieneste, for man endnu havde beskæftiget sig med nogen verdslig Syssel; at man fik den aandelige, for man endnu havde nydt nogen jordisk Gode. Det høitideligt dæmrende Lys giennem Kirkens

Hvælvinger, det herlige alvorlige Orgel stemte i høi Grad til Andagt, og Kirken var fuld af Mennesker. Den berømte lærde Pastor Gøge besteg Prædikestolen, Vinsfred kunde ikke lide hans Ansigt, og neppe aabnede han Læberne, før Unglingens Andagt og fromme Følelse var forsvunden. Den hele Prædiken var Intet uden Skiend og Skieldsord paa Verdens Born, især huggede den hovmodige vrede Præst løs paa Baals Tempel (Theatret), som nu skulde drive sit Spil ved Siden af Guds Kirke, saa man vel kunde raabe: „Mit Huus er et Bedehuus, men I have gjort det til en Røverkule.“

„Det er nu det andet Sted,“ tænkte den staffels Vinsfred, da han trængte sig giennem Mængden ud af Deren, „at Præsten paa Prædikestolen jager mig ud af Kirken.“

Bor Rejsende skulde først have sig en smuk Rirole syet, inden han vilde besøge Jomfru Felbrich og bringe Anbefalingsbrevet fra hendes Moder; men til at gaae paa Comedie var den gamle Frakke god nok, og han var der strax næste Aften. Man spillede et af Molières Stykker, og han kom til at sidde paa Enden af en Bænk ved Siden af et ungt Menneske, som han gav sig i Samtale med. Han spurgte om Jomfru Felbrich spillede, men hørte, at hun ingen Rolle havde i Aften; derimod fik han Veilighed til at beundre Eckhof og Mad. Hensel.

En Mand med et Dieglas stod med Ryggen støttet til en Parterreloge. Han havde et interessant Physiognomie. Undertiden betragtede han Spillet med stor Opmærksomhed; men pludselig blev han distrait, og faldt hen i sine egne Tanke. Undertiden talede han ogsaa med sine Naboer under

Spillet, og det saa høit, at Vinsfred et Par Gange blev ganske utaalmelig, og var nær ved at hysse ad ham.

Den Fremmede lod til at mærke det unge Menneskes Utaalmeligbed, og saae paa ham med et stolt Blik, hvori Vinsfred troede at spore Ringeagt. „Kiender De ikke den Mand,“ hviskede han til sin Nabo, „som tager sig alle disse Friheder? Han lader ikke til at bryde sig meget om Skuespillet. Jeg veed ikke, hvad han vil her, naar han ikke kan være rolig.“ — „Jh, Gud bevares!“ sagde det unge Menneske, „skulde jeg ikke kiende ham? Det er jo Lessing.“

Vinsfred tabte Næse og Mund. Han begyndte at sammenligne dette raske, sunde, noget trodsige Ansigt med det, han havde seet paa Gottesengen i Breslau, og kunde næsten slet ingen Liighed finde. Der var ham nu Intet vigtigere, end at gjøre den store Mands Bekiendtskab; men han vidste slet ikke, hvorledes han skulde bære sig ad, og det Forhold, hvori de alt stode til hinanden — Lessing havde jo før mærket hans sure Ansigt, da han taledes ham for høit — gjorde Bekiendtskabet vanskeligere.

Imidlertid tog han dog Mod til sig; imellem en af Acterne stod han meget ærbødig op, bukkede dybt for Lessing, fortalte, at han nu først vidste, hvem han var, at han længe havde været begierlig efter at gjøre hans Bekiendtskab, og for dog at give sin Nærværelse nogen Interesse fortalte han ham, at han havde været tilstede ved Winkelmanns Død. Han troede vist, at denne Efterretning vilde vække Lessings Deeltagelse, og at han vilde spørge ham noie ud om, hvorledes det var gaaet til.

Men han bedrog sig. „Har De været tilstede ved Winkelmanns Død, saa beklager jeg Dem,“ sagde Lessing. „Enhver Ulykke, hvor man ikke kan hjælpe, men maa staa passiv og see til, har noget Forkuende og Nedtrykkende, og

dobbelt, naar Ulykken havde været saa yderst let at forebygge. Jeg har ladet mig sige, at det dummeeste Menneske kunde see, at denne Italiener var en Skurk; kun ikke Windelmann. Han kunde ikke see Skoven for Træer. Det er ret ærgerligt, at tidt de skarpsindigste Mennesker kiende og lægge Mærke til Alting, undtagen til de levende Skabninger af deres eget Slags, der ere omkring dem. Havde man udgravet denne Archangelis Hoved af Campo vaccino, udhugget i Marmor som en Buste, saa havde vist Windelmann kunnet sige os de smukkeste og meest træffende Ting derom; men nu levede det ulykkeligviis, og sad paa Skuldrene af en Bandit, og saa var det uden for Archæologens Departement."

I dette Dieblif blev Samtalen afbrudt af en Skuespiller, der kom og hviskede Lessing Noget i Øret, hvorpaa denne sagde: „Strax!" og i det han hosligt bukkede for Winfred med de Ord: „Tilgiv, min Herre! jeg maa forlade Dem," fulgte han Skuespilleren op paa Theatret.

Næste Aften saae Winfred et Stykke af Destouches, hvori Jomfru Felbrich heller ikke endnu havde nogen Rolle; hvor overraskedes han derimod i Efterspillet: Den nye Agnes, hvor hun netop fremstillede sin Navne saa godt, at Lessing derfor i sin Dramaturgie giver hende følgende Roes:

„Jomfru Felbrich lover at blive en fortræffelig Skuespillerinde, og fortjener den bedste Opmuntring. Alder, Figur, Mine, Stemme, Alting er til hendes Fordeel; og fløndt, naar man er udrustet med slige Naturgaver, alt Meget spiller sig selv, saa maa man dog indrømme hende en Mængde Giinheder, Eftertanke og Kunst, som her hverken

forraadte meer eller mindre, end hvad der netop passer sig for en Agnes."

Vi kunne ikke skjule for vore Læsere, at den smukke Agnes gjorde meer end et blot æsthetisk Indtryk paa Vinsfred; thi han begyndte virkelig at blive forelsket i den unge Blondine med de store blaae Øine, den kloge Mine, det yndige Smil, og næste Dag var han færdig at falde Skrædderen om Halsen, da denne bragte den ny Kiole, skiondt den ikke passede ret, men han havde ingen Tid til at faae den forandret.

Skjalvende og bævende sneg han sig op ad Trappen i det fremmede Huus, hvor Skuespillerinden boede, og bankede paa Døren. Agnes Jelsbrich kom selv og lukkede op; med et vist koldt og misfornøiet Udtryk i sit Ansigt — thi hun blev ofte overløbet af unge næsvise Herrer, der gjorde sig unødvendige Grinder — spurgte hun ham, hvad han vilde.

Han bukkede dybt, og sagde, at han bragte et Brev fra hendes Moder i Trieste. — „Åh!" raabte hun pludselig i en ganske anden Tone, „er det maaskee Herr Vinsfred?" Og da han havde bejaet det, omfavnede hun ham hierteligt, og takkede ham for alt det Vensteb, han i et halvt Aars Tid havde viist hendes Moder og hendes Søster.

„Og", sagde hun, „nu maa De, mens De opholder Dem i Hamborg, komme flittig herop til mig, og fortælle mig Alt, hvad De har seet, og hvad De veed om de kiære Menneſker lige til de allermindste Smaating, hvilke for kiærlige Hiorter ere store Ting, og hvorom man Intet faaer at vide i et Brev. — Åh," vedblev hun, „et saadant Brev er dog ret en maadelig Nødhielp, saa kiært man har det. Det er som et middelmaadigt Portrait af en Graværende eller Afdød; man holder af det, fordi man intet bedre har, og i Phantasien udfylder man Manglerne saa længe, til man

glemmer dem, og jo mindre man husker Originalen, desbedre ligner Copien. Det Halve af slige Breve er gierne Undskyldninger for, at man ikke har skrevet saa længe, og naar man saa endelig kommer til at skrive, saa er Brevet ude. Men et levende Menneſte, som længe har været hos de fiære Graværende, det er et anderledes Brev. Og et saadant Glædes-Brev er De, skøndt De er forseglet med sort Lak, det vil ſige, klædt i en sort Kiøle, der ikke passer Dem, og som Skrædderen maa have tilbage igjen. Men det kan altſammen let lade ſig giøre. Og kom nu for det første og drik en Kop Kaffe med mig!"

Vinſred forſikrede, at juſt Iver for at bringe hende Brevet ſaa ſnart, ſom muligt, havde holdt ham fra at ſende Kiølen tilbage. Agnes ſatte ſig ved Kaffebordet, og han havde Leilighed til at giøre ſine Bemærkninger og Sammenligninger med i Gaar og i Dag. Den Smukke var ikke ſlet ſaa ſmuk her, ſom paa Theatret; hun var lidt bleg, Haarene ſadde ikke ſaa ſmagfuldt, og hun var ſimplere klædt. Den Følsomhed og Blyhed, ſom hun der havde fremſtillet ſaa fortræffeligt, mærkede han heller ikke noget til; thi hun var determineret, ſnakſom og munter.

Da Agnes mærkede, hvor inderligt Vinſred onſkede at giøre Leſſings Bekjendſkab, men at han var bange for ham, og at den Maade, hvorpaa Leſſing havde hørt ham fortælle Winckelmanns Mord, ſom overalt hans hele Væſen ikke behagede Vinſred, ſagde hun: „Det ſkal De ikke bryde Dem om. Nu har De i Deres Indbildning giort Dem et Portrait af Leſſing, og ærgrer Dem over, at det ikke ligner. Ikke ſandt?" — Han kunde ikke negte det. — „Men, fiære, bedſte unge Menneſte! mærker De da ikke, hvor reent forkeert denne Fordring er? Den paſſer endnu ſlettere, end Deres ny Kiøle. De forlanger, at en ſtor Mand ſkal være et

Foster af Deres Indbildning. I Stedet for at lære at kiende ham, vil De, at han skal kiende Deres Dnster, Billie, Lune, og rette sig derefter. Nei! lær De at kiende ham ordenligt, saa skal De see, at han just er Læssing, fordi han er, som han er." — "Jeg havde ventet mere Opmærksomhed af ham i Skuespillet." — "De Dieblikke, han virkelig er opmærksom, erstatte fuldeligt dem, hvori han ikke er det. Læssing har seet saamange Comodier, og det kieder ham, at see det Middelmaadige, det Slette. De maa ikke regne Dem selv, der barnligt, med en Graadighed, der kommer af lang Faste, er fornøiet med Alt, og fortærer Alt." — "Men nu Winckelmanns Mord?" — "Vidste han alt i Forveien. Jeg har seet ham meget bedrøvet derover; men han hader offentlig Følsomhed. Maaskee har han ogsaa mærket, at De ventede, og paa en Maade fordrede Virkning af denne Efterretning, hvori De, som Tilstedeværende ved Tildragelsen, selv var interesseret; og Læssing er en Skielm — det morer ham, at skuffe slige Forventninger. Men vær nu rolig for det første! De har ikke Lust til uden personlig Anbefaling at gjøre ham Visit. Jeg kunde sende Dem med en Billet fra mig; men jeg veed endnu en bedre Maade. I Aften er der Selskab hos Riobmand G*; jeg skal skaffe Dem inviteret og bringe Dem derhen som en Ven af min Familie. Der kommer Læssing, og der skal jeg personlig gjøre Dem bekendt med ham." — "Ak, det var herligt!" raabte Vinsfred. — "Ja, men først maa Riolen synes om i største Hast. Ikke for Læssings Skyld, thi han mærker ikke saadan Noget; men jeg er nu engang Deres Søster, De er min Moders Pleiesøn, og jeg maa have Være af mine Paarørende."

Riolen fik Agnes omsyet hos en fortræffelig Theaterstrædder, der var vant til at hielpe, hvor der var periculum in mora. Vinsfred blev af hende introduceret i det fremmede

Huus; det var rige, venlige, giestfrie Folk, som protegerede Kunstnerne. Der var et talrigt Selskab; men Vinfred lod forgivees Vinene løbe omkring, for at opdage Læsning. Han var ikke kommen endnu; og det gik tre Andre i Selskabet, ligesom Vinfred: de ventede utaalmodig paa den store Lærde, ligesom han, men af en ganske anden Aarsag, thi de skulde spille L'hombre med ham, og gik urolige omkring det alt opsatte Spillebord, hvor han skulde være fjerde Mand.

Endelig kom han, og Agnes Felbrich skyndte sig at præsentere det unge Menneſke for ham; men ligesom Vinfred haabede at indlede en interessant Samtale, kom Verten meget venlig med fire Kort i Haanden, hvoraf han præsentere Læsning det ene. De tre Spillebrødre stimlede nu til, og gjorde ham kiærlige Bebrejdelser, fordi han var bleven saa længe borte. Læsning bad meget om Forladelse — han var bleven uførmødenlig opholdt; og uden at bryde sig videre om Vinfred, satte han sig flug til Spillebordet, og spillede den hele Aften med saa megen Iver og Utrættelighed, at han aldeles ikke brød sig om, hvad der videre foregik. Ja, de fleste af Selskabet havde allerede taget Afſked, medens Læsning sad der endnu for at afspille Beterne, der vare blevene temmelig høie.

„Hvad siger De nu?“ sagde Vinfred næste Dag. „Forſvarer De ogsaa Deres fortræffelige Læsning i dette Stykke? Jeg hører til min store Sorg, at han er en Spiller, og at det ikke bliver ved L'hombre, men at Hazardspillet skal være ham det kiæreste.“

„Jeg hverken vil eller kan forſvare ham heri,“ sagde Agnes. „Det har tidt gjort mig ondt, at mærke denne Tilbeielighed hos ham. Gik det alt for vidt, saa vilde det berøve ham Verden og sig selv. Men det har ingen Rød. Han vover ikke meer, end han kan tabe uden at ſkade sig.

Han fieder sig tidt i daarligt Selskab, og har grebet til denne Nødhielp. Hvis han nu havde grebet til Flasken?" — "Det havde dog været bedre," sagde Vinfred, rystende paa Hovedet.

Vinfred besøgte siden ofte Agnes, og inddraa' meer og meer af hendes Vines søde Gift, uden ret selv at mærke det. Hun levede for Resten meget stille, uden Omgang med Andre af Skuespillersejskabet, med en gammel Veninde, som næsten ikke veg fra hendes Side, og som fortræffeligt besorgede den lille Huusholdning.

Vinfred vovede ikke med et Ord, ja ikke med en Mine at yttre sine Følelser, som han endog saa stulte for sig selv; men hans eneste Attraa var at behage hende, og da hun flere Gange havde sagt, at Digtekunsten var hende det Kiæreste i Verden, at hvis hun engang skulde gifte sig, saa maatte det være med en Digter, saa lagde han atter af al Magt Bind paa Poesien, og tog sin Inkle og Varico frem igien.

Der gives en Epoche i Livet, hvori Aanden — naar der er nogen — gjør Kæmpestridt, hvori Smagen hurtig udvikler sig, hvis der er naturlige Anlæg dertil. Vinfred fandt, ved atter at giennemlæse sit Stykke, at det var et daarligt Arbejde; men derfor tabte han ikke Modet, han besluttede at skrive det om. Stoffet var ham bestandigt fiært: den ædle vilde Pige, der overvældede en vildsfarende Englænder med Godhed, og reddede ham, da han var nær ved at forsmægte i de americanke Skove, og som blev lønnet med Utaknemmelighed af den kolde Barbar, der solgte hende, til Lon for hendes Kiærlighed og Hengivenhed, paa Slave-torvet, — rørte ham endnu altid. Han fandt desuden

Anledning i dette Emne til at skildre qvindlig Ynde, til at dadle Mændenes Utafnemmelighed. Han havde oftere hørt Agnes beklage sig over den Haardhed og Ubillighed, hvor- med mange unge Daarer angrebe hendes og andre ærbare Pigers Rygte, fordi de vare Skuespillerinder. Sin Misnoie herover indflædte han, i det han angreb de Blankes Fordom mod Regerne. Og i en ulykkelig Elsker, en ung Bilde, som Marico forsmaaede for Jnkle, men som med en Flok Bilde i Slutningen af Stykket reddede hende fra Slaveriet, havde Vinfred udtalt sine egne Følelser for Agnes.

Han var selv tilfreds med sit Arbeide, og uagtet den strenge Dom, som Lessing havde fældet over Gronegls Olint og Sophronia, frygtede han dog ikke Kunstdommeren, naar han kun først var overtydet om, at Stykket havde Agnes' Bifald.

Men denne Forelæsning skulde have en dobbelt Hensigt: han vilde tillige forblommet giøre hende en Kiærligheds-erklæring, og af den Maade, hvorpaa hun optog det, bestemme, om han skulde gaae videre, eller ei.

Agnes blev ganske forundret, da hun hørte, at Vinfred havde skrevet et Stykke, men tillige hemmelig bange for, at hans poetiske Fartoi havde lidt Stibbrud. Imidlertid, saa oprigtig hun ellers var imod ham, saa fandt hun dog her Skaansel og Forsigtighed nødvendige, og besluttede at opsætte sin Dom, til Parterne havde talet deres Sag.

Han forelæste sit Stykke, og Agnes, som var en bedre Skuespillerinde, end Kunstdommerinde, som lettere varmt lod sig henrive af det Enkelte, end hun rolig kunde overskue det Hele, fandt det fortræffeligt; især udpressede de Scener, hvori den stakkels Bilde udtrykte sin ulykkelige Kiærlighed, hende Taarer af de skionne Dine.

„O, min søde, elskte Pige!“ raabte Vinfred, i det han gientagne Gange trykkede hendes Haand til sine Læber, „hvor lykkelig gjør Deres Bifald mig.“ — Agnes lod, som om hun ikke hørte det Ord elskte; med megen Fatning og med en vis Bærdighed, som hun havde i sin Magt, og hvormed hun tilbagevang enhver Følelse, der trueede med at gaae for vidt, sagde hun: „Jeg vil vise Læssing Deres Stykke. Han vil vist synes godt derom.“ Med det samme kaldte hun paa den gamle Beninde, som ikke havde været tilstede under Læssningen; og neppe var denne traadt ind, saa indtraadte ogsaa det gamle Forhold, og en vis Forlegenhed — som ofte ved slige Leiligheder er Tilfældet — fulgte paa den bevægelige Scene. Denne Forlegenhed piinte og forvirrede Vinfred saa meget, at han skyndte sig at tage Afsked, for i Genrum at give sine Følelser Lust, og tusinde Gange at tilbagekalde sig det søde Dieblif. Som sædvanlig kysjede og trykte han hendes Haand ved Afskeden; men til sin Smerte følte han slet intet giengieldende Tryk, og den Skionne forekom ham mere kold, end sædvanlig.

Denne Forlegenhed var større, da han et Par Dage derefter besøgte hende igien; men Vinfred smigrede sig med, at det kom af en undertvungen Følelse, som hun endnu vilde skjule. Ved Afskeden sagde hun: „Læssing har saaet Deres Stykke, og lovet at læse det i Morgen. I Overmorgen formoder jeg at kunne sige Dem hans Tanker derom.“

Hun havde imidlertid saaet sat paa en stor Papiers-Hatæske, der skulde bæres ind i næste Bærelse, saa at hun ikke kunde række ham Haanden, og den gamle Beninde maatte lukke ham ud.

„Hvad er dog det for et underligt Bæsen?“ tænkte han, i det han dybsindig og langsomt gik ned af Trappen. „Men — jeg har jo ogsaa gjort hende saa godt som en

Kiærlighedserklæring — og det forvirrer hende. Og nu vil hun først høre, hvad Lessing mener, før hun fatter nogen Beslutning mig angaaende."

Man kan tænke sig, at Vinfred talte Timerne til „i Overmorgen“, og at Tiden gik Sneglegang for ham. Endelig kom det længe ønskede Dieblif, og han ilede til Agnes.

Han ringede paa, og Pigen kom og luffede op. Han spurgte, om Jomfruen ikke var hjemme. Pigen svarede, at hun var kiørt en Tour ud med sin Veninde, men at der laae en Pakke og et Brev til ham paa Bordet. Vinfred tog sit i en Convolut forseglede Stykke og Brevet, men vovede ikke at bryde dette i Pigens Nærværelse; han styrtede ned af Trapperne, ilede hjem i sit eget Logis, luffede Døren i Laas, og først nu aabnede han Brevet, og læste:

„Kiære Ven!

Det gjør mig meget ondt, at jeg skal være den, der bringer Dem et ukiærkomment Budskab. Men Venskab fordrer Oprigtighed. Lessing finder Deres Stykke — under det Middelmaadige, og fraraader Dem at øve en Kunst, hvortil Naturen synes at have negtet Dem Talent. Jeg kiender Dem, kiære Vinfred! som et godt, sølsomt og forstandigt Menneske, og vort venskabelige Forhold fandt jo Sted uden dette Talent. Lad os ikke gaae videre, saa vil De altid i mig finde den forrige Veninde.

Agnes Felbrich."

Det er ofte Tilfældet, at et Hierte, der er modløst og frygtsoomt i Tivlens Dieblif, fatter Kraft og en vis Stolthed, naar Sagen er afgjort, om end det Børste er indtruffet.

Det smertede vel Vinsfred, at høre, at hans skionne Haab havde været grundet paa tom Indbildning; han troede ikke, at Læssing havde gjort ham Uret med Hensyn til Stykket, men den hele Maade, som den store Mand havde behandlet ham paa ved flere Leiligheder, ærgrede ham, og i det han gav Slip paa saa meget Kiært, vilde han i det mindste tvinge Læssing til at agte ham personlig, og maaskee med det samme have den Triumph, at den store Mand følte, han havde været for haard.

Vinsfred gik op om Formiddagen paa en Tid, da han bestemt vidste, at Læssing var hjemme, men ikke gierne tog imod Besøg, da han var beskæftiget med sine litteraire Arbejder. Han lod sig melde. Tjeneren gjorde den sædvanlige Indvending, men Vinsfred lod sig ikke afkyse, og bad, med en bitter Betoning af Ordet, om et Diebligs Audients; han skulde strax gaae igien, naar han havde røgtet et ham vigtigt Grinde.

Et Dieblig efter at Tjeneren var gaaet med denne Bessked, kom han tilbage, og bad Vinsfred gaae ind, hans Herre ventede ham. Vinsfred traadte ind, og Læssing, som sad fordybet i et Arbejde ved Skriverbordet, raabte, i det han reiste sig en Smule fra Stolen med en flygtig Hilsen: „Vær saa god og sid ned, min Herre! Nu skal jeg strax være til Deres Tjeneste.“ Dermed blev han ved at skrive. Vinsfred havde Tid til at see sig om. Bærelset var beklædt med Bøger paa alle Bægge, og — hvad der allerede dengang begyndte at blive siældent — i Stedet for en Kaffelovn var der en Kamin i Stuen med en stærk Ild, som udbredte en behagelig Vysning og Varme i Bærelset. Da Læssing havde fuldendt sin Periode, reiste han sig, gik venligt hen til Vinsfred, tog ham ved Haanden, og spurgte: „Hvorned kan jeg tiene Dem?“

„Herr Læsning!“ sagde Ynglingen, som forgieves kæmpede med sine Følelser, for at give sig et roligt, determineret Udseende, „jeg har ved en Veninde uleiligt og liedet Dem med at læse et Arbejde af mig, som jeg hører er under det Middelmaadige. Det er her“ (han tog med disse Ord Manuscriptet op af Lommen), „og jeg kommer for at brænde det i Deres Nærvarelse.“

Læsning kastede et alvorligt Blik paa Vinsfred, hvilket denne uagtet sin Hidsigthed ikke kunde udholde. Han slog Dinene ned, og da de atter hævede sig, saae Læsning endnu paa ham med et forstøende Blik, men, som han troede, med mere Deeltagelse og Agtelse.

„De kommer for at opbrænde Inkle og Marico i min Kamin?“ spurgte Læsning venligt smilende, dog uden Forundring. — „Kladden, saavel som Reenskriften,“ raabte Vinsfred med Taarer. „De ere her, og jeg forstikker Dem paa min Ære, at der eksisterer ikke, og skal ikke eksistere et Ord, et Bogstav, en Tøddel meer af dette jammerlige Arbejde.“ — „Godt!“ sagde Læsning rolig; men ligesom Ynglingen vilde fæste Papiret i Luerne, greb Kunstdommeren fast om hans Arm, og sagde: „Vi lidt! I anden Act er der en Scene, jeg troer den tredie, hvor den unge Bilde i Skovens Gensomhed udtaler sin Kiærlighed, og beskriver Maricos Ynde; i fjerde Act er der endnu een, hvor han indigneres over Inkles Lumpenhed; i femte Act har han en stor Replik, hvor han redder sin Elskte: de ere gode, dem ville vi skære ud.“ Med disse Ord gik Læsning hen til Skriverbordet, tog den store Papirsag, klippede de Blade ud, hvorpaa disse Scener vare skrevne, rakte Ynglingen dem, der ikke kunde fatte sig af sin glade Forundring; derpaa gik Læsning selv rolig hen, og kastede det Øvrige i Ilden.

„Deres Stykke“, sagde han, efter at have bedet ham sidde ned, „var, i det Hele taget, blot en versificeret Moral, ingen poetisk Handling, der frembringer Skræk og Medlidenshed. Det er en egen Sag, kiære Herr Vinfred! med at bruge Moralen i Poesien, især i dramatisk Poesie. Den skal mere udspringe af Handlingen selv, end af de sagte Sentenser; dog kunne disse ogsaa være skionne, naar Tankerne ere kraftige. Al Moral maa udstømme af Hjertets Fylde; man maa ligesaa lidt længe have tænkt derpaa, som synes at prale dermed. Enhver Moral er en almindelig Sætning, der, som saadan, forlanger en vis Grad af Sælefatning og roligt Overlæg; men denne almindelige Sætning er tillige et Resultat af Indtryk, som individuelle Omstændigheder gjøre paa de handlende Personer, saa at det ikke bliver en blot symbolsk Slutning, men en generaliseret Følelse. Disse individuelle Omstændigheder savnede Deres Stykke ganske. Følelsen og Begejstringen traadte sanddru frem i de Scener, vi have udfaaaret, men uden Phantasie, uden poetisk Character.“

„O, Herr Læsning!“ raabte Ynglingen, „De maa nu gierne dadle mit Stykke saa meget, som De vil, De maa finde saa mange Feil deri, som De vil, og som der uden Tvivl ere. De har dog gjort mig lykkelig, ved at udfære disse Scener, ved at give mig dem tilbage. Thi — jeg vil være oprigtig mod Dem — jeg skrev meget mindre Stykket for at være Digter, og for at vinde Deres og Publicums Bifald, end for at behage den hulde Agnes Felbrich, som jeg elsker, for saaledes forblommet at tilstaae hende min Kiærlighed. Det var netop disse Scener, som rørte hendes Hierte, som fik hende til uden Bræde at høre min Henrykkelse. Men hun har den største Tillid til Dem og Deres Smag; og da hun siden af Dem hørte, at Stykket slet ikke due-

saa ansaae hun vel ogsaa hine Scener for flette, og skammede sig over sin Følelse, hvilket har gjort hende lunken og forlegen imod mig, saa at hun er kiort ud, fordi hun ikke nænte mundtligt at bringe mig det bedrøvelige Budskab. Men nu har jeg igien det bedste Haab. Og kan jeg kun vinde Agnes Felbrich, saa maae gierne alle Musjerne forlade mig."

"Ja," sagde Lessing, "det er en ganske anden Sag; den hører ikke under Dramaturgiens Forum. Men — Agnes Felbrich er mig meget kjær; det skulde giøre mig ondt at miste hende. Digter vil De ikke være; maaskee Skuespiller?" — "Ikke heller." — "Hun drager Dem altsaa ikke til sig, i sin Kreds; men De vil drage hende bort til Deres. Maa jeg spørge, hvad er Deres Udsigter? De har studeret? Har De nogen Embedsexamen?" — "Jeg har studeret Theologie i sex Aar, og det er Aarsagen i, at jeg ingen Examen har faaet." — "Det kan jeg begribe. Men hvad er da Deres Plan? Svormed vil De ernære en Kone?" — "Med en lille Formue, som vil være nok, forbunden med streng Deconomie og huuslig Indskrænkning." — "Altsaa i en ganske lille huuslig Kreds skulde hun hendrages? Skade for det skionne Talent! Og Spørgsmaal, om hun var i Stand til at finde sig i denne Levemaade! Men, som sagt — det kommer altsammen ikke Dramaturgien eller mig det mindste ved, og jeg beder Dem om Forladelse, fordi jeg blander mig i Deres Familieanliggender."

"O, Herr Lessing!" raabte Vinfred, "siden Skiebnen dog nu anden Gang bringer mig i Deres Nærhed, saa tillad mig at betragte Dem som en Fader. Jeg staaer saa ene i Verden; jeg trænger til en ædel Mands Raad og Veiledning. Maaskee vil De ikke være uvillig til at blande Dem lidt i mine private Sager, naar De hører — af, jeg

beder Dem, ikke at ansee det for noget Praleri, eller som en Tieneste, jeg forlanger Giengæld for; men det var en saare let Sag for mig, og jeg fortæller det blot, for at De skal vide, hvor kjær De altid har været mig. Den gode Gud har forundt mig engang at frelse Deres dyrebare Liv."

"Hvorledes?" raabte Lessing forundret. — "Da De laae syg i Breslau, og phantaserede; da De vilde springe ud af Binduet i Bildelse. Det unge Menneske, der vaagede over Dem den Nat; der greb Dem, da De stod paa Stolen, for at styrte ned i Gaarden. . ."

"Det var Dem?" — "Ja, det var mig. Den ubetydelige Yngling reddede den store Lessing, blot ved at omfavne ham."

"Nu, denne Omfavnelse er en Omfavnelse værd," raabte Lessing rort, i det han trykkede Ynglingen til sit Bryst. Vinfred fortalte ham nu, løst og fast, Alt, hvad der var hændet ham. Da Fortællingen var til Ende, sagde Lessing:

"Min gode Vinfred! det gjør mig ondt, at jeg oven paa al denne venlige Fortrolighed atter skal saare Dem; men jeg var ikke Deres Tillid værd, dersom jeg ikke gjorde det, og Saarlægen betænker sig jo ikke paa i Farens Stund at affætte et enkelt Lem, naar han dermed kan redde et Menneske. Jeg maa aldeles raade Dem fra at beile til Agnes Felbrich. De troer at elske hende; det er muligt. Men saa meget veed jeg, at hun ikke elsker Dem." — "Gud i Himlen!" raabte Ynglingen, og blegnede som et Liig. — "Fat Dem," sagde Lessing, "og hør mig! Hvad Kiærlighedens selv angaaer, saa seer jeg den gierne i mæsterlige Skildringer, saaledes som store Digtere have tegnet den; men — jeg er overbevist om, at den saalidt, som andre Idealer, findes i det virkelige Liv; at den for det meste der

er mangelfuld og ustadig, og at de, som ville forplante den fra Ideernes Verden hen i Virkelighedens Land, mere begaae en Umulighed, end en Latterlighed. Dog, Naturen har nu eengang nedlagt denne skionne Illusion i Mennesket, som i det mindste gjør ham lykkelig for en kort Tid; og den er saa nødvendig, som Hagerne for Sædstøvet i Blomsterfalken til at hænge fast ved en Gienstand, naar det flyver afsted, thi ellers vilde Menneskeslægten ophøre. Det er altsaa nødvendigt, at der skeer Offere, og derfor finde vi saa mange ulykkelige Ægtefæller. Det Eneste, som kan give Kiærligheden Soliditet, er den Troskab, som gjør den til en Bane; thi Banen er den halve Natur, og et Par Mennesker vænne sig lidt efter lidt saadan til hinanden, at de ikke kunne undvære hinanden meer. Dette er skiont, ærværdigt; og Ovids gamle Philemon og Baucis have altid været det Par Forelskede, som har rørt mig meest, meer end hans Pyramus og Thisbe, ja meer end Shakespeares Romeo og Julie.

Da nu denne Bane er nødvendig, for at give Kiærligheden, der af Naturen er ustadig, sin Stadighed, saa er ogsaa Troskab nødvendig; og derfor er der Noget i, naar man siger, at Mennesket kun kan elske een Gang, og at den første Kiærlighed er den eneste — fordi kun den kan være tro. Men til denne Troskab hører der en stærk Aand, et dybt Gemyt; thi den blotte skionne Følelse er flygtig, og de, der kun elske med den, elske med Phantasien. Af dette Slags er Agnes, som, uagtet den uskyldigste og ærbareste Pige, driver sit Spil med Kiærligheden, hvilket hun er vant til i sin Metier, og er ikke fri for et vist fiint Coquetterie, hvormed hun, oftere end denne Gang, har mødt mangan alvorlig Følelse, og oppustet den, i Stedet for — som hun burde, naar hun ikke vilde skienke Gienkiærlighed — at avæle

den i Fødselen. Hvad der kan tiene til hendes Undskyldning, er, at hun heller ikke bliver aldeles kold ved slige Leiligheder, men ofte faaer en faible, som dog aldrig varer længe. Og denne lette Phantasiefølelse gjør hende just saa vel skikket til Kunstnerinde, og til med Natur, Smag og Indre vieblikkeligt at gienføle, hvad Digteren selv dybere har følt. De derimod, kiære Vinfred! har et stærkt og sølsomt Herte, der i den Gensidighed, der gjør Dem det umuligt, at blive Kunstner og Digter, just er i Stand til at komme i den tro Vane, der er Basis for en solid Kiærlighed. Indvend mig ikke, at De allerede elsker! Man elsker ikke ret, før man er gienelsket. Det er kun Kiærligheden, som elsker Kiærligheden; men der er ingen Soliditet og Trost i at elske sin egen Indbildning.

Afbryd altsaa denne Forbindelse, drag hjem i Deres eensomme naturlige Element, tag endnu Deres Examen! Det vil blive Dem let, siden De alt har studeret saa meget. Bliv Landsbypræst, gift Dem med en ung smuk Pige, for hvem De er Alt! De vil blive lykkelig. Og berøv ikke Scenen denne hulde lette Sommerfugl, der paa en uskyldig Maade slagrer fra Blomst til Blomst i Phantasien og Poesiens Hauge, og som aldrig vilde finde sig i at vorde Gierdesmut ved Deres Præstegaard!"

Vinfred forlod Lessing i en stor Tvivlraadighed. Meget af hvad han havde sagt, forekom ham sindrigt, men Noget deraf tyktes ham dog at være Sophisterie. „Den gode Lessing“, tænkte han, „har Naturen udrustet med store Gaver; men den bløde, omme erotiske Følelse fik han ikke. Han tilstaaer Kiærligheden Plads i Poesiens Rige, og dog lader det, som han meente, at en Digter ikke kunde elske med Hertet, men

fun med Phantasien. Dog nei! han adskiller Skuespilleren fra Digteren. Den Første gienfoder øieblikkeligt, hvad Digteren dybere og længere har følt og undfanget i sit eget Bryst. Det dybe Gemyt er en af Digtekunstens helligste Guldgruber; Læsning tilstaaer mig dette Sind, men mener, at jeg ikke kan blive Digter, fordi der mangler mig slabende Phantasie, og deri har han vist Ret. Og jeg gjør mig ogsaa selv det hellige Løfte, aldrig meer at skrive Vers; thi det er farligere, end Mange troe. Hvad der begyndte med Røilighed og Interesse for ægte Kunstværker, ender tidt med Forsængelighed og Forgabelse i egne mislykkede Forsøg, og med Misundelse mod dem, som vi før elskede, fordi de hyldest, og vi ikke. Nei, nei! dertil skal Egoismen ikke forføre mig. Kan jeg ikke frembringe skionne Værker, saa vil jeg dog beholde den Modtagelighed, jeg har, til ret at føle og forstaae dem. Der gives ogsaa genialste Læsere — for hvem skulde Kunstneren ellers arbejde? men de ere fiendnere, end Smaatalenter; og kan jeg i mit stille Sind regne mig til de Første, saa taber jeg Intet ved ei at høre til de Sidste.

Men Agnes!“ sukede han, „men Agnes! fra dig kan jeg endnu ikke stille mig.“

I disse Betragtninger havde han, uden at han mærkede det, gjort en lang Spadsjeregang, og stod i en af de store Gauger, der allerede dengang forskionnede Hamborg og Altona, og som den liberale Eier havde aabnet Publicum Adgangen til. Hensjunken i sine Følelser satte Vinfred sig i en skyggesfuld Gang, der kun fiernedes fra en anden i samme Retning løbende, ved en høi glatklippet Hække, der som en uigiennemsigtig Muur adskilte begge.

Vinfred havde neppe sat sig paa en Bænk, før han hørte tvende Damer i Samtale med hinanden i den anden Gang paa en Bænk, der vendte Ryggen lige mod hans.

De taledede temmelig høit, da de troede, de vare alene; og Vinfred vilde just staae op og gaae et andet Sted hen, for ei at høre, hvad der ikke vedkom ham, da han tydeligt kiendte Agnes' Røst, og hørte sit Navn nævne. Det var ham nu umuligt, at reise sig; han sad som naglet til Bænken, og var lutter Dre.

„Det er saadan et hiertensgodt Menneske,“ sagde Agnes, „og det gjør mig saa ondt, at skulle bedrove ham; Moder og Søster Grethe holde saameget af ham, og jeg holder ogsaa af ham. Men det kunde da aldrig falde mig ind, at gifte mig med ham.“ — „Nei,“ sagde den Anden, „Gud bevares! han er jo slet ikke smuk, han er saa sortsmuttet, har store Fodder, er skiævnæet, har saadanne keitede Manerer, og røde Hænder. Og saa du den Kiøle, han gif med i Forstningen?“ — „Det er Smaating,“ sagde Agnes. „Kiølen blev snart syet om; Hænderne kunde blive hvide, og det Keitede . . .“ — „Forlader ham aldrig,“ raabte den Anden leende. — „Men“, sagde Agnes alvorlig, „skulde jeg forlade min Kunst, hvorved jeg ernærer mig selv, min Moder, min Søster og min Broder, for at reise bort med ham til en lille Hytte? Og desuden kan jeg slet ikke elske ham, og han er et maadeligt Hoved. Hans Stykke, forsikrede Læssing, er jammerligt. Jeg slammer mig næsten; der var Noget deri, som rørte mig. Men det var ikke Stykket, det var den stakkels Forfatter, som gierne vilde behage mig, og som jeg havde Medlidenhed med.“

Mere hørte Vinfred ikke. Han stod op, gif sin Bei — og følte sig pludselig let og helbredet. Han vandrede ikke mere i Dromme. Han var opmærksom paa den skionne Natur, paa den deilige Dag, Urterne og Blomsterne. Han hørte med Forneielse Bogfinken qviddre lystigt i Træet, og længtes slet ikke meer efter Astenen, Maanen, Rattergalen og Natviolen. Han gif hjem, pakkede Alting ind, og be-

sluttede at reise næste Dag til et Universitet, for efter Læssings Raad at tage sin theologiske Examen.

Tidlig om Morgenens tog han Afsted med sin herlige Lærer, der selv fulgte ham til Bogns, og bar en Bylt for ham. Ved Afstedens sagde Læssing, i det han kysede ham: „Lad mig vide, naar du har din Examen! General Tauenzien er min Ven, og har stor Indflydelse, han skaffer dig nok et godt Præstekald. Din Visithillet pour prendre congé skal jeg selv bringe Agnes.“

Her kunde Historien synes at være ude; men vi maae dog endnu berette, at Læssing, efter at Vinfred havde taget theologisk Examen, fik General Tauenzien til at giøre sig al Umage for det unge Mennekses Ansættelse, og Tilfældet kom dem saa heldigt i Møde, at det endogsaa lykkedes, at skaffe Vinfred, efter at han havde tilbragt nogle Aar som Capellan hos en anden Præst, hans Faders Kald, da den Præst, der havde været der for, blev forflyttet. Et Par Aar efter Vinfreds Ankomst til sin Fødeby og sit Præstekald, fik Læssing følgende Brev fra ham, hvormed vi slutte vor Fortælling:

„Min faderlige Belgiorer og Ven!

O, hvor lykkelig føler jeg mig, at jeg kan kalde en af Tydsklands største Skribenter og største Digter jaaledes; at jeg kan beundre ham ligesaa høit for Hiertet og Characteren, som den læsende Verden for Aanden, Talentet og Lærdommen. Dog det udgior jo alt et uadskilleligt Heelt; og selv den, der blot kiender Dem som Forfatter, maa jo af Deres Skrifter blive fuldkommen overbevist om Deres personlige Fortræffelighed. Vilde De ellers have stienket os en Nathan den Vise? Men jeg vil ikke tale meer om Dem,

thi hvo De er, og hvad De er, veed hele Lydsffland; men hvo jeg er, og hvad jeg er, vide kun Faa, dog jeg er stolt af, at jeg iblandt disse Faa regner en Læssing.

Kiære, dyrebare Fader! det Meste af hvad jeg er, takker jeg Dem for. De vakte mig af Drømmen, da jeg var paa gale Veie; De opmuntrede mig atter til Flid og Studeringer; De forskaffede mig i nogle Aar en god Tilværelse og Forberedelse til mit Kald hos den adle R . . . Og nu Kronen paa det Hele: ved Deres Hielp blev jeg Præst i min kiære Fødeby, hvorhen Hiertet og Grindringerne kaldte mig. Jeg beklæder nu min Faders Embede; jeg prædiker paa den samme Prædikestol, som han; jeg døber Born af den samme Daab, hvor jeg blev døbt; jeg gaaer hver Dag over den samme Kirkegaard, hvor mine Elskte hvile, og hvor jeg selv engang haaber at hvile. Men tro for Alting ikke, kiæreste Læssing! at jeg er forfalden til Bæmod og Melancholie. Ingen elsker Livet høiere, end jeg. Ingen har Grund til at elske det meer; og hvorfor — det vil jeg nu fortælle Dem.

Uagtet min Glæde over at være bleven Præst i min Fødeby, maa jeg tilstaae, at jeg drog derhen i meget vee-modige Tanker, og at der i min hele Tilstand blandte sig en Tungfjind, der, hvis den var vedblevet, vilde havt slemme Følger. Med største Længsel iulte jeg til de Steder, som jeg nu ikke havde seet i saamange Aar. Enhver Gienstand var mig dyrebær — men hvorledes? Det kom mig for, som om min Fødeegn var et vidtloftigt Gravmæle, et stort høitideligt Capel, med lutter Mindesmærker om begravne Glæder; og at den Fryd, jeg nu havde, bestod egentlig blot i at mindes den forsvundne. Min gamle Degn var død, og jeg havde ingen flere Venner her, skiondt vel endeel Bekjendte fra mine Barndomsdage, hvilke, paa det nær, at vi for

flere Aar siden ofte havde seet hinanden og hilst, naar vi gik hinanden forbi, vare mig saa fremmede, som de Andre. Men det er besynderligt, man kommer dog i et hierteligere Forhold til slike gamle Bekjendte; thi om man end aldrig har talet med dem, saa deler man dog en Hemmelighed med dem: Grindringen om svundne Dage.

Hvad der i den første Tid især beskæftigede mig, var at meublere en smuk Hiornestue i Præstegaarden med min Faders eget Bohave, hvilket jeg ikke havde skilt mig ved, men havde staaende paa et Loft der i Byen, ligesom det havde anet mig, at jeg engang her igien skulde bruge det. Det var ikke vanskeligt, at faae Stuen til at see ud, ligesom i hiin Tid; thi den havde endnu sit grønne Betræk, og en Wiinranke, som stod uden for Vinduet, bugnede, som for-
dum, med skionne Druer. Det gamle Glaveer, en Canapee, et Speil, Bord, Stole og nogle Skilderier kom paa deres forrige Sted; og nu saae Stuen aldeles ud, som i min Faders Levetid. Ikke sandt, gode Læsning! De smiler ikke over dette, som over en smagløs Smaalighed? Jeg husker nok, hvad De sagde mig sidst, vi saaes, om det tro-
faste Sind.

Da jeg nu saaledes havde faaet min Præstegaard i Stand, skulde jeg dog ogsaa engang besøge Degneboligen. Dette gjorde jeg, men fandt med den ny Degn Huset aldeles forandret — jeg negter ikke, til Fordeel for Degnen, men ikke for mig. Haugen, som jeg flygtigt kigede ud i, var ogsaa meget forandret, kun saae jeg det gamle Jasmin-
Lysthuus for Enden af Haugen i sin forrige Tilstand; og da jeg opdagede en lille Laage fra Marken ind til Haugen, saa besluttede jeg, engang med det første at giøre Lysthuset en Bisit incognito, uden at følges af den besværlige Degn, der altid havde saa meget at fortælle om sig selv, at jeg

stet ikke kunde komme til at spørge ham om Noget af det Gamle.

Til denne Lysthuus-Bisit valgte jeg en smuk tidlig Morgenstund, da jeg vidste, at Degnen og hans Kone holdt af at sove længe. Jeg gik over Marken, aabnede den lille Laage, og traadte ind i Lysthuset. Men hvor forundret blev jeg, da jeg opdagede en deilig ung Pige siddende der ved sit Haandarbejde! Jeg vil kun sige Dem, at hun var aldeles det Modsatte af Agnes Felbrich; hun havde mørke, næsten sorte Haar, hendes blaae Dine vare ikke meget store, men saa skionne, saa fulde af Aand og Siæl og Trohiertighed, at man strax maatte fatte Tillid til hende. Følelse og Alvor udbredte sig over hendes Ansigt, og hendes Bæsen havde den undseelige Bessedenhed, der klæder Pigerne saa godt, og som bedst udflækkes i tarvelig Gensomhed. Hun stod strax op, og neiede ærbødigt for mig, thi hun kiendte mig. Men jeg kiendte ikke hende — igien, og det var ogsaa umuligt. Thi hvem troer De vel det var? Min lille Sophie, den forrige Degns Datter, der havde siddet her paa mit Skiod, da hun var lille, og grædt over, at hun ikke skulde være min Kone. Men jeg havde trostet hende med, at det dog skulde skee. Og, kiæreste Læssing! det er skeet. Jeg vil ikke vidtløstigt fortælle Dem, hvorledes Bekiendtskabet daglig igien blev fornyet, og hvorledes jeg alt fik den søde Sophie meer og mere kjær. Det er nok, at De veed, at hun nu er min Kone, at jeg netop i hende har fundet en saadan Veninde i Livet, som De ønskede mig. Men saa meget maa De dog vide for det første, thi jeg skriver Dem snart til igien: Her gaaer allerede en lille rast Toaars Gut og leger, og forstyrrer mig, mens jeg skriver Dem til, ved at blæse i sin Trompet. Og veed De, hvad han hedder? Han hedder Gotthold Ephraim Læssing."

ANMÆRKNINGER.

А. М. ЕРЯНИН

Side 1: Straffen efter Døden. En Fortælling.] (A) Iris. Nytaarsgave for 1819. Udgivet af Johan Carsten Hauch, ogsaa under Titel: Iris. En Samling af Poesie og Prosa. Udgivet ved J. C. Hauch. (B) Digterværker af Oehl., II, 1835. (C) Oehls Digterværker, XIII, 1846. I B og C henregnes denne Fortælling til Noveller.

-
- Side 5, Linie 6: Herre] = B; A: Husbond
 — —, — 22: dog] = B; A: nu
 — 6, — 3: en Støtte, og talede ikke et Ord] = C; A: en Støtte, og saa fort som Rakkelovnen, uden at tale et Ord
 — —, — 30: versprecher] = B; A: versprechen
 — 7, — 5 og 15: Gunild] = B; A: Gertrud
 — —, — 7: hun overfalden] = B; A: hun pludselig overfalden
 — —, — 10: i den Døde, Jens] = B; A: i ham. Jens
 — —, — 13: sig] = B; A: dem
 — —, — 14: de Evinet] = B; A: de altsaa Evinet
 — 8, — 1: Lemmer. Og] = B; A: Lemmer, for de Høisthyndende. Og
 — —, — 18: med sig, og forsvandt. Det] = B; A: med dem, og lukkede Døren. — Det
 — —, — 27: ind] = C; A: ud
 — 9, — 1-2: sig paa sit grønne Dre.] = B; A: sig ogsaa til Hvile.
 — —, — 5: andre gode Venner. Han] = B; A: andre Bekendtere. Han
 — —, — 8: sig] = B; A: dem
 — —, — 9-10: i Grunden ikke hndet her, og] = C; A: i grunden heller ikke liidt: og
 — —, — 16-17: slaar. „Det] = B; A: slaar paa. Det
 — —, — 25: spurgte] = B; A: sagde
 — 10, — 3: Liggstuen, og] = B; A: Liggstuen, Ven, og

- Side 10, Linie 10-11: et Par sorte Gmfses Buxer; det] = B; A: en fort Gmfses Troie; det
- —, — 25: Glasfe] = B; A: Botelle
- 11, — 27: et Par sorte Gmfses Buxer, hvis] = B; A: en fort Gmfses Troie, hvis
- 12, — 4: og Buxerne har jeg fortient." — "Dem skal] = B; A: og den sorte Gmfses Troie har jeg fortjent. Det skal
- —, — 5: dem] = B; A: det
- —, — 7: sig] = B; A: dem
- —, — 15: hun] = Digterens tyske Oversættelse i Adam Oehls Skrifter, XVI, 1830; A, B og C: han
- —, — 21-22: Da de havde fattet sig igien] = B; A: Da de vare komne lidt til dem selv igjen
- —, — 25-26: Der ist so mein guter] = B; A: Das ist so mein guten
- —, — 27: sig] = B; A: dem
- 13, — 14: Champagneblodet] = C; A: Champagnerblodet
- —, — 16: Taalemaader] A: Taalemaader (B og C mangle)
- —, — 21: *payerai*] = Digterens tyske Oversættelse; A: *payrai* (B og C mangle)
- —, — 26: efter Sandshnlighed havde] = B; A: efter sin For-
meening havde
- —, — 27-28: som hans egen Pudderqvast. Han] = B; A: som sin egen Kjole. Han
- 14, — 5: sig der] = C; A: sig atter der
- —, — 9: der] = B; A: som
- —, — 10: formaaede] = B; A: drev
- —, — 28: Dine faldt paa] = B; A: Dine fæstede sig paa
- 15, — 13: hen og stod] = B; A: hen med foldede Hænder stod
- —, — 15: "Jeg havde kunnet] = B; A: Her havde jeg kunnet
- 17, — 5: var det hans] = B; A: var hans
- —, — 11: Fængsel] = B; A: Fængster
- —, — 12: var] = B; A: er
- —, — —: Nei,] = B; A: Men
- —, — 21: den Anden hang] = B; A: Hert Tang hang
- —, — 32: i] = B; A: paa
- 18, — 12: paa] = B; A: i

Side 19: Den blege Ridder. En Fortælling.] (A) Oehls Prometheus, I, Sept., Oct., Nov. 1832. (B) Oehls Digterværker, XIII, 1846, hvor denne Fortælling, noget forkortet, er indført iblandt Noveller. — Hovedpersonerne i Fortællingen ere Ridder Aage og Jomfru Else fra den gamle, i Sørge-

spillet Axel og Valborg indførte Folkevisen (see Oehls Trag. Dram., II, 1858, Side 284, Anm. til Side 245, Linie 10 ff.), af hvilken her Side 76-77 (og 82) anføres nogle Verslinier. — Digterens tyske Oversættelse af Den blege Ridder, indført i Urania, Taschenbuch für 1833, fra hvilken nogle Smaa-Oplysninger maaskee kunde været hentede, har nærv. Udgiver ikke kunnet finde her i Byen.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 21, Linie 7: Gipping. Grif Menved] = B; A: Gipping, der blev myrdet, med 56 Saar, af flere opbragte Herremænd, fordi han havde vanæret Grev Jacob af Hallands Egteskue. Kong Grif Menved
- 22, — 10-11: Gjornielse. Dver] = B; A: Gjornielse. Hans skarpe Snu og rolige Arm gjorde ham, ved Dvælsen, til en god Bueskytte, og han kastede sit Spyd med Kraft og Sikkerhed. Dver
- 23, — 15: Grimhild] A: Gunhild (B mangler)
- —, — 31: red en Dag over] = B; A: reed over
- 24, — 3-4: giennem Rosenlunden, forbi Smedien, Loen, Læden og Arbeidsfolkernes Boliger, til] = B; A: giennem Rosenlund, Smidien, Loen, Læden og Arbeidsfolkernes Boliger forbi, til
- 25, — 29: nedsejkt, som] = B; A: nedsejkt i Brystet, som
- 28, — 13: saae paa et Stillaads en Trætavle, paa hvilken] = B; A: saae en stor Trætavle staae paa et Stillaads, paa hvilken
- —, — 15: i] = B; A: med
- —, — 26: Smorreier] A: Smorreier (B mangler)
- 31, — 19: og Regnvand] = B; A: og det hyppige Regnvand
- 32, — 8: og boret] = B; A: og havde boret
- 33, — 3: forsvunden] = B; A: forsvundet
- 34, — 16: lege] = B; A: lapsede
- 36, — 24-25: hans Fader] = B; A: hans salig Fader
- 39, — 12: bygge] = B; A: bygge
- 40, — 13-14: Dverflodighed? | De stige] = B; A: Dverflodighed? Naturen har kun tildeelt os jordiske Skabninger indskrænkede Evner."
- De stige
- —, — 21: falskt bevidstløs til] = B; A: falskt i Krampe til
- 41, — 6: Ungersvend] = B; A: Ungling
- —, — 16: at falde i Asmagt. Men] = B; A: at faae Krampe. Men
- 42, — 10: op, og sagde] = B; A: op, gav ham sit Sværd tilbage, som laa henkastet i Stovet, trykkede venligt hans Haand og sagde

- Side 42, Linie 30: Barnlig munter] = B; A: Barnlig, munter
- 43, — 5: [skult;] = B; A: [skult,
- —, — 15: som i Skjen] = B; A: som Skjen
- 45, — 10: De] = B; A: Den
- —, — 26: Hvem] = B; A: Hvo
- —, — 28: Fordærvelse] = B; A: Fordærvelsen
- 46, — 3: [fulde] A og B: [fulder
- 47, — 2-15: „Min naadige Jomfru!“ osv. indtil: Begiering, at J] = B; A: „Min smukke naadige Jomfru! raabte den Ældste, med lam Tunge men i en præfende Tone, — J som er en sand hellig Jomfru for vor hele Egn — vi stakkels fulde og berusede Mennesker tage i vor Rod og Glendighed vor Tilflugt til Jer, i Haab om at J vil dele vor Glæde, eller i det mindste dog fortære et ganske lille Stykke deraf; thi selv kan vi ikke overkomme det alt, skiondt Gud veed, vi have gjort os Umage nok. Den Enes Død den Andens Brod! siger den vise Salomo; der har han igien Ret, kun var det ikke denne gang Brod, men Vin, eller rettere sagt D; og det et forbarmeligt Insegult sødt tyndt D, uden Humle; men saa fortræffeligt proppet, med et saa vederkvægende Skum, at Hiertet hopper Gen af Glæde i Livet, naar man drikker deraf. — Her er nemlig strandet et Skib, i sidste store Uveir, paa vor Kyst. Hvor den halve Deel af Mandskabet er blevet af, maa vor Herre vide; den anden halve Deel har Fanden taget; og Resten, som ikke er værd at tale om, har reddet sig paa Braget og bringe vi med. Allet tilhører Eder med al Ret, thi Skibet er strandet paa Eders Forstrand. Derfor have vi, Eders Livegne, ogsaa drucktet det op, paa nogle Glasfer nær, som vi hdmngst bede Eder ikke at forsmaae, og drikke et Glas med — dersom der endnu er noget i Glasferne, — paa det at J ogsaa maa blive lystig, glemme de fiære Forældre og ikke sørge meer.“ — „Dernæst er vor hdmngste Begiering — vedblev han hikkende, ligesom han vilde ende sin Tale, men der faldt ham noget ind, „at J
- —, — 15-16: vil bringe] = B; A: vil see at bringe
- 49, — 2: [Champagne] = B; A: Champagner
- —, — 4: fik ogsaa et Glas, og] = B; A: fik sig ogsaa en Taar og
- —, — 6: halvt, og] = B; A: halv tilbunds og
- —, — 8: ligesom] = B; A: som
- —, — 26: derpaa] A: derfor (B mangler)
- 50, — 9: jeg flet] = B; A: jeg forresten flet
- —, — 19: derefter] = B; A: efter
- —, — 32: levet, lært og lidt. Men] A: levet, lært og lidt. Det glædte mig ogsaa; men B: levet. Men
- 51, — 4: var en af] = B; A: var yderst overtroisk, og netop een af

- Side 51, Linie 17: traadte derind] = B; A: traadte ogsaa derind
 — —, — 21: Comthurier] A: Comthurer (B mangler)
 — —, — 27: Gypen, og bekæmpe hedensfe Sorevere, som] = B; A: Gypen, og maae noies med at bekæmpe faracensfe Kapere, som
 — 52, — 15: Lægbroder] = B; A: Laiebroder
 — —, — 27-28: det forbi mellem os] = B; A: det ude med os
 — —, — 30: Verden. Jeg] = B; A: Verden, om den ogsaa er rigtig. Jeg
 — —, — 32: for at tvivle om Reliquiernes Vgthed.] = B; A: for at lee ad de taabelige Sagter, og at tvivle om Reliquierne; thi deri bestod min hele Forbrudelse. Vi reiste nu ogsaa til de andre hellige Steder og til Bierget Libanon, hvor Gederne ikke længer saa frodigt rystede deres stolte Hoveder, som i Kong Davids Tid.
 — 53, — 2: af en Sorever. Vi] = B; A: af en hedensfe Kaper. Vi
 — —, — 26: os paa] = B; A: os snart paa
 — 55, — 16: et] A: een (B mangler)
 — 56, — 16: *Commedia*] A: *comoedia* (B mangler)
 — 57, — 14-15: tilbage," svarede] = B; A: tilbage igjen!" svarede
 — —, — 18: vort] = B; A: mit
 — 58, — 7: skionne] = B; A: skionnefte
 — —, — 8: sagt, vedblev] = B; A: sagt Gder, — vedblev
 — —, — 19-20: uudtømmelige Almaat i Dannelsen] = B; A: uudtømmelige Opfindelse, der især viser sig i Dannelsen
 — 59, — 7: Tid] = B; A: Katastrophe
 — 60, — 15: Boddelfnægte] Efter Digterens senere constante Sprogbrug; A: Boddelfnægte (B mangler)
 — —, — 20: Baphometus] A: Baffometus (B mangler)
 — 61, — 5-6: ikke af Ugudelighed," vedblev Ridderen, "men af en daarlig] = B; A: ikke Ugudelighed, ikke Vantro, der bragte dem dertil, — vedblev Ridderen, — men meget meer en daarlig
 — —, — 10: hellig] = B; A: symbolisk
 — —, — 21: Baphometus] A: Bufameus (B mangler)
 — 62, — 9: jeg har] = B; A: jeg atter har
 — —, — 11: men jeg meddeler disse saa Træk, om] = B; A: men det skeer, om
 — —, — 20: men Forbrøderen] = B; A: men desværre! Forbrøderen
 — 64, — 5: Ufskyldige! Saaledes] = B; A: Ufskyldige; — og saaledes
 — —, — 16-26: Tausheden. | „Hvad hielper osv. indtil: Da Kane og Regner havde siddet] = B; A: Tausheden, og at Kane, naar han ikke var hos Else, næsten taug ligesaa meget som han. Da Regner eengang blev opfordret af nogle gode Venner til at

sige, hvorfor han var saa stum, skal han have holdt denne længste Tale i sit Liv:

„Hvad hjælper den Snakken til? Den er Menneffets største Ulykke; han kunde være det lykkeligste Dyr paa Guds grønne Jord, hvis han taug; nu er han af lutter Sladderagtighed det Ulykkeligste. Hvoraf kommer Riv? Af Snak! Misforstaaelser? Af Snak! Thi den som noies med Tegn, holder sig til Tingen, fristes ikke til Spidsfindighed, og vækker ingen Modsigelseslyst. Hvoraf kommer Fiendskab og Had? Blot af at tale! Forsængelighed, Hovmod, Løgn, Bagvaskelse, alt det Utoi trives i en Sladderpose. Og hvortil bruge vi den fordomte Sladder? Kan man ikke være frisk og sund, øve sit Haandværk og sin Kunst plove og saae, gaae paa Jagt, bygge Huse, rive dem ned, avle Born, og føre Krig, uden at mæle et eneste Ord? Jeg troer vist at den Kundskabsfrugt Eva ned i Paradis bestod i, at hun blev skaaren for Tungebaand. I Ulykkelighedsstanden taug Menneffene, som Dyrene, og forligtes; men neppe havde hun smagt det fordomte Uble, for hun begyndte at hype Klammeri med sin Mand; og Adam kunde da heller ikke tie, skøndt han fik sit Uble paatvers i Brangstruben. Elig Stoi gad vor Herre ikke høre, og jog dem ud af Paradis; og derfor er Qvinden endnu den Dag idag den største Sladderhank og den værste Rivler.“

Da Kane og Regner idag havde siddet

Side 64, Linie 28-29: „Fordi den sigter rigtigt; hvo der gjør det, træffer] = B; A: „Fordi den kun vil det samme; hvo der vil det, træffer

— —, — 30: „Saa lad hende gaae!“ — „Det] = B; A: „Saa lad være!“ — „Det

— 65, — 10-12: Fæstemø; nu red han langsomt hjem, og overveiede det store Ulykkeliste, som han ikke selv ret kunde fatte. [Først da] = B; A: Fæstemø. De spadserede sammen i Maane-
skin, og nu rynkede den ikke længer sine Bryn, den smilte venligt deeltagende. Roserne havde ikke lukket deres Kasse, som de knipske Lilier og Tulipaner; og den skønneste Rose, Elses røde Rund, havde givet Beileren det første Kys. Gamle Karen maatte minde dem om, at det var silde; og nu reed han langsomt hjem og overveiede den store Ulykke, som han ikke selv ret kunde begribe.

Først da

— —, — 23: Brud anstrenge sig] = B; A: Brud, der anstrængte sig

— 66, — 6: er slukt] = B; A: er atter slukt

— —, — 11: hentede Vand] = B; A: hentede en Spand Vand

— —, — 15: var igien ryddelig] = B; A: var bleven ganske ryddelig

— 68, — 5-6: deilig Rage. „Rives] = B; A: deilig Kirsebærtærte, som hun havde lavet. „Rives

— —, — 9-10: Dødsdølken] = B; A: Dødspilen

Side 68, Linie 11: Minnesangerne] = B; A: de gudsforgaaene Minnesangere

— —, — 13-14: gammel findig Qvinde] = B; A: gammel fornuftig Kone

— 69, — 18: der lode over hans Grav, vilde] = B; A: der tonebe over ham, vilde

— —, — 21: lovede at opfylde det. Ridder Aage] A: lovede at bringe det i Opfyldelse, thi dengang kiendte man endnu intet til den store Ulfky for Begravelser i Kirker. Ridder Aage B: lovede at opfylde det. Aage (B skulde være fulgt i nærv, Udgave i Stedet for den ved en Uagtsomhed opstaaede Composition af begge Læsemaanderne).

— —, — 27: ringe Esterladensflab saa stor en Plads] = B; A: ringe Arvemidler en saa stor Plads

— 71, — 14: Dankongen] = B; A: Dannerkongen

— 72, — 22: som Thorvald havde] A: som Thorvald ogsaa havde; B: som Gaderen havde (det Samme gjælder her, som ovenfor ved Side 69, Linie 21).

— —, — 26: Jorden. Aage] = B; A: Jorden, som just Aage

— 74, — 11: Eivald] = B; A: Han

— 76, — 2: Maanestunnet] = B; A: Maanestunnet

— —, — 13-14: floi med] = B; A: floi atter med

— —, — 18: om Rogen] = B; A: om der Rogen

— 78, — 22-23: Ei meer under klaren Himmel | Jeg rider stolt under D] = B; A:

Thi luffes mig Naadens Himmel,

Jeg rider dog ei under De

— —, — 24: Kane! saa tag] = B; A: Kane! tag

— —, — 25: Ven vil jeg] = B; A: Ven jeg

— 79, — 13: sov] = B; A: sove

— —, — 24-25: Kirkeveren." | Hun sprang] = B; A: Kirkeboren, den hvirvler i den lystige Morgenrøde." | Hun sprang

— 80, — 1: Daggerten] = B; A: en Daggert

— —, — 2: om Haltet.] = B; A: om Haltet paa Daggerten,

— 81, — 3: som Barn.] = B; A: som et lille Gblebarn.

— —, — 21-22: Gensomhed. Da kom Aage. Da lærte jeg at kiende mandig Skionhed] = B; A: Gensomhed; thi den gode Karen læste, vel med megen Hærdighed, men hun forstod og sølte kun libet af hvad hun læste. Hendes Tanke vare meest i Kiøfkenet, mellem de Retter som hun forstod at lave saa godt. Dog — hun var mig en høist nyttig, tro og ordentlig Skafferske, en Veninde, hengiven med Liv og Siæl. Uden hendes og den gode Kanes Hielp var jeg kun slet kommen ud af at bestride den store Huusholdning. De lode mig lege, og arbejdede egentlig for mig. — Min største Glæde, næst Læsningen og den skionne Baarblomstren, vare mine Moer; og du veed hvor glad og fro jeg har tilbragt mangen Sommer- og Vinteraften iblandt Eder.

af gamle Mænd kiendte jeg egentlig kun Prioren, min For-
mynd; af unge Mænd — Kane. Jeg troede, alle Ungersvende
maatte være som han, og fik slet ingen Lust til at gjøre deres
nærmere Bekendtskab. Vel læste og sang jeg mange Viser om
tappre, skionne, unge, Helte og Riddere; men jeg troede det var
Indbildning, ligesom om Zætterne og Dværgene, om Alserne og
Havfruerne. — Da kom Aage! — En sand Aande-aabenbaring.
Ja Aand, Aand havde han. Da lærte jeg at kiende mandlig
Skionhed

Side 81, Linie 24-25: maatte doe, som hans uskyldige] = B; A:
maatte ogsaa doe, som hans andre, uskyldige

- — 31, til Side 82, Linie 1: Pinebænk. Nu gaaer han
omkring her om Ratten i Borggangene med Kisten] = B; A:
Pinebænk; og det maa være en forfærdelig Dval at blive martret,
især efter en stærk Sygdom. Hvor langt bedre at ende sit Liv
i en ærlig Kamp, og for den skielvede Aage visstelig ikke. Han
saa dog ellers saa god og ærlig ud; kun Fortvivlelsen over
Synden i et ulystsaligt Dieblis mørkede og dæmpede det kraf-
tige Blik i hans Øie. Nu ere hans Dine brustne, og med
brustne Dine gaaer han tit omkring her om Ratten, med Kisten
— 82, — 3: „Aldrig, Kiære Jomfru!“] Efter disse Ord følger
i B en ny kort Slutning paa det Hele, som maaskee af Nogle
vil foretrækkes for den oprindelige, i Texten beholdte, og
derfor anføres her:

Karen og Kane troede, det var blot Indbildning af Else,
da de ikke selv saa Noget; Else havde aldrig Synet, naar der
vare Andre tilstede. Hver Dag blev hun blegere; hun nød
næsten Intet. Hele Timer kunde hun sidde om Ratten og be-
tragte Stierne paa Himlen. Hun sagde: det havde den døde
Ridder bedet hende om. Der var han oppe, og der skulde de
snart sees. Der var intet levret Blod; der blomstrede alle Livets
svundne Glæder som Roser.

I en saadan stierneklar Nat sad hun engang i Hallen og
stirrede ud af Binduet til Himlen. Karen havde været der flere
Gange og prøvet paa at faae hende til at gaae i Seng; men
hun vilde ikke. Nu, da Morgenhanen galede, kunde den tro Ven-
inde ikke længer udholde at lade det stakkels Barn sidde saaledes.
Hun nærmede sig hende langsomt, klappede hende sagte paa
Skulderen, og sagde: „Kiære Else! det er Tid engang at gaae
til Hvile. Morgenhanen galede; hørte du det ikke?“ — „Jo,
jeg hørte det nok,“ svarede den Blege; „jeg gaaer til Hvile.“ —
Det blev Insfere. Og nu saa gamle Karen Jomfru Else sidde
der, saa skion som hun aldrig havde været for, men med et
sneehvidt Ansigt, og de brustne Dine stirrede paa Stierne.

- 84, — 9: sig, og] A: sig igien, og (B mangler. Smlg. Linie
24-25.)

Side 87: Den gale Uglspeil. En Fortælling.] (A) Oehls Prometheus, II, Febr. 1833. (B) Oehls Digterværker, XIII, 1846, hvor denne Fortælling er indført iblandt Noveller.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 90, Linie 18: andet] = B; A: anden
 — 92, — 13: Gatten] = B; A: Rabudsen
 — —, — 32: Spas. Maasfee] = B; A: Spas. Thi finder jeg dem ikke hvor jeg søger, saa skyder jeg Gienvei og overflærer sandsynligviis snart Deres Planetbane ved min eliptiske Komet." "Det kunde nok hænde sig, Herr Kepler, Copernicus eller Neuton. Hvilken af Titlerne maa jeg have den Værd at give Jer? Maasfee alle tre?" — Rei jeg er ikke meer end Gen," svarede Lukas. "Maasfee
 — 93, — 5: en Brønd] = B; A: en dyb Brønd
 — 94, — 1: ilede saa] = B; A: ilede altsaa saa
 — —, — 26-27: giøre de nu] = B; A: gjør der nu
 — 96, — 9: som frygtede for sin] = B; A: som vilde dele Skiebne med sin
 — 97, — 10: Smilebaandet] = B; A: Næsen
 — 99, — 16: Corduanssfoe] = B; A: Carduanssfoe
 — 100, — 1: Longobarderne] = B; A: Langobarderne
 — 102, — 11: Uglspeil] = B; A: Uglspil
 — —, — 18: Zigeunere] = B; A: Zigeunerne
 — 109, — 5: dadelværdige] = B; A: dadleværdige
 — 110, — 10: Dømer] = B; A: Dummerjan
 — —, — 25: Dem] = B; A: sig

Side 113: De to Jernringe. Et Eventyr.] Oehls Prometheus, III, Mai 1833.

Bemærkninger til De to Jernringe:

Side 113, Linie 1-16: da min Ven Rahbek og hans elskværdige Karen Margareta endnu levede, osv.] Om Digterens Forhold til Rahbek og hans Kone kan sees Oehls Erindringer, I, Side 118-120, 129-130, 149-150, 210, 211-216; II, Side 21-25, 41-43, 139; III, Side 15-16, 45-50, 105-106; IV, Side 6, 10, 29-30, 60-70; Oehls Syngespil, Lystspil osv., 1859-1860, VI, Side 227-228, 253-256, 264-265; Oehls Digte, 1860-1861, I, Side 246-247, 264-267, 283-287; III, Side 25-26, 50-52, 114, 145-148, 178-181.

Side 130, Linie 10-11: „Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube.“] Faust, der Tragödie erster Theil (Goethe's sämtliche Werke, XI, Stuttg. u. Tüb. 1840, Side 34).

— —, — 12-14: „Sædefornet til at troe paa det Overnaturlige ligger i os alle; det kommer kun an paa Digterens Kunst, at bringe det til at spire.“] Hamburgische Dramaturgie, XI. Stück (G. E. Lessings sämtliche Schriften, XXIV, Berlin 1794, Side 89).

— 132, — 31-32: „Gebt ihr euch einmal für Poeten, so commandirt die Poesie!“] Faust, Vorspiel af dem Theater (ovenansførte Udgave, Side 11).

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 126 Linie 15: om han sølte] Orig.: om sølte

— 132, — 21: er] Orig.: en

— —, — 31: Gebt] Orig.: Giebt

Side 135: Den italienske Digter blandt de Vilde. En romantisk-antik Fortælling.] (A) Oehls Prometheus, III, Aug. 1833. (B) Oehls Digterværker, XIII, 1846, hvor dette lille Arbejde staaer iblandt Noveller, men ikke desto mindre med den i nærv. Udgave optagne Benævnelse: „En romantisk-antik Fortælling“. I A kaldes det paa Indholdslisten Novel, men i en Indledning, der tillige omslutter de to efterfølgende Arbejder, som ende nærv. Bind, benævnes det Fortælling. Indledningen er følgende:

Digter-Samtale.

Tre unge Digtere kom for nogle Aar siden ofte sammen om Aftenen, for at tale om Kunstværker og Poesie. Engang var især Talsen om det Antike eller saa kaldte Classiske, og det Romantiske, hvorpaa der, som endnu af Mange, gjordes en stærk Forskiel. Ludvig paastod, at det Romantiske blot tilhørte den nyere Tid, og at det var urimeligt, at ville sætte sig hen i det Antike. Sigurd, den Ældste, tog deraf Anledning til at nytte Følgende:

„Jeg holder ikke meget af disse skarpe Inddelinger og Grændsebestemmelser. De forekomme mig i det høieste kun at

være til samme Nytte, som Himmeltegnene paa Globen: de eksistere kun i den Anskuendes Phantasie. Jeg har Intet imod, at man gjør dem, for at lette sig selv Overfskueligheden. Det er vist til stort Gavn for Tydeligheden, at sige: „Naar jeg trækker en lige Linie giennem de to bageste Hiul af Carlsvognen, saa er den første store Stierne, jeg støder paa, Polarstierne“^u. Herved bliver det Enhver let, at finde Polarstierne; og hvorledes vilde man ellers give en sandfelig Beskrivelse af Veien til en Stierne mellem saa mange tusinde? Men naar han har gjort det, saa veed Astronomen, at det Ord Carlsvogn med samt den lille Biørn kun ere vilkaarlige Phantasiebilleder, der hielpe Videnskaben. Og saaledes skulde ogsaa Ufskifterne indsee, at de Ord Antik eller Glasfsk, og Romantisk ikke ere Andet, end flige Billeder paa Tidens Globus, for at sandfelliggjøre sig visse Epocher i Kunstens Historie.“

„Men“, sagde Ludvig, „du vil dog ikke negte, at det Antike eller Glasfske forholder sig til det Romantiske, som Hedenskab til Christendom, som Indsigt til Aelse, som Nydelse og Glæde til Længsel og Veemod, som det bestemt Tydelige og Begrændsede til det Dunkle og Uendelige, som kraftig Selvfærlighed til et helligt Sværmeri, som det overfskelige Enkelte til det utydeligt Sammensatte?“ — „Kort sagt,“ faldt ham Sigurd i Talen, „som der Skionne til det Hoie, som det Naive til det Sentimentale?“ — „O ja!“ svarede Ludvig, „vi kunne gierne indbefatte Udskillelsen under disse Benævnelser.“ — „Altsaa“, vedblev Sigurd, „har der intet Hoit og Sentimentalt været i den antike Oldtid, og intet Skiont og Naivt i den romantiske Periode?“ — „Jo, det vel; men underordnet, og i enhver af disse Epocher uendelig meer af det Ene, end af det Andet.“ — „Siig noget meer, kiære Ven! saa blive vi let enige. Men hvortil da den strenge Udskillelse?“ — „Men det var dog den christelige Tro og Kiærligheden til Qvinden, som især udmærkede den romantiske Tid.“ — „Men vi tale jo ikke her om Forskiellen paa Oldtid og Middelalder, men om Forskiellen paa antik og romantisk Poesie. Og min Mening er, at hvor begge disse ere virkelig

Poesie, der ligne de hinanden meget. Religion er ikke Poesie; dertil er hiin for Meget, skiondt Poesien vel forbinder sig med Religionen. Overdrevne Ridderforelskelse var heller ikke Poesie; dertil var den for Lidet. Hvor Poesien virker, der virker det skionne Mennefselige; og hvor Mennefsker træde op i kraftige naturlige Forhold, der nærme de sig hinanden, og den Colorit, som Tidsforskjelligheden giver dem, er ikke Hovedsagen, men tiener blot til Folie eller Baggrund for Billedet.

Derfom vi betragte det Mystiske, det sværmeriske Overfandselige som det Romantiske, saa horer herhen al den indiske Poesie og den ægyptiske Kunst. Og selv i den græske Poesie, hvis vi kiendte dens ældste khriske Udbrud, vilde vi vist finde Meget, som lignede de ældre catholske Hymner. Alt, hvad der horte til Myfterierne, har havt dette Præg. Til den nyere philosophiske Følelse og Humanitet slutter sig Platos Dialoger og dristige Digterbilleder." — „Men Kiærligheden“, vedblev Ludvig, „var dog en Ingrediens, som ikke tilhorte den antike Tid, men først opstod i Riddertiden.“ — „Ogsaa deri kan jeg ikke være enig med dig,“ vedblev Sigurd. „Sand Kiærlighed characteriserer ikke Riddertiden. Det var blot Forelskelsen i smukke qvindlige Former, og denne finde vi vel saa godt skildret hos de græske Idyldigtere, hos Ovid og hos Tibul, som hos de ridderlige Minnesangere. Det var først i den videnskabelige Periode, at Følelsen for Qvinden forbandt sig med Tanken og med en overfandselig Begeistring. Men mon det er for Intet, at vi kalde denne Kiærlighed den platoniske?“

„Naar du berover den romantiske Tid sine Fortrin,“ raabte Ludvig, „hvad har den da tilbage? I det Plastiske og Naturlige kan den ikke maale sig med det Antike.“ — „Meget meer, end de Herrer, der kun ere opdragne paa Græsk og Latin, troe,“ svarede Sigurd. „Bore gamle Kæmpeviser, det tydske Ribesungenlied staae ikke langt tilbage for Homer. Er der meget Gientaget og Monoton i hine, saa er det ogsaa Tilfældet hos denne. Allerede Horats har anmærket: *Interdum dormitat bonus Homerus*; og dette Interdum er endda ikke saa sjældent. Men

derfor blive de store herlige Skildringer i Homer, hvoraaf vi blot kiende en længst forsvunden Helteold, lige fortræffelige og ufskatteerlige; og det er ogsaa Tilfældet med vore Heltesange. Den hedensk-nordiske Poesie har meget tilfælles med den græske. Den er ligesaa naiv, et tro, skiondt grotestere Billede af Naturen, uden Sværmeri. Og hvilken Genialitet i den nordiske Mythologie, der i Aand og Sandhed har saameget fælles med den græske, at Mange derved ere forledeede til at troe, at den kun var et Slegfredsbarn af hiin.

Hovedsagen i al Poesie bliver, som sagt, det skiont opfattede Mennefselike; og det kan opstaae til alle Tider og i alle Nationer. Tidsalderen giver kun disse Skionheder Tilfald, forskjellig Farve og Composition; men for Tegning og Sandhed raader den evige Natur selv. Derfor er ogsaa den slaviske Binden til en vis Form upoetisk; ligesaa det alt for ængstelige Costume, der mere vedkommer Antiquaren, end Digteren. Noget ganske Andet er det, at vi ikke af Uvidenhed skulle forbigaae de characteristiske Træk og Motiver, som Historien byder os, og at vi ikke paa en smagløs Maade blande det sig selv Modsigende, som ofte var Tilfældet i foregaaende Aarhundreder. Men var ikke Dante stor, selv i sine groteste Blandinger? Vare ikke Shakespeare og Calderon store, uagtet disse? Have Goethe og Schiller og flere gode nyere Digtere ikke blandet deres Tid med ældre Tider? Hvortil da de ængstelige strenge Adskillelser mellem Antik og Romantisk? Det er, som med Bygmesteren: han har græs og gothisk Bygningskunst for Dine; er det ikke naturligt, at han efter sin Høielse og Smag bruger Noget af begge, og ikke holder sig slavisk til en bestemt Regel? Og hvilken Regel skulde han ogsaa holde sig strengt til? Man træffer uafsladelig forskjellig Stil; thi det ligger nu engang i Kunstens Natur, ikke at staa stille, men at bevæge sig paa forskjellig Maade, hvorved undgaaes Nødvendigheden af blot at copiere foregaaende Former.

Ligesaa lidet altsaa som den gode Bygmester kan badles, fordi han selvstændig og klæk forbinder det Gamle med det Nye, naar det skeer med Smag, Forstand, Hensigt, og uden berniniske

Overdrivelser; ligesaa lidet kan Nutidsdigteren dables for Sligt. Hovedsagen i al skøn Kunst er dog Genie, og hvor det findes, der kommer det Andet af sig selv; og gjør det ikke det, saa skeer det aldrig, thi aldrig har endnu ængstlige, strenge, spidsfindige Forskrifter frembragt noget Kunstværk."

De gode Venner fortsatte denne Samtale; der blev talet meget om genialste Dommere, der ere ligesaa sielbne at finde, som genialste Kunstnere, saa at man vel kan sige, at ligesaa meget Huskeri som der er i Kunsterne, ligesaa meget, og maaskee mere, er der i Bedømmelsen deraf.

"Det Allerværste er," sagde Sigurd, "at disse vrangre ubillige Domme, der ikke blot opstaae af Tomheder i Hovedet, men ogsaa — hvad der er værre — af Tomheder i Hjertet, knække mangan Spire, og bringe selv Tvedragt og Miskiendelser til Veie imellem gode Kunstnere."

Efter endnu at have fortsat disse Betragtninger videre, skiltes Bennerne ad, efter at der først var givet Opgaver til Digtninger, der skulde forfattes imidlertid, og oplæses i næste Møde. Man tog Anledning af hvad der i Dag var omtalt. Sigurd fik — som billigt — det Hverv at skrive en romantisk Fortælling, der dog skulde være antik. Ludvig skulde skrive en Novel om en billig og genialst Kunstdommer, og Vilhelm een om to udmærkede forsonede Digtere af forskjællige Skoler.

Men forend de gik, raabte Ludvig: "Hør, Sigurd! Du sagde, og uden Tvivl med Rette, at Hovedsagen i al Kunst er Genie." — "Ja," saaldt Sigurd ham i Taler, "og det maa der ogsaa være i Fortællingen, saavel som i Romanen; hvorfor ogsaa Jean Paul ender sine æsthetiske Betragtninger over denne med de mærkelige Ord: "Det sidste, men maaskee vigtigste Bink, man kan give Romanskrivere, er dette: Venner! haver kun fortrinligt sandt herligt Genie, saa skulle I see, hvorvidt I drive det.""

"Og som Pilatus spurgte: Hvad er Sandhed? saa kunde jeg være fristet til at spørge dig: Hvad er Genie?" sagde Vilhelm. — "Jeg kunde give dig mange nythdske philosophiske uoversættelige Definitioner," svarede Sigurd; "men vi ville denne

Gang noies med hvad den herlige humoristiske Claudius siger derom." Han gif hen, hentede Wandsbecker-Bothen, og oplæste deraf Følgende:

„Om Geniet.

Jeg forestiller mig tidt i mine ledige Timer et Sprog som et Bunt Kieppe: til hver Kiep er der fasttryllet en forheret Prindsesse, eller en uhyffelig Prinds; og saa anseer jeg da den Mand, som forstaaer sig paa det, som et Sondagsbarn, der kan see Ander, mens de Andre kun see Kieppen, og ikke Andet, end den. Man siger, at den, der forstaaer at here, kan løse en flig Prindsesse fra sin Fortryllelse, og binde en Alf eller Nisse til Stokken igjen. Saaledes gaaer det bestemt til med Sprogene; og saavel Stavene, som Anderne, ere underkastede store Forandringer. Disse Forandringers og denne Fremgangs Historie er et meget fint Studium. Der udfordres et philosophisk Følehorn, som ikke er Enhver givet; og uden dette kan der kun siges lidet Sundt om en Mand og hans Smag, samt hans Efterlignere, hvilket den Mængde Afhandlinger i Dvart og Octav noksom bevise. Socrates talede om en Genius, som hviskede ham i Øret, og Tusinde snakkede og snakke efter ham om en Genius. Maaskee forholdt sig den Genius, Socrates talede om, til den, som de tusind Andre omtale, som en gammel Barde og Prophet til de Minstrelss og Balladesangere, hvilke Dronning Elisabeth viste følgende Bre paa det sorte Bræt: „Alle Zigeunere, Landstrengere og Minstrelss sættes i Tugthuset i Neumünster.“ Maaskee var det dog ogsaa anderledes; thi det er endnu ikke afgjort, hvad Socrates har meent, og hvad de tusind Andre meente. Naar En har skrevet en Bog, og man læser i Bogen, og det virker saa forunderligt, som om man skulde afsted i Doctor Fausts Kappe, saa at man ligesom staaer op og gjør sig rejsfærdig, og naar man saa kommer til sig selv igjen, taknemmelig vender tilbage til Bogen — da skulde jeg næsten troe, at Autor havde skrevet med Genie. Men min Fætter vil indvende, at dermed er Intet sagt; at man ikke vil vide, hvo der har Genie,

men hvad Genie er. Genie altsaa — er — er — er en Hvalfisk. Ganske rigtig! Geniet er en Hvalfisk, som kan beholde en Idee tre Dage og tre Nætter i Bugen, og derpaa spye den levende ud paa Land. Det er en Hvalfisk, som snart farer hen giennem Dybet i stille Storhed, saa at Folkene i Vandverdenen faae Kolbjeber deraf, snart farer i Veiret, og leger med Trebakkere; ogsaa hæver det sig undertiden med Hestighed hoit op af Havet, og giver Anledning til et stort og fældent Syn. Ikke-Geniet derimod er et dødt Hvalfiskeliig uden Spæk, som flyder omkring for Vind og Veir, og lugter for de sorte og hvide Biorne (Journalister og Døgnskrivere), som derpaa komme gaaende derhen over Isen, og give sig til at æde deraf. Det menneskelige Legem, fuldt af Nerver og Arter, i hvis Midte den menneskelige Siæl sidder, som en Spindewæv i Midten af sit Net, kan lignes ved en Harpe, og Tingene uden om i Verden ved Ringene, som spille paa Harpen. Alle Harpestrænge bæve, og give en Lyd fra sig, naar de berøres. Men nogle Harper have en saa lykkelig Bygning, at de strax tale under Kunstnerens Hænder, og deres Strænge ere saa inderlig oplagte til at bæve, at Tonen river sig løs fra Strængen, og udgior et selvstændigt ætherisk Væsen, som svæver omkring i Luften, og fylder Hierterne med sød Tungsind. Og dette lette ætheriske Væsen, som bevæger sig saa frit omkring i Luften, naar Strængen alt har ophørt at klinge, og fylder Siælen med sød Tungsind, kan ikke faae andet Navn i Daaben, end Genie, og den Mand, paa hvis Hoved det sætter sig, som Uglen paa Minervahjelmene, det er en Mand af Genie. Og den gunstige Læser vil formodentlig nu — bedre, end jeg — vide, hvad Genie er. Dette Genie, der for saavidt er en blot Naturgave, faaer nu en forskiellig Retning efter den ganske individuelle Tilstand, hvori Mennesket befinder sig, eller har befundet sig. Der giore nu Bugge og Amme og Fjebelbræt og Bopæl og Sprog og Rathue og Religion og Lærdom Hver Sit, til enten at nedtrykke eller bringe det i Gang. En ganske særdeles Fortieneste i at nedtrykke har Philosophien, saaledes som den almindelig taget er i Brug. Mange gode Herrer, som have

hert om Ideer, der skulde ligge dybt skjulte i Naturen, og som maae bringes til at see Dagens Lys ved Jordemoder-Kunster, abstrahere Naturen Skindet over Drene, og udgive deres magre Spogelser for slige Almeentanker eller Ideer. Og Tilhorerne, som vænnes til disse Spogelser, miste lidt efter lidt den Gave, at modtage Indtryk af en Verden, hvori de leve. Alle de Hager i deres Siæl, som skulde heste fast ved den virkelige Naturs Indtryk, slibes bort, og alle Billeder falde dem kun perspectivisk og dioptrisk i Øiet og Hjertet."

"Denne humoristiske og genialiske Betragtning af Geniet", raabte Ludvig, "er sikkerlig mere værd, end mange forskruede Definitioner, hvori der ei er Funke af sund Menneſkeforſtand, mindre af Genie. Men om vi nu ogsaa antage, at Geniet er det Fornemste i et Kunstværk, ſaa maa man være ligesaa langt fra at miſkiende det i ſine mindre Virkninger, ſom fra at finde det, hvor det ſlet ikke er. Jeg foreſtiller mig Geniet ſom et Biergværk med Metaller: Solvet findes ſieldent, Guldet endnu ſieldnere; men Jern og Kobber ere ogsaa godt Malm, og deres ſtorre Mængde erſtatter deres Sieldenhed. Derſom det ikke var, vilde vel Jngen af os vove paa næſte Gang at medbringe Fortællinger." — "Det er ſandt," ſvarede Sigurd; "vi ville ſtrar begynde med en *captatio benevolentiae*. *Hanc veniam petimusque damusque vicissim*." Dermed ſkiftes de ad for den Gang.

Bed næſte Møde forelæſte Sigurd ſin Fortælling: Den italieniſke Digter blandt de Bilde.

Efter Fortællingens Slutning kommer Følgende:

"Det var en driſtig Fiction," raabte Ludvig, da Fortællingen var til Ende. — "Og dog kunde denne Opfindeſe", ſagde Sigurd, "have hiſtoriſk Mulighed. Det var omtrent paa den Tid, at man formoder Odin drog fra Tanais til Ruſland. Man formoder ogsaa, at han har lært Bogſtavsſkriften af Grækerne. En Romer kan ligesaa godt have lært ham den, og det var ikke umuligt, at Rygtet om den romeriſke Digter, der kunde ſkrive, havde bragt ham til paa Veien at beſøge Geterneſ Konge i Tomi, hvorchon Dvidius af Auguſtus var landsforviift formedelſt

en ubekendt Forseelse. Min lille Fortælling er egentlig kun en Slags Charade eller Gaade, der faaer sin Betydning i det Dieblis, den bliver løst. Imidlertid troer jeg dog, at jeg her ret naturligt har forbundet det Antike med det Romantiske, hvilket var det, jeg skulde. Jeg længes nu efter Ludvigs Fortælling om den billige Kunstdommer, og haaber, at han selv, med Hensyn til mig, vil foregaae sin Opgave med et godt Exempel."

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 139, Linie 11: Maanessin] = B; A: Maansfin

— 141, — 17: ved] = B; A: med

— —, — 19: Smaalig] = B; A: Latterlig

— —, — 20: mange] = B; A: flere

Side 145: Digterbesøget. En Novel.] (A) Oehls Prometheus, IV, Sept. 1833. (B) Oehls Digterværker, XIII, 1846, noget forkortet. I A begynder denne Novelle med Følgende, der viser tilbage til den ovenfor, fra Side 232, indførte Digter-Samtale:

Da de tre Digtere, hvis Bekendtskab Læserne have gjort i foregaaende Hefte, atter mødtes, havde Ludvig endnu ikke sin Fortælling færdig om den billige Kunstdommer. Vilhelm medbragte derimod alt sin Digterforsoning, eller, som han kaldte den: Digterbesøget, hvilken vi her ville meddele.

Bemærkninger til Digterbesøget:

Side 147, Linie 1-2: 3 det . . . norske Selskab sad Wessel osv.] Om Wessel taler Oehl. i sine Erindr., I, Side 33, 93, 212-214.

— —, — 4-5: den „Tændernes uhøflige Giest“, som han om-taler i et af sine Epigrammer] Wessels Impromptu om Tand-pine begynder saaledes:

„Du Tændernes uhøflig Giest,

Al Roligheds og Friheds Pest,” osv.

— 148, — 15-16: Derfor kaldte man ham Pilen, som en Gien-stand for de Andres Spot;] Digteren har vel egentlig tænkt paa Skiven, hvori Vittighedens Pile fæstede sig.

Side 149, Linie 7-8: „Boer jeg paa det høie Fjeld“, eller „For Norge, Kæmpers Fødeland“] Bekjendte Sange af J. Nordal Brun.

— 150, — 19: Capitain Salling tog med.] Om Salling kan sees i Oehls Erindr., IV, Side 91-93; Oehls Digte, III, 1860, Side 101-103.

— 151, — 12-13: „Den skiælver for sin Piges Brede, der iffe skiælver for sin Død.“] I Johan Wibes Velkomstsang, hvor- med hvert nyt indtrædende Medlem hilsedes i det norske Selskab, hedder det:

Fly langt fra os, hvo haanlig tænker
Om den, der bær en Skønheds Lænker,
Og blev til Elskovs Slave fød!
Kun Kiækhed Skønhed kan tilbøde;
Den skiælver for sin Piges Vrede,
Der ikke skiælver for sin Død.

(Rahbeks Læsning i blandede Æmner, III, 1822, Side 432-433.)

— 154, — 9: Du, som saa huldt min Magt besang.] Her sigtes til Wessels berømte Ode Søvnens, hvis Versemaal Oehl. bibeholder.

— 160, — 14: ifær min lille Luise.] Fiskemester Jacobsens Datter hed i Virkeligheden ikke Luise, men Anna Hedevig. Om den, senere opklarede, Misforstaaelse, hvorfra Oehl. har hentet Navnet Luise, kan sees i J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side 244, Anm. til Side 54, Linie 7-8.

— 161, — 6-8: Man havde tidt spottet Ewald for denne Feil i det norske Selfab.] Oehls — poetiske og prosaiske — Ytringer om Ewald kunne sees, chronologisk ordnede, i Oehls Digte, I, 1860, Side 61, 106-107, 157-158; Nordiske Digte af Adam Oehl., 1807, Fortalen, Side XI-XV; Oehls Digte, II, 1860, Side 28-30: Om Evald og Schiller, Forelæsninger osv., I, 1854; Mølbechs Maanedsskrift Athene, I, 1813, Oct. Side 285-311, Nov. Side 355-400; Oehls Skuespil, Lystspil osv., VI, 1860, Side 266-271; Oehls Prometheus, I, 1832, Side 249-282; Oehls Erindr., I, Side 31-32, 92-93, 212-214.

— — 23-24: „Egn, som stolt af trygge Fjelde rolig trodser Himlene“] J. Ewalds samtlige Skrifter, V, 1853, Side 3.

— 162, — 2-3: han har spottet over mine „Ha-stemte Toner“] Bryllupsverset til Landsdommer Bartholin begynder med disse Linier:

Man spørger nu med de Personer,
Som synge i Ha-stemte Toner.
Hvem der har Uret eller Ret,
Jeg veed ei, vil ei vide det;

Men veed, at, hvis man vil befale,
 Jeg daglig tusind Vers skal male,
 Saa vælger jeg den Art med Ha!
 Jeg kommer ellers slet derfra.
 Jeg mener: Ha! med hvad tilhører;
 Med dette Spænd man hastig kører.
 Men den, som Læs vil tage paa
 (Den sunde Sands jeg kalder saa),
 Han kører ei saa langt om Dagen.

Side 162, Linie 3-4: og han har „faldet en Najade“, ligesom jeg
 [haver;] Af Ewalds bekjendte Udtryk i Arien En Sømand
 med et modigt Bryst: „Han sadler dristig Havet op“
 (Samtlige Skrifter, V, 1853, Side 110) tog Wessel An-
 ledning til følgende Linier i sin Fortælling Den Druknedede:

— Jeg i dette Skrift Forsøg vil gjøre paa
 At dele Roes med ham, som sadled Havets Bølge.
 Jeg praler ei; men kan ei dølge,
 Jeg den vil agte for en Nar,
 Som ikke mig den Ret vil vederfares lade,
 At jeg min Formand overgaaet har.
 Betænk! jeg sadler en Najade.

— 165, — 28 ff: „Dæmp Harpens Klang, og neppe røre“ osv.]
 Dette ewaldske Digt er i Virkeligheden forfattet til Professor
 Brännich i Febr. 1776 (Samtlige Skrifter, II, 1850,
 Side 299), og altsaa hverken til en Parykmager eller under
 Digterens Ophold i Rungsted (1773-1775).

— 167, — 26-27: De skal høre den første Act af mine Æiskere,
 som jeg arbejder paa.] At Fiskerne i Virkeligheden er
 skrevet flere Aar efter Ewalds Ophold i Rungsted, an-
 fører Oehl selv i sit Ewalds Levnet (Athene, I, Side
 395); men i nærværende digtede Fortælling kom det ham
 ikke an paa den historiske Nøjagtighed (jvnf. den nærmest
 forangaaende Bemærkning).

— 169, — 21-23: De sidste Gienffin | Af Siælens Id osv.] J.
 Ewalds samtlige Skrifter, V, 1853, Side 97.

— 170, — 27-29: Jeg læser hende for Alt, hvad jeg skriver, und-
 tagen Slutningen af et lille Digt,] I Slutningsstrophen af
 Rungsteds Lyksaligheder:

Men du, som allene

Fremkaldte den Lyst af min Smerte, osv.,

have Flere tidligere troet at finde et erotisk Indhold; men
 efter det i J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side
 245, i Anm. til Side 55, Linie 17-24, Anførte maa denne
 Opfattelse vistnok forkastes, og Strophen betragtes som et
 varmt Udtryk for en hjertelig Taknemmelighedsfølelse.

Side 171, Linie 11-12: Jeg vil bygge Templer i min Hytte, Trophæer i min Bræd.] J. Ewalds samtlige Skrifter, II, 1850, Side 34.

— — — 20-22: saa ligner du ham dog deri, at du... kan reise dig i din fulde Gøiheid osv.] J. Ewalds samtlige Skrifter, V, 1853, Side 15.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 150, Linie 11: [it] = B; A: det

— — — 17: varmere] = B; A: alvorligere

— 154, — 11: Du atter Melpomene love] = B; A: Du fleer Gudinder kraftigt love

— 155, — 7: dog] = B; A: men

— 156, — 9: Om] = B; A: Hvis

— — — 17: Dig Peder Bessels Kæmpeaand.] = B; A: Sig da en dobbelt Bessels-Aand.

— 157, — 4: tilbage.] = B; A: tilbage igien.

— — — 6: Ratafia] = B; A: Rataffia

— 158, — 30: sig] = B; A: dem

— 159, — 1: Krostuen var] = B; A: Krostuen selv var

— — — 5: Lov til at] = B; A: Lov at

— 160, — 20: Følsomt] = B; A: Sentimentalt

— 161, — 14: havde den Tre] = B; A: havde Tre

— 166, — 18: tryk — det vil sig: vis paa at behage] = B; A: tryk, hvis den skal behage

— 169, — 23: viser] A og B: viser

— — — 31: flædt] = B; A: velklædt

— 171, — 6: glæde] = B; A: gotte

Side 173: Den billige Kunstdommer. En Novel.] (A) Oehls Prometheus, IV, Dec. 1833. (B) Digterværker af Oehl., II, 1835. (C) Oehls Digterværker, XIII, 1846. I A begynder denne Novelle med Følgende, der viser tilbage til den ovenfor, Side 232, indførte Digter-Samtale:

Læserne ville erindre sig de tre unge Digtere, der engang havde aftalt med hverandre at skrive Noveller efter givne Opgaver. Vi have allerede meddeelt Sigurds Den italienske Digter blandt de Vilde, og Vilhelms Digterbesøg. Endelig bragte ogsaa Ludvig sin Billige Kunstdommer. „J Grundten“, sagde han, „er det en Uting, at digte efter slige Opgaver. Digteraanden maa være ganske overladt til sig selv, og taaler ikke disse Baand og Forskrifter. Men lader os være oprigtige!

Vi have selv hver gjort Forslag til en Fortælling, og jeg formoder, det gik jer andre, som mig: vi havde Ideerne i Hovedet, før vi gjorde Forslagene. Men selv under Digtingen faaer man nye Ideer. Saaledes blev Vilhelms Novel mere et Digterbesøg, uden just at behøve at blive en Forsoning; og jeg beder eder heller ikke troe, at Titelen paa min Novel aldeles skal antyde, hvad den især indeholder. „En Titel“, siger Lessing, „skal ikke være en Klokkensæddel. Jo mindre den forraader af Indholdet desbedre.“ Respect for Lessing! Og I ville see, at jeg endnu har mine særdeles Grunde denne Gang til at begynde med ham.”

Bemærkninger til Den billige Kunstdommer:

- Side 178, Linie 9: Den berømte Lessing var kommen did.] Om Lessing ytrer Oehl. sig i sine Digte, I, 1860, Side 155—156, og i sine Erindr., I, Side 96; II, Side 35.
- 181, — 20: for at gaae paa poetisk Billedjagt.] I Oehl's Digte, IV, 1861, Side 284, hedder det:
Den gamle Kleist har ofte sagt,
Han gik paa „poetiske Billedjagt“.
- 194, — 27-30: han kunde ikke — som Goethe mange Aar derefter — „prise Winckelmann lykkelig“, fordi en saadan Stiebne havde ramt ham i Høiden af hans Glæds, inden han dalede.] See Slutningen af Goethes Afhandling om Winckelmann, skreven 1804—1805 (Goethe's sämtliche Werke, XXX, Stuttg. u. Tüb. 1840, Side 48—49).
- 198, — 22, til Side 199, Linie 2: at Lessing derfor i sin Dramaturgie giver hende følgende Roes: „Zomfru Zelsbrich lover at blive en fortræffelig Skuespillerinde, osv.] See Hamburgische Dramaturgie, X. Stück (G. E. Lessings sämtliche Schriften, XXIV, Berl. 1794, Side 82). Slutningen af Citatet, som ikke er ganske rigtigt oversat, lyder i Originalen saaledes: „... muss man ihr doch auch eine Menge Feinheiten zugestehen, die Vorbedacht und Kunst, aber gerade nicht mehr und nicht weniger verriethen, als sich an einer Agnese verrathen darf“.
- 204, — 11-13: den strenge Dom, som Lessing havde sæt over Gronegks Olint og Sophronia.] See Hamburgische Dramaturgie, I—V. Stück.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 175, Linie 18: sig mindre] = B; A: sig alt mindre
 — 176, — 7: dog] = B; A: ogsaa
 — —, — 15: i Anden] = B; A: for Anden
 — 178, — 25-26: Tauenzien for, at] = C; A: Tauenzien, at
 — 179, — 7: ved] = B; A: i
 — —, — 21-22: lærd, thi han kan knap skrive sit Navn; han]
 = C; A: lærd, men det skal være det største Kiødhoved, Jor-
 den kan bære; han
 — —, — 24: men Læser."] = C; A: men Stærke-Middel."
 — 180, — 5: maae] = B; A: maatte
 — —, — 7: som] = B; A: da
 — —, — 11: Syge, som laae] = B; A: Syge. Han laa
 — —, — 12: afmattet; de indfaldne] = B; A: afmattet; men
 de indfaldne
 — —, — 29: ogsaa faae det at vide."] = B; A: ogsaa vide
 det."
 — —, — 30: svarede] = B; A: sagde
 — 182, — 8: Bindue] = B; A: Bindue
 — 183, — 1: Læsning] = B; A: ham
 — 184, — 17-18: Hovedet] = B; A: Hovederne
 — 185, — 32: giør] = C; A: giøre
 — 187, — 9: Convulsion] = B; A: Culvulsion
 — —, — 17: en] = B; A: den
 — —, — 24: Maanesskin] = C; A: Maanesskin
 — 188, — 27-28: De hielpe] = B; A: Det hjælper
 — 189, — 11: et] = C; A: en
 — —, — 18: Hengivenhed] = B; A: Værdighed
 — —, — 19: være beskæftiget] = B; A: være aandelig be-
 skæftiget
 — 190, — 20: vise ham] = B; A: vise han
 — —, — 22: over Kufferten, for] = B; A: over den aabnede
 Kuffert, for
 — 191, — 15: Fare! En tung] = C; A: Fare, og at Vinfred
 kunde være ganske rolig, hvad ham angik. — Nu vovede han
 atter at haabe. Første Gang i lang Tid fastede han et muntert
 Blik ud paa den deilige Høstasten. En tung
 — —, — 27-28: nok." | Det bankede atter] = C; A: nok!" |
 Som han sad i disse Tanker, og dog atter glædede sig over at
 det var gaaet hans Modstander saa godt, og at han selv ikke
 længer havde noget Drab paa sin Samvittighed, bankede det
 atter
 — 192, — 6, 21; Side 199, Linie 4, 13; Side 200, Linie 14, 22;
 Side 202, Linie 9, 29; Side 203, Linie 5; Side 204, Linie 3,
 10, 20, 26; Side 209, Linie 27; Side 210, Linie 6, 9; Side
 211, Linie 25; Side 212, Linie 27; Side 215, Linie 7, 15;

- Side 216, Linie 9; og Side 219, Linie 9: Agnes] = B; A: Agnese
- Side 192, Linie 8: Dem hos os. De lader] = B; A: Dem. De lader
- —, — 15; Side 204, Linie 15; Side 215, Linie 4: Agnes'] = B; A: Agneses
- —, — 20: omgivet] = C; A: omgivet
- —, — 27: feirer] = C; A: feire
- 193, — 1-2: ikke for. Jeg] = B; A: ikke. Jeg
- —, — 15: fornærmer Frembringeren af en af det] = B; A: fornærmer een af det
- 194, — 1-2: Lessings Død. Han kunde] = C; A: Lessings Død; det var den samme dumme Kiældersvend, der i første Samtale med ham havde taget den store Lessing for Stærke-Mikkell. Vinfred kunde
- 195, — 19-20: da den var færdig, tog] = C; A: da det var færdigt og han havde skaffet sig de nødvendige Penge, tog
- 196, — 25: støttet] = B; A: opstillet
- 198, — 1: dobbelt, naar Ulykken] = C; A: dobbelt, naar man ingen rigtig Medlidenhed kan have med den Ulykkelige, naar hans egen Fetsind og Sorgløshed er Skyld deri; naar Ulykken
- 199, — 11: ad] = C; A: af
- —, — 26: hvilke] A, B og C: hvilket
- 201, — 10: Dem selv, der] = C; A: Dem, der
- 202, — 31-32: Nød. Han vover ikke] = C; A: Nød. En Mand med Lessings Character og Forstand faaer ingen fire Jdeer. Han vover heller ikke
- 205, — 22: undertvungen] = C; A: undertvunget
- 209, — 15: symbolisk] = B; A: symbolisk
- 210, — 2: hvilket har] = B; A: hvilket siden har
- 212, — 8: ophøre. Det er] = C; A: ophøre; og den kolde beregnende Forstand vilde fælden indgaae et Ægteskab. Det er
- —, — 20: Stadighed, saa] = C; A: Stadighed ved Opdragelsen, saa
- 213, — 6, og Side 214, Linie 2: øieblikkelig] = C; A: øieblikligt
- —, — 14-15: Indbildning. | Afbryd] = C; A: Illusion. Det var Don Quixoteri, det var atter blot Phantasie, og ikke Hiertenskiærlighed." | Afbryd
- —, — 18: smuk] = B; A: fien
- —, — 20: lette] = B; A: smukke
- 214, — 27: Vinfred] = B; A: han
- 215, — 24: Stykket, det] = B; A: Stykket, men det
- 216, — 14: dem saa] = B; A: dem endelig saa

- Side 216, Linie 17: forflyttet. Et Par Aar efter] = C; A: forflyttet.
 Kort efter
- —, — 28: Fortræffelighebd] = B; A: Charakter
 - 217, — 26: for, som] = C; A: for, uagtet al min Gen-
 rykkelse, som
 - —, — 28: om] = C; A: paa
 - —, — 32: mine Barndomsdage, hvilke, paa] = B; A: min
 Barndomsdage; der paa
 - 218, — 32: der altid havde saa] = B; A: der havde be-
 standig saa
 - 219, — 5: gif over] = B; A: gif altsaa over
-

Rettelse.

Side 139, Linie 16: fin læs: fig

Dramatiske Digte: Syngespil, Lyfespil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepriis 5 Rdl; **nedsat Priis 4 Kr.**

Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepriis 4 Rdl; **nedsat Priis 3 Kr.**

Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepriis 8 Rdl 64 β; **nedsat Priis 10 Kr.**

Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepriis 1 Rdl 64 β; **nedsat Priis 2 Kr.**

I. **Erindringer.** Bogladepriis 2 Rdl 24 β; **nedsat Priis 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl β, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, lken er den ualmindelig billige Priis af **4 Ore** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der tidlig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der hydes blifum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne trinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer Levering (indeholdende et Bind) til Priis **1 Kr.**; de sidste Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark unge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær **dolph Klein**, Lille Rjebmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: **lestræde Nr. 40**).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

Druck hos D. H. Schulz.

